Un GHID AL BIBLIEI PENTRU ÎNCEPĂTORI
— De Michael C. Armour, Ph.D.
Printed for Eastern European Mission
Heizwerkstrasse 12 A-1232 Vienna, Austria
ATI574 January 2000 ROGB
Un GHID AL BIBLIEI PENTRU ÎNCEPĂTORI
Teme şi delimitări temporale
— De Michael C. Armour, Ph.D.
Cuprins
Romanian Translation by
Traducere în limba română de
Claudia Bleaga
NEWCOMER'S GUIDE TO THE BIBLE
ISBN 0-899 – 859 – 3 – 2 Romanian Version
Tipar executat la tipografia Charta 4.000
Sf. Gheorghe Tel.: 067 – 315279

Impactul de durată al Bibliei…7
Cum să vă descurcaţi prin Biblie…16
Credibilitatea Bibliei…24
Cărţile lui Moise…30
Perioada începuturilor…35
Avraam, omul credinţei…48
Familia lui Avraam…57
Israel apare ca şi naţiune…69
Israel merge înspre Canaan…83
Cărţile istorice…95
Ani de credinţă nesigură…102
Împărăţia unită…113
Împărăţia se dezbină, apoi decade…122
Cărţile de poezie şi înţelepciune…131
Cărţile de profeţie…141
Mesajul mesianic al profeţilor…163
Perioada dintre testamente…171
Viaţa lui Iisus…177

Pilde despre împărăţie…192
Învăţăturile lui Iisus…199
Primele comunităţi creştine…212
Epistole către primii creştini…226
Teologia scrisorilor…236
Păcatul şi iertarea în scrisori…248
Morala şi etica în scrisori…257
Biserica şi închinarea în scrisori…266
Cartea Apocalipsei…278
Ce faceţi mai departe?…288

Capitolul I
IMPACTUL DE DURATĂ AL BIBLIEI

Cei mai mulţi oameni ştiu că Biblia învaţă despre religie, etică şi despre Dumnezeu. Dar influenţa ei depăşeşte cu mult domeniul religiei. De fapt, Biblia a format valorile şi cultura omenească mai mult decât orice altă carte.

Aceasta pare, desigur, o revendicare îndrăzneaţă, dar istoria o confirmă. Timp de 2000 de ani Biblia a transformat în mod constant instituţiile legale şi sociale de pretutindeni, începând cu Imperiul Roman, înainte să apară creştinismul, justiţia şi politica socială erau dure, adesea crude. Dar creştinismul, înarmat cu Biblia, a temperat brutalitatea şi a sporit respectul pentru viaţa şi demnitatea omenească.

Statele medievale au continuat acest proces. Ele au preluat legea romană, au legat-o mai strâns de principiile biblice şi au adoptat-o ca fiind a lor. Evul Mediu a transferat judecata criminalilor în curţile bisericeşti şi a educat avocaţii după precedentele biblice. În plus, în universităţi se preda dreptul şi teologia deopotrivă.

Pe măsură ce au apărut naţiunile europene în secolele XV şi XVI, au adoptat şi ele coduri legale care au impus standarde biblice de justiţie. Mai târziu, când aceleaşi guverne s-au întrecut în a stabili colonii în jurul globului, au luat şi Biblia cu ele. Şi oriunde arborau un steag colonial, impuneau şi legea europeană, puternic îmbibată cu valori biblice.

Această lege s-a dovedit a fi atât de eficientă încât fostele colonii tindeau să reţină principiile ei de bază chiar şi după ce au scăpat de dominaţia colonială. Drept rezultat, sistemele legale din ziua de azi din Europa, America, Australia, precum şi în multe părţi ale Africii şi Asiei îşi au rădăcina în conceptele biblice. Iar legea internaţională din ziua de astăzi s-a format pentru prima dată în scrierile unor oameni ca

Hugo Grotius, un student serios al Bibliei, precum şi o măreaţă minte juridică.

De asemenea, lupta pentru democraţie datorează multe Bibliei. Mişcările democratice din Vest au apărut pentru prima dată printre oamenii care au căutat îndrumare morală în Biblie. Aceştia şi-au bazat apelul la drepturi universale şi libertate personală pe idealuri de valoare şi demnitate individuală afirmate în Biblie. Tot oameni devotaţi Bibliei au condus eforturile din întreaga lume pentru eradicarea sclaviei, pentru îmbunătăţirea poziţiei femeilor şi pentru a asigura tratamentul egal al tuturor raselor.

Astfel, Biblia a modelat istoria umanităţii timp de sute de ani. Volume întregi ar putea fi umplute vorbind despre amprenta trainică pe care a lăsat-o în artă, literatură şi politică socială. Dar influenţa ei cea mai relevantă este în domeniul credinţei şi religiei personale. Atât iudaismul, cât şi creştinismul îşi au originea în Biblie. Biblia a lăsat semne şi în cultura islamică, fiindcă Mohamed, fondatorul islamismului avea un înalt respect pentru Biblie. El chiar l-a considerat pe Iisus ca fiind un profet de la Dumnezeu.

Atunci este normal să întrebăm de ce a avut Biblia un asemenea impact monumental. Din ce cauză a atras ea atâta lume timp de secole? Cum a avut ea o influenţă atât de trainică? Şi de ce este ea încă cea mai vândută carte din lume?

Răspunsul îl găsim în ideile transmise de Biblie, în marile adevăruri pe care le descoperă. Înainte de timpurile moderne, nicio altă carte nu a oferit o viziune atât de înaltă despre Dumnezeu şi despre dragostea Lui pentru omenire. Într-un cuvânt, Biblia ne lărgeşte percepţia despre cine suntem noi înşine.

Dumnezeu şi rasa umană

Chiar de la început, Biblia declară că Dumnezeu a creat fiinţele

umane după propriul Său chip. Aceasta nu înseamnă că Dumnezeu ne seamănă fizic, fiindcă Biblia ne arată la fel de clar că Dumnezeu este ființă spirituală. El nu are un trup. Dar ca ființă spirituală El însuși.

Dumnezeu ne-a dat duh fiecăruia dintre noi. Astfel, îi suntem asemănători – creați după chipul Său – fiindcă avem esență spirituală, ca și El.

Duhul interior diferențiază rasa omenească de toate celelalte specii. Ne dă abilități unice, necunoscute altor creaturi. Putem raționa abstract. Putem înțelege adevărul. Putem crea superbe opere de artă. Putem face judecăți morale. Putem inventa tehnologii puternice. Pe scurt, putem fi diferiți ca și oameni pentru că avem un duh care face creativitatea posibilă.

Din păcate, noi avem tendința de a ne comporta în moduri care corup această fire spirituală. Dumnezeu ca ființă spirituală este iubitor, drept și corect. Dar ca și ființe spirituale noi înșine, suntem adesea neiubitori, nedrepți și incorecți. Când acționăm în acest fel, corupem duhul din noi. Dacă această corupție se instalează, devenim oameni răi, plini de ură, iar răul invadează societatea.

Biblia ne spune că Dumnezeu a prevăzut această problemă încă de la început. Din fericire, El nu a renunțat la noi și nici nu ne-a abandonat, nici chiar când răul stăpânea omenirea. În schimb, Dumnezeu a ales să păstreze o relație cu noi. Din dragoste pentru noi, El a dorit să ne vadă scăpați de efectele pe care le are o viață coruptă, un guvern corupt sau o societate coruptă. Biblia este povestea a ceea ce a făcut Dumnezeu de-a lungul a nenumărate generații pentru a face acea scăpare posibilă.

Pe măsură ce istoria se desfășoară, Biblia ne arată un Dumnezeu căruia îi pasă sincer de fiecare persoană. De asemenea El este un Dumnezeu care se implică activ în evenimentele vieților noastre. Biblia ne descrie în detaliu cum a îndrumat El destinul umanității, inclusiv ascensiunea și decăderea civilizațiilor, începând cu primii pași ai omului pe planeta noastră.

Vechiul și Noul Testament în relatarea acestei povestiri, Biblia folosește o varietate de forme literare. În paginile ei găsim cărți istorice și narațiuni incitante. De asemenea se găsesc mari cântări și

poezii, pe lângă zeci de discursuri şi epistole emoţionante. Aceste elemente ale Bibliei au fost alcătuite între 1500 î.Hr. Şi 100 d.Hr. În două mari colecţii. În mod obişnuit ne referim la prima colecţie drept Vechiul Testament. Cealaltă se numeşte Noul Testament.

Vechiul Testament este respectat atât de creştini, de evrei, cât şi de musulmani. Acesta descrie cum s-a ocupat Dumnezeu de indivizi şi naţiuni înainte de naşterea lui Lsus. Pentru creştini, cea mai importantă parte a Bibliei este Noul Testament. Aici învăţăm despre Lsus şi ce ne-a învăţat El. Noul Testament ne spune de asemenea cum a început creştinismul şi cum erau bisericile timpurii.

Vechiul şi Noul Testament sunt în oarecare măsură ca două mici biblioteci, deoarece ambele conţin zeci de cărţi. În total sunt 66 de cărţi, 39 în Vechiul Testament şi 27 în Noul Testament. Unele dintre ele sunt destul de scurte, nu mai lungi decât un pliant sau un pamflet. Altele sunt destul de lungi şi necesită câteva ore pentru a fi citite.

Locurile şi oamenii Vechiului Testament

Paginile Bibliei ne poartă în imperii renumite ale lumii antice, locuri ca Egiptul, Asiria, Babilonul, Persia, Grecia şi Roma. Dar cele mai multe evenimente din Biblie au loc pe fâşia îngustă de pământ dintre râul Iordan şi Marea Mediterană. Oamenii din antichitate numeau această zonă Canaan.

Din punct de vedere strategic, Canaanul este mult mai important decât ar indica dimensiunile sale mici. Între graniţele sale se întâlneau importante drumuri comerciale care uneau Asia, Europa şi Africa. Astfel, fiecare imperiu în ascensiune voia să deţină controlul asupra Canaanului. Biblia ne spune despre războaie tot mai frecvente pe măsură ce mai întâi o putere, apoi alta încerca să pună mâna pe acest teritoriu valoros.

Pe la începutul Bibliei întâlnim un om pe nume Avraam care s-a mutat în Canaan la porunca lui Dumnezeu. Avraam a plecat din valea Tigrului şi a Eufratului, cămin al unei civilizaţii deosebit de avansate. Dumnezeu a promis întregul teritoriu al Canaanului familiei lui

Avraam. Dar Dumnezeu a clarificat faptul că stăpânirea în adevăratul sens al cuvântului al acestui pământ va avea loc în viitorul îndepărtat, mult după moartea lui Avraam. De fapt, au trecut aproape

600 de arii până când Dumnezeu a îndeplinit această promisiune.

În timpul acelor ani Dumnezeu a creat o relaţie specială cu o ramură a familiei lui Avraam. Această ramură şi-a avut originea în Iacov, nepotul lui Avraam. Iacov a fost un rătăcitor, care a trăit mai întâi în Canaan, apoi în Mesopotamia şi mai târziu în Egipt. În timpul acelor rătăciri el de asemenea a devenit cunoscut şi ca „Israel".

Iacov a avut doisprezece fii, fiecare fiind capul unei mari familii. Cu timpul aceste familii au devenit douăsprezece mari clanuri sau triburi. De la Iacov ei au luat numele de Israel şi se refereau la ei înşişi ca israeliţi sau „copiii lui Israel". Până la sfârşitul Vechiului Testament ei au mai fost numiţi şi iudei.

Biblia este relatarea pe larg a modului în care Dumnezeu a folosit familia lui Avraam, în special israeliţii, pentru a-şi dezvălui promisiunile, speranţele şi aşteptările pentru umanitate. În final, Dumnezeu L-a adus pe Lsus în lume prin israeliţi. De asemenea, cei mai mulţi scriitori ai Bibliei au fost din Israel.

Aproape de sfârşitul vieţii lui Iacov, israeliţii au început o şedere prelungită în Egipt. Ei au migrat acolo după ce Iosif, fiul preferat al lui Iacov, a obţinut o poziţie proeminentă în guvernul egiptean. Lucrurile au mers bine pentru israeliţi la început. Dar după moartea lui Iosif, conducătorii egipteni s-au întors împotriva israeliţilor şi i-au adus la sclavie.

Această înrobire a continuat timp de secole în condiţii foarte dure. În acei ani israeliţii au devenit o naţie numeroasă. Atunci Dumnezeu a ridicat un om pe nume Moise, care i-a condus spre libertate. Cu Moise în frunte, israeliţii au ieşit din Egipt în sălbăticia peninsulei Sinai, unde au trăit ca un popor nomad timp de 40 de ani.

La scurt timp după moartea lui Moise, israeliţii au mărşăluit în Canaan ca o puternică forţă militară. Ei au supus câteva împărăţii canaanite şi au intrat în posesia pământului, aşa cum îi promisese Dumnezeu lui Avraam. Cel de-al doilea împărat al lui Israel, un om pe

Nume David, a cucerit Ierusalimul şi l-a făcut capitala sa naţională. Atunci Solomon, fiul lui David, a stabilit un mic imperiu care acoperea cea mai mare parte din suprafaţa dintre râul Eufrat şi graniţa nord-estică a Egiptului. În plus a construit şi un templu măreţ în

Ierusalim.

Tot acest succes, după Biblie, a fost un dar direct de la Dumnezeu. Dar în ciuda bunătăţii Lui, Israel s-a îndepărtat de El. S-a întors la alţi zei şi în mod deschis a dat la o parte poruncile Lui. Pe măsură ce neascultarea Israelului devenea tot mai necontrolată, Dumnezeu şi-a avertizat poporul că riscă să-şi piardă pământul, fiindcă El îi va da afară din Canaan dacă ei continuă să fie nesupuşi.

După secole de avertismente, Dumnezeu în sfârşit şi-a dus la bun sfârşit ameninţarea. Mai întâi asirienii şi apoi babilonienii au invadat Canaanul. Israeliţii nu doar că şi-au pierdut independenţa, dar duşmanii lor i-au capturat efectiv şi au dat pământul lor altor popoare. Câteva cărţi din Vechiul Testament îl descriu pe Israel suferind sub mâna cuceritorilor lor. Dar suferinţa a avut avantajul de a-i întoarce pe israeliţi înapoi la Dumnezeu.

Dumnezeu a răspuns prin a le oferi o întoarcere la Ierusalim, pe care Babilon îl demolase în 586 î.Hr. În secolul ce a urmat, israeliţii au refăcut oraşul şi au reconstruit templul. Mai târziu şi-au recâştigat independenţa, cu toate că au pierdut-o apoi din nou destul de repede în faţa romanilor.

Cu refacerea Ierusalimului, Vechiul Testament a ajuns la sfârşit. Apoi trec vreo 400 de ani până când încep evenimentele Noului Testament. În acest timp Alexandru ce! Mare a mărşăluit prin Canaan în drum spre cucerirea Egiptului şi a Orientului Mijlociu. Apoi au venit romanii şi au subjugat Israelul, precum şi pe vecinii lui.

Iisus şi creştinii timpurii

Când se deschide Noul Testament, romanii încă deţin controlul. Dar ei le acordă israeliţilor destulă libertate pentru a-şi păstra închinarea în templu şi pentru a avea propriile lor curţi şi legi. Acesta este fundalul pe care a trăit Iisus.

El şi-a început cariera de învăţător înconjurându-Se cu doisprezece elevi speciali. Noul Testament îi numeşte „apostoli", din cuvântul grecesc ce înseamnă „trimis". Iisus a plănuit să-i pregătească pe aceşti oameni şi să îi trimită cu mesajul Lui.

El a lucrat cu ei timp de numai trei ani înainte ca romanii să îl răstignească. La început moartea Lui i-a dus pe apostoli la disperare.

Dar apoi, într-o serie de evenimente uimitoare, El le-a apărut, viu. A anunţat că Dumnezeu îl înviase dintre cei morţi (termenul biblic pentru aceasta este „înviere"). De asemenea, le-a spus că Dumnezeu pregătea o înviere pentru fiecare persoană care acceptă învăţăturile Sale şi le urmează.

Înarmaţi cu acest mesaj, apostolii au plecat şi imediat au început să spună povestea lui Iisus. În 30 de ani au stabilit comunităţi de creştini de la Ierusalim la Roma şi chiar mai departe. Pe măsură ce aceste comunităţi s-au maturizat, din când în când aveau nevoie de îndrumare matură în legătură cu modul în care trebuie să trăiască un creştin. Pentru a da această îndrumare, apostolii şi alţii din jurul lor au scris o serie de cărţi numite Evangheliile. Acestea sunt relatări detaliate a ceea ce a făcut şi a învăţat Iisus pe oameni.

În plus, apostolii adesea trimiteau scrisori personale către diferite comunităţi creştine. Aceste scrisori vorbeau de obicei despre problemele morale şi spirituale pe care le înfruntă ucenicii lui Iisus în mod obişnuit. După cum vă puteţi imagina, creştinii timpurii preţuiau aceste scrisori în mod deosebit. Ca rezultat, scrisorile au fost copiate cu grijă şi apoi răspândite. Până la urmă 21 dintre ele – împreună cu patru Evanghelii, o istorie a creştinătăţii timpurii şi o carte numită Apocalipsa – au fost adunate într-o singură colecţie ce formează Noul Testament.

Apocalipsa, ultima carte din Noul Testament, a fost scrisă prin 95 d.Hr. Ea anticipă o mare persecuţie a creştinilor care a izbucnit puţin mai târziu. Cele mai înalte nivele ale guvernului roman au sprijinit această persecuţie. Cartea Apocalipsei îi îndeamnă pe creştini să îi rămână credincioşi lui Dumnezeu, chiar şi în faţa represiunii oficiale. Apocalipsa îi încredinţează că dacă rămân credin

Cioşi îşi asigură propria înviere – o viaţă după moarte în prezenţa lui Dumnezeu.

Cu această încredinţare Biblia ajunge la sfârşit. Dar principiile şi idealurile din paginile ei sunt la fel de relevante astăzi ca oricând. În Biblie Dumnezeu susţine un standard ridicat de excelenţă morală pentru orice bărbat sau femeie. El ne cheamă să trăim vieţi extraordinare, drepte. Chiar dacă oamenii din Biblie au trăit într-o

lume foarte diferită de a noastră, noi ne luptăm cu aceleaşi probleme morale şi spirituale cu care s-au luptat şi ei. Astfel Biblia ne vorbeşte nouă la fel de semnificativ cum le-a vorbit şi lor.

Numele lui Dumnezeu în capitolele ce urmează vă veţi familiariza cu ternele biblice care au susţinut oamenii lui Dumnezeu timp îndelungat. Începând cu primele cărţi ale Vechiului Testament, vom examina Biblia secţiune cu secţiune, subliniind judecăţi vitale şi adevăruri centrale. Veţi învăţa ce ne spune Dumnezeu despre întemeierea de familii puternice, de cămine pline de dragoste şi de comunităţi sănătoase. Vă veţi familiariza cu Lsus, cine a fost El şi ce ne-a învăţat. Şi în tot acest timp vă veţi pune întrebări noi în legătură cu dumneavoastră şi sensul vieţii dumneavoastră.

Pe scurt, sunteţi pe cale de a porni într-o călătorie plină de satisfacţii. Dar o observaţie înainte de a începe: în această călătorie vom întâlni diferite nume pentru Dumnezeu. Cum niciun nume nu îl poate descrie pe Dumnezeu, Biblia recurge la o varietate de termeni pentru a se referi la El. Adesea vorbeşte despre El pur şi simplu ca Domnul, sau Domnul Dumnezeu. În Vechiul Testament (care original a fost scris în ebraică) numele de „Domn" este o traducere al cuvântului ebraic „Yahweh". Evreii consideră acest nume ca fiind cel mai sacru nume pentru Dumnezeu, atât de sacru încât ezitau chiar şi să-l pronunţe. În consecinţă într-un târziu chiar au uitat cum se mai pronunţă.

Totuşi, Yahweh este numele pe care Dumnezeu îl foloseşte pentru Sine în Biblie când vrea să accentueze implicarea Lui personală în

Existenţa umană: când îşi descoperă legile ce trebuie să le urmăm sau când ne face promisiuni. Numele Yahweh apare frecvent în combinaţie cu un alt cuvânt care evidenţiază o anumită calitate a existenţei lui Dumnezeu. De exemplu, este adresat cu numele „Yahweh shalom", ebraicul pentru „Yahweh este Pace". Sau într-un alt loc cu „Yahweh Jireh", care înseamnă „Yahweh Cel care Vede", afirmând că Dumnezeu vede situaţia grea a oamenilor necăjiţi.

Cuvântul ebraic pe care în mod normal îl traducem ca „Dumnezeu" este „Elohim", sau în forma scurtă, „El". Acesta indică

marea putere şi măreţie a lui Dumnezeu. În general acesta este numele pe care îl foloseşte Dumnezeu când vorbeşte de controlul Lui ultim asupra universului, naturii şi omenirii. Mulţi oameni din Vechiul Testament au nume care includ o formă prescurtată a lui Yahweh sau Elohim, sau uneori a ambelor. Vom indica câteva astfel de nume pe măsură ce înaintăm în Biblie.

Un al treilea nume pentru Dumnezeu în Vechiul Testament este „Adonai". Termenul atrage atenţia asupra suveranităţii Sale peste omenire. Este foarte apropiat de conceptul de domn peste un grup de supuşi.

În acest studiu ne vom limita la termenii „Dumnezeu" şi „Domn", cu referinţe ocazionale la „Yahweh". Mai mult, vom folosi „Dumnezeu" şi „Domn" alternativ, dat fiind că limbile moderne nu disting aceste nume cum o făceau israeliţii. Pur şi simplu ţineţi minte că Dumnezeu se dezvăluie sub diferite nume, dar El este acelaşi Dumnezeu oriunde îl întâlnim.

Capitolul II

CUM SĂ VĂ DESCURCAŢI PRIN BIBLIE

După cum ştiţi din capitolul I, Biblia are două secţiuni principale. Una este Vechiul Testament, cealaltă Noul Testament. Vechiul Testament a fost scris în original în ebraică, Noul Testament în greacă. Bibliile moderne sunt deci traduceri din vechi manuscrise ebraice şi greceşti.

În materie de lungime, Vechiul Testament este de trei ori cât Noul Testament. Există câţiva factori care justifică acest lucru.

— În primul rând, în Vechiul Testament sunt 39 de cărţi şi doar 27 în Noul Testament.

— În al doilea rând, cărţile Vechiului Testament sunt de obicei mai lungi decât cele ale Noului Testament.

— Şi, în al treilea rând, Vechiul Testament acoperă o perioadă mult mai lungă de timp. Peste 1600 de ani îl separă pe Avraam de evenimentele finale ale Vechiului Testament. În contrast, evenimentele Noului Testament se desfăşoară toate în primul secol d.Hr., iar cele mai multe dintre ele în mai puţin de 50 de ani.

Cum este organizată Biblia

Oricare ar fi lungimea ei, fiecare carte din Biblie este împărţită în capitole şi versete. Aceste diviziuni nu apăreau în scrierile originale. Ele au fost adăugate pentru a face studiul Bibliei mai uşor. Înainte ca legarea cărţilor să fie inventată, Biblia era copiată pe lungi suluri de pergament sau de papirus. Cum o singură copie a Bibliei necesita câteva suluri, cititul Bibliei era un proces monoton de rulare şi derulare constantă a sulurilor. Acest lucru era cel puţin incomod.

Odată ce Biblia a început să apară sub formă de carte (prin secolul

IV), trecerea de la o secţiune la alta s-a simplificat până la a da câteva pagini. Dar totuşi putea dura câtva timp până ce un anumit pasaj putea fi găsit. Pentru a rezolva această problemă, Evul Mediu a adăugat diviziuni pe capitole la fiecare carte. Numărul capitolelor era foarte variat. Cărţile mai lungi au fost împărţite în 40 sau 50 de capitole, sau chiar mai mult.

Împărţirea pe capitole uşurase acum găsirea unui anumit loc. Această inovaţie s-a dovedit a fi atât de utilă încât mai târziu capitolele au fost împărţite în versete. Un verset conţine echivalentul general al unei fraze, cu toate că frazele mai complexe se pot întinde de-a lungul a câtorve versete. Numărul versetelor dintr-un capitol nu urmăreşte niciun model prestabilit. Capitolele variază în lungime de la doar 2 versete şi până la 176.

În ediţiile moderne ale Bibliei, un capitol nu acoperă de obicei mai mult de două pagini tipărite. Numerotarea capitolelor începe din nou în fiecare carte, astfel încât fiecare carte începe cu capitolul I. De asemenea, şi numerotarea versetelor începe din nou în fiecare capitol.

Mulţumită acestui aranjament, putem identifica unde se află exact orice afirmaţie din Biblie, referindu-ne la o anumită carte, un capitol şi un verset. Numim acest lucru „a cita" un pasaj. Citatele tipărite urmează o convenţie acceptată universal, şi anume se pune prima dată numele cărţii, urmat de numărul capitolului, două puncte şi numărul versetului.

Astfel, Geneza 3: 15 se referă la cel de-al cincisprezecelea verset al celui de-al treilea capitol din cartea numită Geneza. Pentru a cita mai multe versete consecutive, folosim o liniuţă pentru a separa numerele

versetelor de la început şi de la sfârşit. De exemplu, Geneza 3: 15 – 18 se referă la versetele 15 până la 18 din cel de-al treilea capitol al Genezei.

În unele citări, un număr *precede* numele cărţii. Aceasta ne permite să distingem cărţile care de altfel au nume identice. Sunt trei motive pentru care două sau mai multe cărţi pot avea acelaşi nume.

— În primul rând, sunt trei cărţi în Vechiul Testament care sunt atât de lungi încât au fost împărţite în două volume fiecare. Cele şase cărţi care rezultă din aceasta sunt 1 Samuel şi 2 Samuel, 1 împăraţi şi 2 împăraţi şi 1 Cronici şi 2 Cronici.

Ghid al Bibliei – 2

— În al doilea rând, unele cărţi din Noul Testament sunt numite după autorul lor. Dacă acelaşi autor ne-a lăsat două sau trei cărţi, poate toate poartă numele lui, cum este cazul lui 1 Petru şi 2 Petru.

— Şi în al treilea rând, cărţile Noului Testament care au fost scrise iniţial ca şi scrisori iau de obicei numele persoanei căreia îi erau adresate. Unde aceeaşi persoană sau comunitate creştină a primit două scrisori diferite, putem sfârşi prin a avea nume duble. De exemplu, 1 Corinteni şi 2 Corinteni sunt ambele scrisori către creştinii din cetatea Corint.

Când un număr precede numele cărţii, numeralul reprezintă cuvintele „unu", „doi" sau „trei", ca în „Unu Samuel" sau „Doi Corinteni".

Abrevieri şi trimiteri

Pentru a economisi spaţiu atunci când citează un pasaj, editorii adesea abreviază numele cărţilor. Cel mai obişnuit mod este de a păstra doar primele două sau trei litere din numele cărţii. În loc de Geneza 3: 15 am avea Gen. 3: 15. O referire la 1 Samuel 2: 2 ar deveni 1 Sam. 2: 2. Până vă familiarizaţi cu aceste c-rţi ale Bibliei aceste abrevieri pot fi buimăcitoare. Din acest motiv le n evitat în acest studiu introductiv.

Veţi vedea aceste abrevieri destul de des într-o Biblie care include şi trimiteri. O trimitere este un tip de notă de subsol. Ea indică alte locuri din Biblie unde putem găsi fraze sau idei similare celor din versetul curent. Trimiterile nu fac parte din Biblia propriu-zisă. Ele

sunt pur şi simplu un ajutor pentru studiu.

Deoarece este scump să se tipărească trimiterile, nu toate Bibliile le conţin. Puteţi vedea foarte repede dacă folosiţi o Biblie care include aceste note speciale. De obicei apar într-o îngustă coloană verticală, scrisă cu litere mărunte şi de-a lungul paginii. Această coloană poate fi în mijlocul paginii sau de-a lungul marginii exterioare. Unii editori preferă o altă abordare şi pun trimiterile în josul textului, cam la fel ca

O notă de subsol convenţională. Dacă aveţi norocul să aveţi o Biblie cu trimiteri, veţi avea de câştigat dacă le folosiţi cât mai des.

Aranjarea cărţilor

Acum că înţelegeţi ce sunt cărţile, capitolele, versetele şi trimiterile, puteţi trece uşor de la o parte a Bibliei la alta. Totuşi, veţi vedea în curând că aceste cărţi nu sunt în strictă ordine cronologică. În schimb, ele sunt grupate în funcţie de stilul lor literar. Vechiul Testament începe cu

— Cinci cărţi scrise de Moise, urmate de

— Douăsprezece cărţi de istorie, apoi

— Cinci cărţi de cântări, poezie şi scrieri de înţelepciune şi în sfârşit.

— Şaptesprezece cărţi profetice.

Profeţii erau bărbaţi (şi uneori femei) prin care Dumnezeu comunica omenirii anumite mesaje. Mesajul de la un profet era numit „profeţie". Adesea aceste mesaje includ o previziune a evenimentelor viitoare, astfel încât cuvântul „profeţie" poate să însemne şi „previziune a viitorului".

În Noul Testament gruparea cărţilor urmează acest model:

— Patru cărţi despre viaţa lui Iisus (Evangheliile).

— O carte despre istoria creştinismului timpuriu.

— Douăzeci şi una de cărţi scrise în principal de apostoli şi

— O carte de profeţie despre persecuţia răspândită prin comunităţile creştine.

Păstrând aceste grupări în minte, veţi învăţa repede cum să găsiţi o carte din Biblie pur şi simplu amintindu-vă secţiunea generală în care se află.

Dar cum faceţi dacă vreţi să găsiţi o anumită povestire? Un mod ar fi să învăţaţi o cronologie de bază a evenimentelor biblice. Acest lucru nici nu este greu de făcut. Biblia se împarte în mod firesc în 14 perioade istorice. Până când terminaţi acest studiu veţi putea identifica cărţile şi evenimentele majore din fiecare perioadă. Cu aceste abilităţi veţi putea găsi secţiuni importante din Biblie fără prea mare greutate.

Perioade din istoria biblică în avanpremiera a ceea ce veţi învăţa în curând, dorim să identificăm pe scurt fiecare dintre cele 14 perioade istorice din Biblie. Nu încercaţi să vă amintiţi toate detaliile din această schiţă. Le veţi stăpâni în mod firesc pe măsură ce continuă studiul nostru.

Perioada începuturilor – Aceasta cuprinde toate evenimentele care duc la povestea lui Avraam. Perioada începuturilor ne spune despre cum a creat Dumnezeu pământul, vieţuitoarele sale şi prima familie omenească. Această perioadă relatează de asemenea cum un mare potop a distrus odată pământul, cum a revenit viaţa după potop şi cum şi-au avut începutul mai multe naţiuni.

Perioada familiei lui Avraam – în această perioadă Biblia ni-l prezintă pe Avraam, spune povestea vieţii lui şi apoi îi urmăreşte familia timp de mai multe generaţii pe măsură ce Domnul lucrează cu ele. La sfârşitul acestei perioade, nepotul lui Avraam, Iacov, împreună cu cei doisprezece fii ai săi, îşi mută căminele şi familiile în Egipt.

Perioada înrobirii egiptene – în timpul acestor 400 de ani urmaşii lui Iacov sunt supuşi unui tratament dur. Egiptenii îi înrobesc, apoi intensifică această robie pe măsură ce trece timpul. Sclavia se sfârşeşte când Moise îşi conduce poporul spre libertate după ce Dumnezeu foloseşte o serie de puternice dezastre pentru a mutila Egiptul.

Perioada rătăcirilor în pustiu – Odată ce îşi câştigă libertatea, israeliţii părăsesc Egiptul şi merg în regiunea pustie din peninsula

Sinai, la est de Marea Roşie. Moise îi conduce prin această zonă de deşert timp de 40 de ani. Aici dă Dumnezeu legea Sa lui Israel. La baza acestei legi stau zece principii – cele Zece Porunci – care slujesc drept cod moral pentru Israel de acum încolo. Tot aici începe Moise să

scrie prima carte din Biblie. În acest timp Israeliţii trăiesc ca nomazi, crescând ca număr şi pregătindu-se să ocupe Canaanul. Până la sfârşitul vieţii sale, Moise îi duce la graniţa cu Canaanul şi îi poziţionează să îl invadeze.

Perioada ocupaţiei – Sub Iosua, succesorul lui Moise, israeliţii intră în Canaan, duc o serie de lupte de bază cu ajutorul lui Dumnezeu şi cuceresc regiunea. Ei împart pământul între ei după triburi, aşa încât fiecare regiune a Canaanului va purta de acum încolo numele unui trib israelit.

Perioada judecătorilor – După ce moare Iosua, nu apare niciun conducător naţional imediat. Toată guvernarea este la nivel local. Singura excepţie este când apar urgenţe de ordin militar. Atunci israeliţii recurg la anumite persoane de excepţie care să îi conducă. Aceste persoane sunt cunoscute drept judecători, fiindcă adesea conduc dispute legale, pe lângă conducerea militară.

Perioada împărăţiei unite – Israel în final vrea un conducător permanent şi Samuel, ultimul dintre judecători, numeşte pe primul împărat al naţiunii. Timp de peste un secol, în timpul vieţii a trei conducători, întregul Israel este supus unei singure coroane. Ierusalimul devine capitala acestei împărăţii, iar Solomon, cel de-al treilea împărat, construieşte un mare templu aici. Dar după moartea lui, dispute interioare despart naţiunea şi apar două împărăţii separate.

Perioada împărăţiei divizate – în această perioadă zece triburi se aliază în partea nordică a Canaanului. Alte două se unesc în sud. Uneori aceste două împărăţii luptă împreună împotriva invadatorilor. Alteori se atacă una pe alta. Dintre cele două, împărăţia nordică

Rezistă mai puţin, deoarece este o victimă prematură a Imperiului Asirian.

Perioada lui Iuda singur – împărăţia sudică şi-a luat numele după cel mai mare trib, Iuda (acesta este numele care în final va da cuvântul „iudeu"). Asiria nu a reuşit niciodată să îl zguduie pe Iuda. Totuşi Iuda cade în final în faţa babilonienilor, care îi înlocuiesc pe asirieni şi devin conducătorii Orientului Mijlociu.

Perioada exilului babilonian – Ca şi asirienii dinaintea lor,

babilonienii au transferat popoarele cucerite din căminele lor în ţări îndepărtate. Babilonienii duc mii de familii din Iuda în Babilon, unde trăiesc în exil timp de 70 de ani. În această perioadă mezii şi perşii îi răstoarnă pe babilonieni şi le iau imperiul.

Perioada refacerii – Sub conducerea mezilor şi perşilor se îmbunătăţesc condiţiile pentru israeliţii dispersaţi. Li se permite să se întoarcă la Ierusalim şi să îl refacă. De asemenea reconstruiesc templul, pe care îl dărâmaseră babilonienii. Pe măsură ce refacerea Ierusalimului se apropie de sfârşit, se sfârşeşte şi Vechiul Testament.

Perioada dintre testamente – Această perioadă, de vreo 400 de ani, este menţionată doar indirect în Biblie. Cartea lui Daniel prezice unele dintre evenimentele care se desfăşoară în acest timp, inclusiv ascensiunea şi decăderea atât a Greciei cât şi a Romei. Către sfârşitul acestei perioade, Israel cade sub dominaţia romană, ca de altfel cea mai mare parte a Orientului Mijlociu.

Perioada vieţii lui Iisus – Noul Testament se deschide cu patru relatări în paralel despre viaţa lui Iisus. În aceste relatări avem cea mai detaliată expunere a ceea ce a învăţat Iisus pe oameni. De asemenea aflăm cum şi-a instruit ucenicii şi cum i-a pregătit pentru a răspândi învăţăturile sale în lung şi în lat.

Perioada bisericii timpurii – Restul Noului Testament este despre primele comunităţi creştine din Orientul Mijlociu, Asia Mijlocie, Grecia şi Roma. Aflăm cum acestea au luat naştere, provocările pe care le-au înfruntat şi creşterea rapidă pe care au avut-o. În general, Noul Testament se concentrează asupra comunităţilor creştine care au apărut la 30 de ani după moartea lui Iisus.

Cu această serie de perioade în minte, veţi înţelege mai bine evenimentele biblice. Nu există nicio corelaţie între lungimea perioadei şi numărul de cărţi dedicate ei. Perioadele de început sunt în general epuizate în doar câteva capitole. Alte perioade sunt subiectul a câteva cărţi mai lungi. Când vom prezenta fiecare carte o vom plasa în perioada corectă, aşa că veţi vedea povestea lui Dumnezeu desfăşurându-se în ordine cronologică. Tabelele de pe următoarele două pagini stabilesc o delimitare temporală pentru Vechiul Testament, identificând cărţile principale care acoperă fiecare

perioadă. Pe măsură ce continuaţi studiul, vă puteţi referi la această delimitare temporală.

Capitolul III CREDIBILITATEA BIBLIEI

Biblia a fost scrisă de zeci de oameni a căror vieţi s-au întins de-a lungul a peste 1500 de ani. După cum v-aţi putea aştepta, fiecare a avut un mod unic de a se exprima. Totuşi ei au scris cu toţii ca şi cum ar fi văzut printr-o singură pereche de ochi. Imaginea lor despre Dumnezeu şi despre natura Lui este consecventă de la început până la sfârşit.

De asemenea ei sunt în totală armonie în modul în care portretizează firea umană şi în ceea ce spun despre aşteptările lui Dumnezeu de la omenire. De fapt, am avea nevoie de câteva pagini doar pentru a enumera opiniile pe care le au în comun. Lista ar include ce au spus ei despre întrebări vitale cum ar fi:

— Ce este corect şi incorect din punct de vedere moral?

— Cum distingem între ce e bine şi ce e rău?

— Care este diferenţa dintre tărâmul spiritual şi cel fizic?

— Care este răspunsul lui Dumnezeu când violăm codul Lui moral?

— Ce promisiuni a făcut Dumnezeu şi cum le-a împlinit?

— Continuă viaţa şi după mormânt?

— Ce se întâmplă cu existenţa şi identitatea mea personală când mor?

Inspiraţia Bibliei

Dat fiind că aceşti scriitori au trăit la distanţă de secole unul de altul, este de-a dreptul uimitor că ei au răspuns la întrebări atât de profunde cu atâta consecvenţă. Dar ei au explicat acest lucru destul de simplu – ceea ce au scris ei îşi are originea dincolo de ei, la Dumnezeu. El a fost cel care le-a spus ce să scrie. Ei au fost în armonie prin ceea ce au scris fiindcă vorbele lor reflectau mintea susţinătoare a lui Dumnezeu.

Firesc, am vrea să ştim cum comunica Dumnezeu cu aceşti scriitori. Dar niciunul dintre ei nu ne-a dat niciodată detaliile acestui proces. Ştim că Duhul lui Dumnezeu a jucat un rol în această comunicare, fiindcă Biblia spune acest lucru în mod repetat. Mai ştim

şi că aceşti oameni se lăsau în controlul lui Dumnezeu pe măsură ce scriau (2 Petru 1: 21). Ei s-au dat ca instrumente sau conductori prin care Dumnezeu a transmis adevărul oamenilor. Sau, după cum a spus unul dintre ei, ei comunicau „cele învăţate de la Duhul" (1 Corinteni 2: 12 – 13). Când Dumnezeu şi-a dezvăluit gândurile purtătorilor Săi de cuvânt, ei au transformat aceste gânduri în cuvinte scrise.

Astfel, în timp ce zeci de scriitori ne-au dat Biblia, putem să ne gândim la Dumnezeu ca fiind singurul ei autor. Din acest motiv cei care urmează Biblia o numesc adesea Cuvântul lui Dumnezeu. Conţine poruncile, promisiunile, avertismentele şi instrucţiunile Lui, captivate în stilul unic al oamenilor care au aşternut adevărul Lui pe hârtie. Fiindcă este Cuvântul lui Dumnezeu în formă scrisă, Biblia mai este cunoscută şi drept Scriptura, care înseamnă mai exact „ceea ce este scris". Dumnezeu vorbeşte, omul scrie şi rezultatul este Scriptura.

De aceea, ori de câte ori atribuim o anumită afirmaţie din Biblie unui anumit autor, ar trebui să nu uităm niciodată că Dumnezeu era partenerul din acest proces. El a fost cel care i-a dat Bibliei forma şi substanţa. Ceea ce diferenţiază Biblia de toate celelalte cărţi este rolul direct pe care l-a avut Dumnezeu în scrierea ei.

Modul obişnuit în care se descrie implicarea Lui este a spune că Biblia este „inspirată". Aceasta înseamnă că Duhul lui Dumnezeu a dat naştere Bibliei şi continuă să lucreze prin paginile ei. Avem această noţiune din 2 Timotei 3: 16, care spune că toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu.

Pentru a înţelege această problemă pe deplin, am putea observa termenul grecesc care se află în spatele acestor cuvinte (vă amintiţi că Biblia a fost scrisă pentru prima dată în greacă şi ebraică). Când spunem că Biblia a fost „inspirată", modul în care acest lucru este spus în greacă este în mod perfid vagă. Se foloseşte un termen care ar putea însemna fie „insuflată de Dumnezeu", fie „cu Duhul lui Dumnezeu".

Avem aici un subtil joc de cuvinte. În limba greacă acelaşi termen poate însemna fie „suflare", fie „duh". Cum trebuie să expirăm pentru a vorbi, pasajul sugerează că Dumnezeu a vorbit cuvintele Scripturii „suflându-le". În acelaşi timp, pentru a „sufla" aceste cuvinte, EI Şi-a pus şi Duhul cu ele. Astfel, Scriptura este atât insuflată de

Dumnezeu (conţine cuvintele Sale) cât şi cu Duhul lui Dumnezeu (conţine putere spirituală).

Ceea ce adaugă aceste imagini este faptul că Biblia foloseşte suflarea lui Dumnezeu ca un simbol al puterii dădătoare de viaţă. Simbolul apare pentru prima oară în Geneza 2, care spune cum l-a creat Dumnezeu pe om. După ce a modelat un trup omenesc, Domnul „i-a suflat în nări suflare de viaţă, şi omul a devenit un suflet viu". (Geneza 2: 7).

Altă dată suflarea lui Dumnezeu a redat viaţa oamenilor morţi de mult. Povestea este relatată de un profet pe nume Ezechiel, care într-o zi a avut o viziune într-o vale pustie. Prin acea vale erau împrăştiate oase de om, decolorate de soare. Dar în continuarea viziunii, suflarea lui Dumnezeu a trecut peste aceste oase şi acestea au revenit la viaţă. Unul câte unul, oasele s-au unit, apoi au apărut muşchi şi în final corpuri vii alcătuite din muşchi şi carne s-au ridicat din vale (Ezechiel 37: 1 – 10).

La fel cum suflarea lui Dumnezeu a dat viaţă fizică la crearea omului şi iarăşi în valea oaselor uscate, aşa suflarea lui Dumnezeu umple cuvintele scripturii cu putere dădătoare de viaţă. Despre aceasta vorbea Iisus când a spus: „cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh şi sunt viaţă". (Ioan 6: 63). Viaţa despre care vorbea era, desigur, viaţa spirituală. Astfel ne ducem la Biblie pentru a mânca şi a ne hrăni duhul din noi.

Într-adevăr, această putere care schimbă viaţa este una dintre cele mai convingătoare dovezi că Biblia nu este o carte obişnuită, că este de la Dumnezeu. Un conducător din Reforma Protestantă a numit aceasta natura „autoconfirmatoare" a Scripturii. El a oferit un exerciţiu simplu oricui ar fi pus la îndoială originea divină a Bibliei. Mai întâi, îi spunea necredinciosului să studieze Biblia destul ca să înţeleagă principiile ei morale şi spirituale de bază. „Aplicaţi aceste principii în viaţa dumneavoastră în mod consecvent în jur de doi ani", spunea el. „Până la sfârşit propria dumneavoastră experienţă va confirma că Biblia este ceea ce ea pretinde". Mii de oameni au urmat de atunci sfatul lui şi au descoperit că ceea ce a spus el este adevărat.

Corectitudinea Bibliei

Cum Biblia este de la Dumnezeu, ar trebui să ne aşteptăm ca ea să fie corectă în tot ce spune. De exemplu, Biblia descrie mii de evenimente istorice. Dacă aceste descrieri sunt pline de erori şi inexactităţi, atunci vom avea motive să ne îndoim de credibilitatea restului Bibliei, în fond, cum putem avea încredere în ceea ce spune Biblia despre Dumnezeu şi realităţile spirituale dacă nu putem avea încredere în detalii ale lucrurilor pe care le putem verifica? Din acest motiv, mulţi oameni care îl resping pe Dumnezeu şi Biblia atacă şi corectitudinea povestirilor biblice.

În mod impresionant, Biblia a rezistat acestor atacuri iar şi iar. În mod repetat s-a dovedit a fi un document de nădejde şi corect a ceea ce s-a întâmplat în lumea veche. De exemplu, la începutul secolului XIX au fost sceptici care au ridiculizat ideea că Moise ar fi putut scrie primele cinci cărţi ale Biblie. Aceşti critici au susţinut că scrisul era o artă necunoscută în timpul lui Moise. Dar acum, din descoperirile arheologice, ştim că atunci când trăia Moise se scrisese deja timp de mai mult de o mie de ani.

Alţii au încercat să discrediteze Biblia spunând că descrie naţiuni care nu au existat niciodată. Criticii Bibliei din secolele XIX i-au evidenţiat pe hitiţi ca exemplu. Aceşti oameni sunt menţionaţi de zeci de ori în Scriptură, dar într-un anumit moment nu mai exista niciun alt monument despre ei. Astăzi lucrurile s-au schimbat. La începutul secolului XX arheologii au descoperit rămăşiţe impresionante ale unui imperiu hitit de mari proporţii. Descoperirile lor au confirmat pe deplin ceea ce Biblia a spus despre hitiţi în tot acest timp.

În mod similar alţii au acuzat Biblia de a fi născocit faptele glorioase ale unui om pe nume Sargon. Biblia îl identifică drept un rege asirian care a pornit împotriva cetăţii Asdod şi a supus-o (Isaia 20: 1). Nu a existat niciun astfel de rege, susţineau experţii în istoria asiriană. Nu i-au găsit numele în niciun document vechi. Ca şi în cazul hitiţilor, istoricii s-au răzgândit când arheologii au descoperit palatul lui Sargon în Iracul din zilele noastre. Sculptată pe pereţii palatului său era o descriere a campaniei sale împotriva Asdodului. O altă expediţie arheologică, chiar în timpul săpăturilor de la Asdod, a descoperit un monument comemorativ al victoriei lui Sargon. Încă o dată Biblia a fost

justificată.

Şi acest proces de verificare este în plină desfăşurare. Noi descoperiri continuă să confirme înregistrările biblice. Aceasta s-a întâmplat din nou în anii ’60 şi ’70 în Siria, unde cercetătorii au descoperit un oraş numit Ebla. Ebla era înfloritoare cam în timpul lui Avraam, la vreo 450 km de unde a trăit el. Era capitala unui regat prosper, cu legături economice şi politice în tot Orientul Mijlociu.

Arheologii au identificat pentru prima oară ruinele Eblei în 1968. Câţiva ani mai târziu au intrat în arhivele regale. Acolo au găsit un set impresionant de documente bine păstrate (vreo 17.000 în total) care descriu lumea în timpul lui Avraam. Această descoperire era vitală, deoarece oferea posibilitatea de a clarifica detalii mult disputate în povestea lui Avram din Geneza.

De exemplu, mulţi învăţaţi au susţinut că ţara Canaanului era mai mult sau mai puţin alcătuită din păşuni neîntrerupte în timpul vieţii lui Avraam, cu puţine oraşe semnificative. Totuşi, în Biblie, pe măsură ce Avraam călătoreşte prin această regiune, el şi familia lui intrau în contact cu oraşe unul după altul. Documentele de la Ebla ne spun în mod clar că ţara Canaanului era într-adevăr populată cu zeci de oraşe, după cum indică şi Biblia.

Arhivele de la Ebla confirmă de asemenea că Biblia a avut dreptate când se referea la acea regiune drept Canaan în zilele lui Avraam. Înainte de descoperirea de la Ebla, mulţi istorici au crezut că acest nume a fost folosit doar cu mult mai târziu. Ei susţineau că Geneza greşea când numea locul unde a locuit Avraam Canaan. Dar documente oficiale de la Ebla spun o altă poveste. Cu mult înaintea lui Avraam, documentele de la Ebla foloseau numele de Canaan cu regularitate.

În timp ce multe documente de la Ebla mai trebuie încă descifrate, altele au demonstrat deja că obiceiurile şi culturile din jurul lui Avraam erau exact cum le descrie Biblia. Ce s-a întâmplat în cazul Eblei se aseamănă unui model care se repetă adesea când este atacată Biblia. Mai întâi, bazându-se pe vreun „adevăr” acceptat de majoritate, scepticii îşi exprimă îndoiala în legătură cu anumite afirmaţii din Biblie. Apoi, cu ani mai târziu – uneori cu zeci de ani mai târziu – o

descoperire majoră invalidează acel aşa-numit adevăr care fusese folosit pentru a pune Biblia sub acuzaţie. Cu mai multe fapte la mână însă, reiese că Biblia este într-adevăr corectă.

Prin acestea nu dorim să spunem că am rezolvat toate discrepanţele dintre Biblie şi ceea ce ne spun specialiştii despre Orientul Mijlociu. Dar arheologia rămâne în adolescenţa ei, ca să zicem aşa. Există mii de locuri în Orientul Mijlociu care mai trebuie încă excavate. Mai sunt multe lucruri de învăţat despre oamenii din timpurile biblice şi modul în care au trăit. Ceea ce ştim este că noile descoperiri, departe de a discredita Biblia, au servit în a-i confirma credibilitatea. Astfel că este rezonabil să ne aşteptăm ca, pe măsură ce continuă cercetările, şi acestea să confirme credibilitatea ei.

Capitolul IV CĂRŢILE LUI MOISE

Moise, omul care l-a condus pe Israel afară din Egipt, a scris primele cinci cărţi ale Bibliei. Numele lor sunt:

— Geneza
— Exodul
— Leviticul
— Numeri
— Deuteronomul

Geneza acoperă un timp îndelungat, cel mai lung dintre toate cărţile Bibliei. Primele ei capitole descriu cum a creat Dumnezeu universul, cum a modelat pământul şi cum a dat naştere fiinţelor umane. Chiar de la început, Geneza îl arată pe Dumnezeu într-o relaţie apropiată, personală cu omenirea. După ce urmăreşte cum rasa umană la începuturile ei se răspândeşte în Orientul Mijlociu, Geneza trece în mod specific la Avraam şi la familia lui. Începând cu aproximativ 2050 î.Hr., Geneza urmăreşte viaţa lui Avraam şi a urmaşilor lui timp de generaţii.

Geneza se termină cu stră-strănepoţii lui Avraam (acum cunoscuţi drept israeliţi) locuind în Egipt. Ei au fost invitaţi să se stabilească acolo de către faraon, regele egiptean. Exodul continuă povestea 400 de ani mai târziu. Secolele ce au trecut nu au fost prea blânde pentru Israel. Egiptenii au devenit ostili faţă de israeliţi şi i-au înrobit.

Moise s-a născut într-una dintre aceste familii. Dar printr-un şir excepţional de situaţii, fiica regelui ajunge să îl adopte şi să îl crească în familia regală. La 40 de ani, ştiind care îi erau cu adevărat originile, Moise a făcut o încercare îndrăzneaţă de a-şi elibera poporul. Când eforturile sale au eşuat, Moise a plecat ca un fugar în regiunile pustii ale Egiptului. Acolo a mai trăit încă 40 de ani.

Apoi Dumnezeu i-a apărut lui Moise şi i-a spus să se întoarcă în Egipt, să-şi adune poporul în jurul lui şi să îl elibereze din robie. Moise s-a supus imediat, ducându-se direct la faraon şi cerând libertate pentru Israel. Când faraonul a refuzat cererea, Dumnezeu a dat o serie de lovituri mortale, de mutilare împotriva Egiptului.

Aceste distrugeri i-au convins în final pe egiptenii încăpăţânaţi că nu puteau triumfa asupra voii lui Dumnezeu. Într-o clipă fără paralel în istorie i-a eliberat pe israeliţi şi le-a permis să părăsească ţara. Istoricii se referă la acest eveniment cu numele de „exodul", dintr-un cuvânt grecesc ce înseamnă „ieşire". Desigur, tot de aici îşi trage şi cartea Exodului numele.

Ultimele 28 de capitole ale Exodului descriu ce s-a întâmplat în primele luni după ce israeliţii au părăsit Egiptul. În aceste săptămâni, Domnul i-a dat lui Moise un set de legi care să îndrume poporul lui Israel. Între aceste legi erau reguli specifice cunoscute astăzi sub numele de cele Zece Porunci. Scrise pe două table de piatră, cele Zece Porunci au slujit drept declaraţia de bază a ceea ce se aştepta Dumnezeu de la poporul Său. Patru porunci explicau cum se arată respectul cuvenit lui Dumnezeu, iar celelalte şase au detaliat comportamentul faţă de familie şi aproape. Vom examina aceste porunci mai pe larg mai târziu.

Leviticul, cea de-a treia carte a lui Moise, îşi împrumută numele de la leviţi, unul dintre triburile lui Israel. Leviţii proveneau din Levi, cel de-al patrulea fiu al lui Iacov. Moise era levit şi acesta era tribul pe care l-a ales Dumnezeu pentru a sluji ca preoţi ai lui Israel. În cartea Leviticului Dumnezeu le dă leviţilor îndrumări specifice în legătură cu modul în care trebuia să conducă închinarea naţiunii lor. Cartea include de asemenea şi sute de alte reguli care trebuia să guverneze viaţa socială şi familială a Israelului.

Dintre toate cărţile Bibliei, Leviticul este printre cele mai greu de înţeles pentru oamenii moderni. Problema se află în marea distanţă culturală care ne separă de zilele lui Moise. Leviticul se referă la multe obiceiuri, ritualuri şi convenţii sociale care au dispărut cu secole în urmă în cea mai mare parte a lumii. Totuşi, există unele principii importante în Levitic şi pe acestea le vom mai menţiona.

Cea de-a patra carte a lui Moise se numeşte Numeri fiindcă se deschide cu primul recensământ făcut vreodată în Israel. Acest recensământ este totuşi un eveniment minor în Numeri. Cartea este în primul rând o relatare istorică a primilor 40 de ani după ce Israel a plecat din Egipt. În acel timp îndemânarea armatei lui Israel a crescut în mod constant şi a devenit tot mai rafinată. Iar la sfârşitul Numerilor îi găsim pe israeliţi cu tabăra pe graniţa Canaanului, pregătiţi să îl cucerească.

Tot acum moare şi Moise. Anticipându-şi moartea care se apropia, el a scris şi a ţinut un lung discurs de rămas-bun în faţa lui Israel. Acest discurs este miezul celei de-a cincea cărţi pe care a scris-o el, Deuteronomul, a cărei nume în esenţă înseamnă „o a doua afirmare a legii”.

Când şi-a luat rămas-bun, Moise a revăzut pentru poporul său toate lucrurile bune pe care le făcuse Dumnezeu pentru ei. El le-a reamintit, unul câte unul, principiile morale pe care Dumnezeu îi chemase să le respecte. Şi le-a cerut israeliţilor să se dedice din nou acestor principii, întreaga naţiune a făcut un legământ să cinstească poruncile lui Dumnezeu când se vor muta în Canaan. În sfârşit, Moise a încredinţat conducerea lui Israel unui om pe nume Iosua, care fusese lângă Moise încă de la exod. Cu succesorul astfel stabilit, Moise s-a retras pe un munte îndepărtat, unde a şi murit nu după mult timp.

Moise a lăsat în urmă nu doar o naţiune numeroasă gata să-şi asigure o nouă patrie, dar şi cinci dintre cele mai importante cărţi ale Bibliei. Aceste cărţi – în special Geneza şi Exodul – prezintă noţiunile fundamentale pe care se bazează restul Bibliei. Doar înţelegând aceste principii vom putea înţelege sensul deplin al evenimentelor biblice de mai târziu. Dat fiind acest fapt, vom dedica următoarele cinci capitole temelor principale din aceste cărţi.

În acest proces vom trasa patru din cele paisprezece perioade ale istoriei biblice:

— Perioada începuturilor
— Perioada familiei lui Avraam
— Perioada înrobirii egiptene
— Perioada rătăcirilor în pustiu

Geneza acoperă două dintre acestea, Perioada începuturilor şi Perioada familiei lui Avraam. Primele douăsprezece capitole ale Exodului vorbesc despre Perioada înrobirii egiptene. Restul Exodului ne arată primele luni pe care le-a petrecut Israel în pustiul Sinai. Restul anilor în pustiu sunt subiectul Leviticului, Numerilor şi Deuteronomului.

Următorul tabel listează evenimentele principale şi oamenii cei mai importanţi pe care îi vom întâlni în aceste perioade. Poate vi se va părea de ajutor se va întoarceţi la acest tabel din când în când pentru o recapitulare rapidă a ceea ce s-a întâmplat într-o anumită perioadă.

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie
Începuturile	Crearea lumii	
	Crearea rasei umane	Adam şi Eva
	Primele fapte de nesupunere a omului faţă de Dumnezeu	Cain şi Abel
	Prima crimă	
	Răul universal în familia umană	
	Un potop ce cruţă un singur om şi familia lui Noe	Noe
	Repopularea pământului	
Familia lui	Sacrificiul lui Isaac	Avraam, Sara şi

Avram	Căsătoria lui Isaac şi naşterea fiilor săi Călătoriile lui Iacov şi problemele în familie Cariera lui Iosif în Egipt	Agar Lot Isaac Ismael, Rebeca Iosif

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie
Înrobirea egipteană	Naşterea lui Moise O întâlnire între Dumnezeu şi Moise la tufişul în flăcări Plăgi peste societatea Egipteană Exodul Armata Egiptului distrusă	Moise Aaron Miriam

Rătăciri în pustiu	Cele zece porunci Construirea tabernacolului ca centru de închinare al Israelului Raportul celor 12 spioni Pedeapsa lui Dumnezeu pentru necredinţa lui Israel Cucerirea iniţială a teritoriilor de lângă Canaan Discursul de rămas-bun al lui Moise Moartea lui Moise	Moise Aaron Miriam Caleb Balaam Balac

Capitolul V PERIOADA ÎNCEPUTURILOR

Biblia se deschide cu o declaraţie simplă şi directă a modului în care au apărut toate lucrurile pe care le cunoaştem noi. „La început Dumnezeu a creat cerurile şi pământul". Acesta este unul dintre cele câteva „începuturi" din Geneza. Altele includ:

— Începutul umanităţii

— Începutul binelui şi răului în familia omenească

— Începutul morţii şi a suferinţei

— Începutul cetăţilor şi a civilizaţiilor

— Începutul promisiunilor speciale ale lui Dumnezeu (numite legăminte)

Când Geneza descrie crearea lumii, foloseşte un amestec de istorie şi simbolism. Studenţii Bibliei nu sunt întotdeauna de acord cu cât de mult din acest limbaj este literal şi cât de mult figurativ. Nu este în folosul scopului nostru să cercetăm această problemă aici. În schimb, ne vom concentra asupra principiilor care reies din Geneza, fie că limbajul este luat literal sau simbolic.

Primul dintre aceste principii este deja expus în litere mari în cuvintele de început ale cărţii.

La început Dumnezeu a creat cerurile şi pământul. Pământul era fără formă şi gol; şi întuneric era peste faţa adâncului şi Duhul lui

Dumnezeu. Se mişca peste întinderea apelor. Şi Dumnezeu a zis: „Să fie lumină!” Şi a fost lumină.

Geneza 1: 1 – 3

Natura aproape poetică a acestor cuvinte poate ascunde profundul adevăr pe care îl afirmă. Pentru a simţi semnificaţia acelui adevăr, trebuie să aruncăm o privire la ce se întâmpla când a scris Moise Geneza. Tocmai îi condusese pe israeliţi din Egipt, unde simţiseră influenţa religiei egiptene timp de mai multe secole. Ca cele mai multe popoare din lumea antică, egiptenii se închinau obiectelor din natură ca şi cum ar fi fost zei. Zei-soare, zei-lună, zei-vânturi, zei-râuri, zei-oceane – lista poate continua. De fapt, religiile păgâne antice aveau tendinţa de a împărtăşi o viziune comună în lume, care includea idei că:

— Universul material este veşnic

— Timpul a existat înaintea zeilor

— Zeii au evoluat din universul material

— Orice numim „duh” este un produs secundar al universului material

Geneza, în contrast începe prin a-şi revendica o poziţie total opusă acestor noţiuni. Simpla ei declaraţie în legătură cu creaţia susţine că:

— Când a început ordinea materială, Dumnezeu deja exista

— Când timpul a început aşa cum îl ştim noi, Dumnezeu era deja activ

— Când universul fizic încă nu avea formă, Duhul lui Dumnezeu se mişca deja

Cu secole mai târziu, în special dintre filosofii greci, au mai venit şi alţii cu noţiuni asemănătoare. Dar grecii au ajuns la aceste concluzii la mii de ani după Moise. În zilele sale niciun alt popor nu a avut o astfel de viziune asupra realităţii.

Moise îşi condusese poporul în pustiu pentru a intra într-o relaţie specială cu Dumnezeu. Ei trebuia să se dedice, fără nicio îndoială, să fie poporul lui Dumnezeu. Era esenţial, deci, să cureţe gândirea lor de idei deformate despre Dumnezeu şi despre cine era El. Altfel L-ar fi putut confunda cu zeii la care se închinau vecinii lor.

Astfel că Moise şi-a deschis Geneza făcând o distincţie clară între Dumnezeul căruia îi slujea el şi toate celelalte zeităţi. În acelaşi timp, Moise a atacat o problemă care încă este puternic dezbătută. Este vorba despre o dezbatere în legătură cu natura fundamentală a realităţii. Pentru a fi mai clar, natura lumii este fundamental spirituală? Sau este materială?

Natura ultimă a realităţii

După cum am văzut, păgânii au spus într-un glas că realitatea este în ultimă instanţă materială. Astăzi multe şcoli de filosofie mai avansează aceeaşi idee. Numim acest tip de filosofie „materialism", fiindcă învaţă că nu există nicio altă realitate dincolo de tărâmul materiei. Materialismul explică totul în funcţie de materia în mişcare. În materialism, chiar gândul însuşi nu este mai mult decât impulsuri electrice şi descărcări chimice în creier.

Biblia, pe de altă parte, afirmă că realitatea ultimă este spirituală – că duhul a existat *înaintea* universului material, că a existat *independent* de universul material şi că îşi exercită puterea *asupra* universului material. Mintea nu este doar un set de reacţii electrochimice. Este şi produsul unei esenţe spirituale din interiorul nostru. Dintre toate creaturile de pe planetă, Biblia îi descrie doar pe oameni ca având duh. Duhul ne diferenţiază de împărăţia animală. În timp ce animalele au în comun cu noi câteva emoţii primare, doar oamenii pot cunoaşte lucruri ca uimirea, frumuseţea, speranţa şi teama. Într-un cuvânt, doar oamenii pot privi viaţa în funcţie de sensuri şi valori.

Chiar acest aspect al existenţei umane demască greşeala fatală a materialismului. Materialismul nu poate explica în mod adecvat dorinţa noastră adâncă de a da sens şi valoare experienţelor noastre. Vorbim despre lucruri ca fiind raţionale sau iraţionale, adevărate sau false, frumoase sau urâte, morale sau imorale. Dar de unde vin astfel de valori dacă mintea noastră nu este nimic mai mult decât electroni care se scurg de-a lungul căilor neurale? Dacă mintea nu este decât materie în mişcare, cum poate da ea naştere la valori?

Materialismul poate în cel mai bun caz să descrie valorile ca pe un produs secundar al evoluţiei creierului. Dar aceasta ridică o

întrebare, căci dacă un creier nu este decât materie în mişcare, de unde au venit aceste produse secundare? Materia în mişcare, fie că este în capul nostru sau altundeva, nu are valoare în sine. Putem combina şi recombina materia în câte feluri dorim, dar rezultatul final este doar materie în mişcare, şi nu valori.

Pentru a da un exemplu, ce aţi crede dacă aş spune: „Polaris este o stea foarte raţională, dar Sirius nu este". Sau dacă aş întreba: „Care fază a lunii este cea mai morală?" Aţi trage repede concluzia că vorbesc prostii. Nu este nimic raţional sau moral la stelele strălucitoare şi la fazele lunii. Ele sunt pur şi simplu manifestări ale materiei în mişcare.

Dar ceea ce e adevărat în legătură cu stelele şi luna este la fel de adevărat şi pentru moleculele din creier. La fel cum miliarde de stele strălucind în noapte nu pot da naştere unui singur gând raţional, miliarde de electroni luminând prin creier nu pot crea nici măcar o valoare. Trebuie să fie ceva deasupra tărâmului material care ne înzestrează cu aprecierea faţă de frumos, adevăr şi bunătate. Biblia spune că acest ceva există – duhul pe care Dumnezeu l-a pus în fiecare din noi.

— În a cincea zi creează păsările şi creaturile marine.

— În a şasea zi creează animalele de uscat şi omenirea.

Putem privi această progresie ca două grupuri de câte trei zile fiecare. Şi anume, primele trei zile alcătuiesc un grup, iar zilele patru, cinci şi şase alcătuiesc un al doilea. În ambele grupuri:

— Prima zi se ocupă cu lumina şi cu întunericul

— A doua zi se concentrează pe atmosferă şi mare

— A treia zi implică schimbări pe uscat

Cu alte cuvinte, în fiecare dintre primele trei zile Dumnezeu a creat un habitat specific sau un mediu. În ziua corespunzătoare din cel de-al doilea grup, El creează lucruri care stau în acel habitat, după cum indică şi tabelul următor.

Zilele creaţiei în Geneza 1 crearea umanităţii are loc la sfârşitul unui proces care se dezvoltă în şase faze. Geneza 1 descrie aceste şase faze ca pe zile.

— În prima zi Dumnezeu creează lumina şi o separă de întuneric.

— În a doua zi El creează întinderea pe care o cunoaştem drept cer. Odată cu aceasta separă vaporii de apă din nori de apele nesfârşite ale oceanelor.

— În a treia zi El face să apară uscatul şi produce vegetaţia pe pământ.

— În a patra zi aşază soarele, luna şi stelele la locul lor.

Descriind creaţia în acest fel, Moise declara controlul total al lui Dumnezeu asupra universului. Dumnezeu a creat atât creatura, cât şi habitatul, de la cea mai mică sămânţă din pământ la cea mai gigantică stea din galaxiile îndepărtate.

Este important de observat că Dumnezeu sfârşeşte fiecare zi din Geneza 1 privind lucrarea mâinilor Sale şi spunând: „Este bine". Aceste cuvinte stau în contrast cu acele religii, atât antice, cât şi moderne, care celebrează duhul ca fiind bun, dar percep orice lucru material ca fiind rău. Religiile orientale în special au tendinţa de a respinge valoarea lumii materiale. Câteva şcoli de filosofie greacă au luat o poziţie similară, ceea ce a avut o influenţă de durată asupra mişcărilor religioase din Vest. În ultimii 2000 de ani zeci de mişcări religioase şi-au încurajat adepţii să se abţină de la orice bucurie dată de plăcerea şi confortul material.

Ceea ce ne învaţă Biblia este cu totul diferit. Dumnezeu, duhul ultim, a modelat fiecare element al universului material. La fiecare fază a creaţiei El s-a oprit pentru a spune: „Este bine". Apoi a mers mai departe pe acest drum, confirmând valoarea tărâmului fizic în toată Scriptura. Dumnezeu nu a ezitat niciodată să promită binecuvântări materiale celor care îi slujesc. El i-a spus Israelului: „Îţi voi da ţara Canaanului, ţară unde curge lapte şi miere" (Exodul 13: 5). Calendarul Lui pentru Israel includea câteva zile de sărbătoare în fiecare an. El a prevăzut ca soldaţii din Israel să fie scutiţi de serviciul militar în primul lor an de căsnicie pentru ca ei să poată sta acasă şi să se bucure de timpul petrecut cu soţiile lor.

Pe scurt, Dumnezeu ne încurajează să ne bucurăm de lucrurile bune ale vieţii. El doar ne cere să nu trecem niciodată de ceea ce este moral şi corect în timp ce căutăm plăcerea. Îndrumarea Bibliei este menită să ne ajute să ştim când am mers prea departe cu căutatul

plăcerilor. Trebuie să ne comportăm responsabil, spune Biblia, şi nu iresponsabil.

Firea omului în descrierea creaţiei umanităţii, Geneza accentuează patru aspecte ale firii noastre. Fiecare dintre aceste aspecte include o anumită sferă de responsabilităţi personale. Mai specific, Geneza spune că Dumnezeu ne-a creat ca:

— Fiinţe spirituale
— Fiinţe sexuale
— Fiinţe suverane
— Fiinţe sociale

Am văzut deja că Dumnezeu ne-a dat esenţă *spirituală* creându-ne după propriul Lui chip şi asemănare (Geneza 1: 27). Aceasta implică faptul că trebuie să trăim la un nivel de responsabilitate care este imposibil pentru animale, care nu au duh. Acelaşi pasaj spune că Dumnezeu ne-a creat parte bărbătească şi parte femeiască. *Sexualitatea* este un element fundamental în firea umană deoarece Dumnezeu ne-a creat astfel. Dar la fel cum sunt moduri corecte şi incorecte de a te bucura de plăcerile materiale, Biblia ne îndrumă frecvent pentru a ne bucura de sex în mod potrivit.

Vom menţiona aceste principii de sexualitate când vom ajunge la ele. Deocamdată putem rezuma ceea ce spune Dumnezeu despre acest subiect în felul următor: Dumnezeu a menit ca oamenii să se bucure de sex exclusiv în cadrul relaţiei soţ-soţie. Dumnezeu vorbeşte despre sex în afara căsătoriei drept o violare a voii Sale şi îl numeşte păcat. Pe de altă parte, în cadrul căsniciei, Dumnezeu încurajează mereu deplina bucurie sexuală. Ca şi cum ar vrea să accentueze acest punct, El a pus o carte foarte surprinzătoare în Biblie. Se numeşte Cântarea lui Solomon, o bucată literară deosebit de erotică care celebrează legătura sexuală dintre soţ şi soţie.

Moise indică firea noastră *suverană* atunci când II citează pe Dumnezeu care spune că bărbatul şi femeia trebuie să „stăpânească peste pământ", adică să îmblânzească forţele naturii. Umanitatea trebuia să „stăpânească peste peştii mării, peste păsările cerului şi peste orice vieţuitoare care se mişcă pe pământ" (Geneza 1: 28).

Aceasta nu înseamnă însă că Dumnezeu ne-a dat drumul să

exploatăm pământul într-un mod care distruge mediul înconjurător. În Biblie, Dumnezeu se aşteaptă în mod constant ca cei cu autoritate să se folosească de puterea lor în beneficiul celor pe care îi guvernează. Suveranitatea noastră asupra naturii este deci o tutelă. Dumnezeu a încredinţat omenirea cu grija pentru creaţia Lui. El le-a spus primului bărbat şi primei femei că trebuie să cultive şi să păstreze habitatul în care i-a aşezat (Geneza 2: 15). Când le-a dat această poruncă, Dumnezeu a folosit un verb care poartă sensul unei mame ce îşi îngrijeşte copilul. Sugerează că noi trebuie să îngrijim mediul ca ceva preţios nouă.

Geneza subliniază firea noastră *socială* atunci când îl arată pe Dumnezeu uitându-se la primul om (un bărbat pe nume Adam) şi spunându-i: „Nu este bine ca omul să fie singur". (Geneza 2: 18). Vă amintiţi că Dumnezeu îşi terminase fiecare fază a creaţiei cu cuvintele: „Este bine". Şi odată ce a terminat procesul creativ prin punerea bărbatului şi femeii împreună în habitatul lor, El a spus: „Este *foarte* bine". (Geneza 1: 31). Primul lucru care spune că *nu* e bun este ca omul să fie singur.

Acesta este modul în care Dumnezeu dă atâta îndrumare în Biblie în legătură cu construirea unei societăţi sigure, drepte şi cinstite. Noi avem o nevoie înnăscută de a fi cu alţi oameni. Trebuie să ne simţim liberi să ne asociem cu ceilalţi în mod deschis. Dar într-o lume nesigură, nedreaptă şi necinstită suntem nevoiţi să ne retragem într-o carapace protectoare şi să limităm interacţiunea socială. Rezultatul este o viaţă care devine repede sărăcită emoţional şi psihologic.

Grădina Edenului

Pentru a avea o societate sănătoasă, trebuie să existe standarde de comportament pe care să le respecte toată lumea. Astfel, dacă privim la Geneza 2, vedem cum accentul se mută de pe tărâmul *fizic* şi modul în care a luat fiinţă pe tărâmul *moral* şi modul în care a luat acesta fiinţă. Pentru prima oară, Dumnezeu impune principii călăuzitoare comportamentale pentru bărbat şi femeie, avertizându-i de consecinţe dacă nu se supun.

Decorul din Geneza 2 este o grădină mare, luxuriantă, numită Eden. În mijlocul ei se afla o plantă numită „pomul vieţii". Dacă mânca

fructul acestui pom, o persoană putea trăi veşnic. O dată ce Dumnezeu i-a creat pe Adam şi pe soţia lui, Eva, i-a aşezat în acest loc minunat ca să locuiască aici. În conformitate cu dorinţa Lui ca noi să ne bucurăm de plăcerile existenţei, El le-a spus că puteau mânca cât doreau din toţi pomii din grădină, cu o singură excepţie. Li s-a spus să nu se atingă de ceea ce El numea „pomul cunoştinţei binelui şi a răului".

Nu ştim ce fel de pom era acesta sau ce fel de fructe făcea. Nu ştim nici cum se putea întâmpla ca mâncând din fructul lui, acesta să adâncească înţelegerea lor a binelui şi a răului. Ceea ce ştim este că Dumnezeu le-a spus să lase pomul în pace. El le-a spus că îşi vor aduce moarte asupra lor înşişi dacă violau această instrucţiune (Geneza 2: 16 – 17).

Cu această poruncă Biblia introduce teme care se repetă de-a lungul Scripturii.

— În primul rând, Dumnezeu ne-a dat *libertatea de a alege*, chiar de a alege ceea ce nu este nici bun pentru noi şi nici nu corespunde cu ceea ce vrea El pentru noi.

— În al doilea rând, El ne avertizează uneori să evităm lucruri care El ştie că sunt periculoase pentru societatea noastră.

— În al treilea rând, El nu intră mereu în detalii să ne spună *de ce* ar trebui să evităm lucrurile pe care le interzice. El doar spune să stăm departe de ele.

— În al patrulea rând, când El interzice ceva fără a ne spune de ce, *noi trebuie să avem încredere în El* şi să ne supunem oricum. Termenul biblic pentru încredere în El este de „a avea credinţă" în El. Ceea ce le-a cerut lui Adam şi Evei, deci, era să-şi pună credinţa în El.

Un timp aşa au făcut. Dar în Geneza 3 în grădină apare o altă creatură şi începe să submineze încrederea lor. Geneza 3 nu numeşte această fiinţă, dar altundeva Biblia îl identifică drept Satan sau

Diavolul. Biblia dă puţine informaţii în legătură cu originile sale. El pare să fi fost odată parte din cercul angelic din jurul lui Dumnezeu, într-un anumit punct el s-a răsculat şi a condus un mare detaşament de alţi îngeri în rebeliunea lui (îngerii, ca şi fiinţele umane, se pare că au libertatea de a-şi alege ce vor face).

Când Satan s-a strecurat în Grădina Edenului, s-a deghizat

într-un şarpe viclean şi abil. Printr-o serie de întrebări bine meşteşugite el a reuşit să submineze încrederea Evei în Dumnezeu. El a negat categoric cum că ar muri dacă ar mânca roade din pomul cunoştinţei binelui şi răului. În schimb el a afirmat că ea ar deveni ca Dumnezeu însuşi în înţelepciune (Geneza 3: 1 – 6). Gândindu-se la această posibilitate, Eva a început să se uite la fructul oprit într-o lumină nouă. Biblia spune că ea a observat trei lucruri despre el.

— Era plăcut de privit.

— Promitea să aibă gust bun.

— Şi părea a fi o poartă către o mare înţelepciune şi putere.

Deci ea a cedat ispitei lui Satan şi a mâncat fructul. De asemenea l-a atras *şi* pe Adam în nesupunerea ei.

Prin fapta lor, Adam şi Eva au pus în mişcare procesul păcatului care de atunci a pângărit existenţa umană. Păcatul este pur şi simplu o violare a poruncilor lui Dumnezeu. Mai mult, păcatul urmează un model consecvent ilustrat clar de povestea Evei şi a lui Satan. Când ne lăsăm atraşi de lângă Dumnezeu, motivul fundamental este unul din trei.

— Fie alegem să căutăm ceva care apare atractiv la suprafaţă, cum a făcut Eva când a văzut că fructul este plăcut.

— Sau cedăm ispitei dorinţelor primare şi poftelor senzuale (ea şi-a închipuit că fructul are gust bun).

— Sau lăsăm mândria să ne conducă, cum a făcut Eva când a dorit fructul pentru că o va face înţeleaptă.

Noul Testament se referă la aceste trei forţe care motivează drept „pofta cărnii, pofta ochilor şi mândria vieţii" (1 Ioan 2: 16). Într-un fel sau altul tot răul din familia umană îşi are originea în eşecul nostru de a controla cum trebuie aceste trei forţe.

Păcatul şi moartea

Ceea ce au aflat Adam şi Eva în curând a fost că Satan îi înşelase. Deşi mâncând din fructul interzis li s-au deschis ochii către noi realităţi, ei nu au căpătat deloc puteri asemănătoare cu cele ale lui Dumnezeu. Ceea ce au simţit ei mai mult decât orice altceva era ruşine. Păcatul şi ruşinea fac imposibil să te simţi bine în prezenţa lui Dumnezeu. Aşa că următoarea dată când a venit El în grădină, Adam şi

Eva s-au ascuns de El (Geneza 3: 8 – 10).

Datorită neascultării lor, Dumnezeu i-a izgonit din grădină. Ei nu mai puteau să mănânce din copacul vieţii. Lumea lor era acum una în care moartea domnea nestânjenită. De la grădina Edenului încoace, păcatul a crescut în importanţă şi proporţii. Fiecare bărbat şi femeie avea să-i cadă victimă. Şi oriunde se întinde păcatul, pune bariere între Dumnezeu şi omenire, la fel cum i-a determinat pe Adam şi Eva să se ascundă când El s-a apropiat.

Pentru a îndepărta aceste bariere, Dumnezeu i-a făcut Evei o promisiune specială. Înainte de a o alunga din grădină, El i-a promis că unul dintre descendenţii ei va zdrobi până la urmă capul lui Satan, dar în acest proces primind şi el o lovitură puternică (Geneza 3: 15). Fără a da detalii, Dumnezeu pare să fi implicat că acest lucru va repara cumva răul petrecut când Satan a înşelat-o pe Eva.

Vom înţelege mai bine această promisiune când vom ajunge la Noul Testament. Acolo îl vom vedea pe Iisus dându-i o lovitură zdrobitoare lui Satan. Deocamdată nu trebuie să recunoaştem decât că Dumnezeu avea un plan încă de la început pentru a anula ceea ce făcuse Satan. Ruşinea şi moartea nu aveau să fie ultimul cuvânt. Dumnezeu avea un plan pentru a le învinge pe amândouă.

Cât despre Adam şi Eva, chinuri şi tragedii îi aşteptau în afara Grădinii. Geneza 4 se deschide cu Eva dând naştere unui fiu. Ea îi pune numele Cain. În Ebraică numele lui vorbeşte de marea speranţă pe care şi-a pus-o ea în el. Poate că s-a gândit că el va fi cel care va înfrânge ceea ce declanşase păcatul. Dar, trist, speranţele ei s-au dovedit a fi greşite. Cain a devenit un criminal, ucigându-l pe propriul său frate Abel. Eva căutase zadarnic speranţă în fiul său. Şi alţi oameni din Biblie îşi vor ancora speranţele de o persoană sau de un grup de persoane. Dar după cum a învăţat Eva, punerea speranţei noastre în fiinţe umane poate fi o adâncă dezamăgire. De aceea Dumnezeu vrea ca noi să ne punem speranţa în El, în promisiunile Lui şi în credincioşia Lui.

După crima lui Cain, păcatul pare să explodeze pe scena umană. Următoarea secţiune din Geneza vorbeşte despre aroganţa crescândă, aviditatea de putere şi de violenţa care se întindea pe tot pământul. Până la urmă lucrurile au degenerat pană când orice gând şi orice

intenţie a duhului omenesc erau rele, şi aceasta în mod continuu (Geneza 6: 5 – 12). A existat o singură excepţie remarcabilă. Un bărbat pe nume Noe a reuşit să îi rămână credincios lui Dumnezeu, în ciuda oamenilor imorali din jurul său.

Potopul (Geneza 6 – 9)

Dumnezeu l-a avertizat pe Noe că avea de gând să distrugă răutatea evidentă a rasei umane ştergând orice urmă de viaţă omenească într-un mare potop. Dar Dumnezeu a plănuit să îl cruţe pe Noe şi familia lui pentru ca ei să poată reface populaţia. Dumnezeu i-a spus lui Noe să construiască un vas imens (denumirea biblică pentru acesta este arcă) pentru a adăposti familia lui Noe şi sute de animale. Geneza 7 – 8 arată cum face Noe acele pregătiri şi spune despre potopul care a venit, exact cum spusese Dumnezeu. Când în sfârşit s-au retras apele, Noe şi familia lui au ieşit din arcă şi şi-au început din nou viaţa.

După potop rasa umană a început din nou să se extindă. Geneza ne povesteşte despre fondarea Babilonului şi a altor oraşe şi naţiuni în lumea antică. Dar nu după mult timp aceste naţiuni au alunecat în aroganţă şi imoralitate, la fel ca oamenii distruşi de potop.

Potopul stă deci ca puternică mărturie a faptului că păcatul este o problemă serioasă, necruţătoare. Ne-am fi putut aştepta ca noul început al lui Noe şi al familiei sale să întoarcă omenirea pe o cale bună. Dar curând după potop, păcatul stăpânea din nou. Păcatul este o infecţie spirituală periculoasă. Nu are nevoie decât de o deschizătură mică. De acolo are puterea de a ne atrage sub puterea lui, dacă nu ne opunem în mod activ.

Ajungând la sfârşitul Genezei 11, Dumnezeu ne-a arătat cât de vulnerabili suntem la influenţa răului. Avem nevoie să ni se amintească acest lucru. Suntem înclinaţi să credem că oamenii ar întoarce spatele răului dacă ar trăi într-o grădină luxuriantă, comodă, bine aprovizionată ca Edenul. Dar povestea lui Adam şi a Evei ne arată că lucrurile nu stau aşa. De asemenea pare logic că bunătatea ar domni pentru totdeauna dacă pur şi simplu am şterge toate persoanele rele de pe faţa pământului şi am începe societatea din nou. Dar povestea potopului şi ce a urmat după el infirmă acest lucru.

Trăim într-o lume în care răul este puternic. Dacă noi putem să ne folosim resursele noastre umane pentru a ne lupta împotriva lui – lucru la care ne cheamă Dumnezeu – nu putem să scăpăm lumea pe deplin de rău. Dacă sperăm să răsturnăm ceea ce a făcut răul, trebuie să ne bazăm pe ceva de dincolo de noi.

Ştiind acest lucru, Dumnezeu le-a promis lui Adam şi Evei că vor aduce pe lume o persoană care ne va ajuta să triumfăm pe deplin asupra răului. Pe măsură ce trecem la Geneza 12, Dumnezeu declanşează procesul prin stabilirea unei relaţii speciale cu Avraam, una dintre cele mai importante figuri din Biblie. În continuare vom trece la el şi la viaţa lui extraordinară.

Capitolul VI AVRAAM, OMUL CREDINŢEI

Biblia ni-l prezintă pe Avram pentru prima oară când el are 75 de ani. La acel timp el era încă ştiut că Avram. Deoarece ebraica era limba lui maternă, Biblia îl numeşte Avram şi pe descendenţii lui evrei (Geneza 14: 13; 39: 14 – 17). Soţia lui era Sărai, o femeie deosebit de frumoasă chiar şi la bătrâneţe. Cu toate că Avram obţinuse faimă şi bogăţie considerabilă, el şi cu Sărai trăiau în mare tristeţe, fiindcă nu aveau copii.

Tatăl şi bunicul lui Avram îşi avuseseră căminul în Mesopotamia, de-a lungul fluviului Eufrat, o zonă deja renumită pentru economia şi civilizaţia ei avansată. În Geneza 12, Dumnezeu i-a apărut lui Avram şi i-a spus să părăsească tihna şi cultura ţării sale natale. Fără a specifica unde îl duce pe Avram, Dumnezeu i-a spus doar: „Vino în ţara pe care ţi-o voi arăta eu”.

În schimb, Dumnezeu i-a promis lui Avraam o serie de binecuvântări:

Te voi face să devii un neam mare şi te voi binecuvânta; îţi voi face un nume mare şi vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta şi voi blestema pe cei ce te vor blestema; şi toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine.

— Geneză 12: 2 – 3

Având încredere în Dumnezeu, Avram a început o migraţie aspră împreună cu turmele sale, servitorii săi, soţia lui, un nepot pe nume Lot şi familia lui Lot. Cu toate că nu putem stabili data exactă

când şi-au început călătoria, era cândva înainte de 2050 î.Hr. În timp, Dumnezeu i-a adus în Canaan, unde i-a spus lui Avram: „Seminţei tale dau ţara

Aceasta, de la râul Egiptului până la râul cel mare, râul Eufrat" (Geneza 15: 18).

Aceste două promisiuni – că toate familiile pământului vor fi binecuvântate prin familia lui Avram şi că descendenţii lui vor fi o mare naţiune între fluviul Eufrat şi Egipt – trebuie să fi fost destul de greu de crezut de bătrân. Nu numai că Sărai nu avea copii, dar avea acum o vârstă la care nu mai părea posibil să aibă copii. Dar pentru a-şi confirma promisiunea, Dumnezeu i-a schimbat numele lui Avram. „Numele tău va fi Avraam", i-a spus, ceea ce înseamnă „tată al unei mulţimi". Sărai de asemenea a devenit Sara, care înseamnă „prinţesă".

Credincioşia lui Dumnezeu

Dumnezeu a împlinit toate promisiunile una câte una. După cum a spus Dumnezeu, Avraam a primit mari binecuvântări personale. Bogăţia şi prestigiul lui au crescut imens în Canaan (Geneza 13: 2). Şi nu doar una, ci mai multe naţiuni s-au născut din familia lui. Acestea includeau pe israeliţi, pe ismailiţi (strămoşi ai arabilor din ziua de astăzi), precum şi câteva naţiuni mai mici care apar în Biblie în mod regulat, popoare ca edomiţii, madianiţii, moabiţii şi amoniţii.

După o perioadă mult mai lungă de timp, Dumnezeu şi-a îndeplinit şi promisiunea de a binecuvânta toate familiile de pe pământ prin urmaşii lui Avraam. Noul Testament spune că Dumnezeu şi-a îndeplinit promisiunea în persoana lui Iisus (Galateni 3: 16).

Dumnezeu îi asigurase pe Adam şi Eva că unul dintre descendenţii lor va îndepărta răul făcut rasei umane prin păcat. Alegându-l pe Avraam, Dumnezeu a ales arborele genealogic din care va veni acel urmaş, Iisus. În final Dumnezeu a restrâns posibilităţile de alegere la naţiunea Israelului, apoi la tribul lui Iuda şi în sfârşit la familia lui David, cel de-al doilea împărat al Israelului (2 Samuel 7: 12 – 13).

Dacă Dumnezeu a îndeplinit toate promisiunile făcute lui Avraam, unele în doar câţiva ani, altele au rămas neîmplinite timp de secole. În cazul lui Iisus, au trecut 2000 de ani până când S-a născut.

Chiar şi

Ghid al Bibliei – *4*

Stăpânirea Canaanului, promisă familiei lui Avraam, a avut loc doar cu câteva secole după moartea lui. Dumnezeu i-a spus lui Avraam:

Sămânţa ta va fi străină într-o ţară care nu va fi a ei; acolo va fi robită şi o vor apăsa greu, timp de patru sute de ani. Dar pe poporul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca Eu; şi pe urmă va ieşi de acolo cu mari bogăţii.

— Geneza 15: 13 – 16

Acesta era modul lui Dumnezeu de a prezice robia pe care o avea de îndurat Israelul în Egipt, cu 200 de ani mai târziu.

Aici, în această promisiune timpurie, Dumnezeu ne arată că El nu vede mereu timpul cum îl vedem noi. Din punctul nostru de vedere o promisiune neonorată mai multe decenii nu pare nimic mai mult decât cuvinte goale. Dar la Dumnezeu o mie de ani sunt ca o singură zi, după cum confirmă Noul Testament (2 Petru 3: 8). Pentru El o promisiune făcută cu o mie de ani în urmă este ca o promisiune făcută doar ieri. Negrăbindu-se să îşi îndeplinească fiecare promisiune, Dumnezeu ne testează încrederea atât în El, cât şi în cuvântul Său. De-a lungul Bibliei, Dumnezeu oferă speranţă celor care au încredere în El. Dar speranţa, prin chiar natura ei, presupune aşteptare în răbdare. Astfel, de la primele scene ale Bibliei, Dumnezeu începe să ne arate cât de important este să aşteptăm răbdători, fără să pierdem niciodată credinţa că El se va ţine de cuvânt.

Ismael şi Isaac (Geneza 16 – 21)

Totuşi, câţiva paşi înspre împlinirea promisiunii lui Dumnezeu trebuiau să fie făcuţi în timpul vieţii lui Avraam. Dacă mari naţiuni aveau să iasă din el, trebuia să aibă un copil. Timpul trecea şi Sara nu devenea mai tânără. În sfârşit Sara a luat situaţia în mâinile ei. Ea avea o servitoare pe nume Agar, o roabă egipteană. Sara a sugerat ca Avraam să aibă un copil cu Agar. Aceasta era o practică obişnuită în lumea antică, întrucâtva înrudită cu conceptul modern de mamă surogat, doar că lumea modernă induce graviditatea printr-o procedură medicală în locul contactului sexual.

Exact cum sperase Sara, Agar a rămas însărcinată şi a avut un

copil, Ismael. Dar Ismael nu era fiul pe care îl promisese Dumnezeu. Când Ismael avea 13 ani, Dumnezeu i-a mai apărut o dată lui Avraam. „Îl voi binecuvânta pe Ismael", i-a spus Dumnezeu, „şi voi face o naţiune din urmaşii lui. Dar fiul prin care am de gând să binecuvântez lumea va veni de la Sara" (Geneza 17: 18 – 21).

Când Avraam a auzit că Sara va avea un copil, a râs (Geneza 17: 17). Probabil că nu a râs de hotărâre, dar de conceptul comic că un cuplu de vârsta lor ar trebui să se pregătească pentru primul născut. Când mai târziu Dumnezeu şi-a afirmat promisiunea şi în faţa Sarei, şi ea a râs (Geneza 18: 9 – 12). Dar Dumnezeu a fost credincios cuvântului Său şi într-adevăr au avut un fiu. De aceea i-au dat numele Isaac, care înseamnă „râs".

Evident, naşterea lui Isaac nu a fost deloc obişnuită. A fost posibilă fiindcă Dumnezeu a suspendat regulile normale ale firii. Se pare că a întârziat naşterea lui Isaac pentru a demonstra un punct vital lui Avraam, Sara şi tuturor celor care aveau să îl urmeze. Doar fiindcă ceea ce promite El pare imposibil, aceasta nu exclude ca acel lucru să se întâmple. După cum i-a spus Dumnezeu Sarei când a râs: „Este oare ceva prea greu pentru Domnul?" (Geneza 18: 14). Pentru a avea încredere doar în Dumnezeu, trebuie să dorim să ne păstrăm încrederea chiar şi atunci când ceea ce spune El depăşeşte înţelegerea noastră. Aceasta este esenţa credinţei.

Sacrificiul lui Isaac (Geneza 22)

Cât despre Avraam şi Sara, ei erau acum convinşi că Dumnezeu poate face într-adevăr ceea ce oamenii cred că este imposibil. Dar învăţaseră ei cu adevărat să aibă încredere în El? Dumnezeu a făcut un test special pentru Avraam pentru a afla. Când Isaac a început să crească (tradiţia spune că avea vreo 12 ani), Dumnezeu i-a spus lui Avraam să îl ia pe băiat sus pe un munte numit Moria, să construiască

Un altar şi să-l sacrifice lui Dumnezeu. Moria a devenit mai târziu cunoscut drept muntele Sion. Este locul în care avea să fie Ierusalimul şi locul unde însuşi Iisus avea să fie ucis.

Surprinzător, încrederea lui Avraam în Dumnezeu devenise atât de puternică încât imediat a pornit ca să se supună. Evident, porunca lui Dumnezeu nu avea niciun sens. Dacă Dumnezeu insistase că va

binecuvânta lumea prin Isaac, de ce i-ar cere acum lui Avraam să îl ucidă pe băiat? Şi având în vedere devotamentul lui Dumnezeu faţă de ce este drept şi moral, cum ar putea El să ceară ca Avraam să sacrifice un copil la fel cum făceau păgânii în unele religii?

Şi totuşi, chiar dacă porunca era foarte ilogică şi tulburătoare moral, Avraam era gata să i se supună. Noul Testament, comentând acest eveniment, sugerează că Avraam se gândise ce va face Dumnezeu. După ce avea să moară Isaac, a conclus Avraam, Dumnezeu avea să îl învie pe băiat (Evrei 11: 17 – 19). Dar pe măsură ce Avraam şi Isaac se apropiau de Moria, Dumnezeu avea planul Lui. Chiar când Avraam era pe punctul de a înfige cuţitul în pieptul lui Isaac, Dumnezeu a îngheţat muşchiul braţului lui Avraam. L-a lăudat pe Avraam pentru credinţa lui şi i-a arătat un berbec, încurcat în nişte tufe, care putea fi sacrificat în locul lui Isaac.

Povestea lui Isaac este o mare lecţie despre natura credinţei. Pentru a-L urma pe Dumnezeu, poate uneori avem de înfruntat situaţii în care El ne cere să răspundem în moduri care nu par rezonabile. De exemplu, învăţăturile Lui Iisus includ principii care nu corespund simţului nostru de înţelepciune şi justeţe. El ne spune să nu ne răzbunăm când ne loveşte cineva (Matei 5: 39). El ne spune să iertăm pe cei care ne tratează greşit, chiar dacă o fac de sute de ori (Matei 18: 21 – 22). El ne spune să facem bine celor care ne fac rău (Luca 6: 27 – 28). Acestea nu sunt lucrurile pe care le-am face dacă am urma ce ne dictează simţul practic şi instinctele naturale. Dar Dumnezeu ne invită să avem încredere în El şi să descoperim cât de abundentă este o astfel de viaţă.

Relaţii de legământ

Cu cvasi-sacrificiul lui Isaac, ultimul episod major al vieţii lui Avraam se apropie de sfârşit. Biblia mai oferă câteva detalii concludente despre ultimii săi ani: căsătoria lui Isaac cu Rebeca, verişoara lui; moartea şi îngroparea Sarei; şi cea de-a doua căsătorie a lui Avraam cu o femeie pe nume Chetura, care i-a mai dat câţiva fii. Dar aceste povestiri sunt de fapt adăugiri la viaţa sa de credinţă.

Totuşi, mai rămâne de cercetat un aspect al poveştii lui Avraam, şi anume modul în care şi-a exprimat Dumnezeu promisiunile către

Avraam. Dumnezeu a dat aceste promisiuni sub forma unui legământ (Geneza 15: 18; 17: 10). Încheierea de legăminte este o caracteristică a lui Dumnezeu în scriptură. Înainte El mai făcuse un legământ cu Noe, promiţând să nu mai distrugă niciodată omenirea într-un potop (Geneza 9: 9). Şi de-a lungul Bibliei Dumnezeu face o serie de legăminte, atât cu indivizi, cât şi cu naţiuni întregi.

Evident este important, deci, să înţelegem noţiunea de legământ. Putem să ne gândim la legăminte ca la un mod solemn de a ne angaja într-o promisiune. În cuvintele lui Dumnezeu, legământul lui cu Avraam era echivalent cu a „ţine jurământul" pe care l-a făcut (Geneza 26: 3).

Legămintele erau destul de obişnuite în lumea antică. Arheologii au descoperit sute de documente care atestă tranzacţii pe bază de legăminte. Acestea erau în multe privinţe asemănătoare cu contractele din lumea modernă, dar există deosebiri semnificative între ele. Legământul tipic din vremea lui Avraam era iniţiat de un om de seamă, adesea un împărat. El făcea un legământ cu cineva care îi era supus. Legământul însuşi promitea că anumite binecuvântări aveau să cadă asupra supusului.

Este remarcabil faptul că documentele de legăminte adesea omiteau orice referire la ce avea de făcut supusul. Nu era nevoie să se detalieze datoriile supusului, fiindcă toată lumea ştia ce se aşteaptă de la el – el avea să fie gata să facă orice i-ar fi cerut stăpânul. Acelaşi lucru este adevărat în legătură cu legămintele lui Dumnezeu din Biblie.

Uneori ele sună de parcă El dă o binecuvântare unilaterală celui cu care face legământul. Dar în fundal se află realitatea că cei care sunt în legământ trebuie să se supună. Când nu se supun, El îşi rezervă dreptul de a-şi revoca promisiunile din legământ.

Cartea Numerilor exemplifică aceasta. Acolo Dumnezeu făcuse un legământ cu un bărbat pe nume Ţineas, nepotul lui Aaron, fratele lui Moise. Ţineas fusese deosebit de zelos să păstreze pură închinarea către Dumnezeu în Israel. Aşa că Dumnezeu i-a promis că funcţia de mare preot va rămâne mereu în familia lui Ţineas (Numeri 25: 10 – 13). La suprafaţă aceasta pare a fi o promisiune necondiţionată. Dar presupunerea tacită, înţeleasă şi de Dumnezeu, şi de Ţineas, era că o

mare neatenţie în a se supune lui Dumnezeu ar putea anula legământul.

Şi chiar acest lucru s-a şi întâmplat cu câteva generaţii mai târziu. Eli, un urmaş al lui Ţineas, a slujit ca mare preot timp de 40 de ani. El avea doi fii, unul pe nume Ţineas (fără îndoială în onoarea vestitului precursor), celălalt pe nume Hofni. Şi totuşi, spre deosebire de Ţineas cel dinainte, aceşti bărbaţi erau foarte corupţi. Ei furau sacrificiile pe care le aduceau oamenii la altarul lui Dumnezeu. Comiteau adulter cu femei care serveau la locul de închinare. Şi, ca să facă lucrurile şi mai rele, Eli nu a făcut mai mult decât să îi mustre verbal pe fiii lui pentru abaterile lor (1 Samuel 2: 22 – 25).

De aceea Dumnezeu a trimis un mesager la Eli, retrăgând legământul făcut de atâta timp cu familia lui. Cuvintele mesagerului spuneau cam aşa:

Iată ce zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Spusesem că şi casa ta şi casa tatălui tău vor umbla întotdeauna înaintea Mea". Dar acum, zice Domnul, „departe de Mine lucrul acesta! Căci voi cinsti pe cine Mă cinsteşte, dar cei ce Mă disprețuiesc vor fi disprețuiți".

— L Samuel 2: 30

Dumnezeu a spus de asemenea că va lua preoţia de la familia lui Eli şi o va da altcuiva care-l va fi credincios (1 Samuel 2: 31 – 36). La scurt timp după aceea Eli şi fiii lui au murit toţi în aceeaşi zi (1 Samuel 4: 17 – 18), iar Dumnezeu a luat înalta preoţie din casa lor.

Legăminte şi har

Este de asemenea important să observăm că atunci când face un legământ, Dumnezeu oferă mai întâi binecuvântările, apoi le cere celor care beneficiază de bunătatea lui să i se supună din recunoştinţă. Acesta este exact opusul felului în care cred cei mai mulţi oameni că trebuie să îi slujească lui Dumnezeu. Tendinţa noastră firească este să credem că mai întâi trebuie să ne supunem perfect şi doar apoi ne va binecuvânta El. Sau, cu alte cuvinte, suntem înclinaţi să credem că trebuie să câştigăm favoarea lui Dumnezeu.

Biblia, drept răspuns, spune că nu putem face nimic pentru a câştiga favoarea lui Dumnezeu. Bunătatea lui faţă de noi este întotdeauna nemeritată (Efeseni 2: 8 – 9). Cuvântul biblic pentru acest

tip de bunătate este „har”. Dumnezeu ne arată har – bunătate nemeritată – fiindcă ne iubeşte. El vrea ce e mai bun pentru noi. De aceea ne dă binecuvântările şi resursele de care avem nevoie pentru a avea puternice vieţi spirituale.

Când apreciem sincer ceea ce ne-a dat Dumnezeu, îl răsplătim cu respectul pentru legile Sale şi poruncile Sale. Nerecunoştinţa este mereu tratată ca un păcat grav în Biblie (vezi Romani 1: 21, de exemplu). Prin profeţi, Dumnezeu îi amintea lui Israel în mod frecvent de tot ce făcuse El pentru ei şi apoi îi întreba de ce răspund bunătăţii Lui cu indiferenţă şi nesupunere.

Altfel spus, dragostea lui Dumnezeu pune în mişcare o progresie care se mişcă

— De la har
— La legământ
— La binecuvântare
— La recunoştinţă
— La supunere

Un mod în care Dumnezeu se aşteaptă să ne arătăm recunoştinţa este prin a fi noi înşine credincioşi legămintelor dintre noi. La fel cum Dumnezeu îşi dă cuvântul şi apoi şi-l ţine, ne cere şi nouă să fim oameni de cuvânt. Când oamenii îşi onorează tot timpul legămintele şi angajamentele, chiar şi când costă mult, societatea omenească atinge cel mai mare potenţial al său.

Capitolul VII FAMILIA LUI AVRAAM

Biblia este povestea lui Dumnezeu care face lucruri extraordinare prin cei mai obişnuiţi oameni. Bărbaţii şi femeile pe care îi întâlnim în Biblie sunt oameni adevăraţi, ca mine şi ca dumneavoastră, care trăiesc într-o lume şi care luptă cu probleme ale vieţii de zi cu zi. Biblia nici nu idealizează împlinirile lor, nici nu ignoră defectele din caracterele lor. În schimb, ea doar relatează ce au făcut ei, atât bine, cât şi rău.

Această sinceritate are un scop. Ea neagă orice tendinţă de a crede că Dumnezeu lucrează doar cu oamenii a căror vieţi sunt perfecte. Această înţelegere eronată, atât de comună în fiecare veac, îi împiedică pe mulţi de la a-l sluji. Pentru a clarifica această

neînţelegere, Biblia ne lasă să vedem caracterul pătat al celor prin care Dumnezeu face mari fapte.

Niciunde nu se întâmplă acest lucru mai mult decât în ultima jumătate a Genezei. Acolo întâlnim generaţiile târzii ale familiei lui Avraam. În general aceştia erau oameni drepţi, bărbaţi şi femei cu credinţă şi principii. Dar ei alunecau în meschinării, gelozii, certuri şi înşelăciuni. Totuşi, Dumnezeu nu a renunţat la ei niciodată. El şi-a reînnoit promisiunea făcută lui Avraam faţă de fiecare generaţie care urma. Şi Dumnezeu a continuat să caute să stabilească o relaţie cu ei, chiar şi atunci când se purtau urât.

Certurile şi invidia au început în această familie încă din zilele lui Avraam însuşi. El şi cu nepotul lui, Lot, s-au despărţit deoarece servitorii lor se certau neîncetat în legătură cu drepturile la apă şi la păşune, în propria casă a lui Avraam Sara şi concubina lui, Agar, se dondăneau în continuu. Mai târziu fiii lor erau certaţi, fiindcă se pare că lui Ismael îi făcea plăcere să îl trateze pe Isaac cu dispreţ. Problema a devenit atât

De mare încât Sara a refuzat să o mai tolereze. Ea i-a cerut lui Avraam să îi trimită pe Agar şi pe Ismael departe, lucru pe care l-a făcut cu regret.

Certurile de familie au continuat să-l urmărească şi pe Isaac mult după ce a părăsit cortul tatălui său. Bărbatul al cărui nume însemna „râs" a sfârşit prin a înfrunta multe necazuri din cauza unei soţii şi a unui fiu care au perfecţionat arta dezamăgirii şi trădării. Soţia lui era Rebeca, iar fiul său era Iacov, cel care avea să devină mai târziu tatăl israeliţilor.

Iacov şi Esau încă de la naştere Iacov era complet diferit de fratele său geamăn, Esau, atât ca înfăţişare, cât şi ca personalitate. Esau era păros, din cap până-n picioare. Îi plăcea să vâneze şi să stea în aer liber. Iacov, în contrast, avea pielea fină şi îi plăcea să se învârtă în jurul casei. Astăzi i-am spune „băiatul mamii".

Esau, primul născut, s-a întâmplat să fie preferatul lui Isaac. Rebeca i se opunea favorizându-l pe Iacov. Acest lucru a pregătit scena pentru rivalitate deschisă între băieţi pe măsură ce se maturizau, într-o zi Iacov fierbea o ciorbă când Esau vine dintr-o lungă vânătoare.

Epuizat şi efectiv pe punctul de a leşina, Esau a cerut ceva de mâncare. Fără să piardă vreodată vreun avantaj, Iacov i-a răspuns zicând: „Dă-mi drepturile speciale pe care le ai ca întâi-născut, şi eu îţi voi da mâncare". Esau, înfometat şi aproape mort, a consimţit.

Dar trădarea lui Iacov abia începuse. Mai târziu, când Isaac era bătrân şi orb, Iacov şi-a amăgit propriul tată pentru a fi escroca pe Esau din nou. De această dată Rebeca a fost complicele lui Iacov. De fapt, ea a instigat complotul. A început când a auzit o conversaţie dintre Isaac şi Esau. Temându-se că moartea l-ar putea învinge în puţină vreme, Isaac a dorit să spună o binecuvântare pentru fiii săi. Acesta era o practică obişnuită în acele vremuri şi era unul dintre cele mai preţuite momente din familie. Un tată care refuza să-şi binecuvânteze fiul efectiv îl dezmoştenea pe băiat şi îl transforma într-un paria al familiei.

Ca parte din binecuvântarea sa, tatăl de obicei îşi lasă rolul său de conducător al familiei primului născut. Isaac plănuia să dea binecuvântarea primului născut, lui Esau. Ca un test preliminar, el i-a cerut lui Esau să meargă pe câmp, să vâneze pradă sălbatică, s-o gătească şi s-o aducă lângă patul lui. „După ce voi mânca din mâncarea ta", i-a zis Isaac, „îţi voi da binecuvântarea mea".

Esau a plecat imediat să împlinească cerinţa tatălui său. Rebeca, între timp, a mers la Iacov şi l-a pus să-i aducă două capre tinere din turmă. Ea le-a gătit cu o aromă care îi plăcea lui Isaac. Apoi l-a îmbrăcat pe Iacov în nişte haine de-ale lui Esau, a lipit păr de capră pe mâinile şi braţele fine ale lui Iacov şi i-a spus lui Iacov să ducă mâncarea tatălui său, prefăcându-se că e Esau. Iacov a urmat instrucţiunile mamei lui. Şi chiar dacă Isaac era circumspect, simţind că ceva nu era în ordine, videşugul a ţinut. Isaac s-a bucurat de mâncare, l-a tras pe Iacov lângă el şi i-a dat binecuvântările întâiului născut.

Când Esau s-a întors de la vânătoare şi a descoperit ce s-a întâmplat, s-a înfuriat foarte tare. În curând complota cum să-l ucidă pe Iacov. Pentru a-şi proteja fiul preferat, Rebeca l-a trimis repede pe Iacov în Mesopotamia, la casa fratelui ei Laban. Călătorind singur şi cu provizii foarte puţine din cauza grabei, Iacov îşi punea tabăra peste

noapte în câmp deschis.

Într-o noapte, într-un loc numit Betel, Dumnezeu i-a apărut lui Iacov în vis, zicând:

Eu sunt Domnul, Dumnezeul tatălui tău Avraam şi Dumnezeul lui Isaac. Pământul pe care eşti culcat, ţi-l voi da ţie şi seminţei tale. Sămânţa ta va fi ca pulberea pământului; te vei întinde la apus şi la răsărit, la miazănoapte şi la miazăzi, şi toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine şi în sămânţa ta.

Dumnezeu şi-a sfârşit apariţia faţă de Iacov, adăugând: „Te voi păzi pretutindeni pe unde vei merge şi te voi aduce înapoi în ţara aceasta; căci nu te voi părăsi, până nu voi împlini ce-ţi spun". (Geneza 28: 10 – 15)

Aceste cuvinte au ceva familiar. Ele sunt asemănătoare celor pe care le-a spus Dumnezeu lui Avraam. Repetându-le lui Iacov, Dumnezeu a ales să lucreze prin Iacov pentru a-şi îndeplini legământul de mai devreme cu Avraam. Dar de ce Iacov? Iată un om care este un fugar, ferindu-se după ce l-a escrocat pe fratele său şi l-a înşelat total pe tatăl său. Acesta cu greu ar fi un om care merită bunătatea lui Dumnezeu.

Chiar acesta este lucrul pe care vrem să-l demonstrăm prin această poveste. Dumnezeu nu arată bunătate faţă de Iacov fiindcă Iacov o merită. Dumnezeu pur şi simplu spune că nimic din ce a făcut Iacov nu va împiedica ceea ce va face Dumnezeu în viitor. Prin exemplul lui Iacov, Dumnezeu ne spune acelaşi lucru. Indiferent cât de tare ne-am stricat trecutul, Dumnezeu pur şi simplu ne cere să ne ridicăm deasupra acelor greşeli şi să devenim ceea ce ne cheamă El să fim. Aceasta nu înseamnă că El aprobă ceea ce am făcut greşit în trecut, aşa cum nu a fost de acord cu minciuna şi înşelăciunea lui Iacov. Dar Dumnezeu nu vrea ca greutatea trecutului nostru să stea în calea promisiunilor viitorului nostru.

Familia lui Iacov (Geneza 29 – 37)

Un viitor destul de impresionant îl aştepta pe Iacov. În Mesopotamia el a întâlnit-o pe Rahela, verişoara lui, şi s-a îndrăgostit imediat. Dar când a tratat cu tatăl ei, Laban, Iacov a dat de un om la fel de abil în arta înşelăciunii ca el însuşi. Tânărul amăgitor era pe cale să

afle cum este să fii păcălit şi înşelat. Lacov i-a cerut lui Laban permisiunea de a se căsători cu Rahela, iar Laban a consimţit. Dar la ceremonia de nuntă, Laban a inversat fiicele şi i-a dat-o lui Iacov pe sora mai mare a Rahelei, pe Leea. Lacov, evident, a protestat, la care Laban i-a oferit ambele fiice ca soţii, cu o singură condiţie. Lacov trebuia să-şi petreacă următorii 14 ani lucrând pentru Laban.

Fiindcă o iubea atât de mult pe Rahela, Iacov a fost de acord cu aranjamentul. Şi în anii în care a lucrat pentru tatăl ei, el a reuşit să devină destul de bogat şi el. Dar familia lui era plină de certuri, exact ca cea în care a crescut. În primul rând, Iacov nu a tratat-o niciodată pe Leea cu aceeaşi tandreţe pe care i-o acorda Rahelei. Poate că o detesta pe Leea ca un simbol al înşelăciunii tatălui ei. Din cauza tratamentului său inegal, a apărut amărăciunea între surori şi între copiii lor. Şi apoi, ca şi cum favoritismul nu-i provocase destulă suferinţă deja, Iacov şi-a arătat în mod deschis marele lui ataşament faţă de Iosif, primul născut al Rahelei.

În timpul acestor lucruri, Laban continua să găsească moduri în care să îl înşele pe Iacov şi să îl păgubească. Frustrarea lui Iacov a crescut în mod constant, până când nu a mai putut suporta necinstea lui Laban. Fără nici măcar un cuvânt adresat socrului său, Iacov şi-a adunat turmele, servitorii şi familia şi a pornit înspre Canaan. El avea de gând să încerce cumva să repare lucrurile cu Esau şi să îşi refacă relaţia cu Isaac. Până acum Esau devenise un om considerabil de bogat şi el. El era de asemenea un om cu un duh iertător. Uitând relele pe care le suferise din partea lui Iacov, s-a grăbit să îşi întâlnească fratele şi să îl primească acasă.

La scurt timp după ce a ajuns în Canaan, Iacov a mai avut o întâlnire cu Dumnezeu, care s-a folosit de ocazie pentru a-i da numele Israel, „cel care se luptă cu Dumnezeu” (Geneza 35: 9 – 12). Acesta este numele pe care urmaşii lui Iacov aveau să îl poarte ei înşişi, până în zilele noastre. Dar Canaanul a adus noi suferinţe lui Iacov. Rahela, pe care o iubea atât de mult, a murit dând naştere lui Beniamin, cel de-al doilea născut al ei şi cel de-al doisprezecelea fiu al lui Iacov. Acum, cu Rahela moartă, cei doi băieţi ai ei au devenit deosebit de preţioşi pentru Iacov. Într-un evident act de favoritism, Iacov a sărbătorit

apropierea maturităţii lui Iosiv dându-i o haină extraordinară, care semnala statutul singular al băiatului în ochii tatălui său.

Ceilalţi fraţi, ciudoşi pe tratamentul preferenţial al lui Iosif, au început să comploteze răzbunarea. Încă o dată Iacov amăgitorul a fost amar amăgit. Mai întâi fraţii l-au prins pe Iosif şi l-au vândut negustorilor de sclavi care se îndreptau înspre Egipt. Apoi au luat haina lui Iosif, au înmuiat-o în sânge şi au dus-o la tatăl lor. Ei i-au lăsat impresia că un animal sălbatic îl omorâse pe Iosif. Evident, Iacov a fost zdro

Bit. Cum o pierduse pe Rahela şi acum şi pe Iosif, nu mai putea fi mângâiat în durerea lui.

Iosif în Egipt (Geneza 39 – 50)

Pe când tatăl său suferea atât de mult, lucrurile au devenit tot mai rele şi pentru Iosif. Odată fiul preferat al unui tată bogat, el a devenit un sclav într-o casă din Egipt. Dar în curând Iosif s-a dovedit a fi o persoană cu un caracter de excepţie. Spre deosebire de tatăl său, care putea fi trădător şi necinstit, Iosif şi-a făurit o bună reputaţie de integritate impecabilă.

Primul lui test de caracter a avut loc atunci când soţia stăpânului său a încercat să îl seducă. Ştiind că ar fi greşit să aibă relaţii sexuale cu soţia unui alt bărbat, Iosif a refuzat avansurile ei. Când a insistat, el s-a îndepărtat fugind din casă. Furioasă fiindcă fusese refuzată, ea s-a dus la soţul ei şi a pretins că Iosif încercase să o asalteze.

Neputându-se dezvinovăţi, Iosif a sfârşit la închisoare. Dar acolo el a fost din nou găsit ca fiind atât de demn de încredere încât temnicerul l-a pus într-un post de supraveghere. Iosif a devenit de asemenea cunoscut în închisoare datorită capacităţii lui de a explica sensul viselor. Printre cei cu care s-a împrietenit în închisoare era şi un fost servitor personal al faraonului. Acest om a fost mai târziu repus în serviciul regal şi până la urmă a ajutat la eliberarea lui Iosif. Regele, se pare, a avut un vis deosebit de tulburător şi nu a putut găsi pe nimeni care să i-l descifreze. Servitorul repus în slujbă şi-a amintit de Iosif şi a aranjat ca el să vină în audienţă la faraon.

După ce a auzit visul, Iosif a explicat că Dumnezeu îl folosea

pentru a avertiza în legătură cu o secetă ce se apropia, una deosebit de gravă. Înainte de secetă aveau să fie şapte recolte abundente. Dar după aceea aveau să urmeze şapte ani de foamete. Iosif l-a sfătuit pe rege să pregătească Egiptul pentru secetă construind mari depozite de cereale în timpul anilor cu recoltă bună.

Impresionat de explicaţia lui Iosif, faraonul a început să umple grânarele cu surplusul. Chiar l-a pus pe Iosif să se ocupe de acest proiect. Şi cum încrederea şi caracterul lui Iosif au devenit tot mai evidente, faraonul l-a făcut prim-ministru al curţii sale.

Înapoi în Canaan. amilia lui Iosif nu ştia nimic din toate acestea. Dar când au venit cei şapte ani de foamete prezişi, erau disperaţi după hrană. Auzind că Egiptul era bine aprovizionat, Iacov şi-a trimis fiii acolo să cumpere grăunţe. După cum a vrut soarta, negocierile lor i-au pus faţă în faţă cu Iosif, pe care nu l-au recunoscut. Nici el nu şi-a dezvăluit imediat identitatea. Doar într-un moment bine ales le-a spus cine era.

Aflând că aveau de-a face cu Iosif, fraţii lui aveau sentimente confuze. Amintindu-şi ce îi făcuseră, şi-au făcut griji ca nu cumva să îşi folosească autoritatea pentru a se răzbuna. Dar Iosif a reacţionat cam la fel cum reacţionase Esau în faţa lui Iacov. Uitând relele pe care i le făcuseră, Iosif i-a îmbrăţişat cu căldură şi i-a invitat să îşi aducă tatăl acum îmbătrânit, soţiile lor şi copiii ca să trăiască în Egipt.

Astfel descendenţii lui Iacov au început ceea ce avea să devină o şedere de 430 de ani în Egipt (Exodul 12: 41). După ce a murit Iacov, Iosif a dus trupul tatălui său înapoi în Canaan şi l-a îngropat acolo. Mai târziu, aproape de moartea lui, Iosif i-a făcut pe israeliţi să jure că aveau să ia oasele lui cu ei când Dumnezeu avea să îi ducă înapoi în Canaan. Patru secole mai târziu ei au onorat această cerere. (Exodul 13: 19)

Lecţii din Geneza

Odată cu moartea lui Iosif se închide şi cartea Genezei, după ce ne-a prezentat unele dintre cele mai importante noţiuni din Biblie. Deosebit de important este ceea ce ne spune Geneza despre natura lui Dumnezeu. După cum am văzut, Geneza se deschide prin a afirma puterea şi tăria Lui de neegalat. Apoi trece încet la a arăta implicarea

Lui îndeaproape în familia umană. Trasând această implicare, am accentuat bunătatea şi generozitatea Lui, chiar faţă de oamenii care nu meritau. Mai târziu Biblia va folosi cuvântul „har" pentru a descrie acest aspect al naturii lui Dumnezeu.

Pe de altă parte, nu ar trebui ca accentul pus de noi pe har să ascundă o altă faţă a firii Lui, şi aceasta pe deplin descoperită în Geneza. El este un Dumnezeu care tratează păcatul şi imoralitatea cu seriozitate. Geneza include scene de neuitat ale judecăţii divine. El i-a alungat pe Adam şi pe Eva din grădina Edenului din cauza nesupunerii lor. A distrus societatea umană din zilele lui Noe din cauza răutăţii lor. În timpul vieţii lui Avraam a şters cetăţile Sodomei şi Gomorei din cauză că erau foarte imorale (Geneza 18: 16 – 19: 29). Şi a jurat să pedepsească pe oricine avea să înrobească pe urmaşii lui Avraam (Geneza 15: 14).

Aşadar, de ce arată Dumnezeu bunătate unei persoane care face rău, dar apoi pedepseşte o alta? Diferenţa are de-a face cu inima fiecărei persoane. (Biblia foloseşte cuvântul „inimă" referindu-se la acea parte a fiinţei noastre interioare în care iau formă atitudinile şi hotărârile noastre). Atâta timp cât oamenii îl caută pe Dumnezeu şi vor să facă ce este bine, El lucrează cu ei răbdător, în ciuda greşelilor lor. Dar când inimile lor se întăresc faţă de El, sau când arată indiferenţă continuă faţă de principiile de moralitate şi dreptate, El începe să avertizeze în legătură cu judecata iminentă. Din cauza propriului său angajament către bunătate, El nu poate permite răului să rămână mereu nestânjenit. Când oamenii nu iau seama la avertismentele Lui, în final aduce pedeapsă şi distrugere.

Geneza de asemenea ne obligă să cercetăm modul în care ne comportăm unul faţă de celălalt. Arată cât de important este

— Să tratăm oamenii corect
— Să practicăm integritatea personală şi
— Să învăţăm să iertăm.

Ceea ce a prelungit nefericirea a rămas asupra familiilor lui Isaac şi Iacov pur şi simplu pentru că erau atât de nedrepţi unul faţă de celălalt. Favoritismul a dus la antipatie pe viaţă. Folosirea de alţi membri ai familiei a dus la înstrăinare de durată. În mod sigur, au fost

câteva avantaje imediate din tratarea incorectă a oamenilor. Dar în Geneza, ca

Peste tot în viaţă, preţul plătit la final pentru incorectitudine a fost cu mult mai mare decât orice câştig temporar.

Când Esau a venit înfometat, un duh al corectitudinii l-ar fi determinat pe Iacov să îi ofere imediat mâncare. În schimb, Iacov a profitat de situaţie şi l-a obligat pe Esau să facă schimb cu dreptul lui de întâi-născut. Iacov, fără îndoială, s-a gândit că a fost destul de isteţ pentru că şi-a sporit propriul interes în detrimentul fratelui său. Dar faptele egoiste ale lui Iacov l-au transformat în final într-un fugar, depărtat de familia lui şi fugind ca să-şi apere viaţa.

Şi apoi mai este Laban. Când i-a dat-o pe Leea lui Iacov în locul Rahelei, probabil s-a felicitat pentru afacerea lui isteaţă. Fără îndoială s-a felicitat din nou când s-a îmbogăţit din neplata muncii lui Iacov (Geneza 31: 41 – 42). Dar la sfârşit căile sale egoiste l-au costat scump. O dată ce Iacov şi-a strâns familia şi a plecat, Laban a pierdut privilegiul de a-şi mai vedea vreodată nepoţii.

Aceste exemple de tratament incorect al oamenilor din Geneza merg mână în mână cu înşelăciunea şi amăgirea, sau altfel spus, cu pierderea integrităţii personale. Geneza ne arată în mod dramatic că o dată ce integritatea nu este respectată într-o familie, impactul continuă timp de generaţii. Şi nu doar atât, ci în familia lui Avraam, ca şi în altele de atunci, problema integrităţii s-a înrăutăţit tot mai mult cu fiecare generaţie.

Pentru Avraam personal, teama a fost cea care a servit în a-i reduce din integritate. Fiindcă Sara era atât de frumoasă, Lui Avraam îi era mereu teamă că vreo persoană cu putere îl va omorî şi o va lua pentru el. Aşa că atunci când a fost musafir al faraonului, a minţit în legătură cu cine era ea. „Nu e decât sora mea", a spus el, la care faraonul s-a simţit liber să o ducă în haremul lui. Când s-a aflat de înşelăciune, faraonul l-a mustrat verbal pe Avraam şi l-a trimis de pe teritoriul lui (Geneza 12: 10 – 20). Dar înapoi în Canaan, Avraam a făcut exact acelaşi lucru din nou, de această dată cu un rege pe nume Abimelec (Geneza 20: 1 – 7).

Iată-l deci pe acest mare om al credinţei, gata să mintă şi să-şi

pună soţia într-o poziţie compromiţătoare sexual, doar pentru a se ţine pe el

Ghid al Bibliei – 5

În siguranţă. Ne putem imagina ce părere avea Sara despre asta! Şi apoi, ironia ironiilor, fiul lor Isaac îşi ştirbeşte integritatea în acelaşi fel. După ce s-a căsătorit cu Rebeca, ei s-au mutat într-o zonă condusă de succesorul lui Abimelec, un om pe nume tot Abimelec. De teama propriei siguranţe, Isaac le-a spus oamenilor din regiune: „Este sora mea". (Geneza 26: 1 – 11)

După cum am văzut, şi Rebeca avea probleme cu integritatea. În această privinţă semăna cu fratele ei, Laban, căci necinstea şi amăgirea le erau fireşti amândurora. Asta probabil înseamnă că au învăţat acest lucru de la propriii lor părinţi. Şi nu e o coincidenţă nici faptul că fiul preferat al Rebecăi a devenit şi el un amăgitor, sau că într-o zi propriii lui fii aveau să îl amăgească, la fel cum îşi amăgise şi el tatăl.

Persoana care nu a mai intrat în acest tipar a fost Iosif. De aceea povestea lui este foarte importantă în Geneza. Necinstea egoistă fusese în familia lui de trei generaţii. Dar Iosif a ales un alt standard pentru sine. Indiferent cât de mult părăsiseră tatăl sau bunicul sau străbunicul lui calea integrităţii, Iosif avea să se dovedească a fi un om de un caracter excepţional.

Prin exemplul lui Iosif, Dumnezeu ne cheamă să spargem tiparele favoritismului, necinstei, amăgirii şi tratamentului nedrept care poate să fi existat în familiile noastre mai multe generaţii. Oricât de corupţi ne-ar fi strămoşii, putem alege, ca Iosif, să facem ce trebuie în fiecare situaţie.

Este, într-adevăr interesant faptul că Moise a structurat cartea Genezei în jurul a patru generaţii, începând cu Avraam şi terminând cu Iosif. În tot restul Bibliei, Avraam este considerat model a ceea ce vrea Dumnezeu de la noi în ceea ce priveşte încrederea în El şi în promisiunile Sale. Dar cu momentele sale de eşec moral, Avraam este un model nepotrivit al integrităţii personale. Pentru aceasta avem nevoie de Iosif. El reprezintă felul de comportament etic şi moral pe care îl cere Dumnezeu.

Iosif este de asemenea un model al iertării. În loc să se răzbune

pe fraţii săi şi să adauge vărsare de sânge la relele deja făcute, el a ales să îi ierte. Fiindcă i-a iertat, copiii lui au ajuns să-şi cunoască bunicul.

Fiindcă i-a iertat a putut să vadă lacrimi de bucurie în ochii tatălui său şi Iacov şi-a regăsit fiul după care plânsese atâta timp.

Iar iertarea lui Iosif a fost sinceră, nu doar o amânare a răzbunării atâta timp cât trăia tatăl său. După ce a murit Iacov, fraţilor lui le era teamă că Iosif îi va omorî. „Dacă Iosif va prinde ură pe noi şi ne va întoarce tot răul pe care i l-am făcut?" au întrebat ei (Geneza 50: 15). Astfel l-au implorat pe Iosif să îi ierte. El a plâns când au făcut această rugăminte şi le-a calmat temerile asigurându-i că răzbunarea era ultimul lucru pe care îl avea în minte.

În această privinţă Iosif era ca unchiul său, Esau, care şi-a pierdut binecuvântarea prin înşelătoria lui Iacov. Douăzeci de ani mai târziu, când Iacov l-a părăsit pe Laban şi a pornit înspre Canaan, el a aflat că Esau venea să-l întâmpine cu un mare grup de oameni. De teamă că Esau venea să îl atace, Iacov a încercat să potolească mânia lui Esau trimiţând servitori către Esau cu daruri scumpe. Esau, care venise cu oamenii lui ca să-l escorteze pe Iacov, şi nu să îl atace, nu înţelegea scopul acestor daruri. Esau nu îi mai purta pică. El doar voia să-şi refacă relaţia cu fratele său. Când cei doi erau în sfârşit faţă în faţă, Iacov a căzut înaintea lui Esau pentru a cere iertare, la fel cum aveau să facă fraţii lui Iosif. Şi ca şi Iosif, Esau l-a asigurat că nu avea de ce să se teamă (Geneza 32 – 33).

Dacă Esau nu ar fi învăţat să ierte, el şi cu Iacov ar fi murit duşmani. În schimb, ei au avut parte de o reîntâlnire plină de bucurie. Geneza ne spune despre noua legătură de prietenie care apare între ei şi cum, împreună, ei au avut grijă de îngroparea tatălui lor.

Iertându-şi familiile, nici Iacov şi nici Esau nu au alungat din minte trecutul ca şi cum nu ar fi avut nicio importanţă. Avea importanţă. Amândoi fuseseră răniţi, răniţi adânc de ceea ce le făcuse familiile lor. Dar amândoi au spus că există lucruri mai importante în viaţă decât a ne răzbuna pe cineva care ne-a făcut un rău.

Când vom ajunge la viaţa lui Iisus, îl vom vedea arătând acest lucru. „Cum ne putem noi aştepta ca Dumnezeu să ne ierte dacă noi refuzăm să iertăm pe alţii?" va întreba El. De asemenea îşi va încuraja

ucenicii să înveţe libertatea care vine prin iertare. Atâta timp cât nu iertăm, ne

Otrăvim propriul duh şi propria noastră atitudine prin amărăciunea şi ciuda care continuă să crească. Iertăm, deci ne eliberăm de otrava interioară care ne înfrânge bucuria.

Putem rezuma atunci mesajul Genezei în următoarele cuvinte: Dumnezeu vrea ca noi să ştim cine este să avem încredere în promisiunile Lui să ne supunem instrucţiunilor Lui să îl tratăm cu respect şi să facem acele lucruri care duc la integritate şi armonie atunci când avem de-a face cu oamenii.

În Exodul Ei ne va învăţa mai multe despre fiecare dintre aceste noţiuni pe măsură ce lărgeşte relaţia Sa de lucru cu descendenţii lui Avraam.

Capitolul VIII ISRAEL APARE CA NAŢIUNE

La un moment dat după moartea lui Iosif, politica oficială faţă de familia lui Iacov a devenit neprietenoasă. Cu toate că Biblia nu detaliază exact ce s-a întâmplat, cartea Exodului se deschide cu israeliţii trăind ca sclavi. Ei sunt de asemenea o sursă de mare nelinişte pentru egipteni. În patru secole, chiar şi în condiţiile sclaviei dure, israeliţii au crescut la număr într-atât încât Egiptul se temea de o răscoală a sclavilor.

Dumnezeu îl cheamă pe Moise (Exodul 1 – 4)

Pentru a încetini creşterea, faraonul a ordonat uciderea tuturor băieţeilor evrei nou-născuţi. (De obicei cartea Exodului se referă la israeliţi drept „evrei", fiindcă vorbeau acea limbă.) Cât a durat acest edict nu este sigur. Dar era încă activ când s-a născut Moise. Încercând să îl protejeze, sora lui, Minam, l-a ascuns într-un coşuleţ pe care l-a pus să plutească printre trestiile fluviului Nil. Acolo, ascuns la marginea apei, a fost descoperit el tocmai de fiica faraonului.

Prinţesa l-a convins pe tatăl ei să o lase să crească copilul la palat, aşa că Moise a făcut parte din cercul regal în primii 40 de ani ai vieţii sale. Totuşi, a aflat devreme care îi erau originile, aşa că în ciuda poziţiei lui privilegiate, păstra afecţiune faţă de poporul său. Într-o zi s-a înfuriat pe un şef care maltrata un sclav evreu. Moise a reacţionat omorându-l pe acel om. Când s-a descoperit ce rol a avut el în acea

crimă, Moise a fugit din Egipt şi s-a refugiat în pustiul întins din peninsula Sinai. Acolo s-a căsătorit şi a petrecut 40 de ani trăind o viaţă de păstor nomad.

Pe când păştea oile lângă muntele Sinai, a fost atras într-o zi către un tufiş din munte. Tufişul era în flăcări. Şi totuşi, indiferent cât ar fi

Ars, rămânea neconsumat. Când Moise s-a apropiat de acel loc, Dumnezeu i-a vorbit din mijlocul flăcărilor. I-a spus lui Moise să se întoarcă în Egipt şi să îi scoată pe israeliţi din sclavie. Acesta nu era un ordin uşor de îndeplinit, căci Egiptul era cea mai puternică naţiune de pe pământ.

Cu toate că Moise a protestat, insistând că el nu este omul potrivit pentru această însărcinare, în final s-a supus directivei lui Dumnezeu, întors în Egipt, el s-a asociat cu fratele lui mai mare, Aaron pentru a-i cere faraonului să îi elibereze pe israeliţi şi să îi lase să părăsească ţara. Când faraonul a refuzat, Moise l-a avertizat că Dumnezeu va aduce mari catastrofe asupra imperiului.

Cele zece plăgi (Exodul 7 – 10)

În cele câteva luni care au urmat, zece calamităţi naturale s-au abătut asupra Egiptului, fiecare dintre ele dirijată de Dumnezeu.

— Fluviul Nil s-a prefăcut în sânge timp de şapte zile, şi milioane de peşti au murit.

— Broaştele au covârşit pământul şi au invadat casele.

— Roiuri de păduchi au făcut viaţa îngrozitoare atât pentru oameni, cât şi pentru animale.

— Armate întregi de insecte au devorat pământurile cultivate.

— Bolile au început să facă ravagii prin turmele egiptene.

— Oamenii au fost acoperiţi de bube dureroase.

— O furtună cu grindină nemaivăzută a zdrobit copacii.

— Apoi au venit lăcustele în roiuri şi au continuat devastarea.

— Şi în sfârşit un întuneric adânc, de nepătruns, s-a aşezat peste pământ.

Înaintea fiecărui dezastru Moise anunţa ce avea să se întâmple. El voia să nu lase nicio îndoială cum că Dumnezeu era în spatele acestor evenimente. Chiar şi vrăjitorii şi magicienii regelui, care erau

legendari pentru abilităţile lor făcătoare de minuni, şi-au dat repede seama că aveau de-a face cu o putere mult mai mare decât orice văzuseră ei până atunci. Ei i-au spus faraonului: „Aici este degetul lui Dumnezeu!”

(Exodul 8: 19).

Şi totuşi niciuna dintre aceste lovituri (sau „plăgi”, cum le numeşte Biblia) nu l-a înduplecat pe faraon. O dată a negociat cu Moise, promiţând să cedeze dacă Moise avea să pună sfârşit uneia dintre plăgi. Dar imediat ce a trecut criza, faraonul s-a întors la poziţia de dinainte şi şi-a retras promisiunea.

Dumnezeu i-a spus atunci lui Moise să anticipeze o ultimă lovitură care avea să îngenuncheze Egiptul. Într-o singură noapte, toţi primii născuţi ai Egiptului aveau să moară. Acest lucru avea să aibă ca rezultat faptul că Egiptenii aveau să-i lase pe evrei să plece. Astfel că Dumnezeu i-a spus lui Moise să-i pregătească pe oameni să plece imediat ce aveau să fie anunţaţi.

Pastele şi plecarea (Exodul 11 – 14)

Domnul i-a spus de asemenea lui Moise să îl pună pe poporul Lui să sărbătorească plecarea lor anticipată cu o sărbătoare specială. Pâinea pentru masă trebuia să fie nedospită, semnalând faptul că Dumnezeu era pe cale să acţioneze atât de repede încât ei nu pueau să aştepte ca pâinea să dospească (Exodul 12: 39). Pregătirea lor pentru sărbătorire trebuia să includă un miel de înjunghiat, care trebuia să fie mâncat ca parte din masă. În plus, ei trebuia să ungă stâlpii şi pragul de sus al uşii cu sângele mielului. Dumnezeu a promis că niciun întâi-născut nu avea să fie luat dintr-o casă cu sânge la uşă.

Dumnezeu a vrut ca poporul Lui să-şi amintească mereu această noapte. De aceea le-a spus să stabilească o sărbătoare numită Paşte (cunoscută şi ca Sărbătoarea Azimilor), care avea să comemoreze noaptea în care moartea a trecut peste căminele lor. În timpul Paştelui fiecare familie trebuia să refacă această ultimă masă în sclavie. Prin această refacere a acestei mese ei trebuia să îşi înveţe copiii despre cum l-a eliberat Dumnezeu pe Israel din Egipt. Evreii încă mai celebrează Pastele şi astăzi, iar Iisus a fost ucis în Ierusalim în timpul celebrării Paştelui.

Israeliţii au pregătit cu grijă primul Paşte, au mâncat în aşteptare şi au stat până în zori. După cuvântul lui Dumnezeu, moartea a trecut prin Egipt în acea noapte. Până dimineaţa tot Egiptul dorea ca poporul lui Israel să plece. Dar faraonul s-a mai răzgândit o ultimă oară. Moise şi poporul lui aproape ieşiseră din ţară când au văzut armata egipteană venind cu repeziciune după ei. Blocaţi de Marea Roşie şi neputând să se retragă, evreii au crezut că situaţia lor nu mai avea nicio speranţă.

Dar Dumnezeu încă era gata să facă minuni pentru ei. A venit un vânt puternic, împingând apele înapoi chiar în faţa israeliţilor şi permiţându-le să treacă pe partea cealaltă. Până când au ajuns pe malul celălalt, soldaţii care îi urmăreau aproape îi ajunseseră. Dar în acel moment vântul s-a oprit şi apele s-au întors, măturând armata.

Israel la Sinai

În sfârşit eliberaţi de egipteni, israeliţii au continuat să meargă înspre sud către muntele Sinai, locul în care Moise văzuse tufişul în flăcări. Timp de câteva luni ei şi-au pus tabăra la Sinai în timp ce Moise şi Aaron au stabilit o structură politică şi socială pentru naţiune. Mai important, Dumnezeu a folosit acest timp pentru a iniţia o serie de învoieli prin legământ prin Moise. Ca parte a legământului Său cu Israel, Dumnezeu a schiţat sute de reguli care aveau să guverneze viaţa poporului Său. Fiindcă l-a folosit pe Moise ca să anunţe aceste reguli, ne referim la aceste legăminte împreună drept Legea lui Moise.

Cu toate acestea, primul pas al lui Dumnezeu nu a fost să dea legi, ci să definească felul relaţiei pe care o făurea cu Israel. „Aţi văzut ce am făcut Egiptului", a spus El, „şi cum v-am purtat pe aripi de vultur şi v-am adus aici la Mine. Acum, dacă veţi asculta glasul Meu, veţi fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al Meu". (Exodul 19: 3 – 6).

Când Moise a transmis acest mesaj Israelului, poporul a răspuns într-un glas: „Vom face tot ce a zis Domnul!" (Exodul 19: 7 – 8). Şi cu acest răspuns a început procesul de încheiere a legământului. Prin legământul Său, Dumnezeu îşi onora promisiunea faţă de Avraam.

Isaac şi Iacov de a-i transforma pe urmaşii lor într-o mare naţiune. Mai mult, Dumnezeu se baza pe cuvântul lui Israel. De acum

înainte Dumnezeu avea să se aştepte ca israeliţii să-i răsplătească bunătatea onorându-şi promisiunea de a i. Se supune.

Cele Zece Porunci (Exodul 20)

În timpul în care a stat la Sinai, Moise se retrăgea periodic în munte pentru a discuta cu Dumnezeu, uneori mai multe săptămâni deodată. Acolo Moise primea legi şi instrucţiuni pe care trebuia să le ducă înapoi israeliţilor. Tot aici Dumnezeu i-a dat lui Moise zece principii de bază, scrise pe două table de piatră. Aceste principii, cunoscute de obicei sub numele de Cele Zece Porunci, stabileau anumite standarde de comportament personal. Ele au devenit legea fundamentală care a guvernat viaţa spirituală şi morală din Israel.

Dintre aceste zece principii, patru se concentrau asupra a ceea ce înseamnă să îl respecţi pe Dumnezeu. Celelalte aveau de-a face cu respectul faţă de ceilalţi oameni. Fiecare poruncă era exprimată pe scurt, făcând memorarea şi amintirea lor uşoară. Acest lucru le-a permis părinţilor să înveţe aceste noţiuni pe copii de la o vârstă fragedă.

Pe de altă parte, tocmai concizia acestor porunci a lăsat oamenilor loc să se contrazică în legătură cu ceea ce interzicea sau permitea o anumită poruncă. Astfel, Dumnezeu a folosit alte părţi ale Legii lui Moise pentru a detalia aceste porunci şi modu' în care ar trebui înţelese. De fapt, aproape toate celelalte lucruri pe care le spune Biblia despre etică şi moralitate nu sunt decât un comentariu la aceste zece enunţări de principii. Din acest motiv, vrem să privim fiecare poruncă în mod individual.

Prima poruncă; Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine.

Israel era înconjurat de naţiuni care erau politeiste. Aceasta înseamnă că ei credeau în mai mulţi zei, nu doar într-unul. Din cauza influenţei acestor vecini, politeismul se strecura adesea în religia israelită.

Moise a combătut această problemă în toţi cei 40 de ani în care a condus Israelul. Mai târziu, în Canaan, au fost vremuri când păgânismul numai că nu a eclipsat închinarea către Dumnezeu. Misiunea principală a profeţilor era, într-adevăr chemarea Israelului înapoi la închinarea către singurul Dumnezeu adevărat.

Cunoscând ispita pe care o prezentau aceste religii false, Dumnezeu deschide Cele Zece Porunci amintindu-i poporului Său că El singur era Dumnezeu. Pentru minţile moderne, acesta poate părea un mod neobişnuit de a începe un cod moral. Dar văzut din perspectivă biblică, acest punct de început este perfect normal. În Biblie, lucrurile sunt bune sau rele în funcţie de natura lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu este iubitor, ura este rea. Dacă Dumnezeu este credincios, minciuna este rea. Vorbind din punct de vedere biblic, înţelepciunea morală începe cu o înţelegere clară a persoanei lui Dumnezeu.

Când îşi dezvăluie legea către Moise, Dumnezeu oferă o descriere izbitoare a felului în care este El. „Eu sunt plin de îndurare şi milostiv", a spus El, „încet la mânie, plin de bunătate şi adevăr". Apoi îşi descrie bunătatea-l plină de iubire ca întinzându-se asupra a mii de oameni. „Eu sunt un Dumnezeu care iartă fărădelegea, răzvrătirea şi păcatul" (Exodul 34: 6). Aceasta este o descriere a unui Dumnezeu pe deplin milos. De aceea nu este surprinzător că de-a lungul Bibliei El insistă asupra faptului că oamenii să se trateze cu milă unul pe celălalt. Niciunde altundeva nu este mai evident acest lucru decât în puternicele îndemnuri ale Bibliei de a fi generoşi faţă de cei săraci şi iuţi în a-i ierta pe cei care ne tratează nedrept.

Pe de altă parte, Dumnezeu nu este deloc indiferent faţă de cei care aleg să urmeze răul. „Nicicum nu îi voi lăsa nepedepsiţi", a spus El Israelului. De fapt, a declarat că va pedepsi păcatul oamenilor în copii şi în copiii fiilor lor până la a treia şi a patra generaţie (Exodul 34: 7). Cu alte cuvinte, consecinţele păcatului într-o familie are repercusiuni timp de mai multe generaţii.

Cea de-a doua poruncă: Să nu-ţi faci chip cioplit şi să nu te închini idolilor.

După cum am menţionat, toate religiile păgâne din lumea antică erau politeiste. Ei practicau idolatria. Şi anume, îşi creau statui, sculpturi sau picturi ale zeilor lor şi apoi se închinau acestor reprezentări. Dumnezeu a exclus atât politeismul, cât şi idolatria din viaţa spirituală a lui Israel. Nu numai că Dumnezeu a interzis idolatria printre israeliţi, El le-a poruncit de asemenea să distrugă idolii oricărei naţiuni pe care o cuceream.

Pentru Israel această poruncă era deosebit de potrivită. Moise le-a dat-o doar la câteva zile după ce israeliţii îşi construiseră un idol ei înşişi, un viţel de aur exact ca cel căruia i se închinaseră în Egipt (Exodul 32). Aaron însuşi a făcut statuia. Acest lucru s-a întâmplat când Moise se afla pe muntele Sinai timp de 40 de zile, primind Cele Zece Porunci.

Când s-a întors Moise, s-a mâniat din cale-afară când i-a găsit pe oameni închinându-se în faţa viţelului. Furios, a sfărâmat tablele de piatră pe care erau scrise poruncile, aruncându-le la pământ şi zdrobindu-le. Mai târziu el s-a întors la munte pentru a obţine un al doilea rând de table. Dar aceasta nu înainte de a fi tratat dur cu Israel şi cu fratele lui pentru rebeliunea lor deschisă împotriva lui Dumnezeu.

Din păcate, aceasta nu a fost ultima oară când Israelul s-a jucat cu idolii. Au trecut secole până când israeliţii s-au depărtat în sfârşit de idolatrie. Din fericire nu au făcut niciodată o statuie a lui Dumnezeu însuşi. Dar ori de câte ori se întorceau de la Dumnezeu la păgânism, ei îşi puneau idoli la care să se închine, la fel ca naţiunile din jurul lor.

Cea de-a treia poruncă: Să nu iei în deşert numele Domnului.

Pentru a înţelege importanţa acestei porunci, trebuie să ne uităm la modul în care Dumnezeu tratează numele personale. Astăzi vedem numele ca pur şi simplu un mod convenient de a ne referi la cineva. Dar în Biblie, numele adesea exprimă esenţa caracterului unei per

J

Soane sau un aspect vital al vieţii persoanei. Am văzut deja acest lucru în numele pe care le-a dat Dumnezeu oamenilor importanţi din cartea Genezei. Avraam înseamnă „tată al naţiunilor". Isaac înseamnă „râs", amintind de felul în care au răspuns Avraam şi Sara când le-a spus Dumnezeu că vor avea un fiu. Israel înseamnă „cel care se luptă cu Dumnezeu", o referire la firea obraznică, înşelătoare a lui Iacov.

În legătură cu El însuşi, Dumnezeu vorbeşte despre numele Său sfânt (vezi Leviticul 22: 32 şi Ezechiel 39: 7, de exemplu). Cuvântul „sfânt" înseamnă a fi pus deoparte ca fiind special, pentru a fi tratat cu un respect şi reverenţă neacordată altor lucruri. Fiindcă Dumnezeu

însuşi este Sfânt, numele Lui este şi el sfânt (Isaia 57: 15). Numele Lui exprimă esenţa Lui. A trata numele Lui fără respect este ca şi cum am trata sfinţenia lui fără respect. De aceea, Dumnezeu a spus: „Să nu iei în deşert numele Domnului".

Aceasta înseamnă mai întâi de toate că noi nu trebuie să îi tratăm numele în mod uşuratic sau degradant. Printre alte lucruri, nu trebuie să folosim numele Lui în mod profan sau în înjurături. Putem de asemenea să luăm în deşert numele Domnului dacă pretindem că suntem ucenicii Lui, dar ne comportăm în moduri care sunt complet străine de caracterul Lui. Dumnezeu a acuzat Israelul de a-l profana numele tocmai în acest fel. (Vezi Leviticul 20: 3 sau Ezechiel 20: 39)

Cea de-a patra poruncă: Adu-ţi aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfinţeşti.

„Sabat" este un cuvânt ce înseamnă „al şaptelea". Geneza spune că Dumnezeu a creat lumea în şase zile, apoi s-a odihnit într-a şaptea (Geneza 2: 2 – 3). Moise a spus Israelului că în a şaptea zi din fiecare săptămână şi ei trebuia să se odihnească. „În acea zi să nu faci nicio lucrare, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta". (Exodul 20: 10)

Scopul acestei odihne, printre altele, era ca să permită duhurilor şi energiilor să se reînnoiască. Pe lângă reguli în legătură cu *ziua* numită sabat, Legea lui Moise prevedea de asemenea şi *ani* de sabat. Şi aceştia erau meniţi să fie ani de reînnoire. Câmpurile trebuia să rămână în paragină în fiecare al şaptelea an pentru ca solul să-şi poată reface substanţele nutritive (Leviticul 25: 1 – 7). În plus, sclavii erau eliberaţi din slujbă în al şaptelea an (Deuteronomul 15: 12 – 14).

La fiecare 50 de ani se mai ţinea un altfel de sabat. Legea lui Moise îl numea „Anul Jubileu". Acesta venea la sfârşitul a şapte cicluri de câte şapte ani. În Anul Jubileu toate pământurile care fuseseră pierdute din cauza datoriilor sau nevoilor financiare se dădeau înapoi familiilor care le posedaseră iniţial. Scopul acestei acţiuni era de a reînnoi ocazia fiecărei familii de a se ridica din sărăcie (Leviticul 25: 8 – 13).

În legătură cu ziua sabatului, Dumnezeu i-a spus lui Israel să o trateze cu un respect sfânt. Din când în când Legea lui Moise detalia

anumite activităţi care trebuiau evitate în sabat. Acestea includeau lucruri ca munca la serviciu, adunatul lemnelor, umblatul pe distanţe lungi şi pregătitul meselor care necesitau să fie gătite. Toată lumea trebuia să se odihnească şi să se reînnoiască în sabat.

De-a lungul secolelor ţinerea sabatului a fost o trăsătură distinctivă a Iudaismului, ca şi astăzi de altfel. Creştinii ţin duminica drept ziua lor sfântă. Acest lucru menţine o practică ce datează din primul secol, când ucenicii lui Iisus se adunau în prima zi a săptămânii pentru a se închina (Fapte 20: 7). Ei au ales această zi pentru că Iisus a înviat din morţi în prima zi a săptămânii. În amintirea acestui lucru, creştinii timpurii se refereau la „prima zi" drept „Ziua Domnului" (Apocalipsa 1: 10).

Cea de-a cincea poruncă: Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.

Când ne-am uitat peste cartea Genezei, am văzut că viaţa de familie este importantă pentru Dumnezeu. Am observat de asemenea că viaţa de familie este foarte neplăcută când oamenii nu se tratează unul pe celălalt corect, cinstit şi cu respect. La fel cum Dumnezeu se aştepta ca Israel să îl onoreze din recunoştinţă pentru ce făcuse, El îşi cheamă copiii să îşi aprecieze şi să îşi onoreze părinţii.

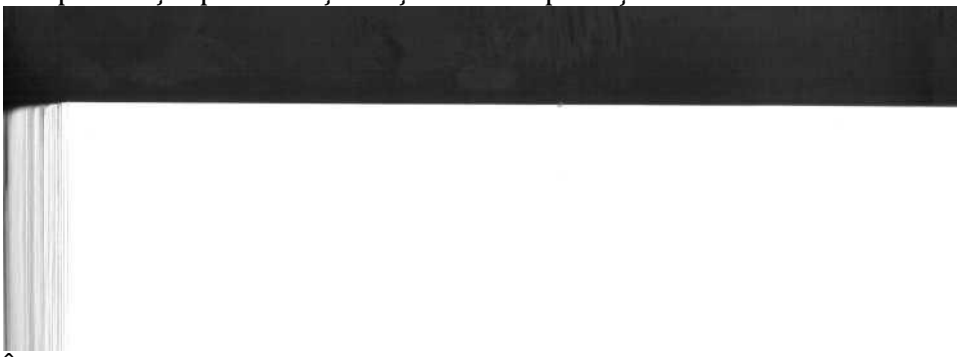

În lumea antică un copil care îşi ucidea părinţii era considerat cel mai mare nemernic. Ca şi adulţi, copiii trebuiau de asemenea să aibă grijă de părinţii bătrâni sau invalizi. Dar în afara Israelului nu era pus niciun semn asupra celor care aveau grijă fizic de părinţi, dar altfel vorbeau insultător sau nu le arăta niciun pic de respect. La israeliţi, Dumnezeu stabileşte un standard mai ridicat de comportament. El vrea ca poporul Lui să promoveze o viaţă de familie armonioasă

onorându-şi părinţii în mod activ.

Cea de-a şasea poruncă: Să nu ucizi.

Prima crimă menţionată în Biblie este atunci când Cain îşi ucide fratele. Crima este dispreţuirea ultimă a vieţii. Atinge scopurile lui Dumnezeu, care este autorul vieţii. Fiindcă Dumnezeu insistă să respectăm viaţa, El interzice uciderea sub orice formă.

Ar trebui să menţionăm, totuşi, că Dumnezeu face distincţie între ucidere şi alte acţiuni de luare a vieţii. Execuţiile erau permise sub legea lui Moise. Legea permitea de asemenea omorul în autoapărare sau pentru a proteja un prieten. În plus, se face o distincţie între ucidere şi omorul accidental. Dumnezeu nu tratează omorul accidental drept crimă.

Uciderea este omorul premeditat sau calculat. Se întâmplă când lăsăm mânia, ura sau invidia să câştige controlul astfel că începem să complotăm feluri în care să distrugem o altă persoană. Sau poate rezulta din indiferenţa împietrită faţă de valoarea vieţii cuiva. Uciderea deci începe în inimă, acea parte a fiinţei noastre interioare în care se petrec raţionamentele morale. De aceea a spus Iisus că însăşi ura este o crimă comisă în inimă (Matei 5: 21 – 22).

Cea de-a şaptea poruncă: Să nu comiţi adulter.

Când Dumnezeu a creat rasa umană, El ne-a modelat în aşa fel încât sexul este o forţă puternică, dar şi plină de satisfacţie. Dar ca autor al naturii noastre sexuale, Dumnezeu ştie că sexul este mai mult decât un act fizic. El are şi dimensiuni emoţionale, psihologice, spirituale şi interpersonale. Dumnezeu vrea ca toate aceste dimensiuni să fie sănătoase, pline de bucurie şi fără regrete.

Sănătatea şi bucuria, ştie El, ating cel mai mare potenţial al lor atunci când un bărbat şi o femeie se dedică unul altuia pe viaţă. Aici, în dedicarea pe viaţă, intimitatea sexuală dobândeşte semnificaţii tot mai adânci pe măsură ce cei doi iubiţi se apropie tot mai mult unul de celălalt. Cum Dumnezeu vrea tot ce e mai bun pentru noi, El ne spune să restrângem contactul sexual în cadrul relaţiei de căsătorie, unde posibilitatea de intimitate mai adâncă poate creşte. Şi apoi, pentru a accentua importanţa căsătoriei, El se referă la aceasta ca la un parteneriat pe bază de legământ (Maleahi 2: 14).

Nimic nu este mai sacru în Biblie decât respectul pentru legăminte. Într-o comunitate în care ne tratăm corect unul pe celălalt, datoria ne cheamă să respectăm toate legămintele, atât pe cele pe care le facem, cât şi pe cele pe care le-am făcut. Adulterul violează mereu cel puţin un legământ, dacă nu chiar două. Dacă eu am o relaţie sexuală cu partenerul unei alte persoane, atunci înseamnă că nu respect legământul pe care şi l-au făcut unul altuia. Şi dacă şi eu sunt căsătorit, de asemenea violez integritatea legământului meu cu consoarta mea.

Adulterul dăunează legămintelor la câteva niveluri. Răul se produce deoarece în adevărata intimitate sexuală, doi oameni pot simţi un amestec al fiinţelor lor interioare. Ei se apropie mai mult unul de altul. Dumnezeu spune despre aceasta că „cei doi devin una" (Geneza 2: 24). Dacă eu am o astfel de intimitate cu partenerul altei persoane declanşez forţele care ne atrag unul către celălalt şi ne îndepărtează de partenerii de legământ. Urmele emoţionale şi psihologice pot fi devastatoare. Un proverb din Biblie compară adulterul cu un om care încearcă să ţină cărbuni aprinşi pe piept fără să se ardă (Proverbe 6: 2"? – 29).

Cea de-a opta poruncă: Să nu furi.

Cinstea şi integritatea sunt lipiciul oricărei societăţi. Puneţi-le deoparte şi veţi lipsi pe toată lumea de securitatea şi siguranţa care *t*
78

Asigură fericirea. Doar într-un mediu în care în mod sincer putem avea încredere în toţi ceilalţi putem să găsim cea mai mare fericire.

Furtul subminează fericirea fiindcă loveşte în capacitatea noastră de a avea încredere. Şi furăm de fiecare dată când lipsim pe oameni de ceva ce le aparţine de drept. Astfel, putem fura sub mai multe forme: înşelându-i pe alţii, luând parte într-o fraudă, împrumutând ceva şi nereturnând acel lucru. Acestea sunt toate pur şi simplu un alt mod de a fura. La fel este şi dacă refuzaţi să plătiţi o datorie sau când corupeţi pe cineva pentru a câştiga avantaje financiare.

Cea de-a noua poruncă: Să nu mărturiseşti strâmb împotriva aproapelui tău.

Un alt fel de a spune această poruncă este: „Fii cinstit. Nu minţi despre oameni”. Modul în care este exprimat: „Să nu mărturiseşti strâmb” accentua importanţa pe care o are a spune adevărul la judecată, unde onestitatea este absolut esenţială. Dat fiind că verdictul unei curţi poate lipsi pe cineva de posesiuni, de libertate sau chiar de viaţa însăşi, un martor are datoria specială de a evita relatările inexacte care ar putea face rău altcuiva.

Dar oamenii lui Dumnezeu trebuie să spună adevărul oriunde vorbesc, nu doar în curţile de judecată. Când eu afirm ceva despre o persoană, îi las pe ceilalţi să îşi formeze o părere despre acea persoană. Dacă judecata lor trebuie să fie corectă, comentariile mele trebuie să prezinte acea persoană întocmai.

Un motiv pentru care Dumnezeu insistă asupra cinstei şi spunerii adevărului este pentru că El însuşi este pe deplin dedicat adevărului. Dumnezeu se ţine de cuvântul Său, fără excepţie. Nu există niciun pic de înşelăciune în caracterul Lui. El spune despre Sine: „Eu îmi ţin legământul şi îndurarea până la a mia generaţie” (Deuteronomul 7: 9). Ca un Dumnezeu ce spune adevărul, El cere ca poporul Lui să spună cuvinte în care se poate avea încredere.

80

Cea de-a zecea poruncă: Să nu pofteşti.

A pofti înseamnă a avea o dorinţă excesivă pentru lucruri care aparţin altcuiva, atât de mare încât să apară gelozia, invidia sau amărăciunea. Opusul trăirii unei vieţi plină de pofte este a avea o viaţă plină de mulţumire. Dacă porunca anterioară avea de-a face cu comportamentul care face rău altora – crima, furtul, minciuna, adulterul – aceasta priveşte fiinţa noastră interioară şi răul pe care ni-l facem nouă înşine. Nimeni altul nu va fi rănit dacă pizmăşia îmi controlează viaţa. Dar eu voi avea de suferit.

În această a zecea poruncă, vedem puţin din modul în care profeţii şi până la urmă Iisus au tratat mai târziu problema eticii şi moralităţii. Când au intrat în scenă profeţii, ei au trecut discuţia despre bine şi rău de pe tărâmul comportamentului pe cel al atitudinii. Iisus a lărgit apoi viziunea acestora. Am menţionat deja că El egala ura cu crima. Trata şi adulterul în acelaşi fel. Un bărbat nu trebuie să se culce

cu o femeie pentru a comite adulter, a spus Iisus. Dacă pur şi simplu îşi fixează atenţia asupra ei şi răscoleşte pasiuni interioare pentru ea înseamnă că deja comite adulter în inima lui (Matei 5: 27 – 28). Răul interior este deja făcut.

Dumnezeu nu poate trata cu uşurinţă un astfel de rău interior. El ne-a făcut după asemănarea Lui, dându-ne o esenţă spirituală ca a Sa. Dacă avem un trup, acel trup va muri într-o zi şi va fi aruncat. Dar duhul nostru va continua să trăiască. Răul făcut duhului este un rău de durată. Scopul lui Dumnezeu pentru noi este să avem o viaţă spirituală care este încă o dată pură, la fel cum era şi când a creat El omenirea. Dar nu putem atinge niciodată puritatea spirituală dacă vom continua să ne copleşim inimile şi minţile cu gânduri şi atitudini otrăvitoare.

Reformarea inimii

Cu mult înainte ca Moise să dea Cele Zece Porunci, păcatul pângărise duhul omenesc până când răutatea era în plină dezvoltare în

Inimă. Când şi-a dat legea lui Israel, scopul imediat al lui Dumnezeu era să controleze această răutate la nivelul comportamentului. Este destul de rău când ne corupem duhul şi ne facem rău nouă înşine. Acest rău creşte când facem rău şi altora. Astfel că scopul principal al lui Dumnezeu când îşi propune să anuleze lucrarea răului este de a reduce răul făcut altora. Din acest motiv El începe prin a interzice comportamentul ce provoacă daune.

Cu cât intrăm mai mult în Biblie, cu atâta defineşte Dumnezeu păcatul în funcţie de atitudinea internă în locul acţiunilor externe. Pentru cei care se hotărăsc să îl urmeze pe Iisus primul lor obiectiv

este să îşi controleze comportamentul. Dar acesta nu este niciodată punctul final. Dumnezeu caută de asemenea şi o schimbare a inimii, pentru că atunci când atitudinile şi valorile noastre sunt corecte acţiunile noastre vor fi mereu potrivite.

Într-un sens toate Cele Zece Porunci au de-a face direct sau indirect cu modul în care arată fiinţa noastră interioară, căci toate au legătură cu arătarea respectului potrivit. Ele ne cer să îl respectăm pe Dumnezeu ca unic Dumnezeu, să-l respectăm numele şi să respectăm lucrurile pe care El le numeşte sfinte. În problemele umane poruncile ne cer să ne respectăm părinţii, să respectăm viaţa, să respectăm legământul căsniciei, să respectăm cum trebuie proprietatea celorlalţi oameni, să respectăm reputaţia celorlalţi şi să ne respectăm pe noi înşine renunţând la atitudinile distructive ale inimii.

Cu aceste porunci stabilite, Moise a pornit apoi să făurească o naţiune care avea să încorporeze aceste principii. Punctul lui iniţial era să stabilească închinarea corectă în Israel. Iarăşi, Biblia descrie întregul comportament etic drept reieşind dintr-o înţelegere corectă a naturii şi voii lui Dumnezeu. Închinarea este unul dintre modurile principale în care ajungem să îl înţelegem. Astfel, o dată ce Moise a introdus Cele Zece Porunci Israelului a trecut la construcţia unei case de închinare. Vom vedea această povestire în capitolul nouă.

Capitolul IX ISRAEL MERGE ÎNSPRE CANAAN

În afară de faptul că Dumnezeu şi-a dat legea Israelului, celălalt mare eveniment de la muntele Sinai a fost construirea tabernacolului. Tabernacolul era un cort mare, atent decorat ce a servit ca centru de închinare al Israelului până la mijlocul secolului al zecelea î.Hr. Era construit pentru a fi portabil. Israeliţii îl puteau demonta repede când se mutau într-un alt loc. Acolo îl ridicau iarăşi, întotdeauna în mijlocul

taberei, cu câte trei triburi de fiecare parte a sa.

Activitatea caracteristică de la tabernacol era sacrificiul. Un altar mare se afla la intrarea în cort, iar focul ardea în mod continuu pe altar. Aici preoţii sacrificau animalele în timpul zilei.

Oamenii moderni, care nu mai sunt obişnuiţi cu sacrificiul animal, găsesc ceremoniile din tabernacol întrucâtva ciudate, sau chiar repulsive. Totuşi rituale ca acestea erau foarte obişnuite în lumea antică. Vecinii lui Israel, privind închinarea de la tabernacol pentru prima oară, ar fi înţeles imediat ce se întâmpla.

Dat fiind că închinarea modernă nu include sacrificiul animalelor, tabernacolul şi ceremoniile sale pot părea a avea puţină valoare în această introducere. Dar a trece cu vederea această porţiune a Bibliei ar fi o greşeală. Noul Testament ne spune că Dumnezeu a făcut tabernacolul, împreună cu ritualurile sale, pentru a simboliza lucrarea lui Iisus şi scopul morţii Lui (Evrei 7 – 10). O dată ce înţelegem închinarea la tabernacol, Iisus dobândeşte o semnificaţie mai adâncă pentru noi.

Sacrificiul animal

< în spatele practicii sacrificiului animal se afla o viziune asupra lumii destul de diferită de a noastră, în special cu privire la păcat.

Astăzi noi ne gândim la păcat în mod obişnuit în termeni juridici. Şi anume, când o persoană face ceva greşit, apare vina. Noi vedem păcatul ca încălcarea unei legi, lăsându-ne o conştiinţă vinovată.

Oamenii din lumea veche simţeau mai degrabă consecinţele păcatului ca ruşine, nu ca vină. Ei vedeau păcatul ca o faptă de ruşinare a familiei lor, a poporului lor sau a lui Dumnezeu. Păcatul era comportament ruşinos. Iar ruşinea aduce cu sine şi un sentiment de a fi murdar sau pângărit. În minţile lor, păcatul efectiv pângărea duhul celui care făcea rău. Ei se simţeau de parcă mureau pe dinăuntru.

Religia lor accentua astfel ritualurile de curăţire, purificare şi reînnoire. Spălările ceremoniale făceau parte din aceste eforturi de a se curăţa. La fel erau şi ritualurile de purificare care necesitau sânge. Oamenii din lumea veche au simţit că sângele ducea viaţa prin vene. De asemenea şi-au dat seama că sângele avea o putere de curăţire pentru

a vindeca trupul. Căutând să reînnoiască viaţa şi să vindece duhul interior, au trecut deci la simbolismul religios care implica sângele. Sângele simboliza viaţa pe care doreau să o recâştige.

De aici importanţa sacrificiului animal. Cadavrul animalului ucis reprezenta moartea spirituală pe care o simţea cel ce se închina pe dinăuntru. Sângele animalului simboliza puterea dătătoare de viaţă pe care dorea închinătorul să o obţină.

Animalul mai avea încă o semnificaţie într-o societate în care păcatul era resimţit ca ruşine. Ruşinea duce cu ea un adânc simţ de înstrăinare de ceilalţi, sentimentul de a fi pângărit, respins şi fără valoare. Oamenii cărora le este ruşine percep întreaga lume ca fiindu-le ostilă. Şi această ostilitate se extinde şi asupra lui Dumnezeu. În interior ruşinea ne face să ne simţim de parcă Dumnezeu este furios pe noi.

În Biblie cuvântul pentru furia lui Dumnezeu este „mânie". Numeroase pasaje menţionează mânia lui Dumnezeu, întotdeauna pentru a descrie cât de mult urăşte El păcatul (vezi Romani 1: 18, de exemplu). Când păcătuiau oamenii din vechime, ruşinea lor îi făcea să se simtă ca şi cum Dumnezeu îi ura. Păcătuind ei deveniseră obiecte ale mâniei Lui. Ei duceau asupra lor condamnarea lor la moarte.

A devenit deci obişnuit ca ei să vadă un animal sacrificat drept substitut pentru moartea închinătorului. Murind, animalul absorbea mânia lui Dumnezeu şi o lua de pe păcătos. Animalul murea pentru a fi cruţa pe închinător, un concept pe care îl vom mai vedea în spatele multor rituale din tabernacol.

Planul tabernacolului (Exodul 25 – 27)

Moise a construit tabernacolul urmând instrucţiuni clare de la Dumnezeu. O curte înconjurată de un gard acoperit cu perdele înconjura cortul. Curtea, care conţinea altarul, măsura 50 de metri lungime şi 25 de metri lăţime. Cortul însuşi avea cincisprezece metri lungime, cinci metri lăţime şi cinci metri înălţime, o structură foarte mică pentru standardele moderne. Dar, din nou, tabernacolul a fost construit pentru a fi mutat.

Cortul avea două compartimente interioare, neegale ca mărime, ambele acoperind lăţimea structurii. Încăperea mai mare, cea chiar de

după intrare, avea măsurile cinci metri pe zece. Era numită Locul Sfânt. După ea urma o a doua încăpere cunoscută drept Locul Preasfânt sau Sfânta Sfintelor, sub formă de pătrat, cu latura de cinci metri. Cum şi tavanul avea înălţimea de cinci metri, Locul Preasfânt avea forma unui cub. Acesta era locul cel mai sacru din tot Israelul. O cortină groasă separa cele două încăperi. Singurul mod în care se putea intra în Locul Preasfânt era de a trage această perdea. Obiectul principal din Locul Preasfânt era o cutie acoperită cu aur numită „chivotul legământului". Un chivot în lumea antică era un loc în care se păstra ceva de mare valoare. Pentru Moise şi Israel nu era nimic mai de preţ decât relaţia lor de legământ cu Dumnezeu. Şi nimic nu simboliza legământul mai bine decât cele două table de piatră pe care erau scrise Cele Zece Porunci. Aceste table erau deci puse în chivot, ceea ce i-a dat numele de „chivotul legământului".

Deasupra chivotului era un capac plat, acoperit cu aur. La capetele capacului doi îngeri de aur stăteau faţă în faţă, probabil îngenuncheaţi. Aripile lor erau proiectate să atragă atenţia asupra locului gol de de

Asupra chivotului. Această zonă, definită de aripile întinse ale îngerilor, marca locul pe care Dumnezeu promisese să îşi aşeze prezenţa invizibilă atunci când marele preot apărea înaintea Lui.

Din acest concept s-a născut ideea, obişnuită în iudaismul târziu, că acest capac ca o bancă al chivotului era tronul lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său. Aceasta a transformat partea superioară a chivotului într-un tron, după cum se evidenţiază în cântările lui Israel. Ele vorbesc despre Dumnezeu întronat pe aripile „heruvimului", numele evreiesc pentru cei doi îngeri de pe chivot (Psalmul 80: 1; 99: 1).

Simboluri, preoţi şi prezenţa lui Dumnezeu

După cum puteţi vedea, ceremoniile din tabernacole erau pline de simbolism. Tabernacolul însuşi făcea parte din acel simbolism. Localizarea lui în mijlocul taberei sugera că Dumnezeu este aproape, în mijlocul poporului Său. Dar tronul lui Dumnezeu, atât de inaccesibil în Sfânta Sfintelor, reamintea Israelului că Dumnezeu cel care este aproape locuieşte de asemenea într-o sfinţenie inaccesibilă, întrecând

orice închipuire. Acesta este unul dintre motivele pentru care Dumnezeu le-a poruncit israeliţilor să nu îşi facă imagini ale Lui sub formă de statui sau de idoli. El este dincolo de capacitatea noastră de înţelegere şi astfel dincolo de reprezentările artistice.

În încăperea mai mare a tabernacolului, Locul Sfânt, se aflau alte obiecte simbolice. Orice preot calificat putea să împlinească îndatoririle din Locul Sfânt, spre deosebire de Locul Preasfânt, în care nu putea intra decât marele preot. Când un preot intra în Locul Sfânt, el simţea o lumină venind dinspre sfeşnicul cu şapte braţe. Drept înaintea lui se afla un mic altar pe care ardea tămâie. Tot în apropiere se afla o masă pe care era pusă pâine. %

Sfeşnicul, cu cele şapte braţe ale sale, îl simboliza pe Dumnezeu ca şi Creator, care a început procesul creaţiei prin a da existenţă luminii. Altarul de tămâiere simboliza rugăciunile poporului lui Dumnezeu, care aveau să urce înspre El în mod constant. Iar pâinea arăta proviziile pe care le făcea Dumnezeu pentru poporul Său, dându-le tot ce aveau nevoie pentru a susţine viaţa.

Doar leviţii (bărbaţi din tribul lui Levi) puteau sluji ca preoţi. Acesta era acelaşi trib din care s-a tras şi Moise. Fratele lui mai mare, Aaron, a fost primul mare preot. Marii preoţi erau mereu aleşi dintre urmaşii lui Aaron. Cartea Leviticului detaliază calificările preoţilor în general şi ale marilor preoţi în particular. De asemenea arată care erau datoriile lor şi descrie diferitele sacrificii pe care trebuia să le facă.

Existau mii de leviţi în Israel, mult mai mulţi de cât necesitau funcţiile la tabernacol. O dată ce Israel a intrat în Canaan, preoţii care nu erau puşi la tabernacol erau împrăştiaţi printre triburi. Acolo ei trebuia să îi înveţe pe oameni Legea lui Dumnezeu. În plus, ei slujeau ca sfătuitori juridici, oferind îndrumare în legătură cu modul în care se aplică Legea lui Moise în anumite cazuri.

Dar cu asta anticipăm un pic povestea noastră. Să ne întoarcem deocamdată la Sinai, unde a rămas Israelul în timp ce îşi construia tabernacolul. Au trebuit câteva luni pentru a îndeplini această însărcinare, pentru că decorul structurii era foarte detaliat. Cartea Exodului ne dă dimensiunile tabernacolului, schiţele lui şi descrierea modului în care şi-au făcut meşteşugarii lucrarea.

Exodul se încheie cu ceremonia la care Moise şi Aaron dedică în mod oficial tabernacolul închinării la Dumnezeu. În momentul culminant al acestei dedicări, Dumnezeu a umplut tabernacolul cu un mare nor de fum. Fumul simboliza faptul că prezenţa Lui intra în Locul Preasfânt. Aceasta nu însemna că El se muta acolo, ca şi cum ar fi fost prezent doar în acest cort şi niciunde altundeva. Mai degrabă El arăta că tabernacolul era un loc în care El era în mod special accesibil poporului Său.

Israel părăseşte Sinaiul (Numeri 10 – 14)

Cu puţin timp mai târziu, cam la 15 luni după ce au plecat din Egipt, israeliţii şi-au părăsit tabăra şi s-au mutat înspre nord, îndrep

Tându-se înspre Canaan. Cartea Numerilor preia următoarea parte a călătoriei, destul de lungă, care a durat vreo 38 de ani.

Iniţial Israel a plănuit să treacă direct în Canaan şi să îl cucerească. Pregătindu-se să atace, triburile s-au oprit la graniţa Canaanului şi au trimis doisprezece iscoade pentru a cerceta pământul. Zece iscoade s-au întors cu un raport descurajator. Ei găsiseră cetăţile Canaanului bine păzite, iar oamenii lui de staturi înfricoşătoare.

Alte două iscoade (numele lor erau Iosua şi Caleb), au oferit o evaluare mai optimistă. Ei au recunoscut că ţara Canaanului era serios fortificată şi controlată de oameni puternici. Dar ei au argumentat că Dumnezeu va da victoria poporului Său. Canaaniţii, în fond, nici nu se comparau cu egiptenii ca şi rivali, iar Egiptul s-a dovedit a nu fi o mare încercare pentru Dumnezeu.

Israeliţii au ascultat ambele rapoarte şi au ales să nu ia în seamă sfatul lui Iosua şi Caleb. Teama a pus stăpânire peste ei, pe lângă o mare depresie nervoasă. Visul cuceririi s-a destrămat repede. Mulţi s-au întors împotriva lui Moise pentru că îi scosese din Egipt doar pentru a-i lăsa prinşi în cursă (cum ziceau ei) în ţara pustie a nimănui.

În ochii lui Dumnezeu, răspunsul lui Israel a arătat o totală lipsă de credinţă în El. El a declarat că nu va mai da Canaanul Israelului până când cei care s-au îndoit de Iosua şi de Caleb nu aveau să moară. El i-a spus lui Moise să conducă poporul înapoi în inima sălbăticiei, unde aveau să mai rămână încă 38 de ani. Aceştia, împreună cu cei doi ani care trecuseră deja, au prelungit şederea lor în pustie la 40 de ani.

În acest timp, israeliţii au migrat în mod constant, cutreierând peninsula Sinai după apă şi păşune. Din cauză că emigrarea lor i-a dus pe drumuri întortocheate care se întorceau în acelaşi loc, această perioadă din istoria Iu-Israel se numeşte Perioada Rătăcirilor din Pustiu.

În această vreme a migraţiilor fără sfârşit, fiecare persoană care părăsise Egiptul ca adult a murit. Singurele excepţii erau Iosua şi Caleb. Şi totuşi, chiar când pedepsea Israelul, Dumnezeu şi-a susţinut poporul. El a avut grijă ca încălţămintea şi hainele lor să nu se deteriorareze. Le-a dat apă în locuri în care înainte nu era nimic de băut. Şi în fiecare dimineaţă în zori El acoperea pământul cu o substanţă nutritivă numită mană. Mana dispărea de pe pământ când bătea puternic soarele, iar ţinută peste noapte, mana se strica. Dar familiile puteau aduna o rezervă suficientă pentru a se hrăni întreaga zi.

Anii din pustie au ajutat ca israeliţii să se întărească pentru cucerirea ce îi aştepta. Fiindcă generaţia mai bătrână dispăruse, Israel a ieşit din pustie ca o naţiune tânără, călită şi bine întreţinută. Pe măsură ce se apropiau de Canaan, de această dată pentru a-l cuceri, numărul lor a creat panică în naţiunile care erau în drumul lor.

Pentru a opri înaintarea Israelului, diferiţi regi au recurs la atacuri menite să prevină atacul lor. Drept rezultat, israeliţii au fost bine testaţi în luptă înainte de a ajunge în Canaan. Dumnezeu le-a dat în mod continuu victorii când îi aşeza pentru atac. Un rege, pe nume Balac, a adoptat o altă tactică. El l-a angajat pe Balaam, un om faimos pentru că ar fi avut mari puteri spirituale, pentru a pune un blestem asupra Israelului. Dar ori de câte ori îşi deschidea gura pentru a spune un blestem, Dumnezeu îl determina să spună o binecuvântare (Numeri 23 – 24).

Victoriile lor timpurii au dat Israelului control asupra regiunii din estul văii Iordanului şi a Mării Moarte. Trei triburi au găsit această zonă atât de mult pe placul lor încât l-au rugat pe Moise să îi lase să se stabilească acolo. El a consimţit, dar cu o condiţie. Bărbaţii lor care puteau lupta trebuia să treacă Iordanul împreună cu restul Israelului pentru a îi ajuta pe fraţii lor să îi supună pe canaaniţi. Toată lumea a

fost de acord cu acest lucru, astfel că triburile lui Ruben, Gad şi Mânase au făcut din teritoriile de la estul Iordanului locul în care aveau să locuiască permanent. (Mânase era atât de mare încât jumătate din trib a mai primit pământ şi la vestul Iordanului.)

Moise îşi ia rămas bun

Nici însuşi Moise nu avea să aibă privilegiul de a trece Iordanul. El a murit înainte ca Israel să intre în Canaan. Avertizat de Dumnezeu că moartea lui era iminentă, Moise a făcut demersuri pentru a efectua o

Schimbare lină de conducători. Moise l-a numit pe Iosua ca succesorul lui, unul dintre cei doi spioni care îşi puseseră încrederea în Dumnezeu pentru victorie.

Moise a adunat atunci Israelul pentru o serie de discursuri. El s-a folosit de această ocazie pentru a repeta povestea a ceea ce făcuse Dumnezeu pentru naţiune de când i-a eliberat din Egipt. „Nu pentru că întreceţi la număr pe toate celelalte popoare S-a alipit Domnul de voi şi v-a ales", a spus Moise, „căci voi sunteţi cel mai mic dintre toate popoarele; ci pentru că Domnul vă iubeşte, pentru că a vrut să ţină legământul pe care l-a făcut părinţilor voştri, pentru aceea v-a scos din Egipt" (Deuteronomul 7: 7 – 8).

Canaanul nu intra în posesia Israelului nici pentru că israeliţii ar fi fost superiori din punct de vedere spiritual. Moise le-a reamintit de lunga lor istorie de rebeliune încăpăţânată faţă de Dumnezeu (Deuteronomul 9: 6 – 9). De ce, atunci, îi scotea Dumnezeu pe canaaniţi din ţara lor şi o dădea lui Israel? Din două motive, a explicat Moise. În primul rând fiindcă naţiunile Canaanului erau atât de rele. Şi în al doilea rând pentru că Dumnezeu îşi îndeplinea promisiunile din legământul cu Avraam, Isaac şi Iacov.

Prin ateste afirmaţii, Moise expunea două principii care apar adesea în Scripturi. În primul rând, Dumnezeu alege să lucreze prin persoane şi grupuri care au puţină consideraţie sau chiar deloc în ochii celorlalţi. El vede potenţialul din oamenii care de altfel sunt ignoraţi. Poate că Israel era mai puţin numeros decât orice alt popor, dar acest lucru nu a scăzut valoarea lui în ochii lui Dumnezeu.

În al doilea Vând, aceştia prin care lucrează Dumnezeu sunt

adesea pătaţi moral sau spiritual, la fel ca Israelul în zilele lui Moise. Dumnezeu nu ne cere să fim perfecţi înainte ca El să întemeieze o relaţie cu noi. Drept rezultat, nu trebuie să confundăm niciodată binecuvântările lui Dumnezeu cu o aprobare a tot ceea ce facem. Adesea El binecuvântează, nu ca răsplată, ci ca o încurajare pentru a ne ridica deasupra propriilor noastre eşecuri.

În parte acest lucru îl face Dumnezeu şi cu Israel. El îi binecuvânta în speranţa că vor creşte. Evident, El dorea ca Israelul să aibă un caracter mai nobil în Canaan decât avusese în pustie. În acest scop a repetat discursul lui Moise legea pe care o dăduse Dumnezeu la Sinai şi a reamintit Israelului de angajamentul lui faţă de acea lege. Moise de asemenea a avertizat de pedepsele pe care avea să le aducă Dumnezeu israeliţilor dacă ei aveau să-l întoarcă spatele.

Către sfârşitul discursului său, Moise a descris o imagine prevestitoare de rău a viitorului Israelului. El a spus cum generaţiile de mai târziu aveau să se răscoale împotriva lui Dumnezeu. Rebeliunea lor avea să devină atât de puternică încât Dumnezeu avea să îi scoată din ţara lor. Totuşi, până la urmă, Dumnezeu avea să îşi aducă poporul înapoi în Canaan şi avea să le permită să îi posede încă o dată.

În plus, Moise a vorbit de un mare conducător care în cele din urmă avea să iasă din Israel. Venea o zi, spunea el, când Dumnezeu avea să numească un alt purtător de cuvânt, un bărbat foarte asemănător lui Moise însuşi. Şi când acest om avea să apară, avea să fie esenţial ca Israelul să urmeze tot ce avea să spună el (Deuteronomul 18: 18 – 19). Mai târziu, când a apărut Iisus, Dumnezeu şi-a îndeplinit această promisiune.

Ca un gest final, Moise şi-a pus toate scrierile în Sfânta Sfintelor, lângă chivotul legământului. În această colecţie era inclus şi discursurile lui de rămas-bun, adunate într-un singur manuscris cunoscut astăzi drept cartea Deuteronomului. Acest nume înseamnă literal „cea de-a doua enunţare a legii". Este un titlu potrivit, fiindcă discursurile de rămas-bun ale lui Moise repetă mare parte din legea dată la Sinai.

Şi astfel, cu lucrarea terminată, Moise a plecat. S-a retras într-un munte din apropiere, ale cărui înălţimi îi dădeau o vedere panoramică,

dar îndepărtată a Canaanului. Acolo a murit la vârsta de 120 de ani. Dumnezeu a avut grijă de îngroparea trupului său în aşa fel încât nimeni din Israel să nu ştie unde se afla locul lui de odihnă.

Iosua conduce poporul lui Israel în Canaan între timp în Israel Iosua a declarat sezon de doliu naţional ce a durat 30 de zile. Apoi a pregătit Israelul pentru mult-aşteptata intrare

În Canaan. Cu chivotul legământului înaintea lor, Iosua a pus poporul într-o coloană de marş şi a trecut fluviul Iordan.

Iosua s-a dovedit a fi un conducător extraordinar şi el. Cartea lui Iosua, evident numită după el, înregistrează principalele lui fapte glorioase. Strategia lui de bază era să îi oprească pe regii din Canaanul de nord să se unească cu cei din sud pentru a forma un front militar combinat. De aceea a dat un atac rapid de la est înspre vest. Acesta a bisecat Canaanul, lăsându-l pe Israel în controlul unui coridor ce putea fi apărat de-a lungul mijlocului ţării. Apoi Iosua a cucerit sistematic regiunile mai întâi din sud, apoi din nord.

Una dintre primele lui victorii, şi probabil şi cea mai importantă, a avut loc la Ierihon, o cetate fortificată din valea Iordanului. Ierihonul stătea în calea asaltului în inima Canaanului plănuit de Israel. În mod normal asediul unei astfel de cetăţi ar fi durat luni întregi, permiţându-i Ierihonului să-şi asigure întăriri de altundeva din Canaan.

Dar Dumnezeu a folosit asediul Ierihonului pentru a demonstra că încrederea lui Iosua în El era bine fundamentată. Dumnezeu i-a spus lui Iosua să îi pună pe oameni să mărşăluiască în jurul perimetrului Ierihonului, chiar în afara zidurilor sale, o dată pe zi timp de şase zile. Apoi, în îi şaptea zi, ei au mărşăluit în jurul cetăţii de şapte ori. Când au terminat cel da-al şaptelea tur, ei au sunat din trompetele. În acel moment, fie printr-un cutremur, fie printr-un eveniment cauzat de divinitate, au căzut zidurile Ierihonului. Apărarea Ierihonului dispăruse. Israel a atapat în forţă imediat şi repede a jefuit oraşul. Cu Ierihonul îndepărtat din drum, pământul deluros al Canaanului stătea deschis avansului lui Iosua.

O dată ce israeliţii dominau cea mai mare parte a Canaanului, Iosua s-a retras de pe scenă. Ca un ultim gest de conducere, el a

împărţit Canaanul între triburi. Tribul lui Iuda, numit după cel de-al patrulea născut al lui Iacov, a primit un lot mare în dealurile din sudul Canaanului. Iuda era sortit să devină cel mai influent trib din Israel din punct de vedere politic şi militar.

În această împărţire a pământului, Iosif a primit o porţie dublă prin fiii săi Mânase şi Efraim. După Exod nu exista niciun trib al lui Iosif.

În schimb existau două triburi care descindeau din Iosif, fiecare numit după fiecare dintre fiii săi. Numeric, Mânase se pare că era cel mai mare trib din Israel. Iar Efraim în final rivaliza cu Iuda în ceea ce priveşte influenţa, în special în Perioada împărăţiei Divizate.

Cu substituţia lui Efraim şi Mânase în locul lui Iosif, sunt de fapt treisprezece triburi, şi nu douăsprezece în Israel. Totuşi, doar duăsprezece au primit loturi de pământ. Leviţii, ca preoţi şi învăţători ai oamenilor, erau împrăştiaţi printre toate triburile. În plus, leviţii au primit şase oraşe în locuri strategice care erau cunoscute ca oraşe de refugiu. Acestea erau locuri în care o persoană putea găsi protecţie şi apărare dacă fusese acuzat pe nedrept de o crimă sau dacă omorâse pe cineva accidental şi trebuia să fugă de rudele celui mort. Leviţii conduceau aceste cetăţi de refugiu şi ascultau cazurile oricui fugea acolo pentru ajutor.

Cum fiecare trib avea acum un pământ, Iosua a adunat conducătorii Israelului pentru discursul lui de rămas-bun. El a început prin a le aminti că Dumnezeu îşi îndeplinise pe deplin cuvântul faţă de ei. „Recunoaşteţi dar din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru că niciunul din toate cuvintele bune, rostite asupra voastră de Domnul Dumnezeul vostru, n-a rămas neîmplinit” (Iosua 23: 14).

Iosua i-a provocat de asemenea să îşi întărească angajamentul faţă de Dumnezeu. Iosua ştia că multe familii din Israel încă se mai închinau în secret zeilor păgâni. De fapt, din cauză că păgânismul era încă atât de răspândit în Israel, Dumnezeu nu i-a dat lui Iosua victoria asupra tuturor locuitorilor Canaanului. El a mai lăsat măsuri de putere canaanită pentru a-l testa pe Israel. El dorea ca israeliţii să demonstreze că vor ignora idolatria şi păgânismul vecinilor săi şi-l vor rămâne credincioşi doar Lui.

Astfel, Iosua le-a spus conducătorilor adunaţi: „Alegeţi astăzi cui vreţi să slujiţi: sau dumnezeilor cărora le slujeau părinţii voştri dincolo de Fluviu, sau dumnezeilor amoriţilor, în a căror ţară locuiţi". Apoi a adăugat: „Cât despre mine, eu şi casa mea vom sluji Domnului" (Iosua 24: 15).

Poporul a răspuns: „Şi noi îi vom sluji Domnului!" Totuşi, cunoscând istoria lor în închinarea păgână, Iosua avea motive să se îndoiască de sinceritatea lor. „Dacă chiar spuneţi ceea ce vreţi să spuneţi, atunci întoarceţi-vă la corturile voastre şi distrugeţi zeii pe care îi aveţi ascunşi acolo".

Biblia nu ne spune cu câtă grijă au urmat ei instrucţiunea lui Iosua. Dar ştim că influenţa păgână a continuat să ia bir vieţii spirituale a lui Israel. Când trecem la următoarea perioadă a istoriei Vechiului Testament, vom vedea cicluri repetate de indiferenţă faţă de Dumnezeu, fără să mai menţionăm marea acceptare a zeilor păgâni. Chiar dacă tabernacolul continua să fie un centru de închinare, israeliţii nu erau deloc cu totul dedicaţi lui Dumnezeu. Mai aveau să treacă secole până când au eliminat cu totul ultimele rămăşiţe ale păgânismului şi idolatriei.

Capitolul X CĂRŢILE ISTORICE

O dată ce conducerea lui Iosua a luat sfârşit, trecem de la cărţile lui Moise la cărţile istorice. Cărţile din această secţiune a Vechiului Testament sunt:

— Iosua
— Judecătorii
— Rut
— 1 şi 2 Samuel
— 1 şi 2 împăraţi
— 1 şi 2 Cronici
— Ezra
— Neemia
— Estera în cea mai mare parte, aceste cărţi au fost scrise anonim. Se prea poate că Iosua, urmând exemplul lui Moise, a continuat să înregistreze evenimentele care s-au petrecut sub conducerea lui. Dacă aşa stau lucrurile, atunci el probabil a scris cea

mai mare parte din cartea care îi poartă numele. Acelaşi lucru este adevărat şi pentru Ezra şi Neemia. Mai departe de atât, nu putem decât să presupunem cine au servit ca autorii acestor lucrări.

Am acoperit deja materialul din cartea lui Iosua, fiindcă descrie cum a cucerit Israel ţara Canaanului. Cartea Judecătorilor preia povestea a ceea ce s-a întâmplat între moartea lui Iosua şi încoronarea primului împărat al Israelului. În timpul secolelor care au trecut în acest interval, fiecare trib era mai mult sau mai puţin autoguvernat. Judecătorii erau conducători regionali şi asigurau coordonare militară şi uneori juridică în vremurile de criză.

După cartea Judecătorilor urmează scurta carte a lui Rut, care la un moment dat a făcut parte din Judecători. Rut se situează în perioada judecătorilor şi povesteşte despre iubirea care a apărut între Boaz, un proprietar de pământuri foarte bogat, şi Rut, femeia după care a fost dat numele cărţii. Cartea este plină de scene tandre de dragoste, devotament şi compasiune. Din punct de vedere istoric, aceasta este o poveste de dragoste cu adevărat semnificativă, deoarece atât David, cât şi Iisus au fost descendenţi direcţi ai lui Boaz şi Rut.

Următoarele patru cărţi (iniţial formau un singur volum) înregistrează întreaga istorie a monarhiei Israelului, de la încoronarea lui Saul până în 586 î.Hr., anul în care Babilonul a distrus Ierusalimul şi templul. Din cauza lungimii sale, acest singur volum a fost împărţit în 1 şi 2 Samuel şi 1 şi 2 împăraţi, aşa cum le ştim astăzi.

Cea mai mare parte din 1 Samuel este dedicată domniei lui Saul, în timp ce 2 Samuel tratează domnia lui David, cel de-al doilea împărat. Primele unsprezece capitole din 1 împăraţi urmăresc domnia lui Solomon şi descriu construirea templului din Ierusalim. După moartea lui Solomon, naţiunea s-a împărţit în două împărăţii, cel nordic cunoscut ca Israel, cel sudic luând numele de Iuda. Restul cărţii 1 împăraţi şi 2 împăraţi urrftăresc istoria acestor două împărăţii, până la distrugerea Israelului de Asiria şi zdrobirea lui Iuda de către Babilon.

Paralele apropiate ale lui 1 şi 2 împăraţi sunt cărţile cunoscute drept 1 şi 2 Cronici. Ele urmăresc istoria dinastiei lui David, de la primele lui zile pe tron şi până ce Babilonul a zguduit ultimul lui succesor. Chiar dacă 1 şi 2 Cronici acoperă întreaga Perioadă a

împărăţiei Divizate, ele o privesc doar din punctul de vedere al lui Iuda. Cartea 1 Cronici se deschide de asemenea cu câteva capitole de lungi genealogii. De bună seamă, acestea nu constituie o lectură foarte interesantă. Totuşi ele ne permit să trasăm arborele genealogic al principalelor figuri din Vechiul Testament.

Cărţile istorice oferă puţine detalii în legătură cu experienţa lui Iuda când a fost exilat în Babilon. Cea mai mare parte din ceea ce ştim despre exil o avem din cărţi scrise de profeţii din acea vreme. Cărţile istorice trec direct de la distrugerea Ierusalimului la primele eforturi de

Reconstruire a cetăţii care au avut loc 50 de ani mai târziu. Doi bărbaţi care au îndreptat acea lucrare au fost Ezra şi Neemia. Cărţile numite după ei trasează obstacolele pe care le-au trecut şi reformele spirituale pe care le-au făcut pentru a reface Ierusalimul.

Ultima dintre cărţile istorice este numită după o femeie iudaică devotată pe nume Estera, care a devenit regina Imperiului Medo-Per-san (mezii şi perşii i-au învins pe babilonieni în anii exilului lui Iuda).

Împreună, cărţile istorice cuprind aceste perioade ale istoriei biblice:

— Perioada Cuceririi
— Perioada Judecătorilor
— Perioada împărăţiei Unite
— Perioada împărăţiei Divizate
— Perioada lui Iuda Singur
— Perioada Exilului Babilonian
— Perioada Refacerii

Următoarele tabele enumera câteva evenimente şi personalităţi majore pe care le întâlnim în fiecare din aceste perioade.

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie
Cucerirea	Trecerea Iordanului Cucerirea Ierihonutui Înfrângerea a şapte împărăţii canaanite Împărţirea pământului Discursul de rămas-bun al lui Iosua	Iosua Caleb

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie

Judecătorii	Influenţa răspândită a religiei canaanite asupra Israelului Opresiunea sirienilor fuseră şi sirienii învinşi de Debora şi Barac Opresiunea medianişilor Victoria zdrobitoare a lui Ghedeon asupra Medianiţilor Opresiunea filistenilor Chinuirea filistenilor de către Samson Trădarea şi răzbunarea lui Samson Eli şi nu lui distruşi din cauza corupţiei lor Reformele religioase ale lui Samuel Victoria lui Samuel asupra filistenilor	Debora Barac fuseră Ghedeon Samson Dalila Eli Samuel
Împărăţia unită	Încoronarea lui Saul Războaiele lui Saul cu filistenii David ales pentru a-l urma pe Saul Eforturile lui Saul de a-l distruge pe David Moartea lui Saul şi a lui Ionatan Cucerirea Ierusalimului de către David	Saul Ionatan David

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie

Împărăţia unită	Planurile lui David de a construi templul încoronarea lui Solomon Dedicare templului Religia păgână reintrodusă în Israel	Solomon
Împărăţia divizată	Roboam încoronat Revolta triburilor nordice Ieroboam numit împărat în nord închinarea la viţei în Dan şi Betel închinarea la Baal în Samaria Persecutarea profeţilor şi preoţilor lui Dumnezeu de către Izabela întrecerea dintre Ilie şi profeţii lui Baal Moartea lui Ahab Căsătoria dintre familia lui Ahab şi familia regală din Ierusalim închinarea către Baal în Ierusalim Dinastia lui Ahab distrusă Reforme religioase în Ierusalim Controlul Asiriei crescând asupra împărăţiei de nord Cucerirea asiriană a nordului	Roboam Ieroboam Ahab Izabela Ilie Amos, Osea Mica, Isaia Mica, Isaia Atalia, Iehu, Ioas Ezechia

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie

Iuda singur	Asiria se întoarce la porţile Ierusalimului Domnia păcătoasă a lui Mânase Reformele religioase ale lui Iosia Invazia Babilonului şi distrugerea Ierusalimului	Isaia, Ezechia Iosia, Habacuc Nebucadneţar
Exilul babilonian	Daniel ridicat în serviciul regal Daniel în slujba de guvernator Mezii şi perşii învinge Babilonul	Ezechiel Daniel Cirus
Refacerea	Decretul ce permite refacerea Ierusalimului întoarcerea primelor detaşamente Punerea fundaţiei templului Estera previne un masacru al iudeilor Neemia construieşte zidurile Restabilirea Legii lui Moise şi a festivalurilor sale	Zorobabel Ezra Estera, Mardoheu Neemia

Cărţile istorice tratează exilul babilonian doar în trecere. Pentru a şti ce s-a întâmplat cu israeliţii în Babilon, ne bazăm în primul rând pe cărţile profeţilor, pe care le vom studia mai târziu. În cărţile istorice, singurele evenimente ale exilului sunt cele în legătură cu Estera şi unchiul ei Mardoheu. Ei au zădărnicit conspiraţia unui om pe nume Haman, a cărui ură pentru Mardoheu l-a determinat să comploteze un masacru al iudeilor susţinut de stat. Mai exact, povestea Esterei nu a avut loc în intervalul de 50 de ani dintre exilul în Babilon şi prima întoarcere în Ierusalim. Estera şi Mardoheu erau printre acei israeliţi care au rămas în Babilon după ce a început refacerea Ierusalimului. Astfel, evenimentele din cartea Esterei au avut loc de fapt în Perioada

Refacerii.

W

Capitolul XI ANI DE CREDINŢĂ NESIGURĂ

Când Iosua a renunţat la conducerea Israelului nu a desemnat un succesor. În schimb, el a permis fiecărui trib să îşi stabilească propriul guvern local sub consilii de oameni numiţi bătrâni. Bătrânii erau aleşi dintre capetele familiilor influente. Anumiţi bătrâni guvernau oraşele, în timp ce alţii supravegheau un întreg trib. De asemenea mai era un consiliu care funcţiona la nivel naţional.

Atâta timp cât trăia Iosua, bătrânii i-au menţinut pe israeliţi credincioşi lui Dumnezeu (Judecători 2; 6 – 9). Dar când a venit următoarea generaţie, lucrurile s-au schimbat. Această generaţie „nu cunoştea pe Domnul, nici lucrările pe care El le făcuse pentru Israel" (Judecători 2: 10). Bineînţeles, nu toată lumea l-a abandonat pe Dumnezeu. Scurta carte a lui Rut, care îşi are acţiunea în aceeaşi perioadă, povesteşte despre o văduvă din Moab care şi-a găsit un protector şi în cele din urmă un soţ, în persoana lui Boaz, un proprietar de pământuri cu credinţă în Dumnezeu. Totuşi, prea des oameni ca Boaz şi Rut erau excepţia, şi nu regula.

Închinarea la Baal

După moartea lui Iosua a devenit obişnuit ca israeliţii să se închine lui Baal şi Astartei, zeul şi zeiţa care erau de mult timp cei mai importanţi ai Canaanului. Canaaniţii credeau că Baal şi Astarte făceau ca pământul să fie fertil, pentru a produce recolte mari. În religia canaanită Baal şi Astarte controlau de asemenea şi producerea vieţii. Ei determinau dacă o familie era binecuvântată cu copii sau dacă turmele şi cirezile aveau o bună rată a natalităţii.

Fiindcă fertilitatea şi reproducerea erau atât de importante în această religie, închinarea la Baal adesea devenea o închinare la sex. Simbolurile sexuale erau folosite pentru a decora locurile sfinte. Ceremoniile religioase au degenerat într-o celebrare dezmăţată a sexului, în care preotesele şi închinătorii deopotrivă se alăturau într-o orgie prelungită. Toate acestea, bineînţeles, violau complet standardele lui Dumnezeu de puritate sexuală.

Cel mai tulburător lucru era că închinarea la Baal includea

uneori sacrificii de copii. Părinţii credeau că puteau intra în graţiile lui Baal oferindu-i pe altar pe primul lor născut. Ei credeau că el le va răsplăti devotamentul dându-le mult mai mulţi copii. Alteori familiile puneau trupul copilului sacrificat în fundaţia sau în zidul unei case noi. Acest lucru avea să le asigure protecţia lui Baal şi să protejeze familia de rele.

Atrocităţi ca acestea erau răspândite chiar din zilele lui Moise. De aceea s-a hotărât Dumnezeu să îi scoată pe canaaniţi din ţara lor şi să i-o dea Israelului. Dumnezeu le-a poruncit israeliţilor să distrugă complet închinarea la Baal. Totuşi, Israel nu a urmat această poruncă şi în final propriul popor al lui Dumnezeu a început să se închine lui Baal şi lui Astarte.

Într-adevăr, atât de mulţi israeliţi au trecut la închinarea către Baal încât influenţa lui adesea adumbrea devotamentul lor faţă de Dumnezeu. Când se întâmpla acest lucru, Dumnezeu făcea mereu eforturi de a îşi face poporul să-şi revină. Abordarea lui obişnuită era să lase una dintre naţiunile învecinate să invadeze Israelul. Aceşti opresori exploatau puternic Israelul, adesea reducând triburi întregi la sărăcie.

Astfel de asupriri aveau în mod constant efectul pe care îl dorea Dumnezeu, deoarece o dată ce oamenii îşi dădeau seama că Baal nu îi protejase, ei se întorceau înapoi la Dumnezeu. Ei jurau că în viitor aveau să-l fie credincioşi Lui şi îl implorau să îndepărteze mâna invadatorului. Drept răspuns rugăminţilor lor, Dumnezeu ridica un războinic pentru a reda libertatea poporului Său. Din păcate, Israel nu a rămas niciodată lângă Dumnezeu o dată ce îşi recăpăta independenţa, în schimb, se întorcea la păgânism după numai două sau trei generaţii.

Judecătorii lui Israel între moartea lui Iosua şi primul împărat al Israelului, o perioadă de vreo 350 de ani, Israel a trecut prin şapte cicluri de abandonare a lui

Dumnezeu, cădere sub dominaţia puterilor exterioare, întoarcere la Dumnezeu şi recăpătarea libertăţii. Astfel de răbdare din partea lui Dumnezeu era într-adevăr uimitoare. Evident El nu avea de gând să renunţe uşor la Israel. El şi-a păstrat angajamentul faţă de el

chiar şi atunci când Israelul a ignorat angajamentul lui faţă de El.

Ne referim la această parte din istoria Israelului ca Perioada Judecătorilor, numită astfel după conducătorii-războinici care au redat Israelului libertatea. Aceştia nu erau judecători în sensul în care îl cunoaştem noi. Ei erau mai întâi de toate conducători militari. Biblia îi descrie cu un cuvânt evreiesc ce include o serie de sensuri, printre care „eliberator", „conducător" şi „mântuitor". Însemna de asemenea şi „judecător" în sensul unuia care arbitra disputele şi rezolva certurile. Dar cei mai mulţi dintre ei au devenit judecători în sens juridic doar după ce au câştigat recunoaştere publică prin înfrângerea unei asupriri.

Ceea ce ştim despre aceşti conducători reiese în general din două cărţi: Jedecătorii şi 1 Samuel. Judecătorii se trăgeau în general din două familii care de altfel erau necunoscute. Unii dintre ei, ca Ghedeon, unul dintre cei mai viteji judecători, au crescut în cămine pângărite de închinarea către Baal. Tatăl lui Ghedeon ţinea un altar pentru Baal care slujea comunităţii din jur (Judecători 6: 25).

Cei mai hotărâţi duşmani ai Israelului din Perioada Judecătorilor erau moabiţii, madianiţii şi filistenii. Moabiţii şi madianiţii locuiau la est de Iordan şi erau ei înşişi descendenţi ai familiei lui Avraam. Filistenii controlau câmpia costală care se întinde între Libanul din zilele noastre şi Egipt. Niciuna dintre aceste naţiuni nu a cucerit tot Israelul. Ei au dominat doar triburile învecinate lor.

Debora (Judecătorii 4 – 5)

Biblia nu ne dă decât o relatare limitată a câtorva judecători. Ea dedică faptelor lor glorioase doar în jur de un paragraf. Alţi judecători sunt subiectul a unor povestiri mai lungi. Printre aceştia se află şi Debora (singura femeie care a slujit drept judecător), Ghedeon, Samson şi Samuel. Poveştile lor sunt relatări interesante a răsplăţii care vine din încrederea în puterea lui Dumnezeu, şi nu a noastră.

Dintre aceştia patru, Debora a fost prima care a câştigat faimă. Cu mult înainte de succesul ei militar, ea era deja sfătuitor şi conducător juridic în Israel. Oamenii din triburile nordice îi cereau ei sfatul. Ea era de asemenea prorocită şi mamă.

Debora avea să fie amintită pentru distrugerea lui Iabin, un rege

canaanit care chinuise Israelul timp de 20 de ani. Iabin s-a bazat pe 900 de care de luptă şi pe o armată condusă de un ofiţer de nădejde pe nume fuseră. Ca prorocită, Debora a spus comandantului militar al Israelului (numele lui era Barac) că Dumnezeu dorea ca el să îi atace pe Iabin şi pe fuseră.

Barac s-a împotmolit. Se va duce împotriva lor, a spus el, doar dacă avea să vină şi Debora să stea lângă el. Ea a fost de acord să se alăture expediţiei. Dar de asemenea l-a avertizat pe Barac că victoria nu avea să-i fie atribuită lui. În schimb, onoarea avea să cadă asupra unei femei. Până la urmă onoarea a căzut asupra a două femei.

Debora a reuşit să mobilizeze atâta vitejie din Israel, încât armata ei a dat o lovitură îngrozitoare împotriva lui fuseră. Fugind ca să-şi scape viaţa, fuseră a ajuns într-un cort care promitea să îi dea un refugiu prietenos. O femeie pe nume Iael l-a invitat înăuntru să se odihnească. Epuizat, fuseră a căzut într-un somn adânc. Iael s-a strecurat atunci în încăpere cu un ciocan şi un ţăruş. I-a bătut ţăruşul în tâmplă şi l-a omorât.

Între timp Debora a continuat să urmărească restul armatei lui Iabin până ce acesta a fost pe deplin înfrânt şi zdrobit. Atât de devastatoare a fost victoria ei încât triburile nordice nu au mai fost deranjate 40 de ani.

Ghedeon (Judecători 6 – 8)

Ghedeon a intrat în scenă într-o vreme când madianiţii făceau viaţa îngrozitoare pentru triburile de-a lungul Iordanului. În loc de care, madianiţii se bazau pe cămile pentru a face atacuri surpriză, rapide asupra duşmanilor lor. Ei aşteptau în afara graniţelor lui Israel până când se termina recolta, apoi se repezeau înăuntru şi jefuiau noi depozite de hrană.

Când Dumnezeu l-a ales pe Ghedeon să distrugă ameninţarea madianită, Ghedeon a şovăit în mod deschis. Nu-i venea să creadă că el era omul pentru această misiune. „Familia mea este cea mai săracă din Mânase şi eu sunt cel mai mic din casa tatălui meu", a spus el. Aşa că a făcut un test pentru a confirma că Dumnezeu îl alesese cu adevărat. A pus un val de lână pe pământ şi i-a cerut lui Dumnezeu un semn în dimineaţa ce urma. „Dacă vrei cu adevărat ca eu să eliberez Israelul", a

negociat el, „atunci când mă trezesc să găsesc lâna udă de rouă, dar pământul din jur să fie uscat”.

A doua zi de dimineaţă lâna era într-adevăr udă, pământul absolut uscat. Tot nesigur pe sine, Ghedeon a mai cerut un al doilea semn. De această dată a cerut ca lâna să fie uscată, iar pământul ud de rouă. În zori a găsit lucrurile exact cum spusese.

Încrezător că Dumnezeu intenţiona să îl folosească, Ghedeon a pornit să cheme soldaţi. Spre bucuria lui, au apărut 32.000 de bărbaţi. Dar Dumnezeu a spus: „Armata asta e prea mare. Dacă vei învinge cu atât de mulţi oameni, Israelul se va lăuda că propria lui putere l-a eliberat. Aşa că oricui îi e frică spune-i să plece”. Ghedeon a făcut anunţul şi 22.000 şi-au strâns lucrurile şi au plecat.

Rămas acum cu 10.000 de oameni, Ghedeon era în mod clar în dezavantaj militar. Dar Dumnezeu i-a spus că armata lui era tot prea mare. Dumnezeu era hotărât ca Israelul să vadă mâna Domnului în victoria pe care erau pe cale să o câştige. Astfel că Dumnezeu a făcut un alt test pentru a determina care soldaţi trebuia să rămână şi care să plece acasă.

El l-a pus pe Ghedeon să îşi ducă trupele într-un loc unde era multă apă. Dumnezeu l-a instruit pe Ghedeon să îi supravegheze pe oameni când beau. El trebuia să observe cine se apleca pe mâini şi pe picioare, pentru a lipăi apa ca un animal. Aceştia nu trebuia să rămână. Ghedeon a dat ordinul de băut şi, pe măsură ce privea, toţi în afară de 300 stăteau pe mâini şi pe genunchi. Aceşti 300 aveau permisiunea să rămână. Restul au fost trimişi acasă.

Cu această armată minusculă, Ghedeon s-a strecurat în valea în care îşi aveau tabăra madianiţii şi aliaţii lor. La miezul nopţii, Ghedeon

Şi-a situat oamenii pe munţii dimprejur. A dat fiecăruia o torţă aprinsă, dar ascunsă într-un vas de lut. De asemenea a mai dat fiecăruia câte o trompetă. La un anumit semnal, fiecare bărbat trebuia

să dea un strigăt de luptă şi să îşi spargă vasul.

Când s-a întâmplat acest lucru, panica a cuprins tabăra madianiţilor. De obicei doar o mână de trompetişti însoţeau armata. Şi în lupta de noapte, un singur om ţinea torţa în sus pentru a lumina calea pentru câteva zeci din jurul lor care se luptau. De aceea, toate aceste torţe de pe munţi şi trompetele care sunau în fiecare parte i-au făcut pe madianiţi să creadă că o armată de dimensiuni copleşitoare îi înconjurase, în întuneric şi cuprinşi de panică, ei au început să se omoare unul pe celălalt şi să-şi calce propriii oameni în picioare pe când se retrăgeau dezorganizaţi.

În acest punct, oameni de pe ruta de retragere a madianiţilor se coborau asupra bandelor de soldaţi ce fugeau, dintre care mulţi îşi pierduseră armele în confuzia iscată. Şi pentru a încorona victoria, comandanţii madianiţi au fost capturaţi şi executaţi. Madianiţii nu mai aveau să fie niciodată o ameninţare serioasă pentru Israel.

Samson (Judecătorii 7 – 16)

Sorţii de a se lupta cu filistenii au căzut peste Samson, un bărbat sortit măreţiei din clipa în care a părăsit pântecele mamei. Înainte de a se fi născut, mama lui a primit vizita unui înger. Ea trebuia să îşi dedice fiul lui Dumnezeu de la naştere, i-a spus îngerul. Ca un simbol al statutului său special, el trebuia să nu-şi taie. Niciodată părul sau să îşi radă barba. Drept rezultat, Samson a devenit adult având şapte şuviţe impresionante de păr lung. Atâta timp cât acestea rămâneau netăiate, Dumnezeu l-a înzestrat pe Samson cu o putere fizică fără precedent.

Samson şi-a evidenţiat această putere într-o noapte când a fost prins într-un oraş filistean ale cărui porţi erau întărite cu bare de fier. Filistenii aşteptau să îl omoare în zori. Dar în acea noapte el a ridicat imensele porţi din balamale şi le-a cărat în spate până pe un deal îndepărtat. Alteori a lovit şi ucis de unul singur sute de filisteni care încercau să îl captureze.

Timp de 20 de ani el a slujit ca judecător al Israelului până ce a căzut pradă seducţiei unei femei filistene pe nume Dalila. Ea l-a convins să îi spună secretul puterii lui. Apoi a trădat secretul lui compatrioţilor ei. Într-o seară, pe când el dormea în casa ei, ea i-a ras şuviţele. Jefuit de puterea lui supranaturală, el a fost uşor prins.

Filistenii i-au scos ochii şi l-au înlănţuit de o piatră de tocilă masivă ce făcea parte din moara unei închisori locale. El era acum obligat să mărşăluiască multe ore din zi, împingând tocila pe cursul ei circular.

Filistenii făcuseră totuşi o greşeală, fiindcă nu au mai ras capul lui Samson. Pe măsură ce i-a mai crescut părul, vechea lui putere îi revenea. Dar la fel de abil ca întotdeauna, a ales să mai aştepte. Aştepta momentul potrivit în care să se răzbune pe filisteni.

Acea ocazie a apărut în timpul unui festival religios din templul lui Dagon, zeul principal al filistenilor. Unul din scopurile acestui festival era să celebreze prinderea şi umilirea lui Samson. Cei care l-au luat deci în captivitate au hotărât să îl aducă în templu şi să îl chinuie spre distracţia lor.

Samson şi-a jucat la început rolul, până când a putut să se situeze între doi stâlpi ce susţineau greutatea tavanului de grinzi. Întinzându-şi mâinile şi apucând fiecare stâlp, el a strigat la Dumnezeu să îi dea puterea pe care o avusese odată. Simţind răspunsul la rugăciunea sa, Samson a zguduit cei doi stâlpi şi a prăbuşit acoperişul asupra sa şi asupra filistenilor. Molozul ce a căzut a omorât 3.000 de oameni. În moartea sa Samson a omorât mai mulţi filisteni decât omorâse în întreaga lui viaţă.

Dintre toţi judecătorii, Samson a avut cel mai puţin succes în înfrângerea duşmanilor care au chinuit poporul său. Chiar dacă Samson a hărţuit personal pe filisteni întreaga lui viaţă, nu avem niciun document care să ne arate că ar fi condus vreodată o campanie armată împotriva lor. Fără îndoială au murit câţiva conducători filisteni la prăbuşirea templului lui Dagon. Dar aceasta nu i-a lipsit pe filisteni de puterea lor de luptă. Nici Eli, următorul judecător, nu a avut mai mult succes în a scăpa de ameninţarea filisteană.

Eli şi Samuel (1 Samuel 1 – 4)

Eli era marele preot al Israelului. El locuia în dealurile Efraimului într-un loc numit Silo. Aici îşi puseseră israeliţii tabernacolul o dată ce au cucerit Canaanul. De la Silo, Eli a judecat Israelul timp de 40 de ani. În ciuda propriului lui angajament faţă de Dumnezeu, cei doi fii ai lui erau răi. Ei furau sacrificiile pe care le aduceau oamenii la tabernacol şi seduceau femeile care mergeau acolo

să se închine.

Când Eli a permis ca ei să continue să se comporte în acest fel, Dumnezeu a declarat că avea să îndepărteze funcţia de mare preot din casa lui Eli. Dumnezeu a spus mai departe că Eli şi fiii lui aveau să moară în aceeaşi zi. Acea zi fatidică a venit în timpul unui şir de lupte cu filistenii. Lucrurile nu merseseră prea bine pentru israeliţi în bătălia iniţială, aşa că ei au trimis după chivotul legământului. Soldaţii israeliţi credeau în superstiţia că dacă chivotul era cu ei, aveau să învingă.

Fiii lui Eli au însoţit chivotul pe câmpul de bătălie. Dar în runda următoare de ostilităţi, Israel a fost aspru învins. Filistenii au capturat chivotul şi i-au omorât pe fiii lui Eli. Un fugar ce pleca de la luptă a trecut pe lângă tabernacol unde Eli, acum bătrân şi orb, a întrebat cum mergea lupta. Când a aflat că fiii lui muriseră şi că chivotul fusese capturat, Eli a căzut, şi-a frânt gâtul şi a murit.

În urma morţii lui Eli, Israel a apelat repede la un tânăr pe nume Samuel să le fie conducător. Samuel îşi petrecuse copilăria cu familia lui Eli. Aceasta ca rezultat al unui legământ făcut de mama lui Samuel, care a fost mulţi ani stearpă. În aceşti ani L-a implorat în mod repetat pe Dumnezeu să îi dea un fiu. Dacă avea să îi îndeplinească rugăciunea, a promis ea, ea nu avea să păstreze băiatul pentru sine. În schimb, îl va dedica în serviciul lui Dumnezeu la tabernacol.

Când Samuel în sfârşit s-a născut, ea şi-a onorat legământul. Imediat ce băiatul a fost înţărcat, l-a adus la tabernacol şi i l-a încredinţat lui Eli. Bătrânul preot l-a luat pe băiat ca şi cum ar fi fost al lui şi a început să îl pregătească. Mai mult, în curând a devenit evident faptul că Samuel era un copil de excepţie, atât din punct de vedere al caracterului, cât şi al abilităţilor sale. Mult înainte de a fi adult, Dumnezeu

A confirmat că va fi un profet (o persoană prin care Dumnezeu comunica mesaje speciale altora) în curând oamenii veneau la el din întreg Israelul pentru a beneficia de sfatul lui.

O dată ce Eli a murit, Samuel şi-a asumat un mare rol de conducere, în timp el a fost sortit să slujească Israelului ca preot, profet şi judecător. Unul dintre primele sale gesturi a fost să facă apel la reînnoirea spirituală a naţiunii. El i-a asigurat pe israeliţi că ei

puteau triumfa împotriva filistenilor, doar dacă aveau să se separe mai întâi de Baal şi Astarte.

Imediat poporul a răspuns provocării lui şi au distrus altarele păgâne din mijlocul lor. Pe măsură ce reformele lui Samuel s-au înrădăcinat, israeliţii s-au întors înapoi la Dumnezeu într-o suflare. Dumnezeu a răsplătit noul lor angajament cu o victorie impresionantă a lui Samuel asupra filistenilor (1 Samuel 7: 1 – 14). Aceasta le-a oferit cel puţin răgaz temporar de la atacurile filistenilor. Dar numai în timpul domniei lui David şi Solomon aveau să fie filistenii în sfârşit cu totul subjugaţi.

Răbdarea lui Dumnezeu cu Israelul

Samuel a avut o viaţă lungă şi plină de evenimente ca şi conducător. Printre alte lucruri, el a supravegheat trecerea lui Israel către monarhie. Vom vedea acea parte a vieţii lui în capitolul următor. Samuel se pare că avea succes în a reda devoţiunea Israelului către Dumnezeu, căci probleme în legătură cu religiile păgâne abia sunt menţionate în primele câteva decenii ale monarhiei.

O astfel de întorsătură arată că Samuel trebuie să fi fost un conducător remarcabil. După cum am menţionat mai înainte, Perioada Judecătorilor a avut şapte cicluri de creştere a influenţei păgâne. Moral şi spiritual, aceste cicluri au devenit tot mai perverse, fiecare mai rău decât cel dinainte (Judecătorii 2: 13 – 19). Nu a fost uşor lucru pentru Samuel, care a intrat în scenă când lucrurile stăteau foarte prost, să îl aducă pe Israel înapoi la Domnul.

Pentru a accentua cât de pervers devenise Israel, cartea Judecătorilor se încheie cu două povestiri care nu au de-a face cu niciun judecător. Personajul central din ambele povestiri este câte un levit ce făcea parte din clanul preoţesc însărcinat cu credincioşia lui Israel faţă de Dumnezeu. Dar aceşti doi leviţi şi-au părăsit chemarea. Primul este gata să-şi vândă serviciile oricui ar vrea să ţină un altar păgân şi i-ar da destui bani (Judecătorii 17 – 18). Celălalt este un om fără inimă care îşi tratează concubina (adică o soţie sclavă) într-un mod absolut inuman. Acostat de bărbaţii dintr-un oraş prin care trecea, el s-a salvat dându-le concubina lui să facă ce voiau cu ea. Ei au molestat-o toată noaptea, până când a murit din cauza brutalităţii lor

(Judecătorii 19 – 20).

Iată ce vor să spună aceste două povestiri. Dacă leviţii, conducătorii şi îndrumătorii spirituali ai Israelului deveniseră astfel de oameni, imaginaţi-vă cât de corupt trebuie să fi fost poporul!! Israel în zilele judecătorilor era o naţiune vinovată de mai mult decât mici indiscreţii. Poporul lui Dumnezeu îl abandonase complet. Totuşi, El dorea să găsească o cale prin care să facă să reuşească legământul cu poporul Lui. A continuat să lucreze răbdător cu ei, în ciuda perversităţii lor.

Acesta este un model pe care îl vom vedea în întreaga Scriptură. Dumnezeu nu numai face legăminte, El de asemenea *face* mari eforturi pentru a le *ţine*. El este un Dumnezeu ce se ţine de cuvânt. Nu se grăbeşte să pună un sfârşit relaţiilor. În schimb, El aşteaptă răbdător pentru ca poporul Lui să îşi onoreze datoriile din legămintele faţă de El şi faţă de ceilalţi.

Răbdarea lui are totuşi limite. Vine un timp când El va anula sau înlocui legămintele din cauza indiferenţei continue faţă de El sau faţă de voia Sa. Aceasta s-a întâmplat în cazul lui Eli. Poate vă amintiţi din capitolul şase că Dumnezeu a făcut un legământ cu strămoşul lui Eli, Ţineas, că marea preoţie avea să rămână în familia lui pentru totdeauna (Numeri 25: 10 – 13). Dar când Eli şi fiii săi au arătat totală şi persistentă lipsă de respect faţă de tabernacol şi sacrificiile sale, Dumnezeu a pus capăt genealogiei lor. Şi El a clarificat faptul că acţiona astfel deoarece ei îl disprețuiau (1 Samuel 2: 30).

În cele din urmă a făcut acelaşi lucru cu Israel şi cu legământul Lui cu el de la Sinai. Şi sub monarhie, Israelul a continuat să şovăiască

Între devotare sinceră faţă de Dumnezeu şi implicare deplină mai întâi cu Baal şi apoi cu alte zeităţi păgâne. După ce timp de secole Dumnezeu a avertizat că va pedepsi astfel de necredincioşie, Dumnezeu şi-a împlinit ameninţarea. El le-a permis asirienilor să distrugă triburile nordice, iar babilonienilor să şteargă pe cele sudice.

Dar chiar înainte de atacul babilonian, El a anunţat că plănuia un nou legământ cu Israelul. Avea să îl înlocuiască pe cel pe care îl făcuse la Sinai. Israel nu respectase legământul de la Sinai, a declarat El. Dar el tot nu îi lăsa la o parte. El avea să creeze un legământ nou care avea

să redefinească relaţia Lui cu ei (Ieremia 31: 31 – 33). Când vom ajunge la Noul Testament vom vedea cum şi-a îndeplinit această promisiune în Iisus.

Capitolul XII ÎMPĂRĂŢIA UNITĂ

Pe măsură ce îndatoririle lui Samuel au devenit prea mari ca să se descurce cu ele, el i-a desemnat pe fiii săi pentru a rezolva disputele juridice. Dar, la fel ca şi fiii lui Eli, ei erau răi. Acceptau mite fără ruşine şi îşi băteau joc de justiţie în mod deschis. Când Samuel a mai îmbătrânit, bătrânii Israelului puteau vedea posibilitatea ca în viitor fiii lui să se afirme ca şi conducători despotici o dată ce ar fi murit tatăl lor. Bătrânii au făcut deci o cerere specială lui Samuel. Ei doreau ca el să le găsească un împărat.

La început Samuel a obiectat, căci se simţea rănit de cererea lor. A interpretat-o drept o respingere a tot ceea ce făcuse el pentru Israel. Dar când Dumnezeu i-a spus să onoreze dorinţele poporului, Samuel s-a înduplecat şi a început să caute un candidat potrivit.

Saul devine împărat (1 Samuel 8 – 15)

Căutarea lui Samuel l-a dus la tribul lui Beniamin, cel mai mic

dintre triburi, şi la o personalitate dominantă pe nume Saul. Iată aici un om de statură împărătească, ce stătea cu capul şi umerii deasupra oricui altcuiva. De asemenea el avea perspectivele unui războinic viteaz. Şi totuşi era un om cu o umilinţă sinceră, cel puţin la început.

Saul a format prima armată puternică din Israel şi l-a desemnat pe fiul lui său, Ionatan să comande o treime din armată. Ionatan era un om de mare credinţă, unul dintre cei mai religioşi şi drepţi oameni din întreaga istorie iudaică. În plus, era un soldat neînfricat. El şi cu tatăl lui au avut la început o serie de victorii asupra filistenilor, în mare parte ca rezultat al binecuvântărilor lui Dumnezeu şi al îndrăznelii lui Ionatan pe câmpul de bătălie.

Odată cu încoronarea lui Saul, Perioada Judecătorilor lua sfârşit şi Israel începea Perioada împărăţiei unite. Aceasta a durat în timpul

Ghid al Bibliei – 8

Domniei lui Saul, David şi Solomon. După cum implică numele, împărăţia Unită a cuprins acei ani – în esenţă secolul X î.Hr. – în care tot Israelul, nordul şi sudul, au avut un singur conducător. Istoria acestei perioade este înregistrată în cărţile 1 şi 2 Samuel, 1 împăraţi şi 1 şi 2 Cronici.

Saul deţinuse tronul puţin timp şi deja începuse să se gândească la formarea unei dinastii. În Ionatan el vedea un succesor demn şi abil. Asigurarea dreptului lui Ionatan la coroană a devenit o obsesie. Între timp Saul începuse să se schimbe, atât spiritual, cât şi psihologic. Faima şi succesul şi-au pus amprenta asupra caracterului său. Viziunea lui odinioară dumnezeiască a cedat acum în faţa unui duh amar, întristat. Stări de spirit întunecate îl năpădeau şi uneori se comporta ca un nebun. Pe măsură ce accesele sale de depresie deveneau tot mai dese şi mai severe, ele au făcut loc izbucnirilor violente, neprevăzute care puneau în pericol pe oricine era în jur, inclusiv prieteni apropiaţi şi membri ai familiei.

Alegerea lui David (1 Samuel 16 – 20)

Când Saul a început să dea dovadă de o fire atât de rea, Dumnezeu a ales să ia tronul de la familia lui. Încă o dată l-a trimis Dumnezeu pe Samuel ca să găsească un împărat pentru Israel. De această dată sorţii au căzut asupra unui băiat pe nume David din tribul

lui Iuda. Dacă Iuda fusese unul dintre cele mai importante triburi, acum avea să se bucure de un prestigiu nemaivăzut din pricina lui David. De fapt, din punct de vedere politic, Iuda avea să domine asupra celorlalte triburi în următorii o mie de ani.

Dumnezeu nu intenţiona ca David să ia tronul pe loc. În schimb, el avea să fie succesorul desemnat ce avea să fie gata când murea Saul. Până la urmă Saul a mai trăit mulţi ani, neacceptându-l niciodată pe David ca moştenitor al tronului. Saul s-a prefăcut a fi prieten cu David şi adesea îl primea ca musafir la masa regală, dar numai pentru a-l supraveghea. Saul chiar şi-a dat fiica de soţie lui David sperând că va avea un spion în casa lui David. Tot timpul Saul complota în secret să ia viaţa lui David.

În mod ironic, Ionatan nu împărtăşea dispreţul tatălui său pentru David. Ba dimpotrivă, el era atras de David ca un bun prieten şi aliat. Când Ionatan a aflat că Samuel îl unsese pe David împărat, el a acceptat acea alegere şi a devenit unul dintre cei mai ardenţi apărători ai lui David. Acest lucru l-a pus pe Ionatan într-o poziţie foarte proastă, deoarece Saul nu s-a înduplecat niciodată în eforturile lui de a-l omorî pe David. Când Ionatan a intervenit în mod repetat pentru David, Saul a devenit nerăbdător cu fiul său. Într-o criză de mânie el chiar a aruncat o suliţă înspre Ionatan.

David preia tronul (2 Samuel 1 – 7)

Până la urmă comploturile lui Saul s-au intensificat într-atât încât David nu mai putea rămâne între graniţele împăratului. El a petrecut ultimii ani ai domniei lui Saul ca un fugar, ascunzându-se în avanposturile din pustie şi refugiindu-se în naţiunile învecinate. El era încă fugar când Saul şi Ionatan, într-o altă bătălie cu filistenii au murit unul lângă altul într-un crud atac inamic. În câteva ore Israelul s-a adunat la David şi l-au proclamat conducătorul lor.

David a luat conducerea cu putere. Acum că era împărat cu drepturi depline, David a trecut la capturarea Ierusalimului şi la proclamarea lui drept capitala Israelului. Până acum Ierusalimul nu fusese niciodată în mâinile israeliţilor. Iebusiţii, o naţiune din Canaan, controlaseră cetatea încă din timpul lui Avraam. Iosua nu putuse să îi izgonească. Şi până în zilele lui David iebusiţii au continuat să reziste

în spatele zidurilor aparent impenetrabile ale cetăţii.

David a descoperit un tunel secret care furniza apă oraşului şi s-a folosit de el pentru a trece zidurile. Strecurându-se în cetate cu o bandă armată, el i-a luat pe iebusiţi prin surprindere şi a smuls Ierusalimul de la ei. Apoi, stabilindu-şi guvernul acolo, a lansat un mare program de construcţie. În acelaşi timp el a făcut campanii militare în toate direcţiile pentru a şterge orice urmă de împotrivire la domnia sa. În doar câţiva ani el îşi crease un mic imperiu care cuprindea cea mai mare parte a Canaanului. Fiul lui, Solomon, a extins mai târziu acest imperiu încât

Influenţa lui să se întindă de la fluviul Eufrat înspre sud până la graniţa Egiptului.

Şi doar succesele militare ale lui David i-ar fi asigurat un loc de glorie în istoria iudaică. Dar împlinirile lui de mai mare durată sunt cele din domeniul spiritualităţii şi literaturii. David era muzician, talentat cu harpa şi renumit ca autor de cântări. Muzica lui celebra măreţia, mila şi prezenţa protectivă a lui Dumnezeu. În timp ce trăia ca fugar, David a învăţat să se *bazeze* pe Dumnezeu pentru a supravieţui, iar mare parte din muzica sa reflectă o sprijinire plină de credinţă pe Domnul. Zeci de cântări ale lui David şi-au făcut până la urmă loc în Biblie în cartea Psalmilor, o colecţie de 150 de imnuri pe care le folosea Israel în închinare. Zeci dintre aceste cântări se mai cântă şi astăzi în biserici şi sinagogi.

Cântările lui David dezvăluie inima sensibilă a unui om care avea mereu grija de a urma voia lui Dumnezeu. El dorea să înalţe respectul lui Israel pentru Domnul. În acest scop a poruncit ca chivotul legământului să fie mutat din locul lui îndepărtat de la Silo la Ierusalim. El l-a pus într-un cort pe care l-a aşezat în inima splendidei lui capitale. Şi totuşi era neliniştit pentru că el trăia într-un loc somptuos, în timp ce închinarea către Dumnezeu era îngrămădită într-un cort.

Aşa că s-a hotărât să construiască un mare templu în Ierusalim, o structură mai măreaţă decât oricare alta din oraş. Dar nu şi-a dus la bun sfârşit dorinţa. „Eşti un om al războiului şi vărsării de sânge”, i-a spus Dumnezeu lui David. „Nu vreau ca un războinic să construiască o

casă care să-mi poarte numele. În schimb, vreau un om al păcii". Dumnezeu l-a lăsat deci pe David să adune materialele de construcţie pentru proiect, dar a amânat construcţia până când Solomon, fiul lui David, avea să stea pe tron.

Asigurându-l pe David că templul avea să fie într-adevăr ridicat, Dumnezeu i-a spus: „După moartea ta îl voi pune pe fiul tău pe tronul tău. El îmi va construi templul, iar Eu voi întări tronul împărăţiei lui pentru totdeauna". (2 Samuel 7: 12 – 16). Firește, David a văzut această promisiune ca fiind centrată asupra lui Solomon, ca de altfel şi Solomon însuşi. Şi totuşi, împărăţia lui Solomon nu era sortită să dureze pentru totdeauna. În cele din urmă a fost distrusă, dezbinându-se curând după moartea sa.

Doar când vom ajunge la Noul Testament vom afla mesajul deplin al acestei promisiuni. Acolo descoperim că promisiunea faţă de David se aplică doar în sens limitat la Solomon. Într-un mod mult mai semnificativ arăta spre lucrarea lui Iisus, care a fost un descendent direct al lui David (Fapte 2: 29 – 31). Pe Iisus îl avea Dumnezeu în minte când a vorbit despre fiul lui David. Iar domnia lui Iisus este cea care avea să dureze pentru totdeauna.

Viaţa personală a lui David (2 Samuel 11 – 12)

Cu toate lucrurile pe care le-a îndeplinit, David a avut o domnie dificilă. Pe lângă duşmanii de pe graniţă, mai era năpăstuit şi de intriga şi trădarea din propriul lui cerc apropiat, uneori dintre proprii lui copii. După cum era obiceiul cu împăraţii din zilele lui, David avea mai multe soţii, care i-au oferit numeroşi fii şi fiice. Din păcate, rivalităţile şi geloziile dintre ei au otrăvit casa lui David şi i-au adus mari nefericiri.

Multe dintre cântările sale vorbesc despre tristeţea şi durerea pe care el le cunoştea atât de bine. Şi totuşi, indiferent cât de mare i-ar fi fost dezamăgirea, David nu şi-a pierdut niciodată credinţa în Dumnezeu. Cântările lui afirmă în mod constant bunătatea lui Dumnezeu faţă de el. Dumnezeu chiar s-a referit la David ca la „un om după inima Lui" (1 Samuel 13: 14). Aceasta nu înseamnă că David a făcut mereu ce era corect. Au fost daţi când a violat foarte tare standardele şi legile lui Dumnezeu. Dar în faţa relelor sale, nu a ezitat

niciodată să îşi recunoască păcatul şi să se întoarcă la Dumnezeu cu un duh pocăit. Inima lui era într-adevăr una care dorea să facă ceea ce este drept.

Solomon rege (1 împăraţi 1 – 5)

Pe patul său de moarte, David a cerut nobililor şi sfătuitorilor săi să jure supunere lui Solomon, fiul său şi succesorul desemnat. Apoi

David le-a poruncit să îl încoroneze pe Solomon imediat. Acesta era modul lui David de a preveni ca ceilalţi fii ai lui să nu smulgă coroana. Solomon s-a dovedit a fi un succesor de frunte. Sub conducerea sa extraordinară, Israel a construit un imperiu politic şi comercial care a adus bogăţii şi slavă Ierusalimului.

După încoronare, Solomon a avut un vis în care Dumnezeu îi cerea să numească darul pe care şi-l dorea cel mai mult. Solomon a răspuns că el dorea înţelepciunea de a-şi conduce poporul cu dreptate. Dumnezeu l-a lăudat pentru acest răspuns. Mai mult, fiindcă Solomon nu ceruse bogăţie sau viaţă lungă, Dumnezeu a spus că va adăuga toate aceste lucruri darului înţelepciunii pe care îl dorea Solomon.

Într-adevăr, atât bogăţia, cât şi înţelepciunea lui Solomon au devenit legendare în doar câţiva ani. Conducători importanţi veneau de la mare distanţă pentru a vedea splendoarea bogăţiei lui şi să audă direct înţelepciunea pentru care era renumit. Solomon a scris mii de proverbe, dintre care câteva zeci s-au reunit în cartea Proverbelor din Biblie. Lui i s-a dat creditul şi pentru scrierea Cântării Cântărilor, un poem erotic de dragoste care celebrează frumuseţea unui soţ şi a unei soţii care sunt pasionat atraşi unul de celălalt.

O altă carte scrisă de Solomon este Ecleziastul, care înseamnă „Predicatorul". Nu este chiar despre un predicator, ci despre Solomon, acum bătrân, dând sfaturi fiului său. Cartea povesteşte cum Solomon a adunat mari bogăţii, educaţie şi mari proprietăţi, gândindu-se că acestea aveau să îi aducă fericire şi siguranţă. Când fericirea l-a evitat, el a trecut la tot felul de plăceri senzuale şi vicii. Dar şi acestea l-au lăsat gol pe dinăuntru. Doar când a învăţat respectul faţă de Dumnezeu şi să ţină poruncile Lui a găsit împlinirea în viaţă.

Construirea templului (1 împăraţi 6 – 8)

Cea mai mare împlinire a lui Solomon este în mod clar,

construirea templului pe care îl proiectase tatăl său. Era o structură masivă, întinsă de-a lungul vârfului muntelui Sion, unul dintre dealurile pe care se afla Ierusalimul. Partea principală a templului era pur şi simplu o vari

Antă lărgită a tabernacolului, iarăşi cu cele două încăperi interioare, Locul Sfânt şi după el Locul Preasfânt. În jurul acestor sanctuare se aflau galerii mari care le permiteau oamenilor să se adune în curţile templului.

Nu doar că templul era imens ca mărime, dar şi decorul lui era strălucitor. Solomon a folosit pietre masive de marmură la construcţia lui. Cedru lustruit din Liban alcătuia structura lemnoasă. Iar aur era peste tot. Scuturi de aur împodobeau pereţii. Ustensile şi podoabe de aur erau folosite în ceremonii. Chiar şi acoperişul era poleit cu aur.

Punctul culminant spiritual al domniei lui Solomon a fost dedicarea templului. Era o ocazie magnifică, cu toată pompa şi ceremonia ce se cuveneau unui astfel de eveniment important. În culmea ceremoniei, Solomon a rostit o lungă rugăciune în care îi cerea lui Dumnezeu să binecuvânteze templul şi închinarea pe care avea să o găzduiască. După cum probabil v-aţi fi aşteptat, el l-a rugat pe Dumnezeu să accepte sacrificiile poporului Său şi să le ierte păcatele. Dar Solomon a adăugat:

De asemenea, când străinul, care nu este din poporul tău Israel, va veni totuşi dintr-o ţară depărtată, pentru Numele Tău, căci se va auzi despre Numele Tău cel măreţ, despre mâna Ta cea tare şi despre braţul Tău cel întins, când va veni să se roage spre casa aceasta, ascultă-l din ceruri, din locul şederii Tale, şi dă străinului aceluia tot ce-ţi va cere, pentru ca toate popoarele pământului să cunoască Numele Tău, să se teamă de Tine ca şi poporul Tău Israel.

— 1 împăraţi 8: 41 – 43

Această preocupare pentru străin dă o vedere importantă în ceea ce credea Solomon că făcea Dumnezeu cu Israel. De ce alesese Dumnezeu Israelul de la început? Răspunsul lui Solomon, printre alte lucruri, era că Dumnezeu dorea să folosească Israelul pentru a învăţa pe restul lumii despre El. Mai târziu în istoria iudaică, profetul Isaia a

Preluat această temă şi a dezvoltat-o, după cum vom vedea când

vom privi viaţa lui Isaia în capitolul ce urmează.

Dorinţa lui Dumnezeu ca Israel să înveţe şi alte naţiuni despre El explică centrarea unică asupra străinilor din Legea lui Moise. Doar ea, dintre toate codurile antice, oferă protecţia clară a drepturilor străinilor. Ea cheamă pe Israel să îi trateze pe străini cu bunătate şi compasiune. De asemenea oferă o procedură stabilită prin care străinii puteau deveni cetăţeni ai Israelului. Se pare că Dumnezeu a intenţionat ca Israelul să fie o lumină pentru a atrage celelalte popoare la El. De aceea a vrut ca Israelul să uşureze apropierea celorlalte naţiuni de El şi de centrul Lui de închinare.

Introducerea religiei păgâne (1 împăraţi 11)

În spatele grijii lui Dumnezeu de a-i primi pe străini se afla presupunerea că ei îl căutau. Dumnezeu şi-a avertizat poporul să aibă o altă poziţie faţă de cei care ameninţau să aducă zei păgâni în Israel. În acele cazuri, atât influenţa străinului, cât şi religia lui trebuia să fie înăbuşite.

Din păcate, Solomon nu a ascultat sfatul lui Dumnezeu în această privinţă. După cum era obiceiul cu monarhii din zilele lui, el şi-a construit un harem, căsătorindu-se cu femei din naţiunile înconjurătoare. Când aceste femei intrau în casa lui, ele aduceau şi zeii lor naţionali cu ele.

Spre ruşinea lui Solomon, el le-a permis soţiilor lui să îl atragă tot mai mult înspre ritualurile păgâne. El chiar le-a permis să-şi construiască altare şi locuri de închinare pe cheltuiala statului. De fapt el sprijinea păgânismul ca o alternativă la închinarea către Dumnezeu. Solomon ar fi fost îngrozit să vadă unde au dus faptele lui. Căci după moartea sa, zece triburi nordice au abandonat cu totul închinarea la templu în favoarea idolatriei împrumutate din Egipt. Mai târziu aceleaşi triburi au împiedicat în mod agresiv închinarea către Dumnezeu şi au promovat închinarea către Baal.

Alunecarea în păgânism a fost un pas înapoi pentru munca marilor profeţi ai Israelului. Mesajul lor era o chemare de a curăţa de tot idolatria de pe pământ şi de a se întoarce la o închinare pură către Dumnezeu. Când mesajul lor a trecut neascultat, Dumnezeu a distrus în cele din urmă independenţa Israelului prin asirieni şi babilonieni. În

capitolul treisprezece vom vedea cum s-au desfăşurat aceste evenimente.

Capitolul XIII
ÎMPĂRĂŢIA SE DEZBINĂ, APOI DECADE

Splendoarea domniei lui Solomon nu a fost ieftină. La început el putea să-şi susţină stilul lui de viaţă abundentă şi uriaşa armată cu prada pe care o lua din luptă şi din obligarea naţiunilor cucerite de a îi plăti tribut. De asemenea a construit şi o mare reţea prosperă care trecea de-a lungul coastei estice a Africii şi se oprea în porturile de-a curmezişul Mediteranei.

Dar aceste fonduri nu l-au putut susţine pentru totdeauna, iar în cele din urmă Solomon a pus taxe grele asupra poporului său. Triburile nordice, în special, dispreţuiau aceste taxe, deoarece ei îşi vedeau banii trecând în sud pentru a îmbogăţi Ierusalimul şi pe Iuda. Când fiul lui Solomon, Roboam, a luat tronul (cândva între 930 şi 920 î.Hr.), o delegaţie de conducători naţionali i-au cerat să uşureze povara taxelor purtată de cetăţenii lor. Prostește, Roboam i-a tratat cu dispreţ. El chiar s-a lăudat că va fi atât de aspru cu ei încât impozitele tatălui său aveau să pară nesemnificative.

Mâniaţi de astfel de aroganţă, cele zece triburi nordice au anunţat că nu îl mai acceptau pe Roboam drept conducătorul lor legitim. Ei s-au rupt de el şi l-au numit pe Ieroboam, un vechi oponent al lui Solomon, drept împăratul lor. Ieroboam a ales cetatea Samariei drept capitala lui. Totuşi, el îşi făcea griji că poporul lui ar putea să îşi dea loialitatea încet-încet înapoi lui Roboam dacă s-ar fi întors în mod regulat la Ierusalim pentru festivalurile religioase.

Pentru a contrabalansa acest pericol, Ieroboam a stabilit două centre de închinare, unul la Dan, celălalt la Betel. În ambele locuri el a ridicat statuia unui viţel de aur. El a preluat închinarea la viţei de la egipteni, unde trăise în exil în timpul domniei lui Solomon. El a anunţat că de atunci încolo triburile nordice aveau să se închine la Dan şi la Betel.

Roboam a încercat să recâştige triburile nordice, dar eşuând în eforturile sale, le-a recunoscut independenţa cu părere de rău. Doar Iuda şi tribul lui Beniamin au rămas supuse lui. De aici încolo, triburile

nordice au ales să fie numite Israel, în timp ce împărăţia sudică îşi spunea Iuda.

Aceasta marchează începutul Perioadei împărăţiei Divizate, împărăţia divizată a durat de la Roboam până când Asiria a distrus triburile nordice în 722 î.Hr., o perioadă de vreo 200 de ani. În această perioadă atât Israel, cât şi Iuda au găsit că atracţia păgânismului era prea mare pentru a-i putea rezista. Câţiva împăraţi ai lui Iuda au încercat să anuleze răul făcut de religiile străine, cu toate că eforturile lor nu au reuşit să aibă succes de durată. În Israel, în contrast, nici măcar un împărat nu îi era dedicat doar lui Dumnezeu. Niciunul dintre ei nu a făcut nimic pentru a îndepărta închinarea la viţei pe care o stabilise Ieroboam la Dan şi Betel, iar mulţi dintre ei promovau activ religii foarte degenerate.

Ahab, Izabela şi Ilie (1 împăraţi 16 – 17)

Nu toată lumea din Israel i-a urmat pe împăraţi în închinarea interzisă. Întotdeauna au existat cei care au făcut tot ce au putut pentru a îi rămâne credincioşi lui Dumnezeu, chiar şi în faţa asupririi oficiale. Dar numărul lor era mic şi influenţa lor chiar şi mai mică. Pentru cei care s-au îndreptat spre Dumnezeu, cele mai grele zile au venit sub conducerea lui Ahab, cel de-al şaptelea dintre împăraţii nordici.

Ahab s-a căsătorit cu Izabela, o feniciană a cărei tată era împărat al Sidonului. Izabela avea un devotament neobosit faţă de Baal, iar ea şi-a adus religia cu ea în Samaria. Acolo ea a construit un templu lui Baal. Era slujit de sute de preoţi şi profeţi, a căror entuziasm îl împărtăşea şi ea personal. De asemenea ea a lansat un atac împotriva religiei istorice a Israelului, omorând orice levit sau profet care menţinea închinarea către Dumnezeu. Înainte să-şi termine treaba, doar 7.000 de israeliţi nu se închinaseră în faţa lui Baal.

Unul dintre cei care au refuzat să cedeze a fost un profet pe nume Ilie. Numele lui însemna „Dumnezeu este Yahweh", numele tradiţional prin care se refereau iudeii la Dumnezeu. Ilie i-a mustrat aspru pe Ahab şi pe Izabela pentru păcatul lor. El a declarat că Dumnezeu avea să îi pedepsească aducând o secetă devastatoare asupra Israelului. În curând toată lumea a simţit forţa cuvintelor lui,

căci nu a căzut ploaie în Israel timp de trei ani. Până la urmă toate pâraiele şi păşunile din Israel erau uscate ca piatra. Nici măcar împăratul nu mai putea găsi unde să-şi pască turmele.

Întrecerea de pe muntele Carmel (1 împăraţi 18)

Seceta a servit ca un atac direct asupra presupuselor puteri ale lui Baal deoarece el era zeul fertilităţii şi al vremii. Pe măsură ce treceau lunile fără apă, Ilie stătea ascuns. Apoi, după trei ani el a reapărut şi a mai ridicat o provocare lui Baal. Ilie l-a întâlnit pe Ahab în afara oraşului şi i-a propus un duel între el şi prorocii Izabelei. Locul avea să fie vârful muntelui Cârmei, un promontoriu deasupra coastei Mediteranei. În mod normal un loc foarte luxuriant, Cârmei părea un loc preferat de un zeu al fertilităţii cum era Baal. De asemenea o dată fusese şi un altar pe muntele Carmel, cu toate că acum era o ruină.

Ilie a propus o întrecere pentru a vedea care dumnezeu, Baal sau Yahweh, avea să răspundă rugăciunii proorocului său. Ilie avea să reconstruiască altarul căzut al lui Dumnezeu şi avea să pună un sacrificiu pe el. Prorocii şi preoţii lui Baal aveau să-şi pună un sacrificiu pe un altar de-al lor. Testul avea să fie care Dumnezeu avea să trimită foc din cer pentru a arde sacrificiul lui.

Întrecerea a început în primele ore ale dimineţii. Patru sute cincizeci de preoţi ai lui Baal au dansat în jurul altarului său, uneori tăindu-se cu cuţite şi strigând la zeul lor să trimită foc peste sacrificiul lor. Ei şi-au continuat rugăminţile către Baal până după-masă, timp în care Ilie i-a ironizat în continuu. În cele din urmă au dansat până la epuizare. Apoi Ilie a cerut douăsprezece ulcioare mari de apă, pe care le-a vărsat peste altarul lui reconstruit. Nu numai că apa a udat leoarcă sacrificiul lui, dar şi lemnul, de asemenea.

Apoi Ilie a făcut o cerere simplă către Dumnezeu: „Fă să se ştie astăzi că Tu eşti Dumnezeu în Israel, că eu sunt slujitorul Tău şi că toate aceste lucruri le-am făcut la cuvântul Tău" (1 împăraţi 18: 36). Imediat a coborât foc peste altar, a aprins lemnele, a ars sacrificiul şi a evaporat şi ultimul strop de apă. Oamenii au început să strige: „Yahweh este Dumnezeu. Yahweh este Dumnezeu". Apoi l-au ajutat pe Ilie să-i prindă pe prorocii lui Baal, care au fost omorâţi până la ultimul.

Mai târziu în aceeaşi zi, Ilie a trimis cuvânt lui Ahab că seceta avea să se sfârşească în curând. O furtună aprigă a venit peste pământ, iar ploaia a înmuiat pământul uscat pentru prima dată în câţiva ani. Dar când Izabela a aflat că Ilie îi omorâse prorocii, ea a pus un preţ pe capul lui. În câteva ore el fugea ca să-şi scape viaţa, ducându-se până la muntele Sinai pentru a se ascunde de mânia ei.

Urmaşii lui Ahab (1 împăraţi 19 – 2 împăraţi 3)

Când în cele din urmă Ilie a reapărut în Israel, a aşezat lângă el un om pe nume Elisei, care şi el era un mare profet. La puţin timp după aceea, Dumnezeu a încheiat lucrarea lui Ilie şi l-a luat de pe scenă. O dată, pe când Ilie şi Elisei mergeau pe un drum îndepărtat de pe lângă Ierâhon, ceva ce semăna cu un car de foc a trecut printre ei. Apoi un vânt puternic l-a luat pe Ilie de pe pământ, departe. Trupul lui nu a fost găsit niciodată, cu toate că cincizeci de oameni au petrecut trei zile căutându-l.

Între timp, Ahab lansase o iniţiativă de a lega tronurile Israelului şi al lui Iuda printr-o alianţă militară şi prin căsătorie. A aranjat ca fiica lui, Atalia, să se căsătorească cu Ioram, încă adolescent, dar pe cale de a deveni rege al lui Iuda.

Atalia avea o puternică influenţă asupra soţului ei, iar mai târziu, în timpul domniei fiului lor, ea s-a instaurat în mod agresiv drept puterea din spatele tronului. La fel de rea ca şi mama ei Izabela, ea a avansat cauza lui Baal în Iuda.

Când fiul ei a avut o moarte prematură, a pus ea mâna pe tron. Hotărâtă să îndepărteze pe toţi rivalii, ea a omorât întreaga casă regală.

Inclusiv pe nepoţii ei. Unicul supravieţuitor al curăţirii ei a fost un bebeluş pe nume Ioas. El a fost scos în secret din palat şi ascuns în

templu sub protecţia lui Iehoiada, marele preot. Ani întregi locul în care se afla Ioas a rămas necunoscut tuturor, cu excepţia celor mai apropiaţi prieteni ai lui Iehoiada.

Când Ioas avea şapte ani, Iehoiada împreună cu un grup de ostaşi şi preoţi de încredere au convocat o adunare grăbită şi l-au încoronat pe tânărul băiat împărat. Oamenii din apropierea templului şi-au dat imediat seama de ce se întâmpla şi un mare strigăt de bucurie s-a ridicat din curte. Atalia a auzit zgomotul şi s-a grăbit spre templu pentru a protesta. Dar nu i-a venit nimeni în ajutor şi ea a fost dusă la porţile oraşului şi a fost executată.

Apoi a urmat o campanie globală pentru a scăpa ţara de influenţa lui Baal. În nord un războinic pe nume Iehu a luat tronul şi a nimicit casa lui Ahab. După aceea Iehu i-a nimicit pe preoţii lui Baal. De asemenea a dărâmat templul lui Baal pe care îl construise Izabela în Samaria, transformând acel loc într-o latrină.

În sud Ioas a îndrumat pe preoţi să facă reparaţii de mari proporţii la templu, care avusese de suferit după ani de neglijenţă. De asemenea a făcut ce a putut pentru a înlocui podoabele odată bogate, pe care mai mulţi duşmani ai lui Iuda le furaseră. Totuşi, Ioas nu a îndepărtat toate urmele de păgânism de pe teritoriul său. În timpul lungii sale domnii, oamenii au continuat să facă sacrificii păgâne şi să ardă tămâie pe mai multe altare de pe dealuri. Urmaşii lui, câţiva dintre ei oameni religioşi, au permis şi ei ca aceste practici să continue nestânjenite. În acest mediu lejer, nu a mai trebuit decât să treacă ceva timp până când păgânismul s-a reafirmat. Către sfârşitul independenţei Ierusalimului, până şi sacrificiul copiilor se practica în oraş, uneori chiar de membri ai familiei regale.

Asiria cucereşte nordul (2 împăraţi 15 – 19)

Totuşi, cu toate aceste eforturi de reformă, atât Israel, cât şi Iuda se destrămau din punct de vedere politic. Crima şi intriga din jurul tronu

Lui nu s-au sfârşit cu îndepărtarea reginei Atalia. Ioas a fost ucis de conspiratori din propriul lui cerc intim, la fel ca şi fiul lui, care l-a urmat pe tron. Şirul de împăraţi din Samaria a fost urmărit de un model asemănător de trădare şi asasinare. Cu atât de multă

neloialitate în propriile lor rânduri, nici Israelul şi nici Iuda nu au putut menţine un front unit împotriva agresorilor din exterior. Naţiunile înconjurătoare au început să ciugulească din teritoriile ambelor tronuri.

Cele mai serioase incursiuni au venit mai întâi în nord, unde sirienii au făcut presiuni continue asupra Israelului şi au luat oraşe cheie din mâna împăratului din Samaria. Slăbit de Siria, Israel nu era un adversar pe mărimea puterii crescânde a Asiriei. Arheologii au descoperit o sculptură asiriană ce îl arată pe Iehu aducând tribut regelui asirian, cu mult după ce Asiria a atins cel mai înalt punct al puterii ei.

Pe măsură ce Israel a apus, ultimii ei zece împăraţi şi-au pierdut gradat independenţa în faţa Asiriei. Mai întâi asirienii au luat tribute grele Samariei. Apoi ei au început să cucerească teritoriul israelit şi să deporteze cetăţeni din Israel în regiuni de după Eufrat. Ultimul capitol a venit atunci când Osea, cel din urmă împărat al lui Israel, a refuzat să-şi plătească tributul şi a căutat să se alieze cu Egiptul. Asiria a răspuns printr-un atac zdrobitor care a pus sfârşit Israelului în 722 î.Hr.

În următorul secol şi jumătate, Iuda a rămas singurul element supravieţuitor din ceea ce fusese odată puternicul imperiu al lui Solomon. Asirienii au făcut tot ce le-a stat în puteri ca să subjuge Ierusalimul. Ei au asediat oraşul şi s-au lăudat apărătorilor lui că Dumnezeu nu era destul de puternic să elibereze Ierusalimul. Dar Dumnezeu nu a aprobat o astfel de aroganţă. El a trimis o plagă asupra asirienilor ce a decimat armata lor, obligându-i să se retragă.

Decădere spirituală în Ierusalim (2 împăraţi 20 – 25)

Din păcate, Iuda nu a învăţat nimic din experienţa Israelului. Scăpat de Asiria, Ierusalimul avea acum ocazia de a îşi corecta căile înainte ca Dumnezeu să întoarcă pedeapsa înspre el. În avantajul lui, cel care conducea Ierusalimul când a căzut Israelul era Ezechia, un

Reformator religios care a refăcut templul, a reconstruit respectul pentru Legea lui Moise şi a distrus altarele păgâne şi idolii de peste tot.

Totuşi, când a murit, el a fost urmat de Mânase, fără îndoială cel

mai rău dintre toţi împăraţii lui Iuda. El a domnit în violenţă şi vărsare de sânge. Şi imediat a răsturnat reformele lui Ezechia. Nu numai că a refăcut locurile păgâne pe care le distrusese tatăl său, el chiar a ridicat altare păgâne şi o imagine a Aşezei în templul din Ierusalim.

Dumnezeu a anunţat deci că avea să aducă aceeaşi soartă asupra lui Iuda pe care o pusese şi asupra Israelului. Ierusalimul avea să fie distrus complet, oamenii săi târâţi în exil. Dumnezeu era acum atât de hotărât să îl pedepsească pe Iuda încât nimic nu-L putea face să se răzgândească. Nu a cedat nici măcar când Iosia, nepotul lui Mânase, a început să repare tot răul pe care îl făcuseră tatăl şi bunicul lui. Biblia spune despre Iosia: „Înainte de Iosia n-a fost niciun împărat ca el care să se întoarcă la Domnul din toată inima, din tot sufletul şi din toată puterea lui" (2 împăraţi 23: 25). Iosia a îndepărtat orice urmă de păgânism din templu şi din teritoriul său. El a republicat Legea lui Moise, a restabilit sărbătorirea Paştilor şi chiar a făcut o expediţie la Betel unde a distrus viţelul de aur pe care îl construise Ieroboam.

Dar când a murit Iosia, răul s-a reîntors pe tron în persoana succesorului său. Sfârşitul lui Iuda era acum aproape. Era prins într-o luptă de puteri între un Egipt renăscut la vestul lui şi o putere nemaivăzută a Babilonului la est. El a căzut mai întâi sub stăpânirea Egiptului. Apoi, pe măsură ce babilonienii au împins Egiptul înapoi, s-a aflat la mila Babilonului.

Totuşi, Babilonul nu era remarcat pentru mila sa, iar Ierusalimul a fost în curând asediat. Când cetatea nu a mai rezistat, împăratul babilonian Nebucadneţar a jefuit complet Ierusalimul. El a distrus toate podoabele de aur şi de argint din templu, a capturat trezoreria regală şi a exilat nobilii, luptătorii cei mai viteji şi cei mai talentaţi meşteşugari în Babilon. El şi-a pus împăraţi interimari ca să conducă Ierusalimul pentru el. Dar când ei au încercat să îşi recapete independenţa, el şi-a adus armatele înapoi şi a dărâmat complet oraşul. El a dărâmat zidurile sale, casele – totul. Ierusalimul a rămas o ruină în flăcări.

Pilda semănătorului

Capitolul se deschide cu una dintre cele mai bine cunoscute povestiri pe care le-a spus Iisus vreodată. În mod obişnuit cunoscută

drept pilda semănătorului, mai este numită şi pilda solurilor. Povestirea ne spune despre un fermier ce seamănă un câmp. Unele seminţe au căzut pe lângă o potecă din apropiere, unde pământul era bine bătătorit. Păsările au mâncat repede aceste seminţe expuse. Altele au căzut pe un pământ care nu fusese pregătit pentru semănat. Aici erau pietre mari la suprafaţă. Drept rezultat, aceste seminţe nu au putut să îşi dezvolte rădăcini adânci, iar când zilele s-au încălzit ele s-au ofilit repede în soarele arzător.

Alte seminţe au căzut într-o zonă în care pământul era bogat şi adânc, dar în care deja se stabiliseră spinii. Aceste seminţe au încolţit şi au crescut o vreme, dar apoi au fost sufocate de spini. În sfârşit, multe seminţe au căzut pe pământ fertil, au ajuns la maturitate şi au dat multe roade. Iisus a încheiat pilda spunând: „Cine are urechi de auzit, să audă" (Matei 13: 1 – 9). Acesta era modul Lui de a spune: „Ascultaţi cu atenţie. Nu pierdeţi nimic din ce vă spun Eu".

Mai târziu Iisus a explicat că pilda era despre „cuvântul împărăţiei" şi despre modurile diferite în care îl primeau oamenii. Poate de aceea a făcut El la sfârşit apelul de a asculta cu atenţie. Seminţele mâncate de păsări reprezintă oamenii care nu absorb niciodată cu adevărat cuvântul lui Dumnezeu deoarece cad sub influenţa „celui rău", un nume pe care Iisus îl dă în mod frecvent lui Satan. Seminţele din locurile stân-coase reprezintă oamenii care la început primesc cuvântul lui Dumnezeu cu bucurie. Totuşi, neavând rădăcini adânci, ei cad de la Dumnezeu când apare suferinţa sau persecuţia.

Cât despre seminţele dintre spini, ele simbolizează persoanele care primesc cuvântul lui Dumnezeu cu bucurie la început, dar apoi îngrijorările de zi cu zi sau căutarea bogăţiei le distrage atenţia. Drept consecinţă, vieţile lor nu se dovedesc a fi roditoare în slujba lui Dumnezeu, în sfârşit, seminţele ce cad pe pământ bun îi reprezintă pe cei care aud cuvântul lui Dumnezeu, îl înţeleg şi permit ca influenţa lor să

Ghid al Bibliei-13

Crească în ei (Matei 13: 18 – 23). Acesta este în mod evident felul de ascultători pe care îi dorea Iisus ca ucenici.

Pilda neghinei

Acum, după ce i-a îndemnat să asculte cu atenţie la „cuvintele împărăţiei", Iisus a trecut la cele şase pilde care încep prin „împărăţia cerurilor a fost asemănată cu…". Putem grupa aceste pilde în trei perechi, fiecare pereche dezvoltând o anumită temă. Pilda buruienilor şi pilda năvodului formează prima pereche. Ele vorbesc despre creştinii falşi în împărăţia lui Dumnezeu. Astfel de oameni sunt ca buruiana pe care a descoperit-o un om când a început să-i crească grâul. Buruienile erau lucrarea unui duşman care le-a semănat intenţionat în câmp.

Aceste buruieni erau numite neghină. În fazele ei iniţiale de creştere, neghina seamănă foarte mult cu grâul. De aceea este foarte greu să le deosebeşti. Ştiind că ar putea face rău grâului dacă ar scoate neghina, proprietarul din povestire s-a hotărât să lase grâul şi neghina să crească împreună. La vremea recoltei el le-a poruncit culegătorilor să adune mai întâi neghina, să lege în snopi şi să o ardă. După aceea au adus grâul în hambarul lui (Mateil3: 24 – 30).

Pilda năvodului se sfârşeşte în mod asemănător. Năvodul a fost aruncat în mare şi tras spre mal. Pe când era târât, a adus cu el mulţi peşti buni. Dar a adus şi peşti netrebuincioşi. O dată ce l-au tras la mal, lucrătorii a trebuit să despartă peştele bun de cel rău, la fel ca şi culegătorii care îndepărtau neghina din grâu (Matei 13: 47 – 50).

Explicând pilda buruienilor, Iisus S-a identificat cu cel care a plantat sămânţa cea bună. Câmpul reprezenta lumea, a spus El, iar grâul simboliza pe „fiii împărăţiei". Invers, neghina era „fiii celui rău", plantată de duşman, care era Satan. Recolta reprezenta un moment pe care Iisus l-a prezis adesea, o vreme când Dumnezeu avea să pună capăt lumii şi să judece toată omenirea. În acea zi îngerii vor sluji ca şi culegătorii Lui (Matei 13: 36 – 43). După ce le-a dat această explicaţie a pildei, El i-a mai sfătuit o dată: „Cine are urechi de auzit, să audă".

După cum am menţionat mai înainte, este neobişnuit ca Iisus să interpreteze o pildă atât de amănunţit. Totuşi, chiar şi aici Iisus nu dă decât o explicaţie parţială a povestirii Lui. El indică ce reprezintă elementele povestirii, dar ne lasă pe noi să izolăm principiile care se află în spatele pildei. În acest caz există cel puţin trei principii pe care

trebuie să le recunoaştem:

— În primul rând, împărăţia lui Dumnezeu va atrage pe unii care nu sunt cinstiţi şi sinceri în dedicarea lor. Iniţial ei vor arăta ca nişte creştini. Dar trecerea timpului va descoperi adevărata lor natură, la fel cum s-a întâmplat şi cu neghina.

— În al doilea rând, Dumnezeu îi recunoaşte pe ucenicii sinceri de cei care doar pretind că îi slujesc. El vede buruienile de la început.

— Şi în al treilea rând, Dumnezeu va îndepărta în cele din urmă pe prefăcuţi din împărăţia Lui.

Se poate ca dumneavoastră să găsiţi şi alte principii în această pildă, căci Iisus spunea adesea povestiri cu mai multe niveluri de semnificaţii. Dar principiile majore din spatele unei pilde sunt de obicei evidente după doar puţină gândire. Acest lucru este mai ales adevărat în legătură cu restul pildelor din Matei 13. Pilda seminţei de muştar şi a aluatului sunt despre mici începuturi care duc la rezultate mari. Mica sămânţă de muştar, o dată ce a fost plantată, se transformă într-o plantă atât de mare încât păsările îşi fac cuib în ea. La fel este şi cu împărăţia lui Dumnezeu. Influenţa ei poate părea nesemnificativă la început, dar oriunde face rădăcini, împărăţia se întinde şi are un impact tot mai mare. La fel, un pic de drojdie frământată într-o măsură de aluat are o influenţă mult mai mare decât ar sugera mărimea ei. Pe când drojdia îşi face treaba în linişte, face ca întregul aluat să dospească (Matei 13: 31 – 35).

Alte pilde despre împărăţie în următoarele două pilde, Iisus se ocupă de priorităţi. Una vorbeşte despre un om care a dezgropat o comoară ascunsă în timp ce ara. Cum lucra un pământ care aparţinea altcuiva, comoara nu era a lui diii punct de vedere legal. De aceea a pus înapoi comoara în pământ, s-a grăbit să vândă tot ce avea şi a cumpărat pământul. În cea de-a doua povestire, un negustor de perle a dat peste o perlă deosebită. Şi el şi-a vândut toate posesiunile pentru a căpăta această comoară pe care tocmai o găsise (Matei 13: 44 – 46). Aici din nou principiul este evident. Aceste pilde accentuează valoarea împărăţiei. Ea este atât de valoroasă încât ar trebui să o preţuim mai mult decât orice altceva din viaţă.

Ceea ce ne aduce la motivul principal pentru care Iisus a folosit

pildele. El nu a spus niciodată o pildă doar pentr-a ilustra un principiu. Scopul lui mai mare era ca principiul să se înrădăcineze în vieţile noastre. Pildele, cu alte cuvinte, aveau mereu implicaţii practice. Putem vedea aceasta atât în pilda buruienilor, cât şi în cea a năvodului.

— La nivel practic, ele avertizează că Dumnezeu nu poate fi păcălit dacă noi doar ne prefacem că suntem creştini. El ştie care este caracterul nostru cu adevărat şi se va comporta cu noi în consecinţă.

— Pentru cei dedicaţi sincer lui Dumnezeu, aceste pilde slujesc în a observa că există prefăcuţi. Adevăraţii ucenici ai lui Iisus trebuie să fie pregătiţi pentru falsuri, din moment ce comportamentul falşilor creştini dezamăgeşte în mod sigur pe adevăraţii ucenici ai lui Iisus. Dar ar fi o greşeală să devenim dezamăgiţi din cauză că unii nu sunt sinceri. În fond, noi suntem chemaţi să fim parte din împărăţie din cauza a ceea ce credem despre Dumnezeu, nu din cauza a ceea ce credem despre oameni.

În acest moment din Matei 13 Iisus şi-a întrebat discipolii: „Înţelegeţi ce vă spun Eu?" Ei au răspuns că au înţeles. Iisus le-a mai oferit atunci o ultimă pildă, o pildă despre un cărturar. În acest caz căr

Turarul reprezintă orice persoană care cunoaşte legea lui Dumnezeu. Iisus a spus că atunci când un cărturar devine discipol al împărăţiei Sale, el este ca un om care are o mare varietate de mărfuri şi de lucruri valoroase în casă, unele dintre ele vechi, altele noi. Aceasta îi permite să scoată ceea ce este mai potrivit, fie vechi, fie nou, în conformitate cu nevoile din acel moment (Matei 13: 51 – 52).

Cărturarii erau, bineînţeles, specialişti în limbajul lui Moise şi al Profeţilor. Ei înţelegeau adevărul pe care Dumnezeu îl dăduse lui Israel în secolele de început – ceea ce am putea numi „vechiul" adevăr. Acum Iisus instaura „noul" adevăr, cuvântul împărăţiei. Astfel, când cărturarul devine un discipol al împărăţiei, el stăpâneşte adevărul, atât pe cel vechi, cât şi pe cel nou, şi poate alege adevărul cel mai potrivit pentru o anumită situaţie.

Nu oricine auzea pildele câştiga astfel de îndemânare în folosirea adevărului. Iisus a fost foarte clar în legătură cu acesta idee (Matei 4: 10 – 12). Mulţi aveau să vadă pildele Lui ca nimic mai mult decât mici povestiri interesante. Alţii aveau să nu înţeleagă deloc

scopul pildelor. Doar cei cu inimile acordate împărăţiei aveau să audă înţelesul mai adânc al învăţăturii Lui.

Astfel de inimi erau mereu puţine la număr, cel puţin în timpul vieţii Sale. Interesant, în cele câteva ocazii în care Iisus a explicat înţelesul unei pilde, nu a fost niciodată în faţa auditoriului Său mai larg, ci doar cu ucenicii Lui cei mai apropiaţi, de obicei în particular. El considera că aceşti ucenici erau mai serioşi decât mulţimile care veneau să îl asculte. Ceea ce observa El în mulţimi L-a determinat să îi descrie în cuvintele lui Isaia: „Veţi auzi cu urechile voastre şi nu veţi înţelege; veţi privi cu ochii voştri şi nu veţi vedea. Căci inima acestui popor s-a împietrit; au auzit greu cu urechile şi şi-au închis ochii" (Matei 13: 13 – 15). Pentru ucenicii lui Iisus, acest citat din Isaia avea multe implicaţii. Provenea din scena în care Isaia acuzase Israelul de a fi un martor care nu îşi făcuse datoria. În cuvintele lui Isaia, Dumnezeu îl chemase pe Israel să fie martor naţiunilor din apropiere, dar Israel surzise şi orbise faţă de Dumnezeu. Isaia a prezis apoi ziua în care Dumnezeu avea să

Ridice un martor credincios care avea să fie cu adevărat mesagerul Lui către naţiuni.

Iisus însuşi era acel martor. Iar în lucrarea Lui cu apostolii, El îi pregătea şi pe ei să fie martori. De aceea i-a pus în contrast cu masele de oameni spunând: „Dar ferice de ochii voştri că văd şi de urechile voastre că aud" (Matei 13: 16). Aceste cuvinte aveau să îi ducă imediat înapoi la temele martorilor din Isaia. Şi aceasta le-ar fi adâncit înţelegerea motivului pentru care Iisus tot spunea: „Cine are urechi de auzit, să audă". Ceea ce învăţau de la Iisus aveau să spună într-o zi şi altora. Într-adevăr, chiar ultimele Lui cuvinte către ei au fost: „Îmi veţi fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria şi până la marginile pământului" (Fapte 1: 8).

Ca martori ei înşişi, ei şi-au dezvoltat stilurile lor personale de a învăţa pe alţii. Niciunul dintre ei nu avea să folosească pildele în modul în care a făcut-o Iisus. Dar pildele Lui au continuat să aibă ecou prin ceea ce învăţau ei şi în modul în care trăiau. Pildele Lui erau povestiri de neuitat scrise în jurul unor principii eterne. Şi după secole ele au un impact la fel de izbitor ca orice altă parte a Scripturii.

Capitolul XX ÎNVĂŢĂTURILE LUI IISUS

Când Iisus i-a învăţat pe oameni, tema lui constantă era împărăţia lui Dumnezeu. Niciodată nu a dat o definiţie împărăţiei şi a folosit cuvântul într-o varietate de moduri. Dar zi după zi El vorbea despre viaţă în lumina împărăţiei. Poate că cel mai mult S-a apropiat de o definiţie în Predica de pe Munte, discursul Lui cel mai lung şi mai bine cunoscut, în această predică, El a dat indicaţii în legătură cu rugăciunea. El le-a spus ucenicilor Lui: „Voi aşa să vă rugaţi: „Tatăl nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-Se Numele Tău; vie împărăţia Ta; facă-Se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ". (Matei 6: 9 – 10).

Vie împărăţia Ta. Facă-Se voia Ta. Cu alte cuvinte, împărăţia lui Dumnezeu triumfă în orice vârstă şi în orice loc unde oamenii fac cu bucurie voia Lui. Împărăţia nu este un loc pe hartă. Nu este o putere imperială cu armate puternice şi centre de guvernare. În schimb, împărăţia se găseşte oriunde oamenii sunt gata să se supună lui Dumnezeu.

Astfel, Iisus avea să spună cu o altă ocazie: „Împărăţia lui Dumnezeu este între voi" (Luca 17: 21). Împărăţia creşte doar dacă persoanele îşi predau inimile lui Dumnezeu şi trăiesc după poruncile Lui. Alegându-şi calea, ei îl invită pe Dumnezeu să domnească în duhurile lor, în sufletele lor. El devine cu adevărat Domnul lor, întronat în vieţile lor. Un scriitor al Noului Testament, accentuând natura interioară a împărăţiei, a descris-o ca „dreptate, pace şi bucurie în Duhul Sfânt" (Romani 14: 17).

Împărăţia dreptăţii

Iisus a vorbit despre împărăţie în funcţie de dreptate. În Predica de pe Munte El le-a spus ucenicilor Lui: „Dacă dreptatea voastră nu întrece pe cea a cărturarilor şi a fariseilor, cu niciun chip nu veţi intra

În împărăţia cerurilor" (Matei 5: 20). Cu acest avertisment, am face bine să cunoaştem mai bine ce înseamnă a fi cu adevărat drept.

În Biblie, dreptatea se centrează pe tratarea corectă a oamenilor. Vorbind în mod strict, a fi drept înseamnă a te ridica la aşteptările lui Dumnezeu, atât în atitudine, cât şi în faptă. Noe a fost singurul om din generaţia lui pe care l-a considerat Dumnezeu drept (Geneza 7: 1). Alţii descrişi ca drepţi mai sunt şi Avraam, Iov şi David.

David. Într-adevăr, a capturat esenţa dreptăţii când a scris: „Domnul mi-a răsplătit după dreptatea mea, mi-a făcut după curăţia mâinilor mele; căci am păzit căile Domnului, nu m-am depărtat cu răutate de Dumnezeul meu”. (2 Samuel 22: 21 – 22).

În mod obişnuit, a fi drept înseamnă a avea atitudinea corectă faţă de alţii şi a-i trata cum trebuie. David s-a referit la aceasta când şi-a descris mâinile ca fiind curate. El nu şi le murdărise prin fapte pline de răutate. Din psalmii lui David ştim că comportamentul lui nu era decât o prelungire a inimii lui. El era drept pe dinăuntru şi pe dinafară. Biblia îl descrie ca pe „un om după inima lui Dumnezeu”, ceea ce înseamnă că inima îi era în armonie cu Dumnezeu (1 Samuel 13: 14).

În contrast, dreptatea cărturarilor şi fariseilor era adesea superficială. Era doar în afară. Poporul lui Israel, cerând îndrumare de la cărturari, învăţaseră să ţină textul legii lui Dumnezeu, şi nu duhul ei. Ei nu văzuseră (fiindcă nu îi învăţaseră cărturarii) că dreptatea este mai întâi de toate o problemă a inimii. Din acest motiv, Iisus a folosit Predica de pe Munte pentru a reinterpreta legea. El a explicat că Legea vorbea despre atitudini la fel de mult ca şi despre fapte.

De exemplu, Cele Zece Porunci spuneau: „Să nu ucizi”. Aceasta înseamnă mai mult decât pur şi simplu a omorî pe cineva, a spus Iisus. Înseamnă şi a urî oamenii sau a îi numi nebuni (Matei 5: 21 – 22). Ura otrăveşte duhul nostru interior – domeniul împărăţiei – la fel de sigur ca şi luarea vieţii cuiva. Apoi Iisus a mai vorbit despre porunca: „Să nu comiţi adulter”. Din nou a arătat că putem viola această poruncă la fel de bine cu gândurile noastre ca şi cu faptele noastre. A concentra dorinţa sexuală asupra cuiva care nu este soţul sau soţia noastră arată că nu suntem devotaţi în mod singular partenerului nostru. În inimile noastre am comis deja adulter, corupând duhul nostru interior în timp ce facem acest lucru (Matei 5: 27 – 28).

Împărăţia vizibilă

Cu exemple ca acestea, Iisus nu numai că a învăţat o noţiune mai adâncă a dreptăţii, dar a şi pus domeniul împărăţiei în duhul nostru interior. Împărăţia înseamnă reformarea atitudinilor şi dorinţelor, obiceiurile inimii noastre. Totuşi există şi un aspect exterior al

împărăţiei, împărăţia este ceva care poate fi văzut. Dobândeşte această calitate atunci când oamenii care au împărăţia în interiorul lor se strâng laolaltă. Societatea pe care o creează ei este diferită de orice alta de pe pământ, căci este o comunitate în care domină voia lui Dumnezeu. În acest sens Iisus a intenţionat ca biserica (comunitatea de oameni care îl urmează) să fie o expresie a împărăţiei.

De aceea a vorbit Iisus despre împărăţie nu doar ca ceva din interiorul nostru, dar ca ceva ce suntem noi pe dinăuntru. „Împărăţia a fost vestită din zilele lui Ioan Botezătorul", a spus El, „iar de atunci oamenii dau năvală în ea" (Luca 16: 16). În pilda omului care a găsit neghină în grâul lui, Iisus L-a descris pe Dumnezeu ca îndepărtându-i pe făcătorii de rele din împărăţia Sa (Matei 13: 41). Şi un scriitor de mai târziu L-a descris pe Dumnezeu ca fiind însărcinat cu transferul nostru din domeniul întunecimii spirituale în împărăţia Sa (Coloseni 1: 13). Acestea sunt toate afirmaţii care descriu împărăţia ca ceva vizibil
51

Observabil.

Forma ultimă a acestei împărăţii vizibile încă nu a fost simţită. Iisus a privit-o când a vorbit de toate categoriile, alăturându-i pe Avraam, pe Isaac şi pe Iacov în împărăţia lui Dumnezeu (Matei 8: 11). El de asemenea privea la o fază finală a împărăţiei când a învăţat despre judecata finală a lui Dumnezeu asupra omenirii. El a spus că Dumnezeu va zice celor credincioşi Lui: „Veniţi, moşteniţi împărăţia care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii" (Matei 25: 34).

Văzută în acest fel, împărăţia este o existenţă în care intrăm după moarte. Noul Testament o descrie ca viaţă veşnică în prezenţa lui Dum

Nezeu. Creştinii de obicei o numesc pur şi simplu cer. Noul Testament pune semn de egalitate între împărăţie şi ceruri de mai multe ori. Unul dintre apostoli, în închisoare şi înfruntând posibilitatea de a fi ucis, a scris unui prieten zicând: „Domnul mă va scăpa de orice lucrare rea şi mă va păstra pentru împărăţia lui cerească" (2 Timotei 4: 18). Iar un alt scriitor al Noului Testament le-a spus primilor creştini că ei erau „moştenitori ai împărăţiei", referindu-se din nou la răsplata pe care o păstrează Dumnezeu în ceruri pentru cei ce îl iubesc (Iacov 2:

5).

Această formă exterioară a împărăţiei a atras atenţia profeţilor. Cu secole înainte, ei au prevăzut influenţa asupra miilor de oameni ce aveau să îl urmeze pe Iisus. Ceea ce au văzut ei părea să se asemene cu dezvoltarea unei noi împărăţii, iar limbajul profeţilor reflectă această viziune. Din cauză că profeţii s-au concentrat asupra împărăţiei vizibile, oamenii din jurul lui Iisus credeau că Mesia avea să fie un conducător politic şi militar. Drept rezultat, lui Iisus I-a fost greu să le explice adevărata esenţă a împărăţiei.

Mulţumire interioară şi bucurie

Pentru a contrabalansa preocuparea lor cu interesele externe, Iisus le-a tot cerut ascultătorilor Săi să îşi cerceteze sinele interior. El i-a provocat să înceapă să construiască împărăţia în interior. Scopul Lui era ca împărăţia să se manifeste extern făcând mai întâi rădăcini în interior. Din acest motiv, EI Şi-a învăţat discipolii să urmeze o cale de bucurie interioară şi de pace.

Printre alte lucruri, aceasta înseamnă a se elibera de nelinişte şi îngrijorări. El le-a spus celor ce îl ascutau să aibă încredere că Dumnezeu le va da tot ceea ce aveau nevoie". Cine dintre voi, îngrijorându-se. Poate să adauge un cot la înălţimea lui?", a întrebat El. „Deci nu vă îngrijoraţi, zicând: „Ce vom bea?" sau „Cu ce ne vom îmbrăca?" Tatăl vostru ceresc ştie că aveţi nevoie de toate aceste lucruri. Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra" (Matei 6: 31 – 34).

Bunăstarea interioară însemna de asemenea a renunţa la ataşamentele materiale, căile egoiste şi răzbunarea personală. Pentru a demonstra acest lucru. Iisus a folosit imagini de neuitat. Predica de pe Munte include şi acest îndemn: „Orişicui vrea să se judece cu tine şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa. Dacă te sileşte cineva să mergi cu el o milă, mergi cu el două". (Matei 5: 38 – 41). La suprafaţă acesta pare un sfat nebunesc. În fond, simţul practic ne spune: „Dacă cineva profită de tine, luptă şi tu că altfel are s-o facă din nou. Nu lăsa pe nimeni să te calce în picioare".

Dar Iisus a înţeles că gândurile de răzbunare stârnesc doar pica. Frustrarea şi mânia, tocmai emoţiile care sufoca fericirea personală şi

liniştea. Dacă nutrim amărăciune şi duşmănie faţă de cineva, continuăm să ne provocăm stricăciuni fiinţei noastre interioare. Împărăţia nu poate creşte într-un pământ atât de otrăvit. Astfel, cu cât mai devreme învăţăm să trăim fără a îi lăsa pe oameni să ne provoace şi să ne tulbure, cu atât mai repede ne vom bucura de adevărata pace a împărăţiei. Totuşi, este oare cu adevărat posibil să rămânem neatinşi dacă Cineva ne ia posesiunile, ne dă o palmă şi ne face cereri egoiste? Iisus a crezut că este. El însuşi a fost modelul pentru această viaţă, alegând să nu devină violent nici chiar în faţa trădării şi a morţii. Totuşi El ştia că astfel de răspunsuri nu ne vin în mod firesc. Dacă vrem să dobândim putere interioară, un lucru este esenţial. Trebuie să avem încredere absolută că viaţa continuă şi după moarte. Dacă existăm doar în această lume, fără niciun simţ al siguranţei, în afară de lucrurile pe care le avem, vom fi mereu atraşi spre interesul personal şi material.

Din acest motiv Iisus i-a asigurat în mod constant pe ucenicii săi că există o lume dincolo de aceasta. Şi El le-a promis mereu ucenicilor Săi o moştenire în acea lume viitoare. Când Petru a zis: „Iată, noi am lăsat totul şi Te-am urmat", Iisus i-a răspuns: „Oricine a lăsat case sau familii sau holde pentru Mine sau pentru evanghelie va primi de o sută de ori mai mult în veacul acesta, iar în veacul viitor viaţa veşnică" (Marcu 10: 28 – 30). Dacă viaţa continuă după moarte, putem să ne detaşăm de ataşamentele nepotrivite faţă de îngrijorările fizice şi materiale. Şi cu acea libertate vine şi puterea de a fi jefuiţi şi maltrataţi fără ca acestea să ne zguduie pacea interioară.

În interesul unei astfel de libertăţi, Iisus a avertizat în mod constant că dacă facem ca posesiunile să fie obiectul vieţii noastre, vom răni duhurile noastre interioare. Evanghelia după Luca relatează un episod în care cineva i-a spus lui Iisus: „Spune fratelui meu să împartă cu mine moştenirea". Iisus a răspuns: „Vedeţi şi păziţi-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viaţa cuiva nu stă în belşugul avuţiei lui" (Luca 12: 13 – 15). Iisus le-a spus apoi o pildă despre un om care făcuse greşeala de a se încrede în bogăţiile sale, pentru ca să moară brusc, fără a fi făcut niciun fel de pregătiri pentru viaţa de după moarte (Luca 12: 16 – 21). De cealaltă parte a morţii, posesiunile materiale ale

omului nu aveau nicio valoare.

Ceea ce contează dincolo de moarte este dacă am trăit drept în această lume (Matei 25: 31 – 45). După Iisus, toţi cei care mor trebuie să stea în faţa lui Dumnezeu pentru a răspunde de comportamentul lor de pe pământ (Ioan 5: 8 – 29). Cerul este răsplata pentru cei ale căror fapte sunt drepte. Pe cei nedrepţi îi aşteaptă o altă soartă. Ei vor suferi alungarea eternă din prezenţa lui Dumnezeu într-o existenţă cunoscută drept rai (Matei 25: 46).

Fiul lui Dumnezeu

Iisus a susţinut că El însuşi avea să fie judecătorul care va determina unde îşi vor petrece oamenii veşnicia (Matei 16: 27 – 28; Ioan 5: 26 – 29). Astfel de afirmaţii i-a înfuriat pe duşmanii Lui. Dar El nu S-a dat niciodată înapoi din faţa lor. În schimb, El a insistat că avea dreptul să judece omenirea, fiindcă El avea o relaţie cu Dumnezeu de care nu se mai bucura nimeni (Ioan 5: 21 – 23). Pentru a fi mai clar, El era Fiul lui Dumnezeu (Luca 1: 25; Ioan 20: 30). Acest titlu se aseamănă îndeaproape cu un alt nume pe care îl purta cu mândrie, Fiul Omului (Matei 8: 20; 9: 6; 12: 8; 17: 9).

În iudaismul din primul secol, titlul de „Fiul lui Dumnezeu" şi „Fiul Omului" aveau o semnificaţie mult mai mare decât am putea noi recunoaşte la început. Oamenii din acele zile foloseau adesea fraza „fiul lui…" însemnând „esenţa lui…". Creştinii timpurii au dat unuia

Dintre conducătorii lor numele de „fiul încurajării", deoarece el se remarca prin încurajarea celorlalţi (Fapte 4: 36). Iisus i-a numit pe Iacov şi pe Ioan „fiii tunetului", referindu-Se la personalităţile lor năvalnice

(Marcu3: 17).

Astfel, atunci când Biblia îl descrie pe Iisus ca Fiul Omului, înseamnă că El era pe deplin uman. El nu era cineva care doar arăta ca un om (după cum au pretins unii la sfârşitul primului secol). Nu, esenţa Lui era pe deplin cea a unei fiinţe omeneşti. În mod asemănător, când El este numit Fiul lui Dumnezeu, Biblia îi afirmă asemănarea esenţială cu Dumnezeu. Noul Testament nu explică niciodată exact cum El şi Dumnezeu sunt la fel, şi totuşi Fiinţe diferite. Dar Biblia îi descrie astfel în mod constant.

Conceptul că Iisus este Dumnezeu în formă umană este central Noului Testament. De fapt, Iisus l-a numit adevărul pe care avea să îşi stabilească biserica (acesta era numele pe care l-a dat comunităţii de creştini care îl urmează). Iisus a făcut această afirmaţie în timp ce vorbea într-o zi cu apostolii. El i-a întrebat cine credeau ei că este. Petru a răspuns: „Tu eşti Hristosul (adică Mesia), Fiul Dumnezeului Celui viu". Iisus l-a lăudat pentru răspunsul lui. Referindu-se la cuvintele lui Petru ca o stâncă, Iisus a spus: „Pe această stâncă îmi voi construi biserica" (Matei 16: 13 – 19). Astfel, fundaţia pentru comunitatea creştină este divinitatea lui Hristos.

Evanghelia care argumentează cel mai mult divinitatea lui Iisus este evanghelia după Ioan. Ioan şi-a deschis evanghelia prin a-L identifica pe Iisus cu Logos, un cuvânt din primul secol care desemna forţa ce dă unitate şi cauzalitate universului. În mod normal traducem Logos drept Cuvânt. Ioan a spus că la început, chiar în momentul creaţiei, Iisus ca şi Logos era cu Dumnezeu şi era El însuşi Dumnezeu. Prin acest Logos (şi deci prin Iisus) au fost create toate lucrurile. Apoi Ioan a remarcat: „Logos a devenit trup şi a locuit printre noi" (Ioan 1: 1 – 14).

În rolul Lui de fiu, Iisus a introdus modelul de a I se adresa lui Dumnezeu ca Tată. Niciunde în Vechiul Testament nu găsim această practică. Pe de altă parte, în Noul Testament referirile la Dumnezeu ca Tată sunt peste tot. Când Iisus i-a învăţat pe ucenicii Lui să se roage, le-a

Spus să înceapă cu cuvintele: „Tatăl nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-Se Numele Tău" (Matei 6: 9). De asemenea i-a încurajat să se apropie de Dumnezeu cu încrederea unui copil care face o cerere părintelui iubitor. „Tatăl vostru ştie de ce aveţi voi nevoie, chiar înainte ca voi să îi cereţi", i-a asigurat Iisus pe ucenici (Matei 6: 8).

Când Iisus a vorbit despre Tatăl, El a sugerat mereu o relaţie intimă, chiar o identitate între El însuşi şi Dumnezeu. Aproape de sfârşitul vieţii Sale apostolii L-au întrebat cum este Tatăl. Iisus le-a răspuns: „Am fost cu voi atâta timp şi nu L-aţi văzut pe Tatăl? Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl" (Ioan 14: 8 – 9). Aceste cuvinte au dezvoltat abia ceea ce auziseră ei înainte de la Iisus. El a spus o dată

unei mulţimi în templu: „Eu şi Tatăl una suntem” (Ioan 10: 30). Şi altundeva: „Eu sunt în Tatăl, iar Tatăl e în Mine” (Ioan 14: 11).

Conducătorii iudei au reacţionat faţă de astfel de afirmaţii surprinşi şi înspăimântaţi. În faţa lor Iisus era vinovat de un sacrilegiu absolut sugerând că ar fi divin. Ei considerau că este de datoria lor să distrugă pe oricine avansa astfel de pretenţii. Altfel, ei nu ar apăra onoarea şi integritatea lui Dumnezeu. În propriile lor cuvinte: „După legea noastră El trebuie să moară, pentru că S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 19: 7).

Prigonirea ucenicilor în cele din urmă conducerea iudaică a făcut ce voia să facă. Dar mânia lor nu se terminase. Iisus ştia că ucenicii Lui aveau şi ei să provoace împotriviri învăţând că El era Fiul lui Dumnezeu. De aceea era necesar să îi pregătească pentru persecuţie. În remarcile de început din Predica de pe Munte, El a legat credincioşia sub prigonire de răsplata veşnică. „Ferice va fi de voi când, din cauza Mea, oamenii vă vor insulta, vă vor prigoni şi vor spune tot felul de lucruri rele şi neadevărate împotriva voastră! Bucuraţi-vă şi săltaţi de veselie, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot aşa au prigonit pe prorocii care au fost înainte de voi” (Matei 5: 11 – 12).

Cu puţin timp înainte de a fi trădat, Iisus i-a avertizat pe apostolii Săi încă o dată de prigonirile ce îi ameninţau. „Vă vor da pe mâna sinedriilor şi veţi fi bătuţi în sinagogi”, a prezis El, „şi veţi fi duşi înaintea stăpânitorilor şi împăraţilor din cauza Mea”. Apoi a adăugat: „Veţi fi urâţi de toţi pentru Numele Meu, dar cine va răbda până la sfârşit, acela va fi mântuit” (Marcu 13: 9 – 13).

Într-un cuvânt împotrivirile şi greutăţile erau inevitabile, dar prin ele apostolii trebuia să aibă un singur scop deasupra tuturor celorlalte. Trebuia să rabde, ţinându-şi ochii aţintiţi asupra mântuirii (mai mult despre „mântuire” Vom vorbi imediat). Exact cum a prezis Iisus, biserica timpurie a avut de îndurat o aspră prigonire. Petru şi Ioan au fost închişi prima oară dintr-un lung şir de încarcerări ce aveau să urmeze doar la câteva săptămâni după moartea lui Iisus. Şi cei mai mulţi dintre cei doisprezece au suferit morţi violente din mâinile autorităţilor iudaice şi romane. Totuşi, în afară de Iuda,

apostolii I-au rămas credincioşi.

Şi ce voia Iisus să spună când vorbea de mântuire? De ce aveau să fie mântuiţi? în general erau mântuiţi de separarea eternă de Dumnezeu în lumea ce se află după moarte. Cu alte cuvinte a fi mântuit era doar un alt fel de a spune că aveau să meargă în ceruri. La acest lucru se gândea Iisus când le-a spus apostolilor să meargă în lume vestind evanghelia, menţionând: „Cine va crede şi va fi botezat va fi mântuit" (Marcu 16: 16).

Pilde ale celor pierduţi

Dacă cei care sunt mântuiţi trăiesc pentru totdeauna, Iisus se referea la ceruri drept „viaţa veşnică". O dată El a spus mulţimii: „Cine aude cuvântul Meu şi crede în Cel care M-a trimis are viaţă veşnică şi nu vine la judecată (la condamnarea lui Dumnezeu), ci a trecut din moarte la viaţă" (Ioan 5: 24). Surprinzător, Iisus nu a spus: „O astfel de persoană *va pruni* viaţa veşnică". În schimb, acea persoană *are* viaţa veşnică. O posedă deja. Iisus dorea ca viaţa veşnică să fie atât de reală pentru ucenicii Lui încât moartea să devină transparentă. Ei aveau să privească prin ea către veşnicia cu Dumnezeu. În acel context Iisus ar fi putut spune: „Dacă păzeşte cineva cuvântul Meu, în veac nu va vedea moartea" (Ioan 8: 51).

Cum nimic nu este mai tragic decât pierderea vieţii veşnice, Noul Testament îi descrie pe cei care nu sunt mântuiţi ca fiind pierduţi. Când a descris care era misiunea Lui pe pământ, Iisus a spus că a venit ca să-i caute şi să-i mântuiască pe cei pierduţi (Luca 19: 10). În legătură cu aceasta El a spus trei pilde în Luca 15 pentru a ilustra cât de mare este dorinţa lui Dumnezeu de a ajunge la cei pierduţi. Pildele sunt despre o oaie pierdută, o monedă pierdută şi un fiu pierdut. Prima pildă descrie cum un păstor caută cu perseverenţă o oaie care s-a rătăcit de turmă. Cea de-a doua este despre o femeie care caută peste tot o monedă pierdută. În ambele cazuri e mare bucurie când se găseşte posesiunea pierdută.

În cea de-a treia pildă, cea mai lungă pe care a spus-o Iisus vreodată, un tânăr îl roagă pe tatăl lui să îi dea moştenirea pentru ca el să poată începe să se bucure de ea. Când tatăl îi îndeplineşte rugămintea, fiul părăseşte casa şi călătoreşte într-o ţară îndepărtată.

Acolo se dedă unei vieţi fără principii, de plăceri. Îşi iroseşte banii până ce nu mai rămâne nimic. Flămând şi cu inima frântă, el se hotărăşte să se întoarcă acasă şi să se ofere tatălui său ca servitor. Dar când ajunge acasă, tatăl lui refuză să îl trateze ca pe un servitor. În schimb, tatăl lui dă un banchet pentru a sărbători întoarcerea lui. „Acest fiu care a fost pierdut", spune tatăl, „este acum găsit".

Tatăl nu îl pedepseşte pe băiat şi nici nu îl respinge din cauza averii pe care a irosit-o. Tatăl îl iubeşte atât de mult încât este pur şi simplu încântat să îl aibă pe băiat acasă. Cu această pildă Iisus arăta că Dumnezeu Tatăl simte la fel în privinţa noastră. Din acest motiv, Dumnezeu îşi trimite mesageri în lume căutându-i pe cei pierduţi, ca păstorul care îşi caută oaia şi ca femeia care s-a uitat peste tot după moneda ei pierdută.

Dând aceste pilde, Iisus a folosit lucruri care erau pierdute pentru a simboliza oameni corupţi de păcat (Luca 15: 6 – 7; 9 – 10). Aceste pilde nu vorbesc însă de bariera pe care o pune păcatul între păcătos şi Dumnezeu, în timp ce Dumnezeu doreşte ca cel pierdut să se întoarcă la El, păcatul lui este un obstacol între el şi propria Lui fire interioară. Dumnezeu a condamnat mereu în mod constant păcatul şi i-a tras personal

Astfel, pentru a lărgi clasificarea noastră de mai devreme, avem această listă.

— Profeţi ai împărăţiei nordice
— Amos
— Osea
— Profeţi ai împărăţiei sudice
— Mica
— Isaia – Ioel
— Habacuc
— Tefania
— Ieremia
— Profeţi internaţionali
— Iona
— Naum
— Obadia

— Profeţi din timpul exilului babilonian
— Daniel
— Ezechiel
— Profeţi din timpul refacerii Ierusalimului
— Zaharia
— Hagai
— Maleahi

De asemenea îi putem clasifica pe profeţi în funcţie de perioada istorică în care au slujit.

— Perioada împărăţiei Divizate
— Amos
— Osea
— Mica
— Isaia
— Iona

— Perioada lui Iuda Singur
— Îs aia
— Naum – Ioel
— Habacuc
— Tefania
— Ieremia
— Perioada Exilului Babilonian
— Ieremia
— Obadia
— Ezechiel
— Daniel
— Perioada Refacerii
— Zaharia
— Hagai
— Maleahi

Amos

Dintre aceşti profeţi, cinci şi-au făcut lucrarea în timpul secolului VIII î.Hr. În ordinea generală a apariţiei lor, aceştia au fost Amos, Osea, Mica şi Isaia. Amos, primul profet ale cărui scrieri au

supravieţuit, şi-a întors atenţia înspre Samaria într-o vreme când cetatea se bucura de un anume confort şi lux. Totuşi, la baza scării sociale mulţi nu câştigau nimic din aceste binecuvântări. Trăind în continuă mizerie, ei erau victimele opresorilor bogaţi care îi exploatau pe cei săraci, înşelau pe oameni în afaceri şi mituiau pe judecători. Trist, dar nimănui din clasa superioară nu părea să îi pese de nenorocirea din jurul lor.

Dar lui Dumnezeu îi păsa. Iar Amos a avertizat că Domnul avea să pedepsească Israelul fiindcă era atât de întărit. Dumnezeu se hotărâse să distrugă complet Samaria şi pe locuitorii ei (Amos 6: 7 – 14). Amos a declarat că Dumnezeu avea să se folosească de Asiria ca instrumentul pedepsei Lui. Aristocraţia a primit anunţul lui cu batjocură, căci nimeni din Samaria nu privea Asiria ca pe o ameninţare serioasă (Amos 7: 10 – 13). Asirienii erau departe şi abia începeau să îşi adune puterile. Cuvintele lui Amos nu au fost ascultate.

Osea

Cam acelaşi lucru s-a întâmplat când după câţiva ani a apărut Osea pentru a pune în discuţie corupţia religioasă din împărăţia nordică. El a comparat starea spirituală a Israelului cu propria lui căsătorie cu probleme. Osea se însurase cu o prostituată pe nume Gomera, care i-a purtat un copil, apoi a trecut la adulter şi a avut doi copii cu alţi iubiţi, în cele din urmă l-a părăsit de tot pe Osea, pentru ca apoi să ajungă să fie sclavă. Auzind de nenorocirea ei, Osea s-a dus la piaţa de sclavi, a cumpărat-o şi a dus-o înapoi în casa lui. Apoi el a insistat ca ea să nu mai plece niciodată. El o dorea în casa lui pentru totdeauna.

Osea s-a folosit de relaţia lui cu Gomera pentru a exemplifica modul în care a tratat Dumnezeu Israelul. Israel era ca o soţie necredincioasă, dat fiind că el deja se închina altor zei când Dumnezeu şi-a făcut legământul cu el la Sinai. Osea a comparat aceasta cu prostituţia lui Gomera. Apoi, după ce Dumnezeu şi-a dus poporul în Canaan, ei au preluat religii păgâne pe care le-au găsit în acea ţară. Acest lucru era echivalent cu adulterul lui Gomera. Totuşi, Dumnezeu tot îl dorea pe Israel, la fel cum Osea o dorea pe Gomera, în ciuda necredincioşiei ei. Dragostea lui Dumnezeu pentru poporul Lui era

adâncă şi nemuritoare.

Mica între timp, alţi profeţi şi-au făcut griji că decăderea morală şi spirituală a Israelului se întindea înspre sud către Iuda. Mica, un contemporan al lui Amos şi Osea, s-a alăturat protestului lor împotriva împărăţiei nordice şi viciilor ei. Dar îngrijorarea mai mare a lui Mica era Ierusalimul. El a văzut că Iuda mergea pe aceeaşi cale pe care o luase şi Samaria. Mica a avertizat că Dumnezeu nu ezita să pedepsească Ierusalimul mai mult decât ezita să lovească Samaria (Mica 3: 12). Totuşi, în mijlocul acestor avertismente, Mica a oferit o speranţă pentru Ierusalim cum niciun profet nu o făcuse pentru Samaria. Mica a prevăzut o vreme îndepărtată în care cetatea avea să se ridice din cenuşa nimicirii pentru a fi din nou glorioasă şi măreaţă.

Isaia

Alături de Mica, Isaia avea acelaşi mesaj. Cei doi au trăit în Ierusalim în acelaşi timp şi au dezvoltat teme profetice similare. Dar Isaia l-a umbrit în mod clar pe Mica şi a ajuns să fie considerat cel mai mare dintre profeţi. Nu numai că Isaia a scris cea mai lungă carte de profeţie, dar el ne-a lăsat şi unele dintre cele mai nobile descrieri ale lui Dumnezeu în Scriptură.

Isaia era un sfătuitor apropiat al tronului. El a slujit ca sfătuitor la patru împăraţi, ultimul dintre ei fiind Ezechia, conducătorul religios care a încercat să reformeze viaţa spirituală a Israelului. După Isaia, Dumnezeu alesese Israelul pentru a servi ca martor celorlalte naţiuni (Isaia 43: 10 – 12). Ceea ce intenţionase Dumnezeu era ca Israel să îi dezvăluie căile către popoare care nu ştiau nimic în afară de păgânism, idolatrie şi imoralitate. Rolul Israelului era de a ajuta o lume păgână să îl înţeleagă pe Dumnezeu mai pe deplin pentru ca alte naţiuni, din afara Israelului să înceapă să îi slujească (Isaia 56: 6 – 7).

Aceasta nu era o idee nouă, căci se pare că şi Solomon avea aceeaşi noţiune. Când a dedicat templul, Solomon a vorbit despre străinii care aveau să audă de măreţia lui Dumnezeu şi care aveau să vină la Ierusalim să se închine (1 împăraţi 8: 41 – 43). Din păcate, din punct de vedere moral şi spiritual Israel era atât de compromis încât nu mai era un martor credibil. Dumnezeu dăduse mari binecuvântări

asupra Israelului, însă acesta îi mulţumise prea puţin pentru condiţiile lui plăcute. S-a comportat ca şi cum măreţia lui venea din propria-i pricepere, sau, mai rău, ca urmare a închinării către Baal sau vreun alt zeu. De fapt Israelul devenise orb şi surd, a spus Isaia. Era incapabil să vadă că Dumnezeu lucra în mijlocul lui şi nu Îi mai putea auzi vocea (Isaia 42: 18 – 22).

Aceasta i-a pus o problemă lui Dumnezeu. Ce putea El să facă cu un martor surd şi orb? Cum putea cineva, să ia în serios mărturia cuiva care nici nu vede, nici nu aude? Pentru a face lucrurile şi mai rele, Israelul se dedicase atât de mult păgânismului încât l-a făcut pe Dumnezeu să pară doar o altă zeitate obişnuită. Cum putea El să lase ca martorul Lui să continue să depună mărturie în faţa vecinilor lui că El era la fel ca ceilalţi zei? Cu toate că El dăduse mari avertismente poporului Său şi a dat de mai multe ori ocazia ca ei să se întoarcă la El, ei păreau hotărâţi să nu facă aşa.

În aceste condiţii, Dumnezeu s-a văzut fără nicio altă alternativă în afară de a nimici mărturia falsă a Israelului dărâmând Ierusalimul, templul pe care îl corupsese poporul Său şi dinastia pe care o fundase David (Isaia 29: 1 – 6; 65: 12). Totuşi, ca şi Mica, Isaia a prezis o zi în care Dumnezeu. după ce a nimicit cetatea, avea să-i redea gloria (Isaia 60: 1-14). În acea zi de refacere Isaia a văzut toate naţiunile făcându-şi drum spre Ierusalim pentru a învăţa despre Dumnezeu, exact cum a prezis şi Mica.

Sfinţenia lui Dumnezeu

Odată cu Isaia, Vechiul Testament pune din nou accent pe sfinţenia lui Dumnezeu. Poate mai mult decât oricine înainte de el, Isaia a simţit marea prăpastie care separa sfinţenia lui Dumnezeu de răutatea oamenilor, într-o scenă memorabilă, Isaia spune cum a căzut în transă într-o zi. În transă el L-a văzut pe Dumnezeu întronat în templu, cu fiinţele angelice deasupra Lui. Aceste fiinţe îi spuneau lui Dumnezeu „sfânt, sfânt, sfânt". Isaia imediat a scos un strigăt de disperare, căci, pe lângă puritatea bunătăţii lui Dumnezeu, propria lui viaţă şi viaţa naţiunii lui părea plină de păcat (Isaia 6: 1 – 5).

Dumnezeu numise odată Israelul naţiunea Lui sfântă (Exodul 19: 6). Isaia îşi dădea acum seama cât de mult eşuaseră aceşti oameni

în a trăi o viaţă sfântă. Prin comportamentul lor ei profanaseră numele lui Dumnezeu, nume pe care îl purtau şi ei. Poate pentru a aminti naţiunii Lui că ei erau chemaţi pentru a fi o naţiune sfântă, Isaia vorbea

Adesea de Numele sfânt al lui Dumnezeu. În limbajul lui Isaia, Dumnezeu era Sfântul lui Israel (Isaia 48: 17; 55: 5; 57: 15), iar Duhul lui Dumnezeu era Duhul Sfânt (Isaia 63: 10 – 11). Noul Testament, urmând modelul lui Isaia, a preluat obiceiul de a se referi la Duhul lui Dumnezeu ca Duhul Sfânt.

Isaia ne oferă deci o viziune măreaţă a lui Dumnezeu sfânt, Domnul tuturor popoarelor, nu doar Dumnezeul unei naţiuni alese sau a câtorva triburi. Alţi profeţi au dus mai departe această viziune. De fapt, de la primul la ultimul, profeţii L-au descris pe Dumnezeu ca suveran al tuturor naţiunilor. Aceasta Îi dădea dreptul de a judeca acele naţiuni, la fel cum judecase Israelul. De exemplu, Amos a prezis judecăţi pe care Dumnezeu avea să le aducă împotriva Siriei, filistenilor, fenicienilor, edomiţilor, amoniţilor şi moabiţilor. În fiecare dintre aceste situaţii, Domnul îi pedepsea pentru nedreptatea şi imoralitatea lor.

Iona

Povestea lui Iona este încă un exemplu al modului în care Dumnezeu domneşte asupra naţiunilor din afara Israelului. Dumnezeu l-a trimis pe Iona la Ninive, capitala Asiriei, pentru a avertiza cetatea să îşi părăsească răutăţile sau să înfrunte nimicirea. La început Iona s-a opus acestei misiuni, nevrând să meargă. Deja în zilele lui Iona, Asiria făcea presiuni asupra Israelului. Dacă Ninive era în pericol să fie distrusă, Iona nu avea niciun interes ca să ajute cetatea să evite acest lucru. Dar în cele din urmă el s-a dus la Ninive aşa cum îi poruncise Dumnezeu. Răspunsul a fost fără precedent. Toţi cetăţenii, de la rege în jos au început să caute favoarea lui Dumnezeu şi s-au angajat să trăiască vieţi drepte. Drept rezultat, Dumnezeu şi-a retras decretul de judecată şi a cruţat cetatea.

Naum

Din păcate, aceste reforme din Ninive nu au durat prea mult. Nu după mult timp cetatea se reîntorsese la căile ei crude şi vicioase. Pe

Măsură ce şi-a construit imperiul, cucerire după cucerire, Asiria

a supus pe captivii ei la cele mai sinistre torturi imaginabile. Atrocităţile s-au adunat una după alta. De aceea Dumnezeu a revocat ordinul anterior de suspendare a execuţiei împotriva lui Ninive. La mijlocul secolului VII î.Hr. El a pronunţat din nou sentinţa de moarte asupra lui. De această dată purtătorul Lui de cuvânt era un profet pe nume Naum. Spre deosebire de zilele lui Iona, când a fost posibil ca Ninive să se întoarcă la Dumnezeu şi să scape de pedeapsă, Naum n-a oferit nicio speranţă cetăţii. Hotărârea lui Dumnezeu era finală şi de aceeaşi dată nu avea să se răzgândească.

Dreptate socială

Mesajul că Dumnezeu este Domn al tuturor popoarelor, conducând problemele lor şi dorind o relaţie cu fiecare naţiune este una dintre cele mai semnificative contribuţii ale profeţilor din secolul VIII. O alta era accentul pus de ei pe dreptatea socială şi pe moralitatea personală. Profeţii au avertizat pe Israel în mod constant că nu îl putea mitui pe Dumnezeu cu sacrificii şi ritualuri religioase. Nu are niciun rost să faci gestul de a I te închina, insistau profeţii, dacă altfel ignorai instrucţiunile lui în legătură cu modul în care trebuie să te comporţi cu ceilalţi.

Sau, altfel spus, dacă înşelam pe alţii, dacă ne prefacem, dacă devenim imorali sexual şi arătăm indiferenţă faţă de cei săraci şi în nevoie, Dumnezeu dispreţuieşte total orice închinare i-am oferi. Amos, vorbind despre oamenii care trăiau aşa, L-a citat pe Dumnezeu spunând:

Eu urăsc, dispreţuiesc sărbătorile voastre şi nu îmi voi găsi plăcerea în adunările de sărbătoare. Depărtează de Mine vuietul cântecelor tale; nu voi asculta sunetul harpelor tale! Ci judecata să curgă ca o apă şi dreptatea ca un pârâu care nu seacă niciodată!

— Amos 5: 21 – 24

Osea a enunţat acelaşi principiu, citându-L din nou pe Dumnezeu: „Căci bunătate voiesc, nu jertfe, şi cunoştinţă de Dumnezeu mai mult decât arderi-de-tot”. (Osea 6: 6) Iar în Ierusalim Mica a continuat această idee când a spus:

Cu ce voi veni înaintea Domnului şi cu ce mă voi pleca înaintea Dumnezeului Celui Prea înalt? Voi veni înaintea Lui cu arderi-de-tot, cu

viţei de un an? Ţi s-a arătat, omule, ce este bine şi ce alta cere Domnul de la tine, decât să faci dreptate, să iubeşti mila şi să umbli smerit cu Dumnezeul tău?

— Mica 6: 6 – 8

În niciuna dintre aceste afirmaţii profeţii nu voiau să desfacă importanţa închinării sau rolul pe care ritualurile religioase ar trebui să le aibă în viaţa de zi cu zi. Închinarea şi ritualurile au un mare potenţial pentru a ne adânci simţul legăturii personale cu Dumnezeu. Dar indiferent de cât de meticulos îndeplinim astfel de rituale, ele nu-l impresionează decât dacă le întărim cu vieţi pline de compasiune, grijă şi integritate.

Tefania

Pe măsură ce trecem la profeţii secolului al XVII le-a, chemarea la o viaţă dreaptă devine tot mai puternică. Între timp asirienii au distrus împărăţia nordică iar Iuda a rămas singur, independenţa sa fiind nesigură. Pentru un timp se părea că asirienii vor distruge Ierusalimul în drumul lor spre Samaria. Asirienii au venit în forţă împotriva Ierusalimului, dar Dumnezeu a lovit armata lor cu o plagă mortală chiar la porţile oraşului, forţându-i să se retragă.

Totuşi Ierusalimul nu s-a învăţat minte în urma distragerii Samariei şi a propriei scăpări dificile. Următorul împărat în Ierusalim a fost Mânase sub conducerea căruia împărăţia sudică a devenit mai imorală şi mai nereligioasă ca niciodată. Mânase însuşi era rău peste închipuiri, iar nelegiuirile sale erau groaznice. Pe când impactul răutăţii sale încă

Era simţit, profetul Tefania a început să avertizeze Ierusalimul că propriile nelegiuiri chemau judecata lui Dumnezeu.

Tefania, împreună cu alţi profeţi, descrie această judecată ca „ziua Domnului" (Tefania 1: 14 – 18). În Biblie acest termen se referă la Dumnezeu, manifestându-şi puterea într-un mod extrarordinar, deseori ca să răzbune pe cei care suferă şi să trimită pedeapsă celor ce practică răul, în cazul Ierusalimului Tefania a prevăzut această zi ca ziua mâniei. Avea să aducă distrugere şi pustiire. „Nici argintul, nici aurul lor nu va putea să-i scape", striga el.

Totuşi mai era încă speranţă pentru cei care căutau pe Domnul

cu umilinţă, cei care păzeau legile Sale şi încercau să facă binele. Dumnezeu avea să-i purifice odată ce se împlinea pedeapsa asupra Ierusalimului. Tefania îi numea „o rămăşiţă”, ca o bucată mică de pânză rămasă dintr-o îmbrăcăminte. Din această rămăşiţă Dumnezeu avea să renoveze viitorul Ierusalimului (Tefania 3: 12 – 17). Ieremia a preluat această temă mai târziu şi L-a descris pe Dumnezeu ca strângând rămăşiţa lui Iuda din toate ţinuturile străine în care a fost împrăştiată de către cei care a ţinut-o captivă (Ieremia 23: 3 – 8).

Habacuc

Alt profet care s-a plâns de condiţia Ierusalimului a fost Habacuc. El şi Tefania au fost aproape contemporani, cu toate că profeţiile lui Habacuc datează cu puţin mai târziu. Habacuc se plângea că Dumnezeu nu făcea nimic pentru a opri opresiunea şi exploatarea în Ierusalim. Dumnezeu a răspuns că într-adevăr El făcea ceva. El se pregătea să zdrobească Ierusalimul pentru nelegiuirile sale. Planul Lui era să dea oraşul în mâinile babilonienilor (sau caldeenilor, cum îi mai numeşte Biblia câteodată). Când Habacuc a protestat că babilonienii erau şi mai răi decât Iuda, Dumnezeu a răspuns că El va pedepsi şi pe babilonieni pentru nelegiuirile lor. Dar mai întâi El va folosi Babilonul să pedepsească Ierusalimul.

Habacuc a primit această veste cu sentimente contradictorii. Pe de o parte bucuros că nelegiuirea avea să fie distrusă, el a admis supărarea

Să datorită modului în care avea să se întâmple. „Putrezirea mi-a intrai în oase şi tremur înăuntrul meu. Căci m-aş putea oare odihni în ziua necazului, când asupritorul se va ridica asupra poporului?” (Habacuc 3: 16). Totuşi în mijlocul durerii sale Habacuc şi-a înnoit fermitatea sa în a se încrede în Dumnezeu, indiferent de ce s-ar fi întâmplat. El a scris o cântare care suna astfel:

Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, viaţa nu va da niciun rod, lucrarea măslinului va lipsi şi câmpiile nu vor da hrană, turmele vor pieri din staule şi nu vor mai fi cirezi în grajduri, eu tot mă voi bucura în DOMNUL, Mă voi bucura în Dumnezeul mântuirii mele.

— Habacuc 3: 17 – 18

Mai înainte Habacuc a criticat pe cei mândri, care se simţeau

siguri datorită puterii lor uimitoare şi a bogăţiei. În contrast cu aroganţa lor el a zis: „dar cel drept va trăi prin credinţa lui”. (Habacuc 2: 4). În cântarea lui, Habacuc a demonstrat că el însuşi este o astfel de persoană.

Ioel

Fiecare profet care a prevestit distrugerea Ierusalimului a ales un set de imagini vii ca să descrie evenimentul. La Ioel a fost imaginea pedepsei cu lăcuste. El a descris roiuri de lăcuste măturând pământul în valuri, fiecare roi consumând tot ce a lăsat cel dinainte. Când nu a mai rămas nimic de mâncat, lăcustele au ros chiar şi scoarţa copacilor. Nicio urmă de vegetaţie nu a mai rămas. Şi, pe când lăcustele continuau să vină peste zidurile oraşului şi în fiecare casă, foametea s-a stabilit peste tot.

Cuvintele lui Ioel probabil au adus aminte auditoriului de o invazie recentă a lăcustelor care a fost deosebit de distructivă. Dar lăcustele din profeţia lui Ioel nu erau insecte. Era modul lui simbolic de a arăta ce avea să se întâmple când armata babiloniană va veni împotriva Ierusa

Limulus, mai întâi înfometând oraşele până la supunere, apoi luând cu asalt zidurile precum lăcustele.

Ieremia

Vocea care se ridică de cele mai multe ori ca să avertizeze asupra Babilonului aparţine lui Ieremia. Din fragedă tinereţe el umbla pe străzile capitalei şi pe holurile templului chemându-i pe oameni înapoi la Dumnezeu. Ierusalim degenerase până la punctul în care poporul lui construia altare la care sacrificau copii zeilor păgâni. „Nu-I trecuse lui Dumnezeu prin minte că puteţi face astfel de lucruri”, s-a plâns Ieremia de durere (Ieremia 7: 31).

Dar cererile lui Ieremia au trecut neascultate. Dintre toţi profeţii, el a fost probabil cel mai puţin respectat. Până şi familia lui s-a întors împotriva lui. Cercul personal din jurul regelui complotau în mod constant să îl umilească, sau, mai rău, să îl omoare. Totuşi, el a persistat. Spre durerea sa, a trăit destul de mult ca să fie chiar martorul lucrurilor de care se temuse de mult. În zilele sale târzii, Babilonul a copleşit oraşul şi i-a dus pe cetăţenii ei de seamă în exil. În

ceea ce îl priveşte pe Ieremia, munca vieţii lui se terminase în eşec.

Ieremia însuşi a fost cruţat când a căzut Ierusalimul. De fapt, cuceritorii i-au arătat lui mai mult respect decât primise de la propriul său popor. Babilonienii i-au oferit un loc de cinste în ţara lor, dar Ieremia l-a refuzat. Permiţându-i-se să rămână în Iuda, a migrat mai târziu în Egipt, unde se pare că a murit. Cândva în această perioadă a scris cartea Plângerilor, care deplânge nimicirea cetăţii lui.

Obadia

Cam pe aceeaşi vreme Obadia a adus judecată împotriva edomiţilor, veri ai Israelului care trăiau în regiunile pustii din sudul Mării Moarte (edomiţii erau descendenţii lui Esau, fratele lui Iacov). Când a venit Babilonul împotriva Ierusalimului, edomiţii au profitat de

Slăbiciunea lui Iuda de a se alătura atacului. Din cauza acestui act de trădare, Obadia a prezis apropiata distrugere a Edomului, care avea să piară şi să nu mai învie niciodată.

Ezechiel între timp, alţi profeţi ieşeau dintre evreii luaţi în Babilon. Primul a fost Ezechiel, fiul unei familii preoţeşti. Ca şi profet, misiunea lui principală era de a îmbărbăta duhurile descurajate ale camarazilor săi. Ei le-a oferit un mesaj de speranţă bazat pe promisiunea lui Dumnezeu de a reface Ierusalimul cândva în viitor. Într-o viziune Ezechiel a văzut sfinţenia lui Dumnezeu ieşind din templul din Ierusalim şi mişcându-se înspre vest, pentru a îşi stabili locuinţa în mijlocul exilaţilor. Cu alte cuvinte, Dumnezeu era încă alături de poporul Său, în ciuda nenorocirii şi deplasării lor.

Ezechiel a continuat să dezvolte conceptul lui Isaia despre Numele sfânt al lui Dumnezeu. Ca şi alţii înaintea lui, Ezechiel a dat asigurarea că Dumnezeu avea să înapoieze Ierusalimul. Dar el a descris această înapoiere ca un efort din partea lui Dumnezeu de a-şi răzbuna Numele. Alungându-şi poporul din ţara lor, Dumnezeu şi-a creat o dilemă. S-a lăsat prada batjocurii. În ochii vecinilor necredincioşi ai Israelului El fie violase promisiunea Lui de a da Canaanul Israelului, fie era prea slab pentru a îşi susţine poporul împotriva duşmanilor lui. În orice caz. Dumnezeu era discreditat în chiar ochii naţiunilor pe care dorea să le influenţeze (Ezechiel 36: 20).

Astfel că, pentru a-şi salva Numele de la dezonorare în

continuare, Dumnezeu se pregătea să îşi adune poporul înapoi în ţara promisă, Dumnezeu a adăugat repede: „Nu pentru voi fac aceste lucruri, casa lui Israel, ci pentru Numele Meu cel sfânt, pe care l-aţi profanat printre popoarele la care aţi mers" (Ezechiel 36: 21 – 24).

Imaginile apocaliptice

Pe lângă un anumit mesaj, Ezechiel a folosit un nou stil de exprimare. El a scris ceea ce se numeşte literatură „apocaliptică", ce îşi trage numele dintr-un cuvânt grecesc ce înseamnă „dezvelire". Literatura apocaliptică foloseşte în mod excepţional simbolismul. Foloseşte imaginile cam în acelaşi fel ca şi caricaturile politice moderne. Şi anume, se sprijină pe imagini exagerate şi distorsionate ale animalelor, calamităţilor şi evenimentelor naturale care reprezintă realităţi ce nu au nicio legătură directă cu simbolul însuşi. Astfel, diferite tipuri de animale pot reprezenta anumite naţiuni sau imperii. Sau o furtună puternică, cu tunete şi fulgere, poate simboliza puterea şi slava lui Dumnezeu.

Folosind un stil apocaliptic, scriitorii pot cuprinde o idee în imagini verbale vii, de neuitat. Descrierile apocaliptice evocă de asemenea şi un puternic răspuns emoţional. De aceea nu este surprinzător că alţi profeţi care au urmat exemplul lui Ezechiel au ales să scrie în acest fel. Daniel şi Zaharia s-au bazat puternic pe simboluri apocaliptice, iar în zilele lui Iisus această formă literară era foarte populară. Cartea Apoca-lipsei este cel mai izbitor exemplu de scriere apocaliptică ce a supravieţuit din lumea antică.

Daniel

Daniel a continuat folosirea expresiei apocaliptice, combinând-o cu un dar divin de interpretare a viselor. Un simplu tânăr exilat în Babilon, probabil că se trăgea dintr-o familie aristocrată din Iuda, dat fiind că Babilonul îndepărtase iniţial cele mai puternice case din Ierusalim. În Babilon el a fost recrutat în slujba regală.

La fel ca şi Iosif, Daniel s-a remarcat devreme prin interpretarea viselor regelui. Tot ca Iosif, el era un om de o deosebită integritate. Serviciile lui erau atât de dorite încât atunci când mezii şi perşii i-au clătinat pe babilonieni, ei l-au păstrat pe Daniel în slujba lor. El a devenit un mare comisar al imperiului şi a murit la bătrâneţe, încă

activ în cercurile guvernamentale.

Profeţiile lui Daniel, comunicate sub formă de viziuni, s-au centrat pe evenimente care aveau să continue încă timp de secole în viitor. El a prezis ascensiunea imperiilor Grec şi Roman, destinate să întreacă

Până şi puterea babiloniană (Daniel 2: 29 – 43). De asemenea el vorbea de o împărăţie pe care Dumnezeu avea să o stabilească în timpul imperiului Roman, o împărăţie ce avea să se întindă pe tot pământul. Această împărăţie nu avea să fie o putere politică sau militară, ca imperiile care o precedaseră. În schimb, era o împărăţie spirituală a cărei influenţă nu avea să se sfârşească niciodată (Daniel 2: 44 – 45). Vom mai vorbi despre această împărăţie în capitolul următor şi din nou când vom privi lucrarea lui Iisus.

Întreaga lui viaţă, Daniel a fost foarte dedicat, cu o credinţă robustă. El şi-a întărit caracterul său de excepţie punând deoparte timp din programul lui ocupat de trei ori pe zi pentru a se ruga. Dar el avea şi duşmani. Ei au făcut tot ce le-a stat în puteri pentru a fi distruge. Când nu l-au putut discredita altfel, ei au folosit religia lui împotriva sa. Ei l-au convins pe Darius, împăratul, să dea un decret irevocabil care interzicea tuturor să se roage sau să ceară ceva oricărui zeu sau persoană în afară de el însuşi, timp de 30 de zile. Oricine viola acest decret trebuia să fie aruncat într-o cuşcă cu lei flămânzi.

Daniel, ştiind că măsura era îndreptată spre el, a continuat să se roage la Dumnezeu, după cum fusese mereu obiceiul lui. Duşmanii lui s-au dus imediat la rege pentru a raporta sfidarea ordinului regal de către Daniel. Dându-şi seama că a fost subtil prins în capcană, împăratul a căutat o cale prin care să evite executarea ajutorului său valoros. Negăsind nicio cale pentru a rezolva dilema, împăratul a consimţit în cele din urmă să împlinească sentinţa. Dar cunoscând credinţa lui Daniel, i-a spus: „Dumnezeul tău, căruia necurmat îi slujeşti, El te va scăpa". Exact acest lucru s-a şi întâmplat. Toată noaptea Daniel a fost lăsat în cuşca leilor, cu singura ei ieşire blocată, în timp ce Dumnezeu i-a oprit pe lei să îl atingă.

În dimineaţa următoare, după ce a petrecut o noapte neliniştită, regele a venit la cuşcă şi l-a chemat pe Daniel. Dinăuntru s-a auzit un

răspuns. Uşurat, Darius l-a eliberat pe Daniel. Apoi regele i-a răsplătit pe oamenii care îl prinseseră în cursă pe Daniel aruncându-i la lei, împreună cu familiile lor. Leii i-au ucis imediat pe toţi.

Refacerea Ierusalimului

Pe când era Daniel bătrân a început întoarcerea la Ierusalim. Chiar dacă Daniel însuşi nu s-a alăturat exilaţilor ce se întorceau, au ieşit alţi profeţi dintre ei. Un obiectiv principal al acestor profeţi era să susţină duhul constructorilor, care adesea era descurajat. Acestea erau timpuri de descurajări frecvente. Refacerea Ierusalimului nu era o misiune uşoară, iar duşmani puternici au făcut tot ce le-a stat în puteri pentru a le zădărnici eforturile.

Pentru a înrăutăţi şi mai tare lucrurile, iudeii au pierdut repede din vedere scopul reîntoarcerii lor în Iuda. Ei se întorseseră sub un decret imperial ce le permitea reconstruirea templului. Totuşi, o dată ce s-au aflat în Ierusalim, oamenii au devenit tot mai interesaţi să-şi amenajeze cămine cât mai confortabile în loc să ridice o casă de închinare. Drept rezultat, lucrul la templu a încetinit la început, apoi s-a oprit de tot.

Hagai

Printre exilaţii care s-au întors cel mai devreme la Ierusalim era şi un profet pe nume Hagai. Pe măsură ce entuziasmul pentru construirea templului s-a răcit, el a luat măsuri pentru a îndemna reînnoirea zelului pentru Dumnezeu. Hagai a atras atenţia asupra recentelor recolte slabe şi asupra mucegaiului care a distrus roadele. Aceste schimbări de noroc, a susţinui el, erau modul lui Dumnezeu de a arăta că nu era mulţumit cu o cetate mai îngrijorată de confort decât de închinare. Loviţi de cuvintele lui Hagai, oamenii au pus mesajul lui la inimă şi în doar câteva zile au reluat lucrul la templu. Totuşi, acest lucru nu a fost destul pentru a fi satisface pe Hagai. El de asemenea i-a îndemnat să caute puritatea personală. Ei nu puteau cumpăra favoarea lui Dumnezeu pur şi simplu prin a-i reconstrui casa. Ceea ce dorea Dumnezeu era devotamentul lor întreg şi neobosit.

Zaharia între timp zidurile Ierusalimului nu erau decât moloz, lăsând oraşul expus atacurilor. Zaharia, un tânăr contemporan al lui Hagai, şi-a folosit energia de profet pentru a asigura poporul că

Dumnezeu îi va proteja. La fel ca Ezechiel şi Daniel înaintea lui, Zaharia a avut viziuni care erau modul lui Dumnezeu de a îi transmite un mesaj. În câteva dintre acele viziuni, Dumnezeu S-a descris ca fiind pe deplin conştient de ceea ce se întâmpla peste tot pe pământ. De asemenea El a promis să distrugă complet acele naţiuni care împrăştiaseră poporul lui Israel, Iuda şi Ierusalim.

În alte viziuni, Zaharia L-a văzut pe Dumnezeu în Yritatea de la poporul Său, de la pree tre' aceste viziuni, marele preot losi îmbrăcat în haine murdare. Mizerii caracter pătat. Dar Dumnezeu a! îmbrăcăminte strălucitoare, festivă (Lui Dumnezeu de a demonstra că at inimile cu El, El îi tratează ca şi cum şi susţinută în mod repetat în Noul Tei

Maleahi

Ultimul profet din Vechiul Testamen ani după Hagai şi Zaharia, Maleahi a adii în ciuda bunătăţii continue a lui Dumn acum Neemia era guvernator şi zidurile 1 şi poporul deopotrivă îl tratau fără respec nezeu putea trece uşor neobservat, pentru părea foarte religioasă. Preoţii restauraser valurilor religioase, după cum se cerea în Li seră orice urmă de idolatrie în Ierusalim, *h* mod regulat la templu.

Dar dedicarea faţă de Dumnezeu era cel puţin superficială. Oamenii găseau moduri inteligente de a evita datoriile lor faţă de Dumnezeu. Preoţii interpretau legea pentru a favoriza clasele privilegiate. Făţărnicia se găsea peste tot, căci legămintele erau încălcate pe faţă. Foarte tulburător era modul obişnuit în care bărbaţii divorţau de soţiile lor, aruncându-şi la o parte jurămintele lor de căsnicie ca şi cum astfel de promisiuni sacre nu aveau nicio importanţă.

Din pricina unei astfel de comportări, a anunţat Maleahi, lui Dumnezeu nu îi păsa de festivalurile lor sfinte, de sacrificiile lor sau de rugăciunile lor. El le ignora pe toate. Ca un Dumnezeu care încercase El însuşi din greu să îşi păstreze legământul cu Israel, El nu putea sprijini ruperea legămintelor în poporul Său. Pentru a fi credincioşi Lui, ei trebuia să fie credincioşi unii altora. Maleahi încheie astfel Vechiul Testament cu un mesaj care era obişnuit mai multor profeţi şi care avea să fie un concept cheie în Noul Testament. Şi anume, Dumnezeu

nu este impresionat de comportamentul exterior dacă acesta nu vine dintr-o dedicare interioară sinceră faţă de bunătate, sfinţenie şi puritate.

Rezumat

Cu toate că Maleahi ne aduce la sfârşitul Profeţilor, prezentarea lor este departe de a fi terminată. Deocamdată ne-am uitat doar repede la tema mesianică a profeţilor. Pentru a face dreptate acestui subiect vital, îi vom dedica în întregime următorul capitol. Dar mai întâi ar fi de ajutor să ne gândim la ceea ce am văzut până acum.

Îndrumând atât de mulţi profeţi să se adreseze problemelor internaţionale, Dumnezeu şi-a demonstrat suveranitatea asupra tuturor naţiunilor. Dumnezeu a vrut să se ştie că El era Domnul tuturor popoarelor, nu doar al lui Israel. Într-adevăr, El alesese să aibă o relaţie specială cu urmaşii lui Iacov. Dar nici interesele Lui şi nici binecuvântările Lui nu în fost rezervate numai pentru ei. Şi ei nu erau nici singurul popor de a care. Se aştepta El să acţioneze pe căi care erau umane şi drepte. Ori e câte ori Dumnezeu a acuzat alte naţiuni, El a făcut-o din cauza dis-eţului lor total faţă de justiţie.

Ghid al Bibliei-11

Cu aceste mesaje internaţionale, profeţii făceau o tranziţie către lucrarea lui Iisus, al cărui mesaj avea să fie îndreptat către toţi oamenii din toate naţiunile. Creştinismul nu avea să fie religia doar a iudeilor, dar o credinţă menită pentru toate femeile şi toţi bărbaţii de orice rasă. Cele mai multe religii păgâne se centrau asupra unor zei a căror putere şi domeniu erau locale ca proporţii, întinzându-se probabil nu mai departe de graniţele naţiunii. Dar prin profeţi Dumnezeu clarifică faptul că El nu este ca niciun alt zeu. Domeniul Lui este universal. Fiecare fiinţă umană răspunde în cele din urmă în faţa Lui, Cel a cărui prezenţă ajunge în cele mai îndepărtate regiuni ale pământului. În acest sens a promis Dumnezeu că împărăţia lui Iisus avea să înconjoare globul. Iar astăzi aşa este.

Capitolul XVI

MESAJUL MESIANIC
AL PROFEŢILOR

Pe lângă înaltele standarde etice, Profeţii oferă anticiparea deplină a lui Iisus în Vechiul Testament. Încă de la Adam, Dumnezeu vorbise de o mare figură care vrea să vină în lume. Cu toate că Vechiul Testament nu numeşte niciodată această persoană, ea este asociată unei serii de promisiuni.

— Evei îi dădea speranţa că unul dintre urmaşii ei avea să desfacă răul adus pe lume prin păcatul ei.

— Dumnezeu şi-a luat încă un angajament faţă de Avraam cum că binecuvântările asupra tuturor familiilor de pe pământ aveau să vină prin descendentul lui.

— Apoi Moise, luându-şi rămas-bun de la Israel, a spus poporului lui de un alt mare profet, unul ca el însuşi, trimis de Dumnezeu. După Moise, acesta era omul la care aveau să se strângă naţiunile.

— Şi David a primit asigurarea că familia lui avea să dea naştere unei persoane a cărui tron avea să dureze pentru totdeauna.

În timp iudeii au ajuns să privească aceste afirmaţii ca indicând aceeaşi persoană, un om pe care l-au numit „Mesia". În ebraică acest nume înseamnă „cel Uns". Binecuvântările pe care avea să le aducă el erau numite „speranţa mesianică".

Isaia

Isaia, care şi-a început lucrarea pe la 740 î.Hr. Şi a fost primul dintre Profeţii Majori, a făcut mai multe decât oricine altcineva pentru a

Cu aceste mesaje internaţionale, profeţii făceau o tranziţie către lucrarea lui Iisus, al cărui mesaj avea să fie îndreptat către toţi oamenii din toate naţiunile. Creştinismul nu avea să fie religia doar a iudeilor, dar o credinţă menită pentru toate femeile şi toţi bărbaţii de orice rasă. Cele mai multe religii păgâne se centrau asupra unor zei a căror putere şi domeniu erau locale ca proporţii, întinzându-se probabil nu mai departe de graniţele naţiunii. Dar prin profeţi Dumnezeu clarifică faptul că El nu este ca niciun alt zeu. Domeniul Lui este universal.

Fiecare fiinţă umană răspunde în cele din urmă în faţa Lui, Cel a cărui prezenţă ajunge în cele mai îndepărtate regiuni ale pământului. În acest sens a promis Dumnezeu că împărăţia lui Iisus avea să înconjoare globul. Iar astăzi aşa este.

Capitolul XVI

MESAJUL MESIANIC

AL PROFEŢILOR

Pe lângă înaltele standarde etice, Profeţii oferă anticiparea deplină a lui Iisus în Vechiul Testament. Încă de la Adam, Dumnezeu vorbise de o mare figură care vrea să vină în lume. Cu toate că Vechiul Testament nu numeşte niciodată această persoană, ea este asociată unei serii de promisiuni.

— Evei îi dădea speranţa că unul dintre urmaşii ei avea să desfacă răul adus pe lume prin păcatul ei.

— Dumnezeu şi-a luat încă un angajament faţă de Avraam cum că binecuvântările asupra tuturor familiilor de pe pământ aveau să vină prin descendentul lui.

— Apoi Moise, luându-şi rămas-bun de la Israel, a spus poporului lui de un alt mare profet, unul ca el însuşi, trimis de Dumnezeu. După Moise, acesta era omul la care aveau să se strângă naţiunile.

— Şi David a primit asigurarea că familia lui avea să dea naştere unei persoane a cărui tron avea să dureze pentru totdeauna.

În timp iudeii au ajuns să privească aceste afirmaţii ca indicând aceeaşi persoană, un om pe care l-au numit „Mesia". În ebraică acest nume înseamnă „cel Uns". Binecuvântările pe care avea să le aducă el erau numite „speranţa mesianică".

Isaia

Isaia, care şi-a început lucrarea pe la 740 î.Hr. Şi a fost primul dintre Profeţii Majori, a făcut mai multe decât oricine altcineva pentru a

Modela conceptul unui Mesia. De fapt Isaia i-a dat acest nume lui Mesia, vorbind despre El ca fiind Unsul Domnului (Isaia 61: 1). El l-a descris pe Mesia ca o „Ramură" care avea să crească din arborele familiei lui David şi avea să aibă Duhul asupra lui.

Prin puterea Duhului Sfânt, Ramura avea să aducă o împărăţie de pace în lume. Oamenii nu mai aveau să se rănească sau să se distrugă unii pe alţii, căci pământul avea să fie umplut de cunoştinţa lui Dumnezeu. Mai presus de acestea, cetăţenii fiecărei naţiuni aveau să se adune la Ramură şi să înveţe despre El şi să se bucure de pacea pe care avea să o aducă (Isaia 11: 1 – 11).

Altundeva Isaia descrie împărăţia Ramurii ca locul în care oamenii aveau să îşi topească săbiile şi suliţele pentru a le transforma în pluguri şi cosoare. „Niciun popor nu va mai scoate sabia împotriva altuia", a spus profetul, „şi nu vor mai învăţa războiul". Aceasta avea să se întâmple într-o vreme pe care Isaia o numeşte „zilele din urmă", o vreme când oamenii din fiecare naţiune aveau să îl caute pe Domnul şi să se adune pentru a I se închina. De pe muntele Sion, dealul pe care stătea templul în Ierusalim, cuvântul lui Dumnezeu avea să se întindă pe întreg pământul (Isaia 2: 2 – 4).

Pentru Isaia, Ramura avea ca în cele din urmă să îndeplinească aşteptările pe care le avea Dumnezeu de la Israel. Vă amintiţi că Isaia L-a imaginat pe Dumnezeu ca şi cum ar chema Israelul pentru a fi face martorul Lui. El a vrut să arate altor naţiuni cine este El şi cum este El. Fiindcă Israel nu şi-a îndeplinit această misiune, Isaia a spus acum că Mesia însuşi avea să devină martorul lui Dumnezeu. Mesia avea să aibă duhul unui servitor devotat (Isaia 42: 1 – 7). Spre deosebire de Israel, acest servitor şi martor avea să îşi îndeplinească îndatoririle cu credincioşie. Buzele Lui aveau să vorbească despre bunătatea lui Dumnezeu în mod constant. Într-un pasaj de mai târziu aplicat lucrării lui Iisus, Isaia a spus: „Duhul Stăpânului Domnul este peste Mine, căci Domnul m-a uns să aduc veşti bune celor blânzi: EI M-a trimis să pansez pe cei cu inima zdrobită, să vestesc eliberarea robilor şi deschiderea închisorii celor ce sunt în lanţuri" (Isaia 61: 1; Luca 4: 16 – 21).

Dar pe măsură ce Isaia a continuat descrierea acestui slujitor şi martor, el a prezis o moarte tragică pe care acest om avea să o îndure. Slujitorul avea să fie respins, bătut şi zdrobit. Şi totuşi moartea lui avea să vindece cumva toate rănile spirituale ale omenirii. Într-unul dintre cele mai mişcătoare pasaje ale Scripturii, Isaia spune despre El:

El era străpuns pentru nelegiuirile noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedeapsa care ne dă pacea era peste El, şi prin rănile Lui suntem vindecaţi. Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de dramul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor.

— Isaia 53: 5 – 6

Împărăţia păcii

Retorica emoţionantă a limbajului lui Isaia devine nucleul aşteptărilor mesianice pe care aveau să le aibă generaţiile următoare. Alţi profeţi se pare că au luat cuvintele lui Isaia ca punct de pornire pentru rostirile lor despre Mesia. De exemplu, Ieremia a continuat practica de a se referi la Mesia drept Ramura, la fel cum a făcut şi Zaharia cu secole mai târziu.

Pentru Ieremia, Ramura avea să fie un împărat a cărui domnie era guvernată de înţelepciune. Din cauza Ramurii, dreptatea avea să domine ţara iar oamenii aveau să trăiască în conformitate cu Legea lui Dumnezeu (Ieremia 23: 5). Zaharia a adăugat că Ramura avea să fie un preot pe tronul lui şi avea să construiască un templu pentru Dumnezeu, în plus, Ramura avea să folosească funcţia sa dublă de preot şi împărat pentru a mijloci pacea pentru poporul său (Zaharia 6: 12 – 13).

Observaţi tema păcii care se tot repetă. Într-o lume ca cea a Israelului, unde războiul şi invaziile erau o ameninţare constantă, promisiunea păcii veşnice era într-adevăr tentantă. Drept rezultat, mulţi iudei au

Ajuns să interpreteze aceste cuvinte din Profeţi ca însemnând că Mesia avea să aducă Israelului o nouă putere militară şi politică, astfel încât niciun duşman nu avea să îndrăznească să îi atingă. Aceasta era ideea care domina în legătură cu Mesia în zilele lui Iisus.

Iisus nu a stabilit o împărăţie fizică, spre marea dezamăgire a multora care L-au urmat. Totuşi, dacă ar fi citit cu atenţie Profeţii, ei ar fi putut să vadă că puterea lui Mesia nu se baza pe putere militară. În fond, împărăţia Lui avea să fie una în care săbiile şi suliţele aveau să fie distruse, nu folosite pentru a îi înainta cauza. Mesia avea să se bazeze doar pe puterea spirituală. Isaia L-a descris ca având Duhul Domnului.

Profetul a dezvoltat sensul acesta: „duh de înţelepciune şi de pricepere, duh de sfat şi tărie, duh de cunoştinţă şi de frică de Domnul" (Isaia 11: 2).

Nu numai atât, ci Mesia avea să îngrijească duhurile frânte ale oamenilor. După cum am văzut, El trebuia să aducă veşti bune celor cu inimile frânte şi să mângâie pe cei care plâng (Isaia 61: 1 – 2). Altă dată, Isaia spune despre Mesia: „El suferinţele noastre le-a purtat şi durerile noastre le-a luat asupra Lui" (Isaia 53: 4). Maleahi îl descrie pe Mesia ca un răsărit de soare ai dreptăţii „şi vindecarea va fi sub aripile Lui" (Maleahi 4: 2).

Astfel, umplut El însuşi cu putere spirituală de a vindeca duhurile frânte ale altora, Mesia avea să aducă o revoluţie spirituală ca natură, nu fizică. El avea să domnească ca şi conducător spiritual, ca preot, după cum a spus Zaharia (Zaharia 6: 12 – 13). El avea să slujească pentru a schimba inimile oamenilor, nu destinele lor politice.

Ieremia a preluat această idee a inimilor schimbate când a vorbit de un nou legământ pe care Domnul avea să-l facă într-o zi cu Israel. Acesta nu avea să fie ca legământul pe care l-a făcut Dumnezeu prin Moise, un legământ scris în piatră. În schimb, de această dată El avea să înscrie legământul Lui pe duhul omenesc. „Voi pune Legea Mea în lăuntrul lor", L-a citat Ieremia pe Dumnezeu, „o voi scrie pe inima lor; şi Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. Niciunul nu va mai învăţa pe aproapele sau pe fratele său, zicând: „Cunoaşte pe Domnul!" Ci toţi Mă vor cunoaşte, de la cel mai mic până la cel mai mare".

Zice Domnul; „căci le voi ierta nelegiuirea şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor" (Ieremia 31: 31 – 34).

Cu înclinaţia noastră înspre lucruri materiale şi spirituale, e uşor să nu vedem semnificaţia unei revoluţii spirituale ca cea pe care a descris-o Ieremia. Dar pentru cei care cunosc puterea eliberatoare a unui duh liber, necucerit, chiar şi când averile lor fizice erau puţine, vindecarea duhului omenesc este cea mai puternică forţă de pe pământ.

O împărăţie fără sfârşit

Profeţii au prevăzut puterea de durată pe care avea să o exercite

împărăţia spirituală a lui Mesia. În această privinţă, remarcabilă este descrierea lui Daniel. Devreme în cariera sa, pe când interpreta un vis pentru regele Babilonului, Daniel a descris venirea împărăţiei lui Mesia. Visul regelui se concentra în jurul unei imense statui făcută din diferite materiale. Capul era modelat din aur fin, pieptul şi braţele din argint. Apoi, pântecele şi coapsele erau de bronz, iar fluierele picioarelor de fier. În sfârşit, picioarele erau din fier şi lut.

Pe când regele se uita la acest obiect ciudat, el a văzut o pietricică ce s-a desprins din munte. Piatra nu era un produs al iniţiativei umane, căci nicio mână nu o tăiase din munte. Regele a văzut această piatră lovind statuia şi zdrobind-o. Apoi piatra a început să crească. Mai întâi a devenit un munte mare, iar în final muntele a acoperit întregul pământ.

Daniel a explicat că diferitele materiale din statuie reprezentau o serie de imperii politice ce aveau să crească. Imperiul Babilonian era capul de aur. În doar câţiva ani avea să fie clătinat de mezi şi perşi, a căror împărăţie era simbolizată de pieptul şi braţele de argint. Perşii, după cum ştim, au început un ambiţios program de expansiune şi au trecut înspre vest împotriva Greciei.

În cele din urmă grecii au răspuns distrugând imperiul Persan şi construindu-şi propriul imperiu. Coapsele de bronz îi reprezentau pe greci. Imperiul Grec, la rândul lui, a căzut în faţa romanilor, picioarele de fier. Pe măsură ce romanii şi-au întins dominaţia asupra întregii

Lumi mediterane şi a Orientului Mijlociu, ei au pus împreună atât de multe culturi diferite, încât a fost greu să ţină imperiul unit. De aceea statuia avea picioare dintr-o amestecătură de fier şi lut.

Dar în acele zile de fier şi lut, Daniel a spus: „Dumnezeul cerurilor va ridica o împărăţie care nu va fi distrusă şi care nu va trece sub stăpânirea unui alt popor", după cum imperiile s-au succedat unul după altul în vis. Într-un cuvânt, Daniel a spus că această împărăţie „va dăinui pentru totdeauna" (Daniel 2: 31 – 45).

Dreptatea lui Mesia

Fiindcă imaginea unei împărăţii se afla în atât de multe promisiuni mesianice, iudeii au început să se concentreze asupra indicaţiilor cum că Mesia avea să vină din familia regelui David.

Ieremia, vorbind despre „Ramura lui David", a spus că el avea să practice dreptatea şi justiţia. Dreptatea este un cuvânt obişnuit în Biblie şi înseamnă a face ceea ce este drept în faţa lui Dumnezeu. Astfel, într-un alt pasaj despre Ramură, Ieremia a spus că Mesia avea să poarte titlul „Domnul, Dreptatea noastră" (Ieremia 23: 6). Aceasta aduce aminte de limbajul lui Isaia, care a spus că Ramura avea să poarte dreptatea ca o curea strânsă în jurul trupului Ei (Isaia 11: 5).

Dreptatea lui Mesia, totuşi, era destinată să devină dreptatea poporului său. Nu doar Mesia, dar şi cei care îl urmează poartă numele de „Domnul, Dreptatea noastră" (Ieremia 33: 16). Sensul acestor promisiuni va deveni mai clar când vom examina viaţa şi lucrarea lui Iisus, cel pe care Maleahi L-a descris ca „soarele dreptăţii". Mesajul Noului Testament este că atunci când omenirea s-a dovedit incapabilă de a trăi drept, Dumnezeu a adus pe lume un om cu adevărat drept, pe Iisus din Nazaret. Dumnezeu a avut grijă ca cei care îl urmează pe Iisus să fie trataţi ca şi cum viaţa dreaptă a lui Iisus este şi a lor. Fraza pe care Noul Testament o foloseşte pentru aceasta este a fi „îmbrăcat cu Hristos", ca şi cum Iisus ar fi haina pe care o purtăm (Galateni 3: 27). Sau în cuvintele lui Isaia, „M-a îmbrăcat cu haina mântuirii, M-a acoperit cu mantaua dreptăţii" (Isaia 61: 10).

Din nou, veţi observa că domeniul acestor promisiuni mesianice este reînnoirea spirituală şi morală, şi nu stabilirea unui nou ordin politic sau militar. Dacă multe afirmaţii despre Mesia împrumută limbajul din conducerea războinică şi politică, ele sunt folosite ca figuri stilistice, nu ca descrieri literale.

Pe de altă parte, nu poţi schimba inimile oamenilor fără a avea un impact asupra societăţii în care trăiesc. Drept rezultat, mesajul lui Iisus ce schimbă viaţa a avut un mare impact asupra guvernelor şi civilizaţiilor. De fapt El a clătinat într-adevăr regimurile politice, nu prin arme de război, ci prin transformarea inimilor oamenilor în aşa fel încât nu mai sunt indiferente la rău. Acesta este unul dintre motivele pentru care tiranii şi dictatorii au încercat să limiteze libertatea bisericilor. Oriunde sunt avansat învăţăturile lui Iisus, oamenii capătă curajul de a susţine ceea ce este drept şi se opun în mod deschis corupţiei, cruzimii şi violenţei.

Mesia divin

Bineînţeles, au mai fost reformatori spirituali în afară de Iisus şi ei au avut o influenţă pozitivă asupra problemelor umane. Dar în descrierea lui Mesia, Profeţii anticipează un reformator diferit de toţi ceilalţi. Într-o afirmaţie cu puternice conotaţii mesianice, Isaia vorbeşte despre un copil care se naşte şi căruia I se dă numele Emanuel, care înseamnă „Dumnezeu este cu noi". Mica, descriind naşterea lui Mesia, indică Betleemul, cetatea lui David, ca locul din care va veni Mesia. Mica îl citează pe Dumnezeu spunând Betleemului: „Din tine îmi va ieşi Cel care va stăpâni peste Israel" (Mica 5: 2).

Dar apoi Mica adaugă şi un comentariu izbitor. Dumnezeu spune despre acest conducător din Betleem: „originea Lui este din timpuri străvechi, din zilele veşniciei". Acesta nu pare a fi un muritor obişnuit. Numele Emanuel, „Dumnezeu este cu noi", trebuie înţeles literal? Ramura care se trage din familia lui David este ea vreo fiinţă divină? Limbajul lui Mica şi al lui Isaia în mod sigur sugerează această interpretare. Dar cum ar putea Mesia să se nască drept fiinţă umană dacă El a existat încă de la începutul timpului?

Vechiul Testament nu încearcă să rezolve această dilemă. Pur şi simplu expune ideile profeţilor şi aşteaptă ca evenimentele de mai târziu să clarifice sensul. Nici măcar profeţii înşişi nu ştiau ce indicau afirmaţiile lor despre Mesia. Noul Testament spune că ei au încercat să încerce să înţeleagă ce avea Dumnezeu în minte când i-a pus să prezică suferinţele lui Mesia şi marile lucruri care aveau să urmeze. Dar Dumnezeu nu a răsplătit curiozitatea profeţilor cu răspunsuri. El a explicat doar că o generaţie mai târzie avea să înţeleagă pe deplin ceea ce au spus ei. Între timp, Dumnezeu şi-a păstrat planurile ascunse de profeţi şi de îngeri deopotrivă (1 Petru 1: 10 – 12).

Unul dintre scopurile Noului Testament este de a explica ce plănuia Dumnezeu, începând cu prima promisiune mesianică făcută lui Adam şi Eva. Un scriitor al Noului Testament descrie rolul lui de a lumina planul pe care Dumnezeu îl ţinuse ascuns de omenire de la începutul timpurilor (Efeseni 3: 3 – 6). Nu e de mirare atunci că Vechiul Testament se încheie pe o notă de aşteptare. Ultimul paragraf din Maleahi, ultima carte a Vechiului Testament, lasă viitorul deschis.

Anticipă o mare zi de reformă spirituală care se află înainte ca şi cum „soarele dreptăţii" răsare cu „vindecare pe aripile sale". Cineva special avea să vină. Dar evreii şi lumea trebuia să aştepte 400 de ani pentru a afla cine anume era.

Capitolul XVII
PERIOADA DINTRE TESTAMENTE

Secolele dintre profeţii Vechiului Testament şi deschiderea Noului Testament au adus mari schimbări în Orientul Mijlociu. Când a murit Maleahi, Imperiul Persan încă domina lumea mediteraneeană şi pământurile de pe valea Tigrului şi Eufratului. Dar două puteri parvenite în vest începeau să se manifeste.

Prima care a devenit cunoscută a fost Grecia, care a trecut prin Canaan sub legendarul ei conducător, Alexandru cel Mare. El a supus întreaga regiune, inclusiv Egiptul, înainte de a se întoarce împotriva oraşelor de la est de Eufrat. După ce a ajuns până în India, Alexandru a murit brusc şi neaşteptat, aruncându-şi împărăţia în dezordine. Nu exista niciun plan pentru ca cineva să îi urmeze, iar generalii au sfârşit prin a împărţi imperiul între ei.

Iudeii sub dominaţie grecească în această împărţire, o familie cunoscută drept Seleucizii au preluat zona din nordul fluviului Eufrat, precum şi regiunile alăturate, cum ar fi Siria şi Canaanul (al cărui nume s-a schimbat treptat în Palestina.) o altă familie grecească, Ptolemeii, au stabilit controlul asupra Egiptului. Relaţiile dintre Seleucizi şi Ptolemei erau adesea încordate, ceea ce a pus Ierusalimul şi pe evrei într-o poziţie proastă. Iudeea (după cum devenise cunoscut vechiul teritoriu al lui Iuda) se afla la mijlocul drumului dintre nucleul puterii seleucide şi capitala din care conduceau Ptolemeii. Cu toate că tehnic erau sub controlul Seleucizilor iudeii erau cei care erau atacaţi primii dacă Ptolemeii mărşăluiau înspre nord. Drept consecinţă, conducătorii din Ierusalim trebuia să menţină o diplomaţie delicată şi echilibrată.

Dominaţia grecească a mai pus încă o problemă conducerii iudaice. Dinastiile greceşti împingeau şi cultura şi obiceiurile greceşti asupra popoarelor pe care le conduceau. Mulţi iudei, impresionaţi de îndeplinirile filosofiei şi ştiinţei greceşti, au găsit tentante căile

greceşti. Alţii au văzut că propria lor moştenire iudaică era în pericol dacă adoptau viziunile şi obiceiurile greceşti. În fond, Dumnezeu distrusese independenţa lui Israel şi Iuda în trecut fiindcă făcuseră compromisuri cu păgânismul. Nu învăţase naţiunea Lui lecţia? încă mai voia să flirteze cu nemulţumirea lui Dumnezeu întorcându-se din nou la căile păgâne?

Familiile influente s-au situat de ambele părţi ale acestei dispute. În cele din urmă aceasta a rezultat într-o tabără divizată în Ierusalim, cu două partide diferite luptându-se pentru a controla religia şi politica iudaică. Aceia care erau deschişi obiceiurilor şi practicilor ne-iudaice erau cunoscuţi ca saduchei. Opozanţii lor, oamenii care insistau asupra ţinerii stricte a Legii lui Moise şi care încercau să se depărteze de influenţa grecească, erau numiţi farisei.

Iudeii sub conducerea romană în timp iudeii şi-au putut câştiga independenţa răsturnându-i pe conducătorii lor politici greci. Unul dintre conducătorii seleucizi, Antioh Epifan, i-a înfuriat pe iudei sacrificând el personal o scroafă pe altarul templului din Ierusalim. Sub Legea lui Moise carnea de porc era interzisă ca mâncare pentru iudei. A ucide un porc pe altar era deci un act de sacrilegiu absolut. Sub conducerea unei familii pe nume Macabei, iudeii s-au ridicat la revoltă. Împinşi de furia lor faţă de Antioh, ei s-au echipat bine ca războinici şi şi-au câştigat libertatea după lupte grele.

Totuşi, independenţa le-a rămas ameninţată atâta timp cât ei stăteau în mijlocul luptelor dintre Seleucizi şi Ptolemei. Căutând aliaţi, ei s-au întors către o nouă putere care creştea în Mediterana, romanii. Luptă după luptă, romanii îi detronau pe greci şi le preluau dominaţia. Protecţia Romei avea totuşi un anumit preţ, iar iudeii şi-au pierdut în cele din urmă libertatea în negocieri.

Acum conducătorii iudei aveau de luat o nouă hotărâre. La fel ca şi cu grecii, romanii duceau mereu lupte pentru putere. Iudeii trebuia să fie agili în a hotărî cu care conducător roman să se alieze şi cărora să se împotrivească. Din fericire, ei au ales partea care a câştigat când s-au aliat cu Iuliu Cezar pe măsură ce el şi-a solidificat poziţia. O dată ce a triumfat, Cezar i-a recompensat pe iudei dându-le privilegii speciale, inclusiv dreptul de a fi scutiţi de la festivalurile păgâne şi de

la activităţile care ar putea veni în contradictoriu cu conştiinţa lor. Dar romanii au exercitat un control politic de fier asupra Ierusalimului, iar libertatea iudaică făcea parte din trecut.

În timp ce iudeii deţineau controlul templului şi religiei lor, romanii au împărţit pământurile iudeilor la diferiţi regi şi guvernatori. Mulţi dintre aceşti conducători erau cruzi, dacă nu chiar nebuni. Unul dintre cei mai faimoşi a fost un împărat pe nume Irod cel Mare, care a domnit înspre sfârşitul primului secol î.Hr. Ştiind că oamenii îl urau, el a început să îi câştige mărind templul din Ierusalim. Sărăcia şi lipsa de conducere îi opriseră pe iudei de la a reda templului splendoarea pe care o cunoscuse sub Solomon. Dar Irod a anunţat planuri de a mări şi lărgi templul astfel încât să umbrească până şi structura splendidă a lui Solomon.

Templul şi sinagoga

A durat 46 de ani până când această misiune ambiţioasă a fost îndeplinită, dar în final templul era una dintre cele mai impresionante clădiri ale lumii antice. Avea atât de multă marmură strălucitoare încât călătorii, apropiindu-se de Ierusalim, de la o anumită depărtare unora dintre ei li se părea că era zăpadă ce acoperea dealurile. Din păcate, templul nu a rezistat decât câţiva ani înainte ca romanii să-l fi dărâmat, împreună cu restul Ierusalimului. Templul era în momentele sale de glorie în zilele în care Iisus a umblat prin curţile lui. Iar creştinii timpurii se adunau în holurile templului pentru închinare şi rugăciune

Totuşi, cu toată importanţa lui, templul nu mai era cel mai obişnuit centru de închinare pentru iudei. Săptămânal, sau poate chiar mai des.

Familiile iudaice se întâlneau într-o clădire numită sinagogă, care se asemăna foarte bine cu o mică clădire bisericească. Sinagogile au apărut mai întâi în locurile în care asirienii şi babilonienii i-au mutat pe iudei. Cum nu mai puteau folosi templul, aceşti iudei exilaţi au căutat un loc alternativ în care să se poată închina şi păstra moştenirea lor evreiască.

Între timp, alte familii iudaice au părăsit Iudeea la propria lor iniţiativă şi şi-au construit şi ei sinagogi. Ei în mod obişnuit s-au mutat în Asia Mică, Egipt şi oriunde altundeva, uneori pentru a scăpa de

armatele invadatoare, alteori pentru a face afaceri şi negoţ. Până în timpul lui Iisus milioane de iudei trăiau în afara Palestinei. Iudeii dintr-un anumit loc se adunau în fiecare sabat pentru a auzi învăţături din Scriptură. Conducătorii sinagogii, de obicei cunoscuţi drept bătrâni, slujeau de asemenea ca supraveghetori care aveau grijă de bunăstarea şi nevoile comunităţii locale de iudei.

Aceste sinagogi aveau atâta succes încât iudeii din Palestina au început să-şi facă şi ei sinagogi. În orice oraş important erau zeci de sinagogi, unele identificate cu saducheii, altele cu fariseii. Învăţătorul din sinagogă era cunoscut ca rabi, iar el trecea prin multe şcoli pentru a stăpâni Legea lui Moise.

Scribii şi fariseii

Lucrând îndeaproape cu învăţătorii legii erau nişte oameni numiţi scribi. Slujba lor era iniţial să facă transcrieri cu mâna ale Bibliei. Fiecare sinagogă avea nevoie de o copie a lucrărilor lui Moise, un proiect care putea dura luni sau chiar ani până când era terminat de un scrib. Din cauză că petreceau atât de mult timp copiind Biblia, scribii au devenit şi ei experţi în ceea ce zicea ea.

Aceasta i-a condus pe oameni să îi vadă pe scribi ca specialişti în lege. De câte ori o hotărâre judecătorească ajungea la un punct sensibil din legea iudaică, bătrânii sinagogii şi curţii din Ierusalim le cerea scribilor cunoscuţi părerea. În mod gradat, scribii au ajuns să fie foarte respectaţi pentru cunoaşterea legii, cât şi pentru devotamentul lor în

Copierea Scripturii. În timp scribii au trecut pur şi simplu de la a explica legea şi au început să dea decrete în legătură cu modul în care trebuia aplicată.

De exemplu, Moise spusese că nimeni nu trebuia să lucreze sau să care poveri în ziua sabatului. Scribii au interpretat aceasta că nimeni care avea picior de lemn nu putea să îl poarte în sabat. Nici doctorii nu puteau să îşi vadă pacienţii bolnavi în timpul orelor sabatului. Bineînţeles, niciuna dintre aceste reguli nu se aflau în Legea lui Moise, dar scribii au făcut astfel de reguli la fel de obligatorii ca şi cuvintele lui Moise însuşi.

Fariseii, cu adânca lor îngrijorare pentru ţinerea strictă a Legii, erau în mod deosebit înclinaţi să accepte astfel de regulamente

obligatorii. Ei se asociau îndeaproape cu scribii, iar în Noul Testament îi găsim lucrând împreună. Iisus însuşi era adesea ţinta atacurilor scribilor şi fariseilor, fiindcă El nu era de acord cu multe dintre regulile lor.

Climatul politic

Astfel, pe măsură ce trecem în Noul Testament, peisajul social, politic şi religios al Israelului este destul de diferit de cum fusese la sfârşitul Vechiului Testament. Ierusalimul este sub conducere romană, cu un guvernator roman avându-şi reşedinţa acolo. Regiunea mai largă a Iudeii (numele dat acum zonei ce fusese odată controlată de Iuda) este domeniul lui Irod cel Mare. Ierusalimul este prosper şi plin de structuri splendide, templul stând între ele ca o bijuterie din coroană. Există un mare preot, numit de romani, care este un conducător politic şi spiritual deopotrivă. Iar sinagogile sunt peste tot, cu rabini şi scribi printre cei mai respectaţi oameni din comunitate.

În acelaşi timp există un duh de mare nelinişte în spatele acestei splendori şi prosperităţi. Conducerea romană nu este prea populară, iar Irod şi cei ca el sunt detestaţi. Creşte interesul pentru promisiunile mesianice. Oamenii doresc să apară Mesia, să îşi stabilească împărăţia şi să îi alunge pe romani. Atât Irod, cât şi romanii cunosc această pasiune mesianică şi aceasta îi irită. Ei urmăresc cu îngrijorare fiecare

Mişcare politică. Nu pot risca să apară cineva pretinzând că este mesia şi să adune destul de mulţi ucenici pentru a crea o serioasă revoltă militară.

Din punct de vedere geografic există nume noi pe care trebuie să le ştim înainte de a deschide Noul Testament. După cum am văzut, Canaanul a devenit Palestina. Vechile regiuni ale lui Israel şi Iuda sunt acum împărţite în trei sectoare diferite. La nord se află Galileea. Se întinde de-a lungul ţărmului vestic al unei mari mări interioare. Alimentat de fluviul Iordan, acest lac este cunoscut în Noul Testament sub numele de Marea Galileei. Aici, în Galileea, şi-a trăit Iisus cea mai mare parte a vieţii şi şi-a făcut cea mai mare parte din lucrare.

Chiar la sud de Galileea se află o regiune cunoscută sub numele de Samaria, ocupată de secole de nişte străini numiţi samariteni. Ei au fost transferaţi acolo de către asirieni. Cu toate că samaritenii

acceptaseră Legea lui Moise, iudeii îi urau. Iudeii alegeau să meargă pe lângă Samaria decât să treacă prin oraşele ei. Iar samaritenii nu aveau dreptul de a se închina în Ierusalim. Drept rezultat, samaritenii şi-au construit un templu propriu lângă Samaria şi se închinau acolo.

Mai înspre sud se află Iudeea, fortăreaţa iudaismului din primul secol. Irod cel Mare îşi avea palatul acolo. Iudeea era de asemenea reşedinţa guvernatorului roman. Viaţa de fiecare zi din Israel era controlată de un consiliu naţional numit Sinedriul, care dubla guvernul şi curtea supremă din regiune. Sinedriul avea în mod obişnuit în jur de 70 de membri, care se bucurau de acelaşi respect şi stimă pe care romanii le acordau membrilor Senatului lor.

Pe măsură ce trecem în Noul Testament, toate aceste locuri şi instituţii îşi fac loc în povestire. Peisajul social şi politic al Noului Testament este destul de diferit de cel pe care l-am văzut în Vechiul Testament. Cât priveşte stilul literar, Noul Testament se distanţează iarăşi net de modul în care a fost scris Vechiul Testament. Totuşi, din primele sale pagini Noul Testament accentuează că temele şi evenimentele sale întăresc şi dezvoltă promisiunile lui Dumnezeu către Avraam şi Israel. Noul Testament se prezintă nu detaşat de Vechiul Testament, ci în prelungirea sa.

Capitolul XVIII VIAŢA LUI IISUS

Noul Testament ne poartă prin ultimele două perioade ale istoriei Bibliei: Perioada Vieţii lui Iisus şi Perioada bisericii Timpurii. Împreună aceste perioade cuprind în jur de 100 de ani, cu toate că cea mai mare parte a Noului Testament este dedicată unei perioade de vreo 30 de ani. Iată câteva evenimente şi personalităţi pe care le vom întâlni în Noul Testament.

Perioada	Evenimente majore	Personaje cheie
Viaţa lui Iisus	Naşterea lui Iisus	Iosif, Maria Iisus
	Botezul lui Iisus	Ioan Botezătorul
	Schimbarea la faţă	Petru, Iacov

	Stabilirea Cinei Domnului, Trădarea şi judecarea lui Iisus Răstignirea, înălţarea lui Iisus	
Biserica timpurie	Biserica începe în ziua Cincizecimii Ştefan este martirizat Filip aduce samariteni în Biserică Petru îl botează pe Corneliu. primul creştin dintre neamuri Saul din Tars este convertit Pavel sădeşte biserici în Asia Mică şi Grecia Pavel este arestat şi trimis la Roma Izbucneşte persecuţia împotriva bisericilor din Imperiu	Petru Ştefan Filip Cornel iu Pavel, Barnaba Sila, Tit

Noul Testament se deschide cu patru biografii ale lui Iisus, fiecare purtând numele autorului ei. Aceste cărţi (Matei, Marcu, Luca şi Ioan) sunt numite evanghelii, de la un cuvânt ce înseamnă „veste bună”. În Noul Testament conceptul de „veste bună” este mereu centrat pe Iisus din Nazaret – cine a fost El, ce a făcut şi speranţa pe care a adus-o omenirii. Biblia descrie pe oricine care spune acea

poveste ca proclamând „vestea cea bună”. Astfel, creştinii timpurii le-au dat şi acestor biografii numele de „Vestea cea Bună”, sau Evangheliile.

Fiecare evanghelie îl descrie pe Iisus dintr-o perspectivă unică, astfel încât fiecare relatare dă detalii diferite în legătură cu El. Marcu, cea mai scurtă dintre cele patru, se ocupă în primul rând cu ceea ce a făcut Iisus, oferind doar scurte înregistrări a ceea ce a spus. Matei, Luca şi Ioan, în schimb, au accentuat rolul lui de învăţător. Totuşi, niciuna dintre acestea nu încearcă să cuprindă tot ce a învăţat el pe oameni.

Aceşti autori oferă o selecţie de evenimente şi cuvântări din viaţa Lui. Fiecare dintre autori îşi bazează alegerea pe subiecte care interesează direct pe publicul lor.

— Pentru Matei publicul este iudeu.

— Pentru Luca este un public de non-iudei care aud pentru prima dată de Iisus.

— Marcu pare să fi scris şi el pentru cititori non-iudei, probabil creştinii din Roma.

— Iar Ioan scrie pentru cei care îl urmează deja pe Iisus, dar a căror încredere în El are nevoie de rădăcini mai adânci. Ioan de asemenea dedică cea mai mare parte a evangheliei sale zilelor chiar dinainte şi de după moartea lui Iisus.

Naşterea lui Iisus

Niciuna dintre evanghelii nu trasează întreaga viaţă a lui Iisus. În schimb, ele se concentrează pe cariera Lui publică, ce a durat în jur de trei ani înainte ca El să fie executat. În afară de acei trei ani, singurele lucruri pe care îl ştim despre El le avem de la Matei şi Luca. Ei îşi încep evangheliile relatând evenimentele extraordinare ale naşterii Lui. Matei priveşte aceşti ani iniţiali prin ochii lui Iosif, tatăl lui Iisus. Luca spune povestea din punctul de vedere al Mariei, mama Lui.

După Luca, un înger a apărut Mariei după ce ea s-a logodit cu Iosif, dar înainte de a fi căsătoriţi, pentru a o anunţa că ea avea să aibă un fiu neobişnuit. Îngerul a spus că avea să conceapă un copil în mod miraculos, cu toate că era virgină. Acest lucru avea să se întâmple cu ajutorul Duhului lui Dumnezeu, numit mai des Duhul Sfânt în Noul

Testament (Luca 1: 26 – 35).

Când Iosif a aflat că Maria era însărcinată, el s-a gândit firesc că ea îi fusese necredincioasă. Iniţial el s-a hotărât să îşi retragă angajamentul de a se căsători cu ea. Dar Dumnezeu l-a avertizat pe Iosif într-un vis să nu acţioneze nesăbuit. El i-a spus lui Iosif că fiul din pântecele Mariei fusese implantat de Duhul Sfânt. Pe cât de greu trebuie să îi fi fost lui Iosif să creadă această mărturie, el a acceptat mesajul lui Dumnezeu ca fiind adevărat. În loc să o abandoneze pe Maria, el a trecut la a se căsători imediat cu ea (Matei 1: 18 – 25).

Cam în aceeaşi vreme un decret regal cerea tuturor iudeilor să se întoarcă» în oraşul din care se trăgeau pentru un recensământ. Pentru Iosif şi Maria aceasta însemna să călătorească la Betleem, oraşul în care locuise David. Sarcina Mariei era acum destul de avansată şi pe când erau în Betleem, ea I-a dat naştere lui Iisus. Luca povesteşte cum au apărut îngeri pe cerul nopţii şi au anunţat naşterea, păstorilor din câmpii. „Vă aducem o veste bună", au spus ei, „căci astăzi, în cetatea lui David, vi S-a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul" (Luca 2: 11).

Aceste cuvinte subliniază trei roluri hotărâtoare pe care avea să le îndeplinească copilul nou-născut.

— El avea să fie Mântuitor.

— Avea să fie recunoscut ca Hristos.

— Şi avea să fie respectat ca Domn.

Aceste nume aveau un sens special pentru păstori.

Ioan Botezătorul

— În limbajul lor un mântuitor era cineva care salva pe alţii dintr-un pericol mare.

— Cel de-al doilea nume, Hristos, era o altă formă a cuvântului Mesia. Îngerii confirmau că mult-promisul Mesia sosise.

— Mai departe, ei au adăugat că Mesia era Domn, un titlu acordat conducătorilor. Dar în primul secol era de asemenea un nume şi pentru Dumnezeu.

După ce îngerii le-au spus cum să găsească bebeluşul, păstorii s-au grăbit spre oraş. După ce au văzut copilaşul, păstorii au ieşit emoţionaţi şi au răspândit vestea a ceea ce văzuseră. Au mai venit şi

alţii la Betleem ca să găsească pe copilaş. Printre ei se găseau şi câţiva magi (sau oameni înţelepţi) de la est de Eufrat. Ei văzuseră un semn pe cerul nopţii şi au interpretat acest semn ca însemnând că un copil excepţional se născuse pentru a deveni rege al iudeilor.

Căutând acest copil, ei s-au dus mai întâi la palatul lui Irod cel Mare din Ierusalim. Un om foarte suspicios, Irod se temea mereu de comploturi care să îl detroneze sau care să creeze rivali pentru tron. După ce i-a ascultat pe magi, el a tras concluzia că ei văzuseră un semn ce marca naşterea lui Mesia. Cum auzise de la sfătuitorii lui că Mesia avea să vină din Betleem, el le-a spus magilor să meargă acolo, apoi să se întoarcă înapoi la el după ce găsiseră copilul (Matei 2: 1 – 8).

Magii l-au găsit pe Iisus, dar alegând să nu i se supună lui Irod, s-au strecurat afară din ţară fără a fi anunţa. Furios, Irod a dat ordin ca toţi copiii de sex masculin de doi ani şi mai mici din Betleem să fie ucişi. Iosif, avertizat într-un vis de planul lui Irod, a fugit cu familia lui în Egipt chiar înainte de masacru. A rămas acolo până ce Irod a murit cu puţin timp mai târziu. Apoi Iosif s-a întors cu Maria şi cu Iisus în micul oraş al Nazaretului din Galileea, cam la 100 de kilometri la nord de Ierusalim. Iisus a devenit bărbat în Nazaret, lucrând ca ucenic la Iosif, care era tâmplar.

În afară de povestirile din jurul naşterii Sale, Evangheliile nu mai spun prea multe lucruri despre începutul vieţii lui Iisus. Ele preiau povestea Sa când El se apropie de 30 de ani. Cam în acest timp Ioan, un văr de-al lui Iisus, a devenit cunoscut în Iudeea pentru că învăţa cu pasiunea unui profet (acest Ioan nu este acelaşi cu cel care a scris o evanghelie). Ioan trăia în pustiul de-a lungul Iordanului, iar oamenii veneau cu sutele pentru a fi asculta. Ca şi profeţii, el a insistat ca oamenii să îşi schimbe vieţile şi să se conformeze standardelor lui Dumnezeu.

Noul Testament numeşte acest fel de schimbare „pocăire". Şi profeţii îi rugaseră pe ascultătorii lor să se pocăiască. Dar pe lângă pocăire, Ioan i-a îndemnat pe oameni să facă un pas pe care nu îl mai ceruse niciun profet. Ioan le-a spus ascultătorilor lui să fie botezaţi. Botezul era o spălare ceremonială, în care Ioan scufunda complet pe oameni sub apă, apoi îi ridica. Acest gest, spunea el, servea la iertarea

păcatelor (Luca 3: 3). Botezul era atât de important în mesajul său încât istoria îl aminteşte drept Ioan Botezătorul.

Ioan a pretins că Dumnezeu l-a trimis ca să boteze pentru a pregăti Israelul pentru o mare personalitate ce avea să apară în curând (Ioan 1: 26 – 27). Ioan nu a specificat niciodată cine era această persoană, fiindcă Ioan însuşi nu ştia (Ioan 1: 30 – 33). Acest lucru s-a schimbat într-o zi când Iisus a venit la Ioan şi a cerut să fie botezat. Când Ioan a îndeplinit cererea, el a văzut un semn pe care Dumnezeu îi spusese să îl caute. Când Iisus a ieşit din apă, Duhul lui Dumnezeu s-a coborât peste El, coborârea devenind vizibilă pentru ca să o vadă Ioan. Ioan a auzit de asemenea o voce din ceruri spunând: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care îmi găsesc desfătarea" (Marcu 1: 9 – 11; Luca 3: 21 – 22).

Ispitirea din pustie începând cu acel moment, Ioan şi-a îndreptat ucenicii spre Iisus, cu toate că Iisus nu era gata să înceapă o carieră publică. Mai întâi El tre'

Buia să îşi întărească gândirea şi duhul pentru cele ce îi stăteau înainte. Pentru aceasta El S-a retras mai departe în pustie pentru a posti timp de 40 de zile, ce se ruga. Postitul era o practică religioasă obişnuită în primul secol, cu toate că puţini oameni ţineau un post 40 de zile. În timpul unui post nu se mânca niciun pic de mâncare, lăsând lungi perioade de timp pentru rugăciune şi meditaţie. Cei ce practicau această disciplină au văzut adesea că le oferea o minte mai clară, mai focalizată.

Când cele 40 de zile se apropiau de sfârşit, Satan şi-a făcut apariţia. Dacă în Vechiul Testament l-am văzut pe Satan doar ocazional, în evanghelii el este mereu ascuns în spatele scenei. Scopul lui este de a fi învinge pe Iisus şi de a distruge munca pe care L-a trimis Dumnezeu pe Iisus ca să o facă. Atunci când Satan a apărut în pustie, el a aruncat o serie de ispite către Iisus. Toate erau menite să îl atragă pe Iisus de la credinţa singulară în Dumnezeu. Dar Iisus a rezistat fiecărei ispite, iar Satan s-a retras, căutând o cale mai bună de a ataca (Luca 4: 1 – 13).

Pregătirea apostolilor

Acum gata să îşi înceapă cariera publică, Iisus S-a întors în

Galileea. Acolo a adunat doisprezece bărbaţi care să călătorească şi să lucreze cu El, şi apoi după ce El avea să nu mai fie să îi continue lucrarea. Ei s-au alăturat unui grup din jurul Lui cunoscuţi ca ucenicii Lui. Un ucenic este o persoană care învaţă şi care stabileşte o relaţie apropiată cu un stăpân învăţător. Pe lângă a fi ucenici, cei doisprezece erau numiţi şi „apostoli", de la un cuvânt ce înseamnă „a fi ambasador". Iisus avea să îi trimită ca reprezentanţii Lui personali în lume.

Cei doisprezece apostoli includeau două perechi de fraţi, Petru şi Andrei, împreună cu Iacov şi Ioan. Trei dintre ei – Petru, Iacov şi Ioan – au avut o relaţie unică cu Iisus, ceea ce i-a pus deoparte chiar şi faţă de ceilalţi apostoli. Iisus îi lua pe aceştia trei cu El atunci când nimeni altcineva nu era prezent. Iar după moartea Lui, ei au devenit cei mai mari conducători ai comunităţilor creştine timpurii.

De la început, Iisus a plănuit să îi trimită pe apostoli peste graniţă ca şi purtătorii lui personali de cuvânt. Şi totuşi trecuturile lor nu îi recomandau pentru o astfel de lucrare. Câţiva dintre ei erau pescari. Unul era vameş. Un altul era un activist politic asociat unui grup cunoscut pentru promovarea insurecţiei. Totuşi. Iisus era convins că ei erau materialul neprelucrat din care avea să-şi modeleze învăţători eficienţi. Cei doisprezece, cum erau ei cunoscuţi, mergeau cu El peste tot şi de multe ori i-a luat la o parte pentru a îi pregăti în mod special.

Mulţimile cresc în jurul lui Iisus

Devreme în pregătirea lor, Ioan Botezătorul a fost arestat şi decapitat (Marcu 6: 17 – 29). El provocase tronul acuzându-l pe împărat de imoralitate. Moartea lui Ioan i-a adus mare suferinţă lui Iisus, care îl admira foarte mult pe Ioan. Mai mult, în moartea lui Ioan, Iisus putea prevesti ceea ce avea să i se întâmple Lui atunci când conducătorii aveau să se întoarcă împotriva Lui.

Deja autorităţile începuseră să îl remarce pe Iisus. Învăţând din oraş în oraş, El atrăgea mari mulţimi. În afară de oraşul său natal. El era primit cu entuziasm peste tot. Două lucruri îi atrăgeau pe oameni la El. În primul rând era modul plin de forţă în care învăţa. Ascultătorii Lui erau uimiţi că fiul unui tâmplar, fără educaţie formală, le oferea mai multă înţelepciune şi înţelegere decât scribii şi rabinii (Matei 7: 28

– 29).

În al doilea rând era puterea mare pe care o manifesta. Oriunde se ducea, Iisus vindeca tot felul de infirmităţi şi handicapuri doar printr-un cuvânt sau o atingere. El reda sănătatea oamenilor care erau şchiopi, surzi, orbi, epileptici, precum şi celor care sufereau de alte maladii precum lepra. De trei ori a înviat câte o persoană moartă. Una era fiul unei văduve din sătucul Nain (Luca 7: 1 – 17). O alta a fost tânăra fiică a unui oficial al sinagogii (Luca 8: 49 – 56). Iar cealaltă era un prieten apropiat pe nume Lazăr, care locuia în apropierea Ierusalimului (Ioan 11: 1 – 46). Iisus a susţinut că astfel de demonstraţii de putere (sau „miracole", cum le numeşte Bibia) demonstrau că el vorbea un mesaj de la Dumnezeu (Ioan 5: 36).

Un anume grup de miracole atrag atenţia în mod special. De multe ori El a dat de oameni care se aflau sub influenţa vreunui duh rău. Era ca şi cum aceste duhuri invadatoare preluau corpurile victimelor lor şi le obliga să se comporte în feluri care le făcea rău şi îi distrugea. Când Iisus vorbea acestor duhuri, El li se adresa de parcă ar fi fost o fiinţă diferită de persoana al cărei trup îl controla. Duhurile ce controlau aceste persoane nu numai că îi răspundeau, dar îl şi numeau Sfântul lui Dumnezeu (Marcu 1: 23 – 24) şi Fiul Dumnezeului cel Preaînalt (Luca 8: 26 – 28). Fără excepţie, Iisus s-a opus cu asprime acestor duhuri. Şi printr-o singură poruncă putea să îi scoată din trupurile pe care le ocupaseră.

Iisus a tratat prezenţa acestor duhuri rele ca dovada muncii lui Satan în lume. Scoţând duhurile rele (mai des cunoscute sub numele de „demoni"), El a declarat război lui Satan. El îl dădea pe Satan jos dintr-o poziţie dominantă (Luca 11: 15 – 20). S-a răspândit repede cuvântul că Iisus avea puterea de a obliga demonii să i se supună. Şi mai târziu, când criticii Lui au încercat să îl discrediteze, ei au fost obligaţi să recunoască extraordinara lui putere asupra duhurilor rele.

Opoziţia începe să crească

Uimiţi în mod constant de miracolele Lui şi de ceea ce învăţa El, masele de oameni au început să speculeze că Iisus trebuie să fie Mesia. Dar acum începeau primele lor dezamăgiri în ceea ce-L priveşte pe El. Aşteptările populare erau că Mesia avea să stabilească o împărăţie

politică cu intenţia specifică de a îi înlătura pe romani şi de a îi reda Israelului libertatea. Nu numai că Iisus nu a arătat niciun interes în aspiraţiile politice, dar El S-a şi opus oricărui efort de a fi încoronat (Ioan 6: 15). Sigur, El vorbea despre împărăţia lui Dumnezeu. Dar El nu a descris-o niciodată ca o instituşie politică sau militară. „Împărăţia lui Dumnezeu este în mijlocul vostru", le-a spus El mulţimilor (Luca 17: 20 – 21). Şi când le-a descris împărăţia, El a vorbit în sensul de a avea o inimă care avea o perspectivă şi o atitudine dumnezeiască.

Dar mulţimile nu au înţeles niciodată pe deplin aceste cuvinte. Şi nici cei din cercul Lui intim. Până la sfârşitul vieţii Sale, proprii Lui apostoli erau confuzi în legătură cu natura a ceea ce Iisus numea tot mai mult „împărăţia Mea". Ei se certau între ei cine avea să aibă poziţiile cele mai importante din împărăţie. Drept răspuns Iisus i-a mustrat pentru că nu înţeleseseră că împărăţia Lui nu avea nimic de-a face cu prestigiul şi măreţia, cel puţin în sensul obişnuit al măreţiei. În schimb, împărăţia Lui era despre a învăţa cum să-i slujeşti pe alţii cu o inimă altruistă. „Cel mai mare din împărăţia lui Dumnezeu", le-a spus El în mod repetat, „este cel care învaţă cum să slujească pe toţi ceilalţi" (Luca 22: 24 – 26). Uneori El spunea acest principiu sub forma unui paradox: „Cine este cel mai mic între voi toţi, acela este cel mai mare" (Luca 9: 48).

Iisus însuşi şi-a demonstrat atitudinea de servitor în tot ceea ce făcea. El nu a cerut niciodată tratament special. El era la fel de fericit dacă avea o cină umilă într-o casă săracă şi dacă era oaspete de onoare la cina unui cetăţean bogat. Într-adevăr, criticii Lui L-au depreciat pentru că petrecea atât de mult timp cu oamenii săraci, uneori imorali. Iisus le răspundea mereu spunând: „Nu cei sănătoşi au nevoie de doctor, ci cei bolnavi" (Matei 9: 11 – 12).

Dar critica lui Iisus creştea rapid. Învăţăturile Lui adesea intrau în contradicţie cu ideile preţuite ale scribilor şi rabinilor. El a îndreptat cuvinte înţepătoare către conducătorii religioşi care dădeau impresia că erau devotaţi lui Dumnezeu, dar ale căror inimi erau pline de înşelăciune şi egoism. Iar în templul din Ierusalim, El i-a atacat în mod deschis pe cei care se foloseau de religie pentru a trăi rentabil, adesea pe cheltuiala celor săraci (Marcu 11: 15 – 18). Inutil să mai adăugăm că

astfel de acţiuni i-au înmulţit doar duşmanii sus-puşi.

Schimbarea la faţă

Ştiind că opoziţia creştea tot mai mult, Iisus a început să îşi avertizeze apostolii de moartea care îl aştepta în Ierusalim. El a dat lui Petru, Iacov şi Ioan informaţii speciale pentru a înţelege ce avea să

Urmeze. Într-o zi El le-a cerut să îl urmeze pe un munte pentru a. Se ruga. Pe când. Se ruga, înfăţişarea Lui a trecut printr-o schimbare izbitoare, ca şi cum S-ar fi lepădat de natura Lui fizică. Biblia numeşte aceasta „schimbarea la faţă".

Deodată cei trei ucenici au văzut că Iisus vorbea cu alte două persoane, Moise şi Ilie, care reapăreau după multe secole. Ei vorbeau cu Iisus despre moartea care îl aştepta în Ierusalim. Apoi, la fel de brusc, Moise şi Ilie au dispărut. Uimit de aceste evenimente, Petru a spus repede: „Să construim trei colibe pe acest munte, una pentru Iisus, una pentru Moise şi una pentru Ilie". Dar imediat i-a înconjurat un nor şi din întunecimea lui s-a auzit o voce zicând: „Acesta este Fiul Meu preaiubit; de El să ascultaţi!" (Luca 9: 28 – 36).

Coborând de pe munte, Iisus le-a spus să nu spună nimic despre acest episod până ce nu avea să învie dintre cei morţi. Cei trei apostoli nu erau siguri ce voia El să spună prin învierea dintre cei morţi (Marcu 9: 9 – 10). Totuşi, El le spusese doar cu câteva zile mai înainte că liderii iudei aveau să îl maltrateze, să îl bată şi să îl omoare. De asemenea declarase că după ce avea să moară se va întoarce la viaţă şi va îndeplini lucrarea pe care I-o dăduse Dumnezeu (Matei 16: 21).

Ultima călătorie la Ierusalim

Ucenicii au alungat de fapt astfel de discuţii. Ei nu puteau înţelege semnificaţia a ceea ce le spunea Iisus. Ei fuseseră cu El la Ierusalim de câteva ori în timpul festivalurilor sfinte. În minţile lor Iisus avea să se folosească de unul dintre aceste festivaluri pentru a lua tronul şi a îşi stabili împărăţia. Aşa că tratau vorbele Lui despre uciderea Lui ca fiind doar afirmaţii cu vreun înţeles obscur.

Când a venit Pastele, Iisus şi ucenicii Lui au mai pornit încă o dată spre Ierusalim. Pe măsură ce se apropiau de oraş, mulţimi de oameni se îngrămădeau pentru a fi saluta. Ei ovaţionau în continuu pe când îşi făcea drum spre Ierusalim. Şi scandau fraze care îl numeau

drept mult-aşteptatul urmaş al lui David pe care îl preziseseră profeţii (Marcu 11: 9 – 10). Toate acestea păreau să confirme aşteptările apostolilor.

Ceea ce nu ştiau ei era că în altă parte marele preot şi alţii complotau să îl distrugă pe Iisus. El îi atacase pe conducătorii religioşi mult prea mult. Şi acum se părea că întreaga populaţie era gata să îl urmeze. Personalităţi puternice din Israel doreau să scape de El, dacă ar fi putut găsi vreo cale. Cu atâţia oameni în jurul lui Iisus, avea să fie greu să îl prindă.

Dar s-a dovedit că unul dintre apostoli le-a oferit conducătorilor iudei ocazia de care aveau nevoie. Numele acestui om era Iuda. Din motive neexplicate niciodată, Iuda a fost dezamăgit de Iisus. Satan a dat acea dezamăgire. Evanghelia după Ioan spune că Satan a plantat ideea în mintea lui Iuda de a fi trăda pe Iisus (Ioan 13: 2, 27). Din proprie iniţiativă, Iuda i-a abordat pe conducătorii evrei cu o ofertă de a fi preda pe Iisus în mâinile lor pentru un anumit preţ. Ei au căzut de acord să îi dea 30 de arginţi dacă avea să reuşească să facă ce promisese (Matei 26: 14 – 16).

Iuda a îndeplinit trădarea în noaptea de Paşti, în acea seară. Iisus se adunase cu ucenicii Lui într-o casă particulară pentru a mânca cina de Paşte. Iisus, cunoscând ceea ce făcuse Iuda, a muiat o bucată de pâine într-un sos condimentat. Ridicând-o, El a spus grupului: „Acela căruia îi voi muia bucăţica şi i-o voi da, acela Mă va trăda". Cu aceasta, El a dat pâinea lui Iuda, care a luat-o şi a plecat grăbit (Ioan 13: 21 – 30).

Cina Domnului între timp, Iisus a continuat să vorbească prevestitor despre o plecare ce avea să îl ia de lângă apostolii Lui. El le-a atras atenţia către pâinea nedospită care făcea parte din cina de Paştilor. Luând pâinea în mâinile Lui, El a spus: „Această pâine este trupul Meu, care se dă pentru voi" (Luca 22: 19). El a încurajat fiecare persoană să ia pe rând pâinea, să rupă o bucăţică şi să o mănânce. Apoi a ridicat un pahar de vin şi le-a spus: „Acesta este sângele Meu prin care fac un nou legământ. Şi îmi vărs sângele pentru cei mulţi pentru ca ei să poată avea iertarea păcatelor". (Matei 26: 27 – 28). Din nou i-a pus pe fiecare dintre ei să bea din pahar.

Toate aceste vorbe despre darea trupului şi vărsarea sângelui trebuie să-i fi izbit pe ucenici ca fiind vorbe ciudate. Dar Iisus îi pregătea pentru moartea care îl aştepta în doar câteva ore. Iar cu simbolurile pâinii şi vinului El a instituit o masă ceremonială care era destinată să devină actul central al închinării creştine. Această masă este cel mai bine cunoscută sub numele de Cina Domnului. În unele cercuri, creştinii o numesc Eucaristul, de la un cuvânt grecesc ce înseamnă „a da mulţumiri". Este o ceremonie destul de simplă, în care fiecare participant mănâncă o bucăţică de pâine nedospită, de obicei după o rugăciune. Apoi, după o altă rugăciune, închinătorii iau o gură de vin împreună.

Folosind aceste simboluri ale pâinii şi vinului, Cina slujeşte pentru a aminti de moartea îngrozitoare prin care a trecut Iisus. Când a instaurat Cina, Iisus le-a spus ucenicilor: „De câte ori mâncaţi din ele, faceţi-o în amintirea Mea" (1 Corinteni 11: 23 – 25). De asemenea este şi un memorial că cei care iau parte la Cina Domnului sunt într-o relaţie specială de legământ cu Iisus şi unul cu celălalt. Iisus a numit vinul „noul legământ făcut prin sângele Meu". Iar Noul Testament spune că în gestul de a mânca pâinea, creştinii sunt ca unul (1 Corinteni 10: 16 – 17).

Trădarea şi judecata

Când Iisus şi ucenicii au terminat Pastile, ei s-au strecurat afară din oraş într-o grădină particulară după ziduri. Iisus S-a retras de la oamenii Lui şi a început să se roage cu pasiune în legătură cu ceea ce avea să se întâmple în curând. Între timp Iuda a organizat o trupă înarmată. El ştia că Iisus şi apostolii Lui aveau să fie în grădină. Aşa că a coborât în acel loc împreună cu o trupă de oameni care duceau torţe, bâte şi săbii.

Iisus a fost luat cu forţa la o întâlnire târzie a sinedriului, o curte supremă a iudeilor de 70 de membri. Martorii mincinoşi stăteau deja la rând pentru a oferi dovezi care aveau să rezulte în condamnarea Lui la moarte. Judecata a continuat până în orele dimineţii, iar Iisus a fost lovit şi bătut în mod repetat în timpul calvarului.

În zori sinedriul L-a dus pe Iisus la palatul lui Pilat, guvernatorul roman al regiunii. Ei l-au rugat pe guvernator să dea ordinul de

răstignire a prizonierului lor. Când Pilat a întrebat care sunt acuzaţiile împotriva lui Iisus, nimic din ceea ce a auzit nu părea să merite moartea. Pilat era gata să îl elibereze pe Iisus, când mulţimea din afara curţii sale a devenit ameninţătoare. „Acest om a pretins că e rege", spuneau conducătorii iudei. „Dacă îl laşi să plece, nu eşti prietenul lui Cezar" (Ioan 19: 12).

De teama modului în care ar reacţiona Roma dacă cineva ajuta un om care pretindea să înfiinţeze o nouă împărăţie, Pilat a revenit la hotărârea lui. A pus să îl biciuiască pe Iisus, şi apoi să fie adus bătut şi sângerând în faţa mulţimilor. Pilat a încercat să provoace simpatia lor pentru Iisus. Dar ei au strigat: „Ia-L. Ia-L. Răstigneşte-L!" (Ioan 19: 15).

Moartea şi învierea în cele din urmă, Pilat a fost de acord cu sentinţa la moarte. Iar soldaţii lui, răspunzând vorbelor cum că Iisus era rege, au împletit crengi de spini şi I-au făcut o coroană, pe care I-au împins-o pe cap. Apoi L-au dus în afara oraşului la locul execuţiei, obligându-L să care crucea pe care aveau să îl pironească. Pe la mijlocul dimineţii El atârna pe cruce, cu cuiele în încheieturile mâinilor şi prin picioare pentru a fi ţintui într-un loc. Cu ceva timp mai târziu, pe la trei după-masa, El a spus: „S-a sfârşit". Aplecându-şi capul, El şi-a dat ultima suflare şi a murit (Ioan 19: 30).

După-masa târziu Pilat a permis familiei şi prietenilor să ia trupul Lui de pe cruce pentru îngropare. Pentru a fi siguri că era mort, soldaţii romani au împuns o suliţă în coasta Lui, străpungând cavitatea inimii. Un om bogat pe nume Iosif s-a oferit să lase ca Iisus să fie îngropat într-o peşteră din apropiere săpată într-un deal pentru a servi ca propriul lui mormânt.

Dat fiind că ziua următoare era sabatul şi era deja târziu după-masa, cei care L-au îngropat pe Iisus a trebuit să înfăşoare la repezeală trupul Lui în fâşii de pânză cu care îşi legau iudeii morţii. Obiceiurile de

Îngropare cereau şi alte pregătiri ale corpului, dar acele amănunte trebuia să aştepte până când se sfârşea sabatul (regulamentele iudaice interziceau oricui să facă muncă fizică în ziua sabatului, inclusiv pregătirea trupurilor pentru îngropare). Între timp, Iisus a fost pus în mormânt şi o piatră masivă a fost pusă pentru a

acoperi gura peşterii. Pilat a pus o trupă de pază înarmată la mormânt pentru a fi sigur că nimeni nu va fura trupul sau va crea tulburări în acel loc. Dar duminică dimineaţa, chiar înainte de răsărit, a apărut un înger şi a împins deoparte piatra. În panică, paznicii au părăsit locul. Cu câteva momente mai târziu câteva femei apropiate lui Iisus se apropiau de mormânt pentru a continua să îi pregătească trupul. Îngrijorate că nu aveau să fie în stare să mute piatra de la uşa peşterii, au fost surprinse să vadă că deja era dată la o parte. Spre şi mai marea lor uimire au privit înăuntru şi au văzut că trupul dispăruse. Aşezate frumos în mormânt erau totuşi fâşiile de pânză pe care le puseseră în jurul lui Iisus.

Au aflat în curând că Iisus revenise la viaţă. Biblia numeşte o astfel de întoarcere din moarte înviere. În timpul acelei zile, Iisus a confirmat învierea Lui celor care îl însoţiseră din Galileea. Ei s-au întâlnit cu El în mai multe locuri şi au avut lungi conversaţii cu El. Evangheliile înregistrează câteva ocazii când oamenii L-au văzut pe Iisus în timpul următoarelor 40 de zile. Noul Testament spune că în jur de 500 de oameni au fost martori oculari a învierii Lui (1 Corinteni 15: 6).

În săptămânile ce au urmat Paştilor, apostolii au fost cu Iisus de mai multe ori. Ei s-au întors pentru scurte perioade în Galileea, dar s-au întors în Ierusalim după doar câteva zile. Acum se apropia sărbătoarea Cincizecimii. Aceasta era un festival al recoltei care avea loc întotdeauna la 50 de zile după Paşte. Chiar înainte de Cincizecime, Iisus şi-a dus apostolii pe un deal în afara Ierusalimului. Acolo, pe când vorbeau cu El, Iisus a început să se ridice în aer. Continuând să se înalţe, El le-a dispărut din câmpul vizual.

Pe când ucenicii uimiţi continuau să se uite, deodată doi îngeri li s-au alăturat. Ei au anunţat că Dumnezeu îl luase pe Iisus în ceruri. El avea să rămână acolo, au spus ei, până la o anumită dată din viitor, când avea să se întoarcă (Fapte 1: 9 – 11). Acum apostolii au început să înţeleagă ce dorise de fapt Iisus să spună în noaptea dinainte de a fi trădat, când a spus: „Eu Mă duc într-un loc pe care voi nu îl cunoaşteţi. Şi la fel cum plec, aşa Mă voi şi întoarce, aşa că unde sunt Eu, veţi fi şi voi" (Ioan 14: 3 – 6).

Iisus folosise timpul de la învierea sa pentru a le da apostolilor Lui o înţelegere mai deplină a motivului pentru care fusese necesar ca El să sufere şi să moară (Luca 24: 44 – 48). În fond, cu toată puterea pe care o arătase de atâtea ori, de ce nu şi-a folosit Iisus puterea ca să-i prindă, să-şi copleşească duşmanii şi să plece din Ierusalim neatins? Restul Noului Testament serveşte pentru a răspunde la această întrebare. Ceea ce îndeplinea Dumnezeu prin moartea şi învierea lui Iisus întrecea orice şi-ar fi imaginat vreodată apostolii. Acum ei erau însărcinaţi cu responsabilitatea de a vesti ceea ce făcuse Dumnezeu.

De fapt, chiar înainte de a se fi înălţat la ceruri, Iisus a dat o ultimă poruncă apostolilor Săi. El i-a însărcinat să ducă povestea Lui la toate naţiunile de pe pământ (Matei 28: 18 – 20). Noul Testament ne spune în cartea Faptelor cum au îndeplinit această poruncă. Dar înainte să trecem la acea parte a povestirii, trebuie să cercetăm mai bine lucrurile pe care le-a învăţat Iisus.

Capitolul XIX PILDE DESPRE ÎMPĂRĂŢIE

Iisus a folosit un stil de învăţare cu totul unic. El învăţa prin povestiri numite „pilde". Pildele erau povestiri despre un lucru care ilustrau adevărul despre altceva. În pilde era ascuns un anumit principiu pe care Iisus dorea ca ucenicii Lui să îl urmeze.

Matei 13 oferă un exemplu izbitor în legătură cu modul în care folosea Iisus această abordare. Capitolul se construieşte în jurul a opt pilde care descriu un aspect al împărăţiei lui Dumnezeu (sau împărăţia cerurilor, cum o numesc câteodată evangheliile). Şase dintre pilde încep cu cuvintele: „Împărăţia cerurilor a fost asemănată cu…". Apoi trăgeau paralele între împărăţie şi un om al cărui duşman a semănat buruieni în grâul lui o sămânţă de muştar o bucată de drojdie amestecată cu aluatul un om care ară un câmp un negustor în căutare de perle deosebite un năvod

După cum vedeţi, aceste subiecte nu au prea multe în comun cu împărăţia lui Dumnezeu. Şi nici detaliile din parabole nu au legătură imediată cu împărăţia. Dar Iisus face o comparaţie la nivelul principiilor, nu al detaliilor. În spatele fiecărei povestiri ne aşteaptă cel puţin un principiu pe care Iisus vrea ca noi să îl descoperim, fiindcă aceste principii ilustrează un adevăr despre împărăţie.

Iisus de obicei spunea o pildă, apoi lăsa ca ascultătorii Lui să prindă înţelesul ei. Totuşi, în Matei 13 El explică pe deplin ce înseamnă două dintre pilde. Privind la explicaţiile Lui, putem înţelege mai bine cum să interpretăm alte pilde, atât aici cât şi în alte locuri.

Pilda semănătorului

Capitolul se deschide cu una dintre cele mai bine cunoscute povestiri pe care le-a spus Iisus vreodată. În mod obişnuit cunoscută drept pilda semănătorului, mai este numită şi pilda solurilor. Povestirea ne spune despre un fermier ce seamănă un câmp. Unele seminţe au căzut pe lângă o potecă din apropiere, unde pământul era bine bătătorit. Păsările au mâncat repede aceste seminţe expuse. Altele au căzut pe un pământ care nu fusese pregătit pentru semănat. Aici erau pietre mari la suprafaţă. Drept rezultat, aceste seminţe nu au putut să îşi dezvolte rădăcini adânci, iar când zilele s-au încălzit ele s-au ofilit repede în soarele arzător.

Alte seminţe au căzut într-o zonă în care pământul era bogat şi adânc, dar în care deja se stabiliseră spinii. Aceste seminţe au încolţit şi au crescut o vreme, dar apoi au fost sufocate de spini. În sfârşit, multe seminţe au căzut pe pământ fertil, au ajuns la maturitate şi au dat multe roade. Iisus a încheiat pilda spunând: „Cine are urechi de auzit, să audă” (Matei 13: 1 – 9). Acesta era modul Lui de a spune: „Ascultaţi cu atenţie. Nu pierdeţi nimic din ce vă spun Eu”.

Mai târziu Iisus a explicat că pilda era despre „cuvântul împărăţiei” şi despre modurile diferite în care îl primeau oamenii. Poate de aceea a făcut El la sfârşit apelul de a asculta cu atenţie. Seminţele mâncate de păsări reprezintă oamenii care nu absorb niciodată cu adevărat cuvântul lui Dumnezeu deoarece cad sub influenţa „celui rău”, un nume pe care Iisus îl dă în mod frecvent lui Satan. Seminţele din locurile stân-coase reprezintă oamenii care la început primesc cuvântul lui Dumnezeu cu bucurie. Totuşi, neavând rădăcini adânci, ei cad de la Dumnezeu când apare suferinţa sau persecuţia.

Cât despre seminţele dintre spini, ele simbolizează persoanele care primesc cuvântul lui Dumnezeu cu bucurie la început, dar apoi îngrijorările de zi cu zi sau căutarea bogăţiei le distrage atenţia. Drept

consecinţă, vieţile lor nu se dovedesc a fi roditoare. În slujba lui Dumnezeu, în sfârşit, seminţele ce cad pe pământ bun îi reprezintă pe cei care aud cuvântul lui Dumnezeu, îl înţeleg şi permit ca influenţa lor să

Crească în ei (Matei 13: 18 – 23). Acesta este în mod evident felul de ascultători pe care îi dorea Iisus ca ucenici.

Pilda neghinei

Acum, după ce i-a îndemnat să asculte cu atenţie la „cuvintele împărăţiei", Iisus a trecut la cele şase pilde care încep prin „împărăţia cerurilor a fost asemănată cu…". Putem grupa aceste pilde în trei perechi, fiecare pereche dezvoltând o anumită temă. Pilda buruienilor şi pilda năvodului formează prima pereche. Ele vorbesc despre creştinii falşi în împărăţia lui Dumnezeu. Astfel de oameni sunt ca buruiana pe care a descoperit-o un om când a început să-i crească grâul. Buruienile erau lucrarea unui duşman care le-a semănat intenţionat în câmp.

Aceste buruieni erau numite neghină. În fazele ei iniţiale de creştere, neghina seamănă foarte mult cu grâul. De aceea este foarte greu să le deosebeşti. Ştiind că ar putea face rău grâului dacă ar scoate neghina, proprietarul din povestire s-a hotărât să lase grâul şi neghina să crească împreună. La vremea recoltei el le-a poruncit culegătorilor să adune mai întâi neghina, să lege în snopi şi să o ardă. După aceea au adus grâul în hambarul lui (Mateil3: 24 – 30).

Pilda năvodului se sfârşeşte în mod asemănător. Năvodul a fost aruncat în mare şi tras spre mal. Pe când era târât, a adus cu el mulţi peşti buni. Dar a adus şi peşti netrebuincioşi. O dată ce l-au tras la mal, lucrătorii a trebuit să despartă peştele bun de cel rău, la fel ca şi culegătorii care îndepărtau neghina din grâu (Matei 13: 47 – 50).

Explicând pilda buruienilor, Iisus S-a identificat cu cel care a plantat sămânţa cea bună. Câmpul reprezenta lumea, a spus El, iar grâul simboliza pe „fiii împărăţiei". Invers, neghina era „fiii celui rău", plantată de duşman, care era Satan. Recolta reprezenta un moment pe care Iisus l-a prezis adesea, o vreme când Dumnezeu avea să pună capăt lumii şi să judece toată omenirea. În acea zi îngerii vor sluji ca şi

culegătorii Lui (Matei 13: 36 – 43). După ce le-a dat această explicaţie a pildei, El i-a mai sfătuit o dată: „Cine are urechi de auzit, să audă”.

După cum am menţionat mai înainte, este neobişnuit ca Iisus să interpreteze o pildă atât de amănunţit. Totuşi, chiar şi aici Iisus nu dă decât o explicaţie parţială a povestirii Lui. El indică ce reprezintă elementele povestirii, dar ne lasă pe noi să izolăm principiile care se află în spatele pildei. În acest caz există cel puţin trei principii pe care trebuie să le recunoaştem:

— În primul rând, împărăţia lui Dumnezeu va atrage pe unii care nu sunt cinstiţi şi sinceri în dedicarea lor. Iniţial ei vor arăta ca nişte creştini. Dar trecerea timpului va descoperi adevărata lor natură, la fel cum s-a întâmplat şi cu neghina.

— În al doilea rând, Dumnezeu îi recunoaşte pe ucenicii sinceri de cei care doar pretind că îi slujesc. El vede buruienile de la început.

— Şi în al treilea rând, Dumnezeu va îndepărta în cele din urmă pe prefăcuţi din împărăţia Lui.

Se poate ca dumneavoastră să găsiţi şi alte principii în această pildă, căci Iisus spunea adesea povestiri cu mai multe niveluri de semnificaţii. Dar principiile majore din spatele unei pilde sunt de obicei evidente după doar puţină gândire. Acest lucru este mai ales adevărat în legătură cu restul pildelor din Matei 13. Pilda seminţei de muştar şi a aluatului sunt despre mici începuturi care duc la rezultate mari. Mica sămânţă de muştar, o dată ce a fost plantată, se transformă într-o plantă atât de mare încât păsările îşi fac cuib în ea. La fel este şi cu împărăţia lui Dumnezeu. Influenţa ei poate părea nesemnificativă la început, dar oriunde face rădăcini, împărăţia se întinde şi are un impact tot mai mare. La fel, un pic de drojdie frământată într-o măsură de aluat are o influenţă mult mai mare decât ar sugera mărimea ei. Pe când drojdia îşi face treaba în liniște, face ca întregul aluat să dospească (Matei 13: 31 – 35).

Alte pilde despre împărăţie în următoarele două pilde, Iisus se ocupă de priorităţi. Una vorbește despre un om care a dezgropat o comoară ascunsă în timp ce ara. Cum lucra un pământ care aparţinea altcuiva, comoara nu era a lui din punct de vedere legal. De aceea a pus înapoi comoara în pământ, s-a grăbit să vândă tot ce avea şi a

cumpărat pământul. În cea de-a doua povestire, un negustor de perle a dat peste o perlă deosebită. Şi el şi-a vândut toate posesiunile pentru a căpăta această comoară pe care tocmai o găsise (Matei 13: 44 – 46). Aici din nou principiul este evident. Aceste pilde accentuează valoarea împărăţiei. Ea este atât de valoroasă încât ar trebui să o preţuim mai mult decât orice altceva din viaţă.

Ceea ce ne aduce la motivul principal pentru care Iisus a folosit pildele. El nu a spus niciodată o pildă doar pentr-a ilustra un principiu. Scopul lui mai mare era ca principiul să se înrădăcineze în vieţile noastre. Pildele, cu alte cuvinte, aveau mereu implicaţii practice. Putem vedea aceasta atât în pilda buruienilor, cât şi în cea a năvodului.

— La nivel practic, ele avertizează că Dumnezeu nu poate fi păcălit dacă noi doar ne prefacem că suntem creştini. El ştie care este caracterul nostru cu adevărat şi se va comporta cu noi în consecinţă.

— Pentru cei dedicaţi sincer lui Dumnezeu, aceste pilde slujesc în a observa că există prefăcuţi. Adevăraţii ucenici ai lui Iisus trebuie să fie pregătiţi pentru falsuri, din moment ce comportamentul falşilor creştini dezamăgeşte în mod sigur pe adevăraţii ucenici ai lui Iisus. Dar ar fi o greşeală să devenim dezamăgiţi din cauză că unii nu sunt sinceri. În fond, noi suntem chemaţi să fim parte din împărăţie din cauza a ceea ce credem despre Dumnezeu, nu din cauza a ceea ce credem despre oameni.

În acest moment din Matei 13 Iisus şi-a întrebat discipolii: „Înţelegeţi ce vă spun Eu?" Ei au răspuns că au înţeles. Iisus le-a mai oferit atunci o ultimă pildă, o pildă despre un cărturar. În acest caz căi – 196

Turarul reprezintă orice persoană care cunoaşte legea lui Dumnezeu. Iisus a spus că atunci când un cărturar devine discipol al împărăţiei Sale, el este ca un om care are o mare varietate de mărfuri şi de lucruri valoroase în casă, unele dintre ele vechi, altele noi. Aceasta îi permite să scoată ceea ce este mai potrivit, fie vechi, fie nou, în conformitate cu nevoile din acel moment (Matei 13: 51 – 52).

Cărturarii erau, bineînţeles, specialişti în limbajul lui Moise şi al Profeţilor. Ei înţelegeau adevărul pe care Dumnezeu îl dăduse lui Israel în secolele de început – ceea ce am putea numi „vechiul" adevăr. Acum

Iisus instaura „noul” adevăr, cuvântul împărăţiei. Astfel, când cărturarul devine un discipol al împărăţiei, el stăpâneşte adevărul, atât pe cel vechi, cât şi pe cel nou, şi poate alege adevărul cel mai potrivit pentru o anumită situaţie.

Nu oricine auzea pildele câştiga astfel de îndemânare în folosirea adevărului. Iisus a fost foarte clar în legătură cu acesta idee (Matei 4: 10 – 12). Mulţi aveau să vadă pildele Lui ca nimic mai mult decât mici povestiri interesante. Alţii aveau să nu înţeleagă deloc scopul pildelor. Doar cei cu inimile acordate împărăţiei aveau să audă înţelesul mai adânc al învăţăturii Lui.

Astfel de inimi erau mereu puţine la număr, cel puţin în timpul vieţii Sale. Interesant, în cele câteva ocazii în care Iisus a explicat înţelesul unei pilde, nu a fost niciodată în faţa auditoriului Său mai larg, ci doar cu ucenicii Lui cei mai apropiaţi, de obicei în particular. El considera că aceşti ucenici erau mai serioşi decât mulţimile care. Veneau să îl asculte. Ceea ce observa El în mulţimi L-a determinat să îi descrie în cuvintele lui Isaia: „Veţi auzi cu urechile voastre şi nu veţi înţelege; veţi privi cu ochii voştri şi nu veţi vedea. Căci inima acestui popor s-a împietrit; au auzit greu cu urechile şi şi-au închis ochii” (Matei 13: 13 – 15).

Pentru ucenicii lui Iisus, acest citat din Isaia avea multe implicaţii. Provenea din scena în care Isaia acuzase Israelul de a fi un martor care nu îşi făcuse datoria. În cuvintele lui Isaia, Dumnezeu îl chemase pe Israel să fie martor naţiunilor din apropiere, dar Israel surzise şi orbise faţă de Dumnezeu. Isaia a prezis apoi ziua în care Dumnezeu avea să

Ridice un martor credincios care avea să fie cu adevărat mesagerul Lui către naţiuni.

Iisus însuşi era acel martor. Iar în lucrarea Lui cu apostolii, El îi pregătea şi pe ei să fie martori. De aceea i-a pus în contrast cu masele de oameni spunând: „Dar ferice de ochii voştri că văd şi de urechile voastre că aud” (Matei 13: 16). Aceste cuvinte aveau să îi ducă imediat înapoi la temele martorilor din Isaia. Şi aceasta le-ar fi adâncit înţelegerea motivului pentru care Iisus tot spunea: „Cine are urechi de auzit, să audă”. Ceea ce învăţau de la Iisus aveau să spună într-o zi şi

altora. Într-adevăr, chiar ultimele Lui cuvinte către ei au fost: „Îmi veţi fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria şi până la marginile pământului" (Fapte 1: 8).

Ca martori ei înşişi, ei şi-au dezvoltat stilurile lor personale de a învăţa pe alţii. Niciunul dintre ei nu avea să folosească pildele în modul în care a făcut-o Iisus. Dar pildele Lui au continuat să aibă ecou prin ceea ce învăţau ei şi în modul în care trăiau. Pildele Lui erau povestiri de neuitat scrise în jurul unor principii eterne. Şi după secole ele au un impact la fel de izbitor ca orice altă parte a Scripturii.

Capitolul XX ÎNVĂŢĂTURILE LUI IISUS

Când Iisus i-a învăţat pe oameni, tema lui constantă era împărăţia lui Dumnezeu. Niciodată nu a dat o definiţie împărăţiei şi a folosit cuvântul într-o varietate de moduri. Dar zi după zi El vorbea despre viaţă în lumina împărăţiei. Poate că cel mai mult S-a apropiat de o definiţie în Predica de pe Munte, discursul Lui cel mai lung şi mai bine cunoscut, în această predică, El a dat indicaţii în legătură cu rugăciunea. El le-a spus ucenicilor Lui: „Voi aşa să vă rugaţi: „Tatăl nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-Se Numele Tău; vie împărăţia Ta; facă-Se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ". (Matei 6: 9 – 10).

Vie împărăţia Ta. Facă-Se voia Ta. Cu alte cuvinte, împărăţia lui Dumnezeu triumfă în orice vârstă şi în orice loc unde oamenii fac cu bucurie voia Lui. Împărăţia nu este un loc pe hartă. Nu este o putere imperială cu armate puternice şi centre de guvernare. În schimb, împărăţia se găseşte oriunde oamenii sunt gata să se supună lui Dumnezeu.

Astfel, Iisus avea să spună cu o altă ocazie: „Împărăţia lui Dumnezeu este între voi" (Luca 17: 21). Împărăţia creşte doar dacă persoanele îşi predau inimile lui Dumnezeu şi trăiesc după poruncile Lui. Alegându-şi calea, ei îl invită pe Dumnezeu să domnească în duhurile lor, în sufletele lor. El devine cu adevărat Domnul lor, întronat în vieţile lor. Un scriitor al Noului Testament, accentuând natura interioară a împărăţiei, a descris-o ca „dreptate, pace şi bucurie în Duhul Sfânt" (Romani 14: 17).

Împărăţia dreptăţii

Iisus a vorbit despre împărăţie în funcţie de dreptate. În Predica

de pe Munte El le-a spus ucenicilor Lui: „Dacă dreptatea voastră nu întrece pe cea a cărturarilor şi a fariseilor, cu niciun chip nu veţi intra

În împărăţia cerurilor" (Matei 5: 20). Cu acest avertisment, am face bine să cunoaştem mai bine ce înseamnă a fi cu adevărat drept.

În Biblie, dreptatea se centrează pe tratarea corectă a oamenilor. Vorbind în mod strict, a fi drept înseamnă a te ridica la aşteptările lui Dumnezeu, atât în atitudine, cât şi în faptă. Noe a fost singurul om din generaţia lui pe care l-a considerat Dumnezeu drept (Geneza 7: 1). Alţii descrişi ca drepţi mai sunt şi Avraam, Iov şi David. David, într-adevăr, a capturat esenţa dreptăţii când a scris: „Domnul mi-a răsplătit după dreptatea mea, mi-a făcut după curăţia mâinilor mele; căci ani păzit căile Domnului, nu m-am depărtat cu răutate de Dumnezeul meu". (2 Samuel 22: 21 – 22).

În mod obişnuit, a fi drept înseamnă a avea atitudinea corectă faţă de alţii şi a-i trata cum trebuie. David s-a referit la aceasta când şi-a descris mâinile ca fiind curate. El nu şi le murdărise prin fapte pline de răutate. Din psalmii lui David ştim că comportamentul lui nu era decât o prelungire a inimii lui. El era drept pe dinăuntru şi pe dinafară. Biblia îl descrie ca pe „un om după inima lui Dumnezeu", ceea ce înseamnă că inima îi era în armonie cu Dumnezeu (1 Samuel 13: 14).

În contrast, dreptatea cărturarilor şi fariseilor era adesea superficială. Era doar în afară. Poporul lui Israel, cerând îndrumare de la cărturari, învăţaseră să ţină textul legii lui Dumnezeu, şi nu duhul ei. Ei nu văzuseră (fiindcă nu îi învăţaseră cărturarii) că dreptatea este mai întâi de toate o problemă a inimii. Din acest motiv, Iisus a folosit Predica de pe Munte pentru a reinterpreta legea. El a explicat că Legea vorbea despre atitudini la fel de mult ca şi despre fapte.

De exemplu, Cele Zece Porunci spuneau: „Să nu ucizi". Aceasta înseamnă mai mult decât pur şi simplu a omorî pe cineva, a spus Iisus. Înseamnă şi a urî oamenii sau a îi numi nebuni (Matei 5: 21 – 22). Ura otrăveşte duhul nostru interior – domeniul împărăţiei – la fel de sigur ca şi luarea vieţii cuiva. Apoi Iisus a mai vorbit despre porunca: „Să nu comiţi adulter". Din nou a arătat că putem viola această poruncă la fel de bine cu gândurile noastre ca şi cu faptele noastre. A concentra

dorinţa sexuală asupra cuiva care nu este soţul sau soţia noastră arată că nu suntem devotaţi în mod singular partenerului nostru. În inimile

Noastre am comis deja adulter, corupând duhul nostru interior în timp ce facem acest lucru (Matei 5: 27 – 28).

Împărăţia vizibilă

Cu exemple ca acestea, Iisus nu numai că a învăţat o noţiune mai adâncă a dreptăţii, dar a şi pus domeniul împărăţiei în duhul nostru interior. Împărăţia înseamnă reformarea atitudinilor şi dorinţelor, obiceiurile inimii noastre. Totuşi există şi un aspect exterior al împărăţiei. Împărăţia este ceva care poate fi văzut. Dobândeşte această calitate atunci când oamenii care au împărăţia în interiorul lor se strâng laolaltă. Societatea pe care o creează ei este diferită de orice alta de pe pământ, căci este o comunitate în care domină voia lui Dumnezeu. În acest sens Iisus a intenţionat ca biserica (comunitatea de oameni care îl urmează) să fie o expresie a împărăţiei.

De aceea a vorbit Iisus despre împărăţie nu doar ca ceva din interiorul nostru, dar ca ceva ce suntem noi pe dinăuntru. „Împărăţia a fost vestită din zilele lui Ioan Botezătorul", a spus El, „iar de atunci oamenii dau năvală în ea" (Luca 16: 16). În pilda omului care a găsit neghină în grâul lui, Iisus L-a descris pe Dumnezeu ca îndepărtându-i pe făcătorii de rele din împărăţia Sa (Matei 13: 41). Şi un scriitor de mai târziu L-a descris pe Dumnezeu ca fiind însărcinat cu transferul nostru din domeniul întunecimii spirituale în împărăţia Sa (Coloseni 1: 13). Acestea sunt toate afirmaţii care descriu împărăţia ca ceva vizibil şi observabil.

Forma ultimă a acestei împărăţii vizibile încă nu a fost simţită. Iisus a privit-o când a vorbit de toate categoriile, alăturându-i pe Avraam, pe Isaac şi pe Iacov în împărăţia lui Dumnezeu (Matei 8: 11). El de asemenea privea la o fază finală a împărăţiei când a învăţat despre judecata finală a lui Dumnezeu asupra omenirii. El a spus că Dumnezeu va zice celor credincioşi Lui: „Veniţi, moşteniţi împărăţia care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii" (Matei 25: 34).

Văzută în acest fel, împărăţia este o existenţă în care intrăm după moarte. Noul Testament o descrie ca viaţă veşnică în prezenţa lui Dum

Nezeu. Creştinii de obicei o numesc pur şi simplu cer. Noul Testament pune semn de egalitate între împărăţie şi ceruri de mai multe ori. Unul dintre apostoli, în închisoare şi înfruntând posibilitatea de a fi ucis, a scris unui prieten zicând: „Domnul mă va scăpa de orice lucrare rea şi mă va păstra pentru împărăţia lui cerească" (2 Timotei 4: 18). Iar un alt scriitor al Noului Testament le-a spus primilor creştini că ei erau „moştenitori ai împărăţiei", referindu-se din nou la răsplata pe care o păstrează Dumnezeu în ceruri pentru cei ce îl iubesc (Iacov 2: 5).

Această formă exterioară a împărăţiei a atras atenţia profeţilor. Cu secole înainte, ei au prevăzut influenţa asupra miilor de oameni ce aveau să iI urmeze pe Iisus. Ceea ce au văzut ei părea să se asemene cu dezvoltarea unei noi împărăţii, iar limbajul profeţilor reflectă această viziune. Din cauză că profeţii s-au concentrat asupra împărăţiei vizibile, oamenii din jurul lui Iisus credeau că Mesia avea să fie un conducător politic şi militar. Drept rezultat, lui Iisus I-a fost greu să le explice adevărata esenţă a împărăţiei.

Mulţumire interioară şi bucurie

Pentru a contrabalansa preocuparea lor cu interesele externe, Iisus le-a tot cerut ascultătorilor Săi să îşi cerceteze sinele interior. El i-a provocat să înceapă să construiască împărăţia în interior. Scopul Lui era ca împărăţia să se manifeste extern făcând mai întâi rădăcini în interior. Din acest motiv, EI Şi-a învăţat discipolii să urmeze o cale de bucurie interioară şi de pace.

Printre alte lucruri, aceasta înseamnă a se elibera de nelinişte şi îngrijorări. El le-a spus celor ce îl ascutau să aibă încredere că Dumnezeu le va da tot ceea ce aveau nevoie. „Cine dintre voi, îngrijorându-se. Poate să adauge un cot la înălţimea lui?", a întrebat El. „Deci nu vă îngrijoraţi, zicând: „Ce vom bea?" sau „Cu ce ne vom îmbrăca?" Tatăl vostru ceresc ştie că aveţi nevoie de toate aceste lucruri. Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra" (Matei 6: 31 – 34).

Bunăstarea interioară însemna de asemenea a renunţa la ataşamentele materiale, căile egoiste şi răzbunarea personală. Pentru a demonstra acest lucru. Iisus a folosit imagini de neuitat. Predica de pe

Munte include şi acest îndemn: „Onşicui vrea să se judece cu tine şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa. Dacă te sileşte cineva să mergi cu el o milă, mergi cu el două”. (Matei 5: 38 – 41). La suprafaţă acesta pare un sfat nebunesc. În fond, simţul practic ne spune: „Dacă cineva profită de tine, luptă şi tu că altfel are s-o facă din nou. Nu lăsa pe nimeni să te calce în picioare”.

Dar Iisus a înţeles că gândurile de răzbunare stârnesc doar pica. Frustrarea şi mânia, tocmai emoţiile care sufocă fericirea personală şi liniştea. Dacă nutrim amărăciune şi duşmănie faţă de cineva, continuăm să ne provocăm stricăciuni fiinţei noastre interioare. Împărăţia nu poate creşte într-un pământ atât de otrăvit. Astfel, cu cât mai devreme învăţăm să trăim fără a îi lăsa pe oameni să ne provoace şi să ne tulbure, cu atât mai repede ne vom bucura de adevărata pace a împărăţiei.

Totuşi, este oare cu adevărat posibil să rămânem neatinşi dacă Jine-va ne ia posesiunile, ne dă o palmă şi ne face cereri egoiste? Iisus a crezut că este. El însuşi a fost modelul pentru această viaţă, alegând să nu devină violent nici chiar în faţa trădării şi a morţii. Totuşi El ştia că astfel de răspunsuri nu ne vin în mod firesc. Dacă vrem să dobândim putere interioară, un lucru este esenţial. Trebuie să avem încredere absolută că viaţa continuă şi după moarte. Dacă existăm doar în această lume, fără niciun simţ al siguranţei, în afară de lucrurile pe care le avem, vom fi mereu atraşi spre interesul personal şi material.

Din acest motiv Iisus i-a asigurat în mod constant pe ucenicii săi că există o lume dincolo de aceasta. Şi El le-a promis mereu ucenicilor Săi o moştenire în acea lume viitoare. Când Petru a zis: „Iată, noi am lăsat totul şi Te-am urmat”, Iisus i-a răspuns: „Oricine a lăsat case sau familii sau holde pentru Mine sau pentru evanghelie va primi de o sută de ori mai mult în veacul acesta, iar în veacul viitor viaţa veşnică” (Marcu 10: 28 – 30). Dacă viaţa continuă după moarte, putem să ne detaşăm de ataşamentele nepotrivite faţă de îngrijorările fizice şi materiale. Şi cu acea libertate vine şi puterea de a fi jefuiţi şi maltrataţi fără ca acestea să ne zguduie pacea interioară.

În interesul unei astfel de libertăţi, Iisus a avertizat în mod constant că dacă facem ca posesiunile să fie obiectul vieţii noastre,

vom răni duhurile noastre interioare. Evanghelia după Luca relatează un episod în care cineva i-a spus lui Iisus: „Spune fratelui meu să împartă cu mine moştenirea". Iisus a răspuns: „Vedeţi şi păziţi-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viaţa cuiva nu stă în belşugul avuţiei lui" (Luca 12: 13 – 15). Iisus le-a spus apoi o pildă despre un om care făcuse greşeala de a se încrede în bogăţiile sale, pentru ca să moară brusc, fără a fi făcut niciun fel de pregătiri pentru viaţa de după moarte (Luca 12: 16 – 21). De cealaltă parte a morţii, posesiunile materiale ale omului nu aveau nicio valoare.

Ceea ce contează dincolo de moarte este dacă am trăit drept în această lume (Matei 25: 31 – 45). După Iisus, toţi cei care mor trebuie să stea în faţa lui Dumnezeu pentru a răspunde de comportamentul lor de pe pământ (Ioan 5: 8 – 29). Cerul este răsplata pentru cei ale căror fapte sunt drepte. Pe cei nedrepţi îi aşteaptă o altă soartă. Ei vor suferi alungarea eternă din prezenţa lui Dumnezeu într-o existenţă cunoscută drept rai (Matei 25: 46).

Fiul L.i Dumnezeu

Iisus a susţinut că El însuşi avea să fie judecătorul care va determina unde îşi vor petrece oamenii veşnicia (Matei 16: 27 – 28; Ioan 5: 26 – 29). Astfel de afirmaţii i-a înfuriat pe duşmanii Lui. Dar El nu S-a dat niciodată înapoi din faţa lor. În schimb, El a insistat că avea dreptul să judece omenirea, fiindcă El avea o relaţie cu Dumnezeu de care nu se mai bucura nimeni (Ioan 5: 21 – 23). Pentru a fi mai clar, El era Fiul lui Dumnezeu (Luca 1: 25; Ioan 20: 30). Acest titlu se aseamănă îndeaproape cu un alt nume pe care îl purta cu mândrie, Fiul Omului (Matei 8: 20; 9: 6; 12: 8; 17: 9).

În iudaismul din primul secol, titlul de „Fiul lui Dumnezeu" şi „Fiul Omulufaveau o semnificaţie mult mai mare decât am putea noi recunoaşte la început. Oamenii din acele zile foloseau adesea fraza „fiul lui..." însemnând „esenţa lui...", Creştinii timpurii au dat unuia dintre conducătorii lor numele de „fiul încurajării", deoarece el se remarca prin încurajarea celorlalţi (Fapte 4: 36). Iisus i-a numit pe Iacov şi pe Ioan „fiii tunetului", referindu-Se la personalităţile lor năvalnice (Marcu3: 17).

Astfel, atunci când Biblia îl descrie pe Iisus ca Fiul Omului,

înseamnă că El era pe deplin uman. El nu era cineva care doar arăta ca un om (după cum au pretins unii la sfârşitul primului secol). Nu, esenţa Lui era pe deplin cea a unei fiinţe omeneşti. În mod asemănător, când El este numit Fiul lui Dumnezeu, Biblia îi afirmă asemănarea esenţială cu Dumnezeu. Noul Testament nu explică niciodată exact cum El şi Dumnezeu sunt la fel, şi totuşi Fiinţe diferite. Dar Biblia îi descrie astfel în mod constant.

Conceptul că Iisus este Dumnezeu în formă umană este central Noului Testament. De fapt, Iisus l-a numit adevărul pe care avea să îşi stabilească biserica (acesta era numele pe care l-a dat comunităţii de creştini care îl urmează). Iisus a făcut această afirmaţie în timp ce vorbea într-o zi cu apostolii. El i-a întrebat cine credeau ei că este. Petru a răspuns: „Tu eşti Hristosul (adică Mesia), Fiul Dumnezeului Celui viu". Iisus l-a lăudat pentru răspunsul lui. Referindu-se la cuvintele lui Petru ca o stâncă, Iisus a spus: „Pe această stâncă îmi voi construi biserica" (Matei 16: 13 – 19). Astfel, fundaţia pentru comunitatea creştină este divinitatea lui Hristos.

Evanghelia care argumentează cel mai mult divinitatea lui Iisus este evanghelia după Ioan. Ioan şi-a deschis evanghelia prin a-L identifica pe Iisus cu Logos, un cuvânt din primul secol care desemna forţa ce dă unitate şi cauzalitate universului. În mod normal traducem Logos drept Cuvânt. Ioan a spus că la început, chiar în momentul creaţiei, Iisus ca şi Logos era cu Dumnezeu şi era El însuşi Dumnezeu. Prin acest Logos (şi deci prin Iisus) au fost create toate lucrurile. Apoi Ioan a remarcat: „Logos a devenit trup şi a locuit printre noi" (Ioan 1: 1 – 14).

În rolul Lui de fiu, Iisus a introdus modelul de a I se adresa lui Dumnezeu ca Tată. Niciunde în Vechiul Testament nu găsim această practică. Pe de altă parte, în Noul Testament referirile la Dumnezeu ca Tată sunt peste tot. Când Iisus i-a învăţat pe ucenicii Lui să se roage, le-a

Spus să înceapă cu cuvintele: „Tatăl nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-Se Numele Tău" (Matei 6: 9). De asemenea i-a încurajat să se apropie de Dumnezeu cu încrederea unui copil care face o cerere părintelui iubitor. „Tatăl vostru ştie de ce aveţi voi nevoie, chiar înainte

ca voi să îi cereţi", i-a asigurat Iisus pe ucenici (Matei 6: 8).

Când Iisus a vorbit despre Tatăl, El a sugerat mereu o relaţie intimă, chiar o identitate între El însuşi şi Dumnezeu. Aproape de sfârşitul vieţii Sale apostolii L-au întrebat cum este Tatăl. Iisus le-a răspuns: „Am fost cu voi atâta timp şi nu L-aţi văzut pe Tatăl? Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl" (Ioan 14: 8 – 9). Aceste cuvinte au dezvoltat abia ceea ce auziseră ei înainte de la Iisus. El a spus o dată unei mulţimi în templu: „Eu şi Tatăl una suntem" (Ioan 10: 30). Şi altundeva: „Eu sunt în Tatăl, iar Tatăl e în Mine" (Ioan 14: 11).

Conducătorii iudei au reacţionat faţă de astfel de afirmaţii surprinşi şi înspăimântaţi. În faţa lor Iisus era vinovat de un sacrilegiu absolut sugerând că ar fi divin. Ei considerau că este de datoria lor să distrugă pe oricine avansa astfel de pretenţii. Altfel, ei nu ar apăra onoarea şi integritatea lui Dumnezeu. În propriile lor cuvinte: „După legea noastră El trebuie să moară, pentru că S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu" (Ioan 19: 7).

Prigonirea ucenicilor în cele din urmă conducerea iudaică a făcut ce voia să facă. Dar mânia lor nu se terminase. Iisus ştia că ucenicii Lui aveau şi ei să provoace împotriviri învăţând că El era Fiul lui Dumnezeu. De aceea era necesar să îi pregătească pentru persecuţie. În remarcile de început din Predica de pe Munte, El a legat credincioşia sub prigonire de răsplata veşnică. „Ferice va fi de voi când, din cauza Mea, oamenii vă vor insulta, vă vor prigoni şi vor spune tot felul de lucruri rele şi neadevărate împotriva voastră! Bucuraţi-vă şi săltaţi de veselie, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot aşa au prigonit pe prorocii care au fost înainte de voi" (Matei 5: 11 – 12).

Cu puţin timp înainte de a fi trădat, Iisus i-a avertizat pe apostolii Săi încă o dată de prigonirile ce îi ameninţau. „Vă vor da pe mâna

Sinedriilor şi veţi fi bătuţi în sinagogi", a prezis El, „şi veţi fi duşi înaintea stăpânitorilor şi împăraţilor din cauza Mea". Apoi a adăugat: „Veţi fi urâţi de toţi pentru Numele Meu, dar cine va răbda până la sfârşit, acela va fi mântuit" (Marcu 13: 9 – 13).

Într-un cuvânt împotrivirile şi greutăţile erau inevitabile, dar

prin ele apostolii trebuia să aibă un singur scop deasupra tuturor celorlalte. Trebuia să rabde, ţinându-şi ochii aţintiţi asupra mântuirii (mai mult despre „mântuire" vom vorbi imediat). Exact cum a prezis Iisus, biserica timpurie a avut de îndurat o aspră prigonire. Petru şi Ioan au fost închişi prima oară dintr-un lung şir de încarcerări ce aveau să urmeze doar la câteva săptămâni după moartea lui Iisus. Şi cei mai mulţi dintre cei doisprezece au suferit morţi violente din mâinile autorităţilor iudaice şi romane. Totuşi, în afară de Iuda, apostolii I-au rămas credincioşi.

Şi ce voia Iisus să spună când vorbea de mântuire? De ce aveau să fie mântuiţi? în general erau mântuiţi de separarea eternă de Dumnezeu în lumea ce se află după moarte. Cu alte cuvinte a fi mântuit era doar un alt fel de a spune că aveau să meargă în ceruri. La acest lucru se gândea Iisus când le-a spus apostolilor să meargă în lume vestind evanghelia, menţionând: „Cine va crede şi va fi botezat va fi mântuit" (Marcu 16: 16).

Pilde ale celor pierduţi

Dacă cei care sunt mântuiţi trăiesc pentru totdeauna, Iisus se referea la ceruri drept „viaţa veşnică". O dată El a spus mulţimii: „Cine aude cuvântul Meu şi crede în Cel care M-a trimis are viaţă veşnică şi nu vine la judecată (la condamnarea lui Dumnezeu), ci a trecut din moarte la viaţă" (Ioan 5: 24). Surprinzător, Iisus nu a spus: „O astfel de persoană *va primi* viaţa veşnică". În schimb, acea persoană *are* viaţa veşnică. O posedă deja. Iisus dorea ca viaţa veşnică să fie atât *de* reală pentru ucenicii Lui încât moartea să devină transparentă. Ei aveau să privească prin ea către veşnicia cu Dumnezeu. În acel context Iisus ar fi putut spune: „Dacă păzeşte cineva cuvântul Meu, în veac nu va vedea moartea" (Ioan 8: 51).

Cum nimic nu este mai tragic decât pierderea vieţii veşnice, Noul Testament îi descrie pe cei care nu sunt mântuiţi ca fiind pierduţi. Când a descris care era misiunea Lui pe pământ, Iisus a spus că a venit ca să-i caute şi să-i mântuiască pe cei pierduţi (Luca 19: 10). În legătură cu aceasta El a spus trei pilde în Luca 15 pentru a ilustra cât de mare este dorinţa lui Dumnezeu de a ajunge la cei pierduţi. Pildele sunt despre o oaie pierdută, o monedă pierdută şi un fiu pierdut. Prima

pildă descrie cum un păstor caută cu perseverenţă o oaie care s-a rătăcit de turmă. Cea de-a doua este despre o femeie care caută peste tot o monedă pierdută. În ambele cazuri e mare bucurie când se găseşte posesiunea pierdută.

În cea de-a treia pildă, cea mai lungă pe care a spus-o Iisus vreodată, un tânăr îl roagă pe tatăl lui să îi dea moştenirea pentru ca el să poată începe să se bucure de ea. Când tatăl îi îndeplineşte rugămintea, fiul părăseşte casa şi călătoreşte într-o ţară îndepărtată. Acolo se dedă unei vieţi fără principii, de plăceri. Îşi iroseşte banii până ce nu mai rămâne nimic. Flămând şi cu inima frântă, el se hotărăşte să se întoarcă acasă şi să se ofere tatălui său ca servitor. Dar când ajunge acasă, tatăl lui refuză să îl trateze ca pe un servitor. În schimb, tatăl lui dă un banchet pentru a sărbători întoarcerea lui. „Acest fiu care a fost pierdut", spune tatăl, „este acum găsit".

Tatăl nu îl pedepseşte pe băiat şi nici nu îl respinge din cauza averii pe care a irosit-o. Tatăl îl iubeşte atât de mult încât este pur şi simplu încântat să îl aibă pe băiat acasă. Cu această pildă Iisus arăta că Dumnezeu Tatăl simte la fel în privinţa noastră. Din acest motiv, Dumnezeu îşi trimite mesageri în lume căutându-i pe cei pierduţi, ca păstorul care îşi caută oaia şi ca femeia care s-a uitat peste tot după moneda ei pierdută.

Dând aceste pilde, Iisus a folosit lucruri care erau pierdute pentru a simboliza oameni corupţi de păcat (Luca 15: 6 – 7; 9 – 10). Aceste pilde nu vorbesc însă de bariera pe care o pune păcatul între păcătos şi Dumnezeu, în timp ce Dumnezeu doreşte ca cel pierdut să se întoarcă la El, păcatul lui este un obstacol între el şi propria Lui fire interioară. Dumnezeu a condamnat mereu în mod constant păcatul şi i-a tras personal la răspundere pe cei care păcătuiseră. Cum putem deci să ne întoarcem la El, şi totuşi să evităm condamnarea Lui?

Mântuirea de păcat

Răspunsul la această întrebare ne duce la un al doilea sens al mântuirii, în multe locuri evangheliile identifică mântuirea cu faptul de a nu trece prin pedeapsa personală pentru păcat. La naşterea lui Iisus îngerii au anunţat că Se născuse un Mântuitor (Luca 2: 11). Un mântuitor aduce mântuire. Mântuirea la care se gândeau îngerii era o

salvare de păcat şi pedeapsa lui.

Zaharia, tatăl lui Ioan Botezătorul, a prezis lucrarea fiului său în această lumină. Ioan, a spus el, trebui să pregătească drumul pentru cel care avea să „dea poporului cunoştinţa mântuirii, prin iertarea păcatelor" (Luca 1: 77). Cu vreo 30 de ani mai târziu, Ioan îl descrie pe Iisus drept „Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii" (Ioan 1: 29).

Cum putea deci Iisus să împlinească această mântuire, această iertare a păcatelor? El a vorbit despre acest subiect doar indirect în ceea ce a învăţat. Dar Ioan Botezătorul a indicat răspunsul când a vorbit despre Iisus ca „Mielul lui Dumnezeu". Expresia lui amintea de limbajul lui Isaia despre Mesia: „El a fost asuprit şi chinuit, dar nu şi-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere nu şi-a deschis gura". Isaia a adăugat apoi: „El fusese şters de pe pământul celor vii şi lovit pentru păcatele poporului meu" (Isaia 53: 7 – 8).

În Vechiul Testament, mieii erau oferiţi sacrificiu pentru păcat. Isaia a prevăzut un alt miel, departe de zilele lui, care avea să fie şi El sacrificiu pentru păcat. Ca să-l mai citäm încă o dată pe profet, „Era străpuns pentru nelegiuirile noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre". Sau cum a continuat Isaia, „Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor" (Isaia 53: 5 – 6).

Noul Testament se bazează pe imaginile din Isaia 53 pentru a explica moartea lui Iisus (Romani 4: 25; 1 Corinteni 15: 3; 1 Petru 2: 24 – 25). Dumnezeu a stabilit că avea să accepte moartea lui Iisus pentru a

Înlocui pedeapsa meritată de oricine păcătuieşte. Iisus avea să slujească drept sacrificiul ultim şi universal care avea să înlocuiască sacrificiul constant al animalelor care făcuse parte din închinarea iudaică (Evrei 10: 9 – 12; 13: 11 – 12).

În acest fel, cele două concepte de „a fi mântuit" din Noul Testament devin unul.

— În primul rând suntem mântuiţi de condamnare fiindcă moartea lui Iisus ne dă iertarea păcatelor.

— În al doilea rând, deoarece nu mai avem păcat, suntem scutiţi

de separarea veşnică de Dumnezeu.

Putem anticipa cu încredere învierea, la fel ca şi învierea lui Iisus, care ne duce înspre o existenţă fără sfârşit cu Dumnezeu. După cum i-a spus Iisus unui prieten apropiat: „Eu sunt învierea şi viaţa. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi" (Ioan 11: 25).

Deci Iisus S-a prezentat a fi o poartă spre viaţa veşnică. De mai multe ori a vorbit ca şi cum ar fi personificat învierea fiecărei persoane. „Căci voia Tatălui Meu este ca oricine vede pe Fiul şi crede în El să aibă viaţa veşnică; şi Eu îl voi învia în ziua de la urmă" (Ioan 6: 40). În pasaje ca acesta, Iisus a descris învierea ca având loc într-o ultimă zi măreaţă când toţi cei care au murit vor reveni la viaţă. „Vine ceasul", şi-a asigurat El discipolii, „când toţi cei din morminte vor auzi glasul Lui şi vor ieşi din ele: cei care au practicat binele, pentru învierea vieţii, iar cei care au făcut răul, pentru învierea judecăţii" (Ioan 5: 28 – 29).

Dragostea

Dacă învierea vieţii este pentru cei care practică binele, Iisus a petrecut mult timp explicând ce înseamnă a face binele. Pentru El cuvântul care exprima cel mai înalt grad de bine era dragostea. Când 1 s-a cerut să spună care este cea mai mare poruncă din Legea lui Moise, El a răspuns citând două porunci, ambele având de-a face cu dragostea.

Prima este a-L iubi pe Dumnezeu cu toată fiinţa ta. Cea de-a doua este a-ţi iubi aproapele ca pe tine însuţi (Matei 22: 35 – 39). Iisus şi-a exprimat o dată speranţa că lumea avea să-i cunoască pe ucenicii Lui după adâncimea dragostei pe care o arătau unul faţă de celălalt (Ioan 13: 35). Şi a rezumat ce înseamnă a te purta în dragoste atunci când a spus: „Ce voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi şi voi la fel" (Luca 6: 31).

Una dintre cele mai surprinzătoare afirmaţii despre dragoste se concentrează asupra modului în care reacţionăm faţă de duşmani. Este destul de firesc să trăieşti după maxima: „Iubeşte-ţi prietenii şi urăşte-ţi duşmanii". Iisus a respins acel sistem de valori spunându-le ucenicilor să îşi iubească duşmanii şi să se roage pentru cei care îi prigoneau. Dacă aveau să fie copiii lui Dumnezeu, a observat Iisus, trebuia să vadă mărimea bunătăţii lui Dumnezeu. El dă ploaia şi

căldura soarelui chiar şi peste pe cei care îl resping. Astfel, pentru a fi ca El trebuie să tratăm pe toată lumea cu bunătate, inclusiv pe oamenii care vor să ne facă rău (Matei 5: 43 – 48).

Iisus a văzut întreaga lui viaţă ca oferirea unui model de dragoste adevărată. „Nimeni nu are o iubire mai mare decât acel care îşi dă viaţa pentru prietenii săi", le-a explicat El ucenicilor Săi (Ioan 15: 13). Când au auzit aceste cuvinte, fără îndoială că ei s-au gândit la cineva care intra în pericol pentru a proteja un prieten de un mare pericol. Dar ca de obicei, în afirmaţia Sa erau înţelesuri mai adânci decât au înţeles ucenicii. Iisus îşi dădea viaţa pentru ca ucenicii Lui şi toţi ceilalţi care aveau să îl urmeze să poată fi mântuiţi.

Mai mult, dându-şi viaţa Ei demonstra dragostea Tatălui, precum şi pe a Sa. Iisus spusese o dată unui mare conducător iudeu: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea că a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică" (Ioan 3: 16). A pieri în acest context înseamnă a pierde viaţa veşnică. Mai târziu Noul Testament spune: „În aceasta este iubirea, nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci că El ne-a iubit pe noi şi a trimis pe Fiul Său ca ispăşire pentru păcatele noastre" (1 Ioan 4: 8).

Capitolul XXI
PRIMELE COMUNITĂŢI CREŞTINE

Odată cu moartea şi învierea lui Iisus, evangheliile îşi încheie povestirea. Pentru a urmări ce s-a întâmplat în continuare, trecem la cartea Faptelor. Scrisă de Luca, Faptele Apostolilor este mai mult sau mai puţin un al doilea volum menit să însoţească evanghelia lui. Singura carte istorică din Noul Testament, Faptele cuprinde naşterea comunităţilor creştine de-a lungul Imperiului Roman în decadele imediat de după moartea lui Iisus.

Fapte este de fapt un nume prescurtat al acestei cărţi. Biserica timpurie o numea Faptele Apostolilor, căci arată cum au dus mai departe lucrarea pe care a început-o Iisus. Unii au sugerat că un nume mai potrivit ar fi Faptele Duhului Sfânt. În această relatare, Luca accentuează modul în care Duhul Sfânt lucra prin apostoli. Aceasta era în conformitate cu ceva ce promisese Iisus în noaptea trădării Lui:

„Tatăl va trimite Duhul Sfânt în Numele Meu", le-a spus Iisus. „El vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu" (Ioan 14: 26).

Duhul Sfânt

Niciunde altundeva în Biblie Duhul Sfânt nu este atât de proeminent ca în cartea Faptelor. În aceste pagini Duhul are patru funcţii.

— El dezvăluie adevărul pe care apostolii trebuie să îl proclame.

— Îi înzestrează pe apostoli cu puterea de a face minuni.

— Susţine duhurile ucenicilor, dându-le curajul de a vorbi cu îndrăzneală în cazuri de intimidare.

— Slujeşte ca darul personal al lui Dumnezeu către toţi cei care îl acceptă pe Iisus. Ceea ce înseamnă acest lucru pentru creştini este dezvoltat mai bine în cărţile ce urmează în Noul Testament.

Veţi observa că mai sus ne-am referit la Duhul Sfânt ca la o persoană, nu ca la un lucru. Dacă în mod obişnuit ne gândim că un duh este un obiect, Noul Testament îl descrie pe Duhul Sfânt în termenii unei personalităţi. În această privinţă, Iisus s-a adresat mereu la Duhul Sfânt ca la o persoană. Vorbind despre Duhul cu ucenicii Lui, Iisus a spus: „Duhul adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede şi nu-L cunoaşte; dar voi îl cunoaşteţi, căci rămâne cu voi şi va fi în voi" (Ioan 14: 17).

Cu câteva momente mai târziu, Iisus a adăugat aceste cuvinte despre Duhul: „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, vă va călăuzi în tot adevărul; căci El nu va vorbi de la Sine, ci va vorbi tot ce va fi auzit şi vă va vesti lucrurile viitoare. EI Mă va preamări, pentru că va lua din ce este al Meu şi vă va vesti" (Ioan 16: 13 – 14).

Dat fiind că Duhul avea să îi îndrume pe apostoli în tot adevărul, nu este surprinzător că Faptele accentuează ceea ce învăţau aceşti oameni. La fel cum evangheliile înregistrează discursurile lui Iisus, cartea Faptelor include discursuri ale apostolilor. Aceste discursuri îl proclamă pe Iisus ca unul care

— Fusese înviat dintre cei morţi

— Se ridicase în camera tronului din ceruri

— Şi acum stă întronat ca Domn al universului.

Apostolii se descriu ca fiind mesageri, trimişi de Iisus, pentru a anunţa Domnia lumii.

Hristos înviat înregistrând aceste discursuri, Faptele au trecut la practica de a folosi numele „Hristos" pentru Iisus. „Hristos" este o formă grecească

A cuvântului „Mesia". Evangheliile foloseau cuvântul „Hristos" iniţial ca un titlu, nu ca un nume personal. În Matei 16: 16, Petru a afirmat că Iisus era „Hristosul". Iar cei care şi-au bătut joc de Iisus la judecată L-au întrebat dacă era „Hristosul" (Matei 26: 63).

Totuşi, în timp, discipolii au transformat titlul într-un nume. În loc să se refere la Stăpânul lor ca „Iisus Hristosul", au simplificat expresia la „Iisus Hristos". Acest lucru, la rândul lui, a pregătit drumul pentru ca ucenicii lui Iisus să fie cunoscuţi drept creştini (Fapte 11: 26). Iar când proclamau povestea lui Iisus spuneau că îl „predicau pe Hristos" (Fapte 8: 5; 9: 22).

În discursurile lor, apostolii pun mereu în centru moartea şi învierea lui Hristos. Ei spun mereu că Dumnezeu a anticipat răstignirea şi a prezis-o prin profeţi. De asemenea ei insistă că învierea îl răzbună pe Iisus şi revendicările Lui despre El însuşi. El nu era un Mesia fals, dar un Mesager trimis cu adevărat de Dumnezeu.

Apostolii au bazat toate pe adevărul învierii. Iisus a făcut afirmaţii îndrăzneţe şi uimitoare despre El însuşi. Dacă aceste afirmaţii nu erau decât vorbe, atunci El nu era decât un impostor, mai mult un nebun decât Mesia. Pe de altă parte, dacă Dumnezeu L-a înviat într-adevăr dintre cei morţi, ar fi fost o dovadă izbitoare pe care ar fi dat-o cerul pentru a sprijini ceea ce spusese Iisus.

De-a lungul secolelor, adversarii creştinismului au atacat credibilitatea apostolilor şi relatările lor despre înviere în calitate de martori oculari. Scepticii i-au acuzat pe ucenici de a fi inventat povestea învierii, apoi de a-i fi convins cu abilitate pe oameni să o creadă. Dar există câţiva factori care stau împotriva acestei afirmaţii.

— În primul rând, apostolii îi trimiteau pe cei ce se îndoiau la vreo 500 de oameni care îl văzuseră pe Iisus viu după înviere (1 Co-rinteni 15: 3 – 8).

— În al doilea rând, apostolii păreau să meargă spre moarte

sigură dacă insistau că învierea era adevărată.

— În al treilea rând, apostolii nu aveau nimic de câştigat dacă jucau o farsă despre înviere. Ei au trecut prin persecuţii brutale, încar

Cerări şi în final execuţia din pricina a ceea ce învăţau despre Iisus. Dacă povestea învierii Lui era pur şi simplu inventată, cel puţin unul dintre ei ar fi recunoscut în mod sigur farsa. În schimb, ei au acceptat deposedări grave şi morţi îngrozitoare pentru a apăra învierea ca fiind adevărată.

Adesea scepticii, impresionaţi de faptul că 500 de martori L-au văzut pe Iisus viu după înviere, au explicat aceste apariţii spunând că Iisus nu a murit de fapt. Ei au afirmat că rănile I S-au vindecat în timp ce stătea în mormânt. Din nou, această controversă ignoră câteva amănunte importante.

În primul rând, romanii au răstignit mii de oameni. Era un mod cumplit şi sângeros de a muri, iar durerea înnebunitoare începea pe loc. Documente romane arată câteva ocazii rare când cineva era răstignit, dar apoi era dat jos de pe cruce din cauza unei suspendări. Aproape niciunul dintre cei care au fost daţi jos de pe cruce în aceste condiţii nu a supravieţuit. Şi totuşi aceste victime erau atârnate pe cruce doar pentru puţin timp. Iisus a stat pe cruce mai multe ore, mult prea mult ca să supravieţuiască.

În al doilea rând, romanii adesea lăsau trupurile pe cruce până când carnea putrezea şi nu mai rămânea decât scheletul. Oferirea permisiunii de a îngropa trupul (ca în cazul lui Iisus) nu era neobişnuită, dar nu era nici rutină. În astfel de cazuri, legea romană cerea să se înfigă o suliţă prin inimă pentru a se asigura că moartea avusese loc înainte ca trupul să fie îndepărtat. Din această cauză soldaţii romani au străpuns trupul lui Iisus cu o suliţă. Iisus în mod clar nu a coborât viu de pe cruce.

Pentru a rezuma ceea ce am spus până acum, niciunul dintre apostoli nu a devenit bogat sau puternic fiindcă a promovat povestea învierii. Şi date fiind greutăţile lor continue care veneau din proclamarea lui Hristos, trebuie să presupunem că motivele lor erau pure, iar mărturia lor adevărată.

Ziua Cincizecimii (Fapte 1 – 2)

Faptele se deschide cu Lsus pregătindu-şi apostolii pentru învăţarea care avea să devină misiunea lor principală. Cam la şase săptămâni după înviere, Iisus şi-a adunat apostolii pe un deal de lângă Ierusalim pentru a le da ultimele indicaţii. El era pe cale de a. Se întoarce la Tatăl, iar acesta era momentul plecării Lui. Apostolii, încă neclari în gândirea lor despre împărăţie, au întrebat dacă Iisus avea să redea splendoarea împărăţiei lui Israel. Lsus nu a răspuns direct la aceste întrebări. În schimb, El le-a spus să se întoarcă la Ierusalim şi să aştepte până ce aveau să primească puteri speciale pe care Dumnezeu avea să le dea. Când avea să se întâmple acest lucru, ei trebuia să înceapă să spună povestea Lui în lung şi-n lat, începând în Ierusalim, Iudeea şi Samaria, dar în cele din urmă mergând în întreaga lume (Fapte 1: 1 – 8).

Pe când spunea aceste cuvinte, Iisus S-a ridicat în aer, uşor alunecând din câmpul lor vizual. Era luat din mijlocul lor pentru a. Se alătura din nou Tatălui în casa tronului din ceruri. Uimiţi de felul cum au decurs evenimentele, apostolii s-au întors înapoi la Ierusalim, unde 120 de ucenici îşi petreceau timpul în rugăciune. Următoarele zile au continuat să se strângă laolaltă, aşteptând ceea ce promisese Iisus. În acest timp au ales un om pe nume Matia pentru a fi înlocui pe Iuda ca şi apostol. Iuda, dându-şi seama de îngrozitoarea greşeală pe care o făcuse, s-a sinucis la puţin timp după moartea lui Iisus (Matei 17: 3 – 10).

În Ziua Cincizecimii, festivalul evreiesc al recoltei, acest grup era împreună într-un hol al templului când sunetul unui mare vânt a trecut prin clădire. În acelaşi timp ceva ce semăna cu limbi de foc a apărut în aer deasupra capetelor apostolilor. O mulţime de câteva mii de oameni s-a adunat repede, oameni din tot Imperiul Roman care veniseră la Ierusalim pentru Cincizecime. Apostolii au început să vorbească acestei mulţimi, în timp ce Duhul Sfânt le dădea cuvintele pe care trebuia să le spună. Şi spre uimirea tuturor, apostolii vorbeau cu fiecare persoană în limba ei maternă (Fapte 2: 1 – 11).

Cele mai memorabile remarci au venit în acea zi de la Petru. El a anunţat că Ioel, profetul din Vechiul Testament, prezisese ce se întăm

La. Ioel prevăzuse o zi în care Dumnezeu avea să-şi toarne

Duhul peste toată omenirea (Ioel 2: 28 – 29). Iar acum, în prezenţa celor care mărturiseau despre acest eveniment, Dumnezeu îndeplinea ceea ce spusese Ioel, a spus Petru (Fapte 2: 16 – 21). Vântul puternic, limbile de foc şi capacitatea unor pescari needucaţi de a vorbi limbi din jurul lumii – acestea erau semne că Duhul Sfânt era în spatele acestui moment.

Petru a îndreptat apoi atenţia audienţei către alte semne, cele pe care le făcuse Iisus, Dumnezeu se folosea de miracole şi semne, a explicat Petru, pentru a fi atesta pe Iisus. Totuşi, unii oameni chiar din această mulţime făcuseră parte din gloata care l-a îndemnat pe Pilat să îl răstignească. Apoi, spre uimirea mulţimii, Petru a anunţat că Iisus nu mai era mort. Dumnezeu îl adusese înapoi la viaţă, iar apostolii şi alţii care stăteau înaintea mulţimii erau martori ai învierii Lui.

Petru le-a arătat apoi cum învierea lui Iisus era în conformitate cu afirmaţiile Vechiului Testament despre Mesia. Mai mult, Dumnezeu îl ridicase acum pe Iisus aşezându-L la dreapta Lui pe tron în ceruri. „Dumnezeu a făcut Domn şi Hristos pe acest Iisus, pe care L-aţi răstignit voi", a conclus Petru (Fapte 2: 32 – 36). Mulţi oameni din mulţime au fost surprinşi de aceste cuvinte. Cerând îndrumare în legătură cu ce ar trebui să facă, ei au auzit răspunsul lui Petru: „Pocăiţi-vă şi fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor; şi veţi primi darul Sfântului Duh" (Fapte 2: 38). Nu numai atât, a adăugat Petru, dar aceeaşi promisiune era valabilă pentru toţi oamenii de pretutindeni care simţeau chemarea lui Dumnezeu (Fapte 2: 39).

În acea zi în jur de 3.000 de oameni au fost botezaţi. În doar câteva săptămâni, numărul lor a crescut la 5.000. Unul dintre lucrurile care au contribuit la acest succes a fost extraordinara putere de care au dat dovadă apostolii. Ajutaţi de Duhul Sfânt, ei făceau aceleaşi miracole pentru care fusese cunoscut Iisus (Fapte 5: 12 – 16). Acest lucru a atras mulţimi mari de oameni către apostoli. La fel ca şi cu Iisus, scopul acestor minuni era de a demonstra că Dumnezeu îi sprijinea cu adevărat pe apostoli (Evrei 2: 2 – 4). Ei vorbeau mesajul lui Dumnezeu însuşi, transmis lor prin Duhul Sfânt.

Prigonirea şi expansiunea

Saul din Tars (Fapte 8 – 9)

Ziua Cincizecimii marchează începutul oficial al bisericii, un cuvânt care are două sensuri înrudite, dar distincte în Noul Testament, în sensul său cel mai larg, „biserica" se referă în mod colectiv la toţi cei care îl urmează pe Iisus. Gândită astfel, nu este decât o biserică. Dintr-un alt punct de vedere, există multe biserici, fiindcă Biblia numeşte fiecare comunitate locală de creştini biserică. Astfel, Noul Testament vorbeşte despre biserica din Ierusalim, bisericile din Asia Mică şi despre biserica din Roma, pentru a numi doar câteva.

Având în vedere ceea ce I S-a întâmplat lui Iisus, nu este surprinzător că prigonirea a început imediat după Cincizecime. În doar câteva zile Petru şi Ioan au fost puşi în închisoare, bătuţi şi eliberaţi. Altă dată toţi apostolii au fost aruncaţi în închisoare, dar au scăpat cu ajutorul lui Dumnezeu. Ştefan, un conducător important în tânăra comunitate creştină, a fost judecat în faţa sinedriului. Când curtea s-a înfuriat în faţa apărării lui, l-au târât afară, l-au aruncat într-o groapă şi au aruncat cu pietre mari în el până a murit (Fapte 7). Mai târziu Iacov, fratele lui Ioan a fost decapitat (Fapte 12: 2). Şi totuşi părea că împotrivirea atât de aspră a rezultat în creşterea comunităţii creştine din Ierusalim.

Prigonirea i-a obligat pe mulţi creştini să părăsească Ierusalimul. Oriunde s-ar fi dus, ei împărtăşeau povestea lui Iisus. După cum prevăzuseră profeţii, cuvântul lui Dumnezeu ieşea din Ierusalim. Filip, un lucrător alături de Ştefan, a proclamat mesajul lui Iisus în Samaria şi a găsit acolo buni ascultători. Biserica se lepădase acum de caracterul ei distinctiv iudaic. Petru a dus acest proces cu un pas înainte când l-a botezat pe Corneliu, un comandant militar roman, împreună cu familia şi servitorii lui.

Aceasta a declanşat tranziţia care a transformat creştinismul într-o mişcare ce-i cuprindea atât pe iudei, cât şi neamurile. Forţa principală care a efectuat această schimbare era un om care odată luptase aspru împotriva bisericii. Numele lui era Saul.

Când Ştefan a fost omorât, Saul a fost unul din participanţii cei mai importanţi. Născut în Tars, în Asia Mică el şi-a făcut o reputaţie de a-i prigoni fără milă pe creştini, atât bărbaţi, cât şi femei (Fapte 8: 1 –

3). Mărind domeniul persecuţiei sale, el a primit autorizaţie de la curtea sinedriului să meargă în Damasc şi să-i aresteze pe ucenicii lui Iisus din acel oraş (Fapte 9: 1, 2).

Pe măsură ce se apropia de Damasc în mijlocul zilei, deodată a fost orbit de o lumină puternică. Chircindu-se în orbirea sa, el a auzit o voce zicând: „Saul, pentru ce mă prigoneşti?" El a întrebat: „Cine eşti Tu?" A venit răspunsul: „Eu sunt Iisus, pe care-L prigoneşti" (Fapte 9: 3 – 5). Iisus i-a spus apoi lui Saul să meargă la Damasc şi să aştepte să i se spună ce trebuia să facă.

Saul a intrat în oraş, unde a început o lungă perioadă de rugăciune, încă orb după întâmplarea de pe drum. Între timp, Dumnezeu S-a folosit de o viziune pentru a vorbi cu un om pe nume Anania, un ucenic al lui Iisus care trăia în Damasc. Dumnezeu a arătat că Anania ar trebui să meargă la Saul şi să i-l explice pe Hristos. Cunoscând scopul lui Saul în Damasc, Anania a şovăit să accepte această misiune. Dar Dumnezeu l-a liniştit, spunând: „El este un vas pe care Mi l-am ales ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraţilor şi înaintea fiilor lui Israel" (Fapte 9: 10 – 16).

Anania l-a găsit pe Saul şi i-a spus motivul pentru care venea. Orbirea lui Saul a dispărut îndată şi el s-a întors nerăbdător să audă ceea ce avea să-i spună Anania. Anania a relatat că Dumnezeu îşi dezvăluise planurile pentru Saul (Fapte 22: 12 – 15). „De ce să mai întârzii?", l-a întrebat Anania. „Scoală-te, fii botezat şi spălat de păcatele tale" (Fapte 22: 16). Anania nu ştia că boteza pe omul care avea să devină mai influent în creştinism decât oricine altcineva în afară de Iisus însuşi.

O dată ce a devenit creştin, Saul a început să folosească numele de Pavel. Iisus l-a făcut de asemenea apostol. Pavel a devenit cunoscut ca apostolul către neamuri, numele folosit de către iudei pentru toţi cei

Care nu erau iudei. Crescut într-un oraş grecesc şi foarte educat, el era alegerea ideală pentru a duce mesajul lui Iisus unei culturi care nu îl cunoştea pe Moise şi nici pe profeţi.

Pavel şi Barnaba

Pavel a făcut prima dată echipă cu un om pe nume Barnaba. Împreună ei au călătorit prin inima Asiei Mici, plantând noi comunităţi

de „credincioşi”, un nume dat în mod obişnuit de Biblie celor care îl urmează pe Iisus. După cum am văzut mai devreme, Biblia numeşte fiecare comunitate de credincioşi biserică, care în original însemna „cei chemaţi”. O biserică era o adunare de oameni care răspunseseră fiecare la chemarea lui Dumnezeu pentru a părăsi o viaţă de păcat şi să trăiască în conformitate cu voia Lui. Scriitorilor Noului Testament, în special lui Pavel, le plăcea să se refere la creştini ca şi „chemaţi”, iar la viaţa lor în Hristos drept „chemarea” lor (Romani 8: 28 – 30; 2 Timo-tei 1: 9).

Pentru a conduce aceste biserici, Pavel a numit grupuri de bărbaţi cunoscuţi ca bătrâni (Fapte 14: 23). Fiecare biserică avea câţiva bătrâni care constituiau un consiliu care conducea viaţa comunităţii locale de credincioşi. Această formă de conducere era modelată după rolul pe care îl jucau bătrânii în satele din Israel şi în sinagogile evreieşti. Pavel a comparat îndatoririle lor cu acelea ale păstorilor care pasc o turmă, în acest caz, turma era biserica încredinţată supravegherii lor (Fapte 10: 28 – 30).

În timpul călătoriilor sale, Pavel a început să aleagă tineri care puteau învăţa de la el şi apoi să devină învăţători şi ei. Cel puţin doi dintre aceşti bărbaţi, Timotei şi Tit, au ajuns să aibă cariere distinse în conducerea creştină. Între timp, Pavel şi Barnaba au încheiat lucrul lor împreună, iar Pavel a luat un nou co-lucrător pe nume Sila. Cei doi au trecut dincolo de Asia Mică în Macedonia şi Grecia. Acolo au plantat biserici în Filipi, Tesalonic, Bereea şi Corint.

Controverse asupra circumciziei (Fapte 15)

Datorită eforturilor sale neobosite, Pavel a adus mii de oameni dintre neamuri în împărăţia lui Dumnezeu. De fapt, numărul lor a creat o provocare specială conducătorilor creştini din Ierusalim. Biserica din Iudeea era acum destul de mare, dar membrii ei aveau în întregime un trecut iudaic. Succesul lui Pavel a ridicat problema a ce trebuia cerut din partea neamurilor care doreau să devină creştini. Trebuiau ei să ţină Legea lui Moise, cum au făcut creştinii din Ierusalim?

Cea mai spinoasă problemă a fost în legătură cu circumcizia. Iudeii practicaseră circumcizia încă din zilele lui Avraam. Legea lui Moise cerea ca fiecare copil de sex masculin să fie circumcis în a opta zi

după naştere. În istorie, iudeii îi trataseră pe cei care nu erau circumcişi ca neavând o relaţie de legământ cu Dumnezeu. Când cineva dintre neamuri prelua practica iudaismului, el nu făcea cu adevărat parte din sinagoga iudaică până nu era circumcis. Însemna aceasta că persoanele dintre neamuri trebuia să fie circumcise înainte să fie acceptate pe deplin ca şi creştini?

Răspunsul lui Pavel a fost: „Nu!" Dar alţii nu au fost de acord şi ei i-au provocat probleme peste tot. Această controversă a devenit atât de intensă încât în cele din urmă s-a ţinut o conferinţă la Ierusalim pentru a o rezolva. Pavel şi Barnaba au luat şi ei parte, împreună cu toţi ceilalţi apostoli. După zile de gândire atentă, rugăciune şi studiu al Scripturilor, conferinţa a tras concluzia că circumcizia făcuse parte din legământul lui Dumnezeu cu Israel la Sinai, şi nu era o cerinţă universală asupra tuturor oamenilor. Întrunirea s-a încheiat deci cu o scrisoare trimisă bisericilor greceşti ce le spunea că circumcizia nu era cerută din partea celor dintre neamuri care deveneau creştini (Fapte 15: 22 – 29).

Aceasta a declanşat doar şi mai multe controverse. Acum înşişi iudeii au ieşit să i se opună lui Pavel. Sinedriul vedea această respingere a circumciziei ca o nesocotire plină de dispreţ a Legii lui Dumnezeu. Au pornit deci să îl distrugă pe Pavel. În timp ce vizita Ierusalimul, au reuşit să îi pună pe romani să îl aresteze (Fapte 21: 27 – 36).

Dar curţile romane erau frustrate de acuzaţiile religioase pe care le-au adus adversarii lui Pavel împotriva lui. Acestea nu erau probleme pe care romanii le luau în serios, cu atât mai puţin considerate demne de pedeapsa cu moartea.

Pentru a pune distanţă între el şi adversarii lui, Pavel a apelat la o audienţă înaintea lui Cezar în Roma. Ca şi cetăţean roman, el avea dreptul la acest privilegiu (doar o parte din oamenii care trăiau în Imperiul Roman aveau de fapt cetăţenie romană, aşa că aceasta era o opţiune respinsă majorităţii prizonierilor). Romanii au fost de acord cu acest apel şi după o lungă încarcerare în Palestina, el a mers sub o gardă înarmată la Roma. Cartea Faptelor se sfârşeşte cu el arestat la domiciliu în Roma, aşteptându-şi ziua la curte.

Biblia nu relatează rezultatul acestui proces. Alte documente istorice indică faptu că a fost declarat nevinovat şi apoi eliberat. În conformitate cu aceste surse el şi-a reluat călătoriile în numele lui Iisus şi în cele din urmă s-a întors la Roma. Vechile tradiţii susţin că a fost decapitat la Roma sub împăratul Nero, care i-a învinovăţit pe creştini de marele incendiu care a distrus o treime din oraş în 64 d.Hr. Tradiţia spune de asemenea că Petru a murit la Roma în timpul aceleiaşi persecuţii, probabil prin răstignire.

Epistole către bisericile dintre neamuri

Când Pavel şi Petru au murit, impulsul creştinismului se schimba rapid. Creştinătatea din neamuri nu ţinea toate sărbătorile şi zilele sfinte din Legea lui Moise, în timp ce creştinătatea iudaică le ţinea. După 69 d.Hr., când romanii au dărâmat Ierusalimul, creştinătatea iudaică a intrat în declin. Mai existau încă biserici cu un puternic nucleu iudaic în Asia Mică şi în jurul Alexandriei în Egipt. Dar bisericile alcătuite numai din cei dintre neamuri au devenit tot mai multe.

Neavând o moştenire în care să fi învăţat din Moise şi din Profeţi din copilărie, bisericile dintre neamuri aveau nevoie de destul de multă îndrumare. Spre deosebire de iudei, ei nu aveau clar în minte pericolele păgânismului, firea lui Dumnezeu şi la ce. Se aştepta Dumnezeu din partea poporului Său din punct de vedere etic şi moral. În timpul călătoriilor sale Pavel scria adesea scrisori către bisericile pe care le stabilise, arătându-le cum să trateze problemele morale şi spirituale. Aceste scrisori, cuprinzând treisprezece cărţi din Noul Testament, pătrund în mesajul dus de apostoli oraşelor din Imperiul Roman.

Ca şi profeţii, apostolii i-au convocat pe oameni iniţial să se pocă-iască. În cartea Faptelor, care înregistrează câteva predici de-ale lui Petru, Ştefan şi Pavel, vedem o continuare a chemării la pocăinţă şi botez care a început cu Ioan Botezătorul. O dată ce oamenii erau botezaţi, apostolii îi îndemnau apoi să se dedice unui comportament duhovnicesc. Multe dintre epistolele lui Pavel se concentrează asupra a ceea ce înseamnă să trăieşti ca o persoană duhovnicească. Acest lucru este adevărat şi despre alte cărţi ale Noului Testament, inclusiv despre

scrisorile de la Petru, Iacov şi Ioan.

Aceste epistole au dezvoltat de asemenea învăţăturile şi vocabularul care caracterizează creştinătatea de secole. Iisus a părăsit pământul lăsând în urmă multe întrebări fără răspuns despre El şi despre mesajul Lui, chiar şi în minţile apostolilor. El le-a spus în ajunul morţii Sale că după ce avea să plece, avea să trimită Duhul Sfânt, care avea să îi conducă în tot adevărul. Predicile din cartea Faptelor şi din epistolele care fac parte din Noul Testament captează adevărurile împărtăşite de Duhul Sfânt.

Întinderea creştinismului

Ar trebui să menţionăm faptul că în primul secol creştinismul a avut o întindere mult mai mare decât detaliază istoria în Biblie. Cartea Faptelor şi epistolele din Noul Testament se concentrează asupra bisericilor din partea nord-estică a Mediteranei. Nu se spune nimic despre incursiunile majore pe care le-a făcut creştinismul în Egipt, în special în Alexandria, şi în oraşele din valea Tigrului şi Eufratului. Din Alexandria, mesajul lui Hristos s-a întins înspre vest de-a lungul statelor mediteraneene ale Africii. Înainte de dezvoltarea islamismului, mari gânditori şi conducători ai creştinismului se trăgeau adesea din această parte a Africii.

La sfârşitul cărţii Faptelor, cele mai semnificative centre din afara Ierusalimului erau în Antiohia în Siria, în Efes în Asia Mică, în Corint în Grecia, şi în Roma. Antiohia a fost prima biserică ce a integrat pe deplin iudei şi neamuri într-un singur trup (Fapte 11: 19 – 21). Acesta este şi locul în care credincioşii au fost numiţi pentru prima oară creştini (Fapte 11: 26). Şi tot biserica din Antiohia i-a trimis pe Pavel şi pe Barnaba în Asia Mică pentru a introduce creştinismul şi acolo (Fapte 13: 1 – 3).

Dintre multele biserici care au înflorit în Asia Mică, niciuna nu era mai importantă decât cea din Efes. Un mare oraş universitar, Efe-sul era un centru cultural şi politic pentru întreaga regiune. Pavel a făcut câteva vizite acolo, inclusiv una care a durat mai mult de doi ani (Fapte 19: 8 – 10). În acest timp, oamenii s-au întors de la păgânism şi magiae neagră în număr atât de mare încât a păgubit comerţului care profita din aceste forme de spiritualitate. Când oamenii au devenit

creştini, ei şi-au adus cărţile despre magie şi vrăjitorie într-un loc şi le-au ars, atât de multe cărţi încât valoarea lor totală era de 50.000 de arginţi (Fapte 19: 11 – 19).

Corintul era un alt oraş în care Pavel a avut o şedere mai lungă. El a petrecut 18 luni stabilind acolo biserica şi s-a mai întors în Corint cel puţin o dată sau de două ori. Corint era un oraş comercial imoral, situat pe unul dintre cele mai rentabile drumuri din Mediterana. Stilul de viaţă al oraşului era atât de senzual, încât până nici romanilor nu le venea să creadă nerușinarea din Corint. După ce a plecat de acolo, Pavel a scris acestei biserici două scrisori. După cum vă puteţi imagina, o temă principală în acele scrisori era nevoia de a se ţine separaţi de imoralitatea din jurul lor.

Noul Testament nu ne spune multe lucruri despre biserica din Roma. Este menţionată pentru prima oară în Fapte ca o biserică ce exista deja şi se descurca bine. Pavel a visat mult timp să viziteze această biserică şi anticipându-şi vizita le-a scris ceea ce s-a dovedit a fi scrisoarea lui cu cea mai mare influenţă. Din limbajul scrisorii este evident faptul că biserica din Roma avea un număr mare atât de iudei, cât şi de neamuri. Iar el vorbeşte despre creştinii din Roma ca fiind cunoscuţi în întregul imperiu pentru credincioşia lor faţă de Iisus

Din coincidenţă, epistolele noastre cele mai preţuite scrise de Pavel au fost scrise la trei din cele patru biserici pe care tocmai le-am descris: Efes, Corint şi Roma. Împreună ele ne dau învăţăturile cele mai dezvoltate care au ieşit din pana lui. Drept rezultat vom avea ocazia să vizităm din nou aceste trei biserici când vom cerceta epistolele din Noul Testament.

Ghid al Bibliei-15

Capitolul XXII

EPISTOLE CĂTRE PRIMII CREŞTINI

După cum aţi văzut, cele patru evanghelii şi cartea Faptelor au fost scrise sub formă de biografie şi de istorie. Împreună ele constituie mai mult de jumătate din Noul Testament. Totuşi, după Fapte, stilul Noului Testament se schimbă. Următoarele 21 de cărţi au fost scrise original ca şi corespondenţă. Atunci, în mod normal, ne vom referi la

această secţiune din Biblie drept „epistolele”, din cuvântul latin care înseamnă „scrisoare”. (Aţi putea să mai auziţi că i se spune şi pur şi simplu „scrisorile.”)

Spre deosebire de corespondenţa modernă, epistolele din Noul Testament nu includ data la care au fost scrise. Drept rezultat, nu le putem aranja în strictă ordine cronologică. În schimb, Biblia le grupează după autor, punând cărţile lui Pavel primele. Există treisprezece scrisori de la el, ceea ce înseamnă că el ne-a lăsat mai multe cărţi în Biblie decât oricine altcineva.

În plus, cărţile lui Pavel sunt unice în modul în care şi-au primit numele. Epistolele lui poartă numele celor care le-au *primit*, în timp ce alte epistole ale Noului Testament (în afară de Evrei) sunt numite după persoana care le-a *scris*.

Nouă dintre scrisorile lui Pavel au mers către bisericile tinere. Alte patru au fost trimise unor anumite persoane. Biblia organizează cărţile sale în aşa fel încât cărţile către biserici sunt primele, apoi urmează scrisorile lui către persoane individuale. Ele apar în această ordine:

Scrisori către biserici

— Romani (către biserica din Roma)

— 1 şi 2 Corinteni (către biserica din Corint în inima Greciei)

— Galateni (bisericilor din regiunea Galatiei din Asia Mică)

— Efeseni (către biserica din Efes, probabil cea mai mare biserică din Asia Mică)

— Filipeni (către biserica din Filipi din zona macedoneană a Greciei)

— Coloseni (către biserica din Colose, un alt oraş din Asia Mică)

— 1 şi 2 Tesaloniceni (către biserica din Tesalonic în nordul Greciei)

Scrisori către anumite persoane

— 1 şi 2 Timotei (lucrătorul mai tânăr alături de Pavel, care a rămas în Efes pentru ca să ajute acea biserică să crească)

— Tit (un alt lucrător alături de Pavel pe care l-a lăsat pe insula Creta pentru a întări bisericile de acolo)

— Filimon (un prieten personal al lui Pavel şi un om de anumită

influenţă în biserica din Colose)

Observaţi că scrisorile lui Pavel trec printr-o bandă subţire de oraşe ce se întind de la Asia Mică până în Italia. Aceasta era o zonă predominant grecească, unde se iscau adesea probleme atunci când principiile biblice se amestecau cu cultura grecească. Aceste probleme apar frecvent în scrisorile lui Pavel. În afară de romani, el a scris exclusiv bisericilor pe care le-a stabilit el personal.

Dintre restul de opt scrisori, mai avem:

— Două de la Petru;

— Trei de la Ioan;

— Câte una de la Iacov şi Iuda, fiecare fiind un conducător al bisericii;

— O carte (Evrei) de la un autor necunoscut.

Dacă Pavel a scris anumitor biserici, aceşti scriitori de obicei ţinteau spre o audienţă mai largă, intenţionând ca scrisorile lor să circule

De la o congregaţie la alta. Drept rezultat, scrisorile însele de obicei nu se identifică cu biserica sau cu persoana care le-a primit iniţial. Totuşi, limbajul lor ne permite să izolăm audienţa generală de cea pentru care erau scrise original.

— Evrei – pentru creştinii iudei

— Iacov – pentru creştinii iudei care trăiau în afara Iudeii

— 1 Petru – pentru creştinii atât iudei, cât şi dintre neamuri din Asia Mică

— 2 Petru – probabil pentru creştinii din Asia Mică

— 1 Ioan – unui grup nespecificat de creştini

— 2 Ioan – unei femei identificate doar ca „aleasa doamnă".

— 3 Ioan – unui bărbat pe nume Gaius, altfel necunoscut nouă

— Iuda – unui grup nespecificat de creştini

Din cauză că aceste cărţi erau menite unei audienţe atât de general-izate, ele sunt cunoscute uneori drept „Scrisorile (Epistolele) Generale".

Împreună, cărţile lui Pavel şi Scrisorile Generale ne dau cel mai valoros ghid în ceea ce învăţa biserica timpurie. Vom începe să examinăm acele învăţături în următorul capitol. Dar mai întâi ar fi de

ajutor să prezentăm fiecare dintre aceste 21 de scrisori în mod individual. Şi pentru a face acest lucru, le vom lua în ordinea în care apar în Noul Testament.

Scrisorile lui Pavel către biserici Romani

Dintre toate cărţile din Biblie, Romani ne oferă cea mai sistematică afirmare a doctrinei creştine. („Doctrină" este un cuvânt ce înseamnă „învăţături şi noţiuni de bază".) în consecinţă, în capitolele următoare vom menţiona des cartea Romanilor. Pavel scrie această scrisoare în parte pentru a se prezenta creştinilor din Roma, unde cei mai mulţi îl

Cunosc doar după nume. Sperând să ajungă şi la ei în viitorul apropiat, el se foloseşte de această scrisoare pentru a îi familiariza cu ceea ce învaţă el când călătoreşte prin Imperiu.

1 Corinteni în contrast cu relaţia lui cu romanii, Pavel este bine cunoscut creştinilor din Corint. El scrie 1 Corinteni ca răspuns la o listă de întrebări pe care i-au trimis-o. Întrebările ating o arie largă de probleme, de la căsătorie la înviere şi până la un fond special pe care îl strângeau pentru a ajuta bisericile sărăcite din Iudeea. Pavel de asemenea a aflat (probabil de la mesagerii care i-au dus întrebările) că diviziuni majore strică unitatea bisericii corintene. Aceasta îl tulbură în mod deosebit. Răspunde strecurând în întreaga scrisoare avertismente în legătură cu diviziunea.

2 Corinteni

Neliniştile lui Pavel în legătură cu biserica din Corint sunt în mare măsură alinate până ce ajungem la 2 Corinteni. El a primit veste că cei din corint au acceptat foarte bine sfatul din prima lui scrisoare şi au luat măsuri pentru a corecta problema din mijlocul lor. Pavel le cere acum să îşi dezvolte un caracter duhovicesc, să îşi pună mai mult speranţele în înviere şi să se vadă pe ei înşişi ca mesagerii lui Dumnezeu către lume.

Galateni

La fel ca şi în 1 Corinteni, Pavel le scrie galatenilor după ce a auzit de necazuri în bisericile de acolo. Învăţători iudei s-au mutat în acea regiune, discreditându-l pe Pavel şi pretinzând că cei dintre neamuri pot deveni creştini doar dacă sunt circumcişi şi ţin legea lui

Moise. Pavel le răspunde demascând pe aceşti învăţători şi ideile pe care le proclamă. El arată că Dumnezeu a intenţionat ca mesajul lui Hristos – evanghelia – să înlocuiască sacrificiile şi ritualurile stabilite de Moise.

Efeseni

Efeseni, următoarea scrisoare din Noul Testament, este ca o bijuterie în coroană în scrierile lui Pavel. Dacă nu este la fel de lungă ca şi Romani, Efeseni este egală cu ea în lumina unei viziuni înalte a lui Dumnezeu şi a scopului Său. Mai mult decât orice altă carte, Efeseni expune idealurile lui Dumnezeu pentru biserică. În imaginile din Efeseni, biserica este mireasa lui Hristos, împodobită în splendoare. Astfel ea trebuie să se menţină pură. Din acest motiv, Pavel dedică mare parte din această scrisoare subiectului moralităţii şi integrităţii.

Filipeni

Dacă vreo biserică din vremea lui Pavel se apropia de idealul lui, era congregaţia din Filipi. Mereu vorbeşte despre această biserică cu cel mai mare drag. Filipenii formau un parteneriat cu Pavel pentru a îi acoperi cheltuielile pe când călătorea proclamând evanghelia. El scrie cartea Filipenilor pentru a mulţumi pentru un recent cadou de la ei. Se foloseşte de această ocazie pentru a le arăta altruismul şi sacrificiul de sine care a marcat viaţa lui Iisus. El spune că şi ei ar trebui să-şi modeleze vieţile urmând acest exemplu.

Coloseni

Între scrisorile lui Pavel, cele două cu cele mai mari asemănări sunt Efeseni şi Coloseni. Se poate ca ele să fi fost scrise în acelaşi timp şi duse de acelaşi curier. Totuşi, Coloseni este cu mult mai mult decât o copie după Efeseni. Coloseni are un stil şi un conţinut propriu. Coloseni este remarcată pentru modul în care celebrează Dumnezeirea lui Iisus. „În Hristos", spune Pavel, „locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii" (Coloseni 2: 9).

1 şi 2 Tesaloniceni

Ultimele două scrisori ale lui Pavel către biserici sunt adresate Tesalonicului. Acestea sunt printre primele scrieri ale sale. Pavel a început biserica din Tesalonic după ce a plecat cu forţa din Filipi. Acum tesalonicenii înşişi aveau de înfruntat prigonirea şi opoziţia. În mod

evident acest lucru aduce ameninţarea descurajării. Din acest motiv Pavel crede că este esenţial să le aducă aminte de înviere şi de întoarcerea lui Iisus din ceruri, ceea ce aceste scrisori numesc „ziua Domnului”.

Se pare că începuse să circule un document sub numele lui Pavel spunând că ziua Domnului a venit deja. În 2 Tesalonâceni el declară că documentul este un fals şi insistă că nu este nevoie să se alarmeze. Tesalonicenii pot avea cea mai mare încredere că vor împărtăşi slava lui Hristos când acesta o să apară.

Scrisorile lui Pavel către anumite persoane 1 şi 2 Timotei

Când Pavel a plecat din Macedonia în Efes, el l-a lăsat pe Timotei în urmă pentru a întări biserica efesenilor (1 Timotei 1: 3). Mai târziu Pavel îi trimite mai multe instrucţiuni sub forma unei scrisori pe care o ştim ca 1 Timotei. Pavel foloseşte această corespondenţă pentru a trasa priorităţile care trebuie să guverneze conducerea bisericii de către Timotei. O grijă specială trebuie acordată învăţării sănătoase, care promovează sănătatea spirituală şi congregaţională. La fel de important, Timotei trebuie să fie hotărât în a se opune celor care învaţă doctrine neadevărate.

Pavel continuă acest subiect în cea de-a doua scrisoare către Timotei, care repetă multe teme din prima scrisoare. Acum Timotei nu mai este în Efes, cu toate că nu este clar unde exact se află. Pavel îi mai arată o dată importanţa de a învăţa doar acele lucruri care vor face biserica sănătoasă.

Jit

Scrisoarea lui Pavel către Tit este o paralelă apropiată a învăţăturilor din 1 şi 2 Timotei. Tit a fost un alt tovarăş de călători cal lui

Pavel şi un coleg de nădejde. Pavel l-a lăsat pe Tit în insula populată a Cretei pentru a întări bisericile noi de acolo (Tit 1: 5). Acestor biserici li se făcea rău de către nişte oameni – Pavel îi numeşte „amăgitori nesupuşi” – care avansau concepte diferite de adevăratul creştinism. La fel ca şi cu Timotei, Pavel dă îndrumare specială în legătură cu lucrurile pe care ar trebui să le înveţe Tit şi ce ar trebui să facă pentru a contrabalansa influenţa „amăgitorilor”.

Filimon

Ultima carte a lui Pavel din Noul Testament se adresează unui prieten apropiat pe nume Filimon. Fiind un om bogat, Filimon avea un sclav pe nume Onisim care fugise. Ca şi fugar, Onisim l-a căutat pe Pavel, care era în închisoare într-un oraş căruia nu i se spune numele. Pavel l-a convins pe Onisim să devină creştin şi să se întoarcă acasă. Pe când Onisim se pregăteşte de întoarcere, Pavel scrie scrisoarea lui Filimon ca să o ducă cu el. Scrisoarea îl imploră pe Filimon să îşi trateze sclavul întors cu bunătate şi chiar să se gândească la a-i reda libertatea.

Scrisorile generale Evrei

După cum am observat, Evrei a fost scrisă anonim. Unii oameni au sugerat că iniţial nu era o scrisoare, ci o predică dată iudeilor creştini. Nu se deschide cu salutările caracteristice majorităţii scrisorilor. În schimb trece direct la subiectul ei, fără preliminarii sau introducere.

Ceea ce devine imediat evident este faptul că autorul presupune că vorbeşte unei audienţe care este foarte versată în Vechiul Testament. Aproape fiecare paragrai se bazează pe povestiri, exemple şi afirmaţii din istoria ebraică, de unde vine şi numele cărţii.

Scopul principal al Evreilor este să arate că binecuvântările de care se bucură cei din Hristos depăşesc cu mult binecuvântările care veneau

Din Legea lui Moise. Cu toate că Evrei este foarte diferită de Galateni din punct de vedere stilistic, ambele argumentează aceeaşi concluzie, şi anume că moartea lui Iisus înlocuieşte legământul lui Moise cu un nou legământ între Dumnezeu şi omenire.

Iacov

Ca şi Evrei, Iacov a fost scrisă creştinilor iudei. Autorul ei este unul dintre fraţii lui Iisus. Iacov a devenit conducător în biserica din Ierusalim după învierea lui Iisus. Cartea care îi poartă numele are un ton foarte practic, îndemnând la un comportament împăciuitor, la sensibilitate faţă de ceilalţi, la milă şi la rugăciune.

1 şi 2 Petru

Tonul practic din Iacov continuă şi în următoarele două cărţi ale

Noului Testament, scrisori pe care le ştim ca 1 şi 2 Petru. Dacă Iacov pare să le fi scris creştinilor iudei, Petru se adresează acelora cu trecutul între neamuri. În timpurile trecute, spune el, ei au cuprins întreaga varietate de vicii păgâne, de la beţie şi orgii la idolatrie (1 Petru 4: 3). Acum îi îndeamnă să îşi întoarcă spatele faţă de astfel de lucruri.

Scrisă creştinilor din Asia Mică, 1 Petra se ocupă de o prigonire iminentă înfruntată de cei care au primit această scrisoare. De cinci ori în această carte destul de scurtă Petru vorbeşte de suferinţa pe care o vor îndura. Anticipările lui aveau să se dovedească a fi fost corecte, căci unele dintre cele mai aspre prigoniri ale primilor creştini au izbucnit în Asia Mică în primul secol, în mod interesant, când trecem la 2 Petru nu se mai menţionează suferinţa care ameninţă atât de tare în prima scrisoare a lui Petru. Poate că aceasta este din cauză că cea de-a doua scrisoare a sa este îndreptată către un alt grup de biserici. Nu ştim care ar putea fi aceste biserici. Scrisoarea nu ne dă nicio indicaţie. Totuşi, se pare că ceea ce îl îngrijorează pe Petru de această dată nu este atât opoziţia externă, cât vocile din interiorul bisericii care învaţă idei ce contrazic adevărul creştin. Petru îi numeşte" învăţători mincinoşi" (2 Petru 2: 1).

1.2 şi 3 Ioan

Privind înainte

Şi în scrisorile lui Ioan găsim o concentrare asupra lucrării distrugătoare a învăţătorilor mincinoşi. Ioan se referă la „antihrişti" (oameni care se opun lui Iisus) care au intrat în scenă. Se pare că aceşti învăţători au subminat încrederea pe care o au creştinii în viaţa veşnică. Scopul lui 1 Ioan este de a reda această asigurare. „Am scris aceste lucruri", spune Ioan, „pentru ca voi să ştiţi că aveţi viaţa veşnică" (Ioan 5: 13). În acest proces îi asigură pe creştini că rugăciunile lor sunt ascultate, păcatele le sunt iertate, iar ei sunt într-adevăr copiii lui Dumnezeu.

În 2 şi 3 Ioan el scrie cu mândrie despre prieteni care au respins învăţăturile false şi continuă să „umble în adevăr". Aceste două scrisori sunt mai mult decât bileţele scurte scrise la repezeală unor prieteni personali. Ci ele demonstrează tandreţea şi afecţiunea pe care o are

Ioan faţă de alţi membri ai bisericii.

Iuda

Ultima scrisoare din Noul Testament a fost scrisă de un om ce se identifică doar „Iuda, rob al lui Iisus Hristos şi frate al lui Iacov". În istoria bisericii timpurii au existat doi oameni importanţi pe nume Iacov. Unul era apostol, fratele lui Ioan. El a fost executat de fiul lui Irod curând după ce a început biserica (Fapte 12: 2). Celălalt era fratele lui Iisus, cel care a scris cartea lui Iacov.

Iuda pare să fie fratele acestui al doilea Iacov, ceea ce l-ar face şi pe Iuda fratele lui Iisus. El se numeşte doar robul lui Iisus. Probabil că se vedea pe sine drept un frate nedemn, din moment ce el şi ceilalţi din familia lui cu greu au crezut în Iisus (Ioan 7: 5).

Mesajul lui Iuda este destul de similar celui din 2 Petru, ceea ce poate sugera că Petru şi Iuda au lucrat împreună. Ca şi Petru, Iuda scrie pentru a combate problema învăţătorilor falşi. În acest caz, învăţătorii neagă adevărul despre Iisus şi nu recunosc nevoia de standarde morale înalte printre creştini.

După această scurtă introducere, sunteţi gata să cercetaţi mesajul scrisorilor Noului Testament. În următoarele patru capitole vom vedea ce învaţă epistolele. În loc să examinăm scrisorile individual, vom recapitula marile teme care se găsesc în această secţiune a Bibliei. După ce o să vă familiarizaţi cu fiecare dintre aceste teme, poate aţi vrea să citiţi fiecare dintre scrisori şi să cunoaşteţi mai pe deplin ceea ce spun ele.

Capitolul XXIII TEOLOGIA SCRISORILOR

Cuvântul „teologie" înseamnă „studiul lucrurilor legate de Dumnezeu", întreaga Biblie este deci despre teologie. Totuşi, scrisorile Noului Testament ne dau o înţelegere a teologiei biblice care transcende orice găsim în Profeţi şi chiar în evanghelii.

Ne bazăm pe scrisori, de exemplu, pentru a înţelege semnificaţia deplină a lui Hristos şi a ceea ce a împlinit El. Evangheliile ne spun cum a trăit El şi ce a învăţat pe oameni. Scrisorile explică *sensul* vieţii Sale şi în special al morţii Sale. De asemenea ele ne dau o perspectivă mai largă asupra Dumnezeirii Lui.

Scrisorile de asemenea lărgesc înţelegerea noastră a Duhului

Sfânt, întotdeauna identificat cu Dumnezeu în Vechiul Testament, Duhul Sfânt apare în Noul Testament ca o personalitate divină distinctă. Scrisorile îl tratează ca pe un egal al lui Dumnezeu şi al lui Iisus Hristos. Aceasta a rezultat în faptul că biserica timpurie a vorbit despre Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt.

Dumnezeu Tatăl în mod interesant, Scrisorile nu se ocupă cu examinarea naturii lui Dumnezeu Tatăl. Scrisorile presupun că cititorul cunoaşte deja Vechiul Testament, care este dezvăluirea extensivă a caracterului lui Dumnezeu. Noul Testament se ocupă mult mai mult să explice persoana lui Iisus şi natura Lui divină.

Totuşi, Scrisorile adaugă informaţii de valoare la ceea ce ne spune Vechiul Testament despre Tatăl. Mai precis, Scrisorile ne arată modelul pe care l-a folosit Dumnezeu pentru a îndruma istoria omenească încă de la creaţie. Pavel numeşte acest model „scopul veşnic". El spune că Dumnezeu a făcut acest plan înainte de crearea lumii (Efeseni 1: 3 – 11; 3: 11). Planul lui Dumnezeu a fost motivat de dorinţa Lui de a avea o

Relaţie intimă, veşnică cu fiecare bărbat şi femeie. Pavel captează esenţa acelei intimităţi când spune că Dumnezeu vrea să îl chemăm „Ava", cuvântul cel mai tandru pe care un copil evreu îl foloseşte pentru „tată" (Romani 8: 15; Galateni 4: 6 – 7).

Totuşi, la începutul timpului, când Dumnezeu S-a uitat în viitor, păcatul se afla la orizont ca o ameninţare prevestitoare de rău pentru relaţia Sa cu omenirea. El ştia că păcatul avea să ridice o barieră între El şi omenire, căci însăşi firea lui Dumnezeu este incompatibilă cu facerea de rău. După cum ne aminteşte Iacov, „Dumnezeu nu poate fi ispitit de rele şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni" (Iacov 1: 13). Acesta este un ecou al cuvintelor lui Habacuc, atunci când el a scris: „Ochii Tăi sunt aşa de curaţi că nu pot să vadă răul şi nu poţi să priveşti răutatea" (Habacuc 1: 13).

Dumnezeu a înţeles cum aveam noi să reacţionăm în interior o dată ce păcatul avea să ne corupă. În faţa Lui nu ar mai fi bucurie, căci vina şi condamnarea ne-ar face să ne ofilim în prezenţa Lui. Pentru a învinge această situaţie şi pentru a îşi asigura o relaţie de durată cu noi, Dumnezeu a trebuit să găsească un remediu pentru păcat. În

scopul veşnic El a stabilit acest remediu. A ales să îl trimită pe Iisus în lume ca fiinţă umană, pentru a muri pe cruce şi pentru a permite ca acea moarte să anuleze consecinţele păcatului.

Aceasta înseamnă că Dumnezeu a prevăzut moartea lui Iisus încă din clipa creaţiei. În Ziua Cincizecimii, Petru L-a descris pe Iisus ca fiind dat morţii „după sfatul bine hotărât şi după ştiinţa mai dinainte a lui Dumnezeu" (Fapte 2: 23). Şi mai târziu, în prima lui scrisoare, Petru a spus că moartea lui Hristos fusese hotărâtă înainte ca pământul să existe (1 Petru 1: 19 – 20).

Motivul pentru care a ales Dumnezeu să urmeze acest traseu nu este dezvăluit în Biblie. Ar fi putut rezolva El problema păcatului într-un alt mod? Poate că da. Biblia spune doar că El S-a hotărât să accepte moartea lui Iisus ca înlocuitor al pedepsei pe care o merităm cu toţii pentru păcatele noastre (1 Petru 2: 21 – 25). Aceasta a prevăzut şi Isaia când a declarat:

Dar El era străpuns pentru nelegiuirile noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre.

Pedeapsa care ne dă pacea era peste El, şi prin rănile Lui suntem vindecaţi".

Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de drumul lui;

Dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor.

— Isaia 53: 5 – 6

Cum Dumnezeu a luat această hotărâre în legătură cu Iisus de la începutul timpurilor, poate că ne-am fi aşteptat ca Iisus să fi apărut imediat după ce păcatul a început să-şi facă loc în comunitatea omenească. Totuşi, din motive cunoscute doar de El însuşi, Dumnezeu a întârziat naşterea lui Iisus câteva secole. În acel timp, Dumnezeu a păstrat detaliile planului pentru Sine. El a dat profeţilor Lui din Vechiul Testament doar vagi contururi a ceea ce avea El în minte. Nici măcar Îngerii Lui nu aveau acces la intenţiile Lui (1 Petru 1: 10 – 12). EI Şi-a dezvălui întregul plan al scopului Său ţinut atâta timp secret doar apostolilor şi profeţilor din biserica timpurie (Efeseni 3: 4 – 5).

Între timp, EI Şi-a folosit legămintele Sale cu Israelul pentru a pregăti apariţia lui Hristos. Legea lui Moise era astfel doar o măsură

temporară, slujind pentru a pregăti scena pentru Iisus. Galateni compară Legea lui Moise cu un anumit fel de rob, bine cunoscut în casele greceşti, care avea grijă de copii până când deveneau adulţi. Robul controla fiecare mişcare a copilului. Dar o dată ce tatăl îl proclama pe copil adult, robul îşi pierdea autoritatea. Nu mai avea control. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu Legea lui Moise, spune Pavel, când a intrat Iisus în scenă (Galateni 3: 23 – 4: 4). Mesajul lui Iisus a înlocuit regulile şi ritualurile transmise de la Moise.

Scopul Legii lui Moise, după Galateni, era să conducă omenirea către Hristos. Legea şi legămintele legate de ea au pregătit drumul pentru Iisus în mai multe moduri.

— În primul rând, prin relaţia Lui cu israeliţii, Dumnezeu a putut să îi înveţe despre adevărata Lui fire. Aceasta ne ajută să îl distingem de conceptele păgâne de divinitate.

— În al doilea rând, prin legile Lui şi prin cuvintele profeţilor, Dumnezeu ne-a dat o înţelegere mai adâncă a binelui şi a răului.

— În al treilea rând, prin sacrificiile şi ritualurile din Israel, Dumnezeu a pus în scenă cât de serioasă este problema păcatului. Sacrificiul constant al animalelor era o amintire zilnică a faptului că păcatul are consecinţe mortale.

Dumnezeu a folosit de asemenea părţi fizice ale închinării iudaice pentru a învăţa anumite lecţii despre realitate. Cartea Evreilor indică faptul că Dumnezeu a proiectat chiar şi tabernacolul şi ritualurile lui de închinare pentru a simboliza adevăruri spirituale mai adânci (Evrei 9: 8 – 9). Marele preot, oferind sacrificii pentru păcatele noastre, a prefigurat lucrarea lui Iisus (Evrei 8: 1 – 3). Locul Preasfânt, partea cea mai inaccesibilă a tabernacolului, simboliza cerul şi destinul nostru final (Evrei 8: 1 – 2; 9: 24).

Această identificare a Locului Preasfânt cu cerul este firească, din moment ce Vechiul Testament face aluzie la Dumnezeu ca fiind întronat în Locul Preasfânt, deasupra chivotului legământului, în timp ce Noul Testament îl arată întronat în ceruri. Perdeaua care păzea intrarea în Locul Preasfânt avea de asemenea importanţă simbolică, ne spune Evrei. Ea a prevăzut intrarea noastră în camera tronului lui Dumnezeu, făcută posibilă prin moartea lui Iisus (Evrei 10: 19 – 20).

Dumnezeu Fiul în esenţă, tot ceea ce a făcut Dumnezeu în Vechiul Testament arată spre Iisus şi lucrarea Lui. Prin promisiuni, profeţii şi simboluri, Dumnezeu a folosit Vechiul Testament pentru a prevesti ceea ce avea să împlinească Iisus. Misiunea Noului Testament era deci să ajute la înţelegerea persoanei lui Iisus. Acesta îşi abordează misiunea pe două căi.

— În primul rând, explică semnificaţia lui Iisus arătând căile prin care Vechiul Testament L-a anticipat.

— În al doilea rând, Noul Testament descoperă adevăruri despre El pe care Dumnezeu le-a arătat doar după ce a apărut Iisus.

Această a doua abordare este în special marcantă în Scrisori. Ca şi Evanghelia după Ioan, Scrisorile declară originea divină a lui Iisus. Filipeni spune că El era odată egal cu Dumnezeu Tatăl (Filipeni 2: 5 – 6). Dar Iisus nu S-a agăţat de poziţia Lui privilegiată. În schimb, El S-a dezgolit de divinitate şi a luat formă umană, unde şi-a asumat rolul de servitor printre oameni. Pe lângă acest lucru, El a fost supus în tot ce I-a spus Dumnezeu să facă, până la moartea pe cruce (Filipeni 2: 7 – 8).

În schimb, Dumnezeu L-a înviat dintre cei morţi şi I-a redat divinitatea. Dumnezeu de asemenea L-a ridicat să domnească asupra întregii creaţii, astfel că în cele din urmă orice fiinţă se va închina înaintea Lui, obligată să îl recunoască pe Iisus Domn (Filipeni 2: 9 – 11). Acesta este motivul pentru care în Fapte, apostolii merg peste tot vestind că Iisus era Domnul înviat.

Două cărţi, Coloseni şi Evrei, descriu Dumnezeirea lui Hristos în imagini măreţe, Coloseni îl celebrează pe Iisus ca expresia vizibilă a unui Dumnezeu invizibil, dominant peste toată creaţia (Coloseni 1: 15).

— În Iisus plinătatea Dumnezeirii a luat formă trupească (Coloseni 2: 9). De aceea Iisus le putea spune ucenicilor Săi: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl" (Ioan 14: 9).

— În plus, El este deasupra tuturor conducătorilor şi autorităţilor şi puterilor (Coloseni 2: 10, 15).

— Tot ceea ce a fost creat, în cer sau pe pământ, este produsul iniţiativei Sale. Şi întreaga creaţie rezistă doar din cauza puterii Lui (Coloseni 1: 16 – 18).

Într-un limbaj asemănător, primul capitol din Evrei îl descrie pe Iisus ca:

— Fiul lui Dumnezeu
— Cel ce a creat lumea
— Strălucirea slavei lui Dumnezeu
— O reprezentare exactă a Fiinţei lui Dumnezeu
— Aşezat la dreapta măreţiei lui Dumnezeu
— Superior îngerilor din toate punctele de vedere

Evrei 2 argumentează apoi cu la fel de multă forţă că Iisus a fost cu totul uman cât timp a trăit pe pământ. Aici Iisus este descris ca:

— Devenind inferior îngerilor.
— Suferind.
— Împărtăşind o umanitate comună cu cei pe care îi mântuieşte.
— Chemându-şi fraţii şi surorile.
— Simţind moartea.
— Fiind făcut ca noi în toate privinţele, într-un cuvânt, primele două capitole ale Evreilor sunt cea mai puternică afirmaţie din Scriptură că Iisus combină experienţa de a fi pe deplin uman cu esenţa de a fi pe deplin divin.

După cum am văzut, multor iudei din primul secol le venea greu să creadă în Iisus fiindcă El pretindea că era divin. Totuşi, pentru grecii din primul secol obstacolul credinţei era adesea ideea că El fusese odată uman. Mulţi greci presupuneau că Dumnezeu s-ar fi pângărit dacă ar fi luat un trup mortal, uman. Drept consecinţă, unii oameni care de altfel credeau în Iisus au început să înveţe că El nu a avut un trup fizic când era pe pământ. Apostolul Ioan îi numeşte pe aceşti învăţători „proroci mincinoşi" (1 Ioan 2: 22; 4: 1 – 2). Din câte putem vedea, ei erau predecesorii unui grup care a provocat probleme bisericii zeci de ani. Ei susţineau că Iisus era doar o fiinţă spirituală, că El nu a devenit niciodată om. Dacă semăna cu un om, El era de fapt ca acei îngeri din Biblie care uneori luau formă umană.

Ioan şi-a început deci prima scrisoare insistând că el personal fusese martor la umanitatea lui Iisus. El a fost cu Iisus în mod repetat. Nu doar atât, ci L-a atins pe Iisus cu propriile lui mâini (Ioan 1: 1). Ioan ştie sigur că trapul lui Iisus era făcut din carne, sânge şi oase. În

consecinţă.

Ghid al Bibliei-16

Ioan nu ezită să demaşte pe oricine contrazice adevărul sau spune că Iisus nu este Mesia. El identifică astfel de noţiuni cu antihristul (1 Ioan 2: 22; 4: 3), un cuvânt ce denotă o persoană sau o putere ce se opune lui Iisus.

Hristos şi Satan

Demonstrând umanitatea lui Iisus, cartea Evreilor arată cum moartea Lui fizică a fost calea pe care l-a învins Dumnezeu pe Satan. În Grădina Edenului, Dumnezeu i-a spus Evei că unul dintre urmaşii ei avea să zdrobească capul lui Satan, fiind lovit în călcâi în schimb (Geneza 3: 15). Biblia nu mai spune nimic despre acest eveniment până la Evrei 2. Acolo aflăm că în moartea Lui, Iisus i-a luat toată puterea lui Satan (Evrei 2: 14 – 15).

Dar cum putea Iisus să distrugă puterea lui Satan murind? Cheia pare a fi nu atât ce i-a făcut Iisus direct lui Satan, ci ceea ce a făcut Iisus pentru omenire în moartea Sa. Atâta timp cât fiinţelor umane le este frică de moarte, forţele răului pot folosi acea frică pentru a ne intimida şi manipula. Dar dându-ne iertarea deplină a păcatelor, moartea şi învierea lui Iisus ne dau încrederea că avem viaţa veşnică. Această încredere ne permite să dăm la o parte teama de moarte, ceea ce ne dă libertatea de a rezista oricărei intimidări. Apostolul Pavel, vorbind despre înviere, o spune în acest fel: „Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este ţepuşul, moarte?" Şi apoi spune: „Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos" (1 Corinteni 15: 54 – 57).

Din cauză că nu ne mai este teamă de moarte, Satan nu ne mai are sub puterea lui. Ca un şarpe al cărui cap este zdrobit (vă aduceţi aminte că Satan a apărut în Grădina Edenului deghizat ca şarpe), Satan nu mai este niciun pericol pentru noi. Totuşi, Satan i-a dat lui Iisus o lovitură de moarte. Dar cum Iisus S-a întors din mormând cu trei zile mai târziu, lovitura a fost doar temporară. Nu a făcut un rău mai mare decât o lovitură în călcâi, lovitura care ar putea-o primi cineva atunci când calcă pe capul unui şarpe. În cele din urmă Evrei 2 ne explică imaginea capului zdrobit şi a călcâiului lovit din Geneza 3: 15.

În mod ironic, evanghelia după Ioan ne spune de două ori că Satan a fost cel care l-a amăgit pe Iuda să îl trădeze pe Iisus (Ioan 13: 2, 27). Într-o anumită privinţă, crucea a fost ideea lui Satan. Nu ştia el ce intenţiona Dumnezeu să împlinească prin răstignire. Acest lucru poate explica de ce Dumnezeu şi-a învăluit planurile şi scopul în secret în anii Vechiului Testament. Nespunându-le nici profeţilor şi nici îngerilor ce anume avea să facă Hristos, Dumnezeu şi-a ascuns intenţiile şi de Satan.

În acest sens, Pavel vorbeşte despre înţelepciunea ascunsă a lui Dumnezeu care era necunoscută „stăpânitorilor veacului acestuia", o frază pe care Pavel şi Ioan o folosesc pentru Satan şi cohortele sale (Ioan 12: 31 – 33; 14: 30). Pavel continuă prin a spune că dacă „stăpânitorii veacului acestuia" ar fi cunoscut înţelepciunea ascunsă a lui Dumnezeu, „n-ar fi răstignit pe Domnul slavei" (1 Corinteni 2: 6 – 8). Dacă Dumnezeu ar fi dezvăluit dinainte ce avea să-i facă moartea lui Iisus lui Satan şi forţelor lui, ei ar fi ştiut că crucea era împotriva lor. Departe de a-l ispiti pe Iuda să îl trădeze pe Iisus, Satan ar fi lucrat pentru a opri răstignirea.

Hristos ca Mare Preot

Cu toate că Biblia descrie lovitura lui Satan dată lui Iisus ca o lovitură în călcâi, nu trebuie să minimalizăm suferinţele lui Iisus în moartea Sa. El a trecut prin toate durerile şi suferinţele pe care le poate simţi un trup torturat. Făcând astfel, spune Evrei, El S-a calificat pentru a fi un Mare Preot perfect pentru noi (Evrei 2: 17). Sub Legea lui Moise marii preoţi erau aleşi pentru a mijloci cu Dumnezeu pentru oameni Cum marii preoţi aveau aceleaşi vulnerabilităţi ca şi oamenii cărora le slujeau, ei puteau reprezenta în mod empatic situaţiile grele prin care treceau oamenii (Evrei 5: 1 – 2).

La fel este şi cu Hristos. După ce El însuşi a suferit în încercările Sale, El se poate raporta la ceilalţi când ei suferă (Evrei 2: 18). De aceea Scrisorile ne lasă o imagine a lui Iisus apărând înaintea lui Dumnezeu Tatăl în mod constant pentru a pleda cazul nostru înaintea tronului Său (Romani 8: 34; Evrei 7: 25; Ioan 2: 1).

Dumnezeu Duhul Sfânt

Duhul Sfânt I se alătură lui Hristos în această mijlocire. Romani

8: 26 – 27 îl descrie pe Duhul cercetându-ne inimile, identificând dorinţele pentru care nu putem găsi cuvinte şi exprimând acele sentimente în faţa lui Dumnezeu Tatăl. Acesta este unul dintre câteva pasaje cheie din Noul Testament care acordă Duhului Sfânt atributele de Dumnezeire şi de personalitate.

Când Iisus a dat ultimele Sale instrucţiuni apostolilor, El le-a spus să ducă mesajul Lui întregii omeniri, „botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului şi al Duhului Sfânt" (Matei 28: 19). Astfel El părea să trateze Duhul Sfânt ca o formă distinctă, şi totuşi egală cu El şi cu Tatăl. Găsim un limbaj asemănător în binecuvântarea lui Pavel de la sfârşitul lui 2 Corinteni: „Harul Domnului Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi părtăşia Sfântului Duh să fie cu voi toţi" (2 Corinteni 13: 14).

În conformitate cu Noul Testament, Duhul Sfânt este un partener al lui Dumnezeu care îndeplineşte scopul veşnic, care a fost iniţiat de Dumnezeu Tatăl. Mai întâi, Duhul Sfânt este un agent prin care Dumnezeu i-a îndrumat pe profeţi, apostoli şi pe ceilalţi care au scris Biblia, în timpul ultimei săptămâni din viaţa Lui, Iisus la a promis apostolilor că Duhul Sfânt avea să îi îndrume în tot adevărul (Ioan 16: 13).

În conformitate cu ceea ce spusese Iisus, apostolii au susţinut mai târziu că Duhul Sfânt împărtăşise adevărul pe care îl învăţau ei. Acest lucru ar corespunde modului în care Duhul Sfânt îi condusese înainte pe profeţii din Vechiul Testament (2 Petru 1: 20 – 21). Pavel le-a spus creştinilor că mesajul lui nu era ceva ce inventase sau născocise el personal, în schimb, el doar transmitea ceea ce îi dezvăluia Duhul (1 Corinteni 2: 10 – 13). Altundeva Pavel a susţinut că Duhul a fost cel care a descoperit scopul veşnic al lui Dumnezeu către apostoli şi profeţii creştini timpurii (Efeseni 3: 4 – 5). Iar Petru, vorbind din propria-i experienţă, a confirmat acest fapt (1 Petru 1: 10 – 12).

În al doilea rând, Duhul Sfânt dădea puteri extraordinare apostolilor, cum ar fi vindecare pe loc a oamenilor de diferite infirmităţi (Fapte 5: 12 – 16; 19: 11 – 12). După cartea Evreilor, Duhul Sfânt le-a dat

Această capacitate pentru a demonstra că Dumnezeu era

într-adevăr în spatele mesajului lor (Evrei 2: 3 – 4).

În al treilea rând, Duhul întărea biserica dând anumite talente şi abilităţi anumitor creştini (1 Corinteni 12: 8 – 10). Aceste daruri permiteau tinerelor biserici să aibă resursele de care aveau nevoie pentru a supravieţui într-o lume adesea ostilă lor.

În al patrulea rând, Duhul Sfânt formează o relaţie specială cu fiecare creştin, astfel încât Duhul lui Dumnezeu şi duhul credinciosului sunt strâns legate. Această legătură este atât de apropiată încât Pavel spune că Duhul locuieşte în noi (Romani 8: 9 – 11). Este ca şi cum Duhul Sfânt şi-a făcut casa în noi. De câteva ori Pavel se referă la trupul creştinilor ca un templu care adăposteşte acel Duh Sfânt (1 Corinteni 3: 16; 6: 19). Prin această locuire Duhul dă resurse creştinilor în încercarea lor de a creşte spiritual.

Relaţia dintre Tată, Fiu şi Duhul Sfânt

Pe scurt, atunci, Noul Testament afirmă că Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt sunt trei manifestări distincte ale lui Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă că sunt trei Dumnezei, ci că Fiinţa lui Dumnezeu se dezvăluie în trei expresii diferite, fiecare dintre ele purtând o marcă de personalitate. De bună seamă, aceasta este o noţiune greu de înţeles. Şi scriitorii Noului Testament nu s-au preocupat niciodată cu relaţiile precise dintre Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Când vorbeau despre acest subiect, era doar în trecere, într-una sau două fraze. Drept rezultat. Scriptura nu discută niciodată despre cum Dumnezeu poate fi trei, şi totuşi Una.

Aceasta le lasă creştinilor provocarea de a rezolva ei singuri misterul. Majoritatea oamenilor care se luptă cu acest paradox de obicei propun o analogie pentru a fi rezolva. În acea analogie ei compară Fiinţa lui Dumnezeu cu o altă realitate care are trei manifestări distincte.

O astfel de comparaţie ne-ar pune să privim la un fruct, cum ar fi de exemplu o portocală. Pe dinafară portocala are o coajă. Sub coajă se află partea cărnoasă a fructului, iar apoi seminţele. Coaja nu este

Întreaga portocală, dar este portocală în întregime. Acelaşi lucru poate fi spus despre pulpă şi despre seminţe. Ele sunt în întregime portocală, dar nu sunt întreaga portocală. Doar dacă avem o coajă, o

pulpă şi seminţele avem întreaga portocală.

La fel este şi cu Dumnezeu. Iisus nu este toată Dumnezeirea care există, dar El este cu totul Dumnezeire. El nu are nimic ce nu este Dumnezeu. El are întreaga esenţă a divinităţii în El. La fel, Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Duhul Sfânt sunt în întregime divini. Dar niciunul dintre ei, singuri, nu cuprind întreaga natură a Fiinţei lui Dumnezeu. Doar dacă îi avem pe toţi trei împreună avem Dumnezeirea în totalitate.

Dar dacă aceştia trei sunt distincţi, de ce vorbim despre ei la singular? De ce spunem că există un singur Dumnezeu? Fiindcă ei se comportau ca un tot unitar, cu o singură fire, o singură voinţă, un scop unificator. Fiinţele lor sunt, într-adevăr, atât de strâns legate încât Noul Testament foloseşte termenii „Duhul lui Dumnezeu", „Duhul lui Hristos" şi „Duhul Sfânt" alternativ.

Totuşi, dacă toate cele trei au aceeaşi esenţă, Hristos şi Duhul Sfânt se subordonează de bunăvoie conducerii Tatălui. Noul Testament îl descrie pe Tatăl ca fiind capul lui Hristos (1 Corinteni 11: 3). Şi atât Iisus, cât şi Duhul Sfânt ne sunt descrişi ca fiind trimişi de Tatăl pentru a îşi face lucrarea pe pământ (Ioan 8: 42; 15: 26; 16: 4). Duhul Sfânt se supune apoi lui Iisus slujind mereu pentru a fi slăvi pe Hristos (Ioan 15: 26).

De asemenea vedem această subordonare a lui Iisus în rugăciunea Lui din noaptea în care a murit. EI L-a implorat pe Tatăl să îl lase să nu fie răstignit. Dar El Şi-a încheiat rugămintea spunând: „Facă-se voia Ta, şi nu a Mea" (Matei 26: 42). Găsim o altă descriere a subordonării lui în 1 Corinteni 15: 24 – 28. Acolo Pavel ne spune că Hristos va continua să domnească asupra împărăţiei Lui până când toate lucrurile din lumea asta vor fi supuse Lui. În acel moment El va da împărăţia înapoi Tatălui, de la care a primit-o şi se va supune El însuşi suveranităţii Tatălui.

În concluzie, cu riscul de a fi mult prea simplişti, am putea spune că Dumnezeu Tatăl reprezintă căile în care Dumnezeirea este total diferită de noi şi de ordinea creată a lucrurilor. Acesta este numit câteodată aspectul „transcendent" al firii lui Dumnezeu.

Dumnezeu Fiul întrupează sacrificiul de Sine al caracterului Lui

Dumnezeu. Viaţa lui pe pământ şi funcţia Lui de Mare Preot demonstrează trăsăturile comune pe care le are Dumnezeu cu noi.

Iar Duhul Sfânt, pe care Scriptura de obicei îl descrie lucrând în vieţile oamenilor, reprezintă marea comuniune dintre Duhul Divin şi duhul uman. Prin această comuniune Dumnezeu dă putere omenirii pentru a trece peste trecutul ei. În capitolele ce urmează vom vedea cum ne cheamă Dumnezeu la vieţi mai bune şi cum Duhul lucrează în noi pentru a face ca acea viaţă mai bună să devină realitate.

Capitolul XXIV

PĂCATUL ŞI IERTAREA

ÎN SCRISORI

Noul Testament învaţă că fiecare persoană are un simţ înnăscut al binelui şi răului (Romani 1: 20 – 32). Pavel arată că există anumite experienţe umanedragostea, bucuria, pacea, bunătatea, amabilitatea, încrederea, blândeţea şi disciplina de sine – pe care fiecare persoană le-a recunoscut ca fiind corecte. Nimeni nu a dat vreodată vreo lege împotriva lor (Galateni 5: 22 – 23).

Dar dacă recunoaştem în interiorul nostru că aceste lucruri sunt bune, atunci orice lucrează împotriva lor trebuie să fie rău. Astfel chiar şi fără ajutorul Bibliei, omenirea recunoaşte că multe moduri de comportament sunt greşite şi nepotrivite. Totuşi, nimeni nu caută mereu ceea ce este drept. După cum spune cartea Romanilor: „Căci toţi au păcătuit şi nu au ajuns la slava lui Dumnezeu" (Romani 3: 23)

Pe lângă aceasta, păcatul devine obicei. Dezvăluind propria sa luptă cu păcatul, Pavel spune: „În mintea mea sunt de acord cu legea lui Dumnezeu şi ştiu că este bună. Dar din cauza obiceiurilor care încă îmi controlează trupul, continui să fac lucrurile cu care nu mai sunt de acord" (Romani 7: 14 – 25).

Mai mult, când Dumnezeu a dat această lege lui Israel, a crescut conştiinţa faţă de păcat. Pavel mărturiseşte că el nu s-a gândit că ar fi o persoană care poftește până când nu a auzit porunca: „Să nu poftești!" Când a început să îşi compare viaţa cu acel standard, a descoperit că poftea la fiecare pas (Romani 7: 7 – 11). Legea lui Dumnezeu este astfel ca o riglă. Când este pusă lângă vieţile noastre, arată cât comportament etic şi moral nu se potriveşte cu standardul lui Dumnezeu. Devenim

mai conştienţi decât oricând de problema pe care o avem cu păcatul (Romani 3: 20; 5: 20).

Darul dreptăţii

Păcatul ne desparte de Dumnezeu, căci sfinţenia şi puritatea Lui nu poate aproba facerea de rău. Amintiţi-vă cuvintele lui Habacuc, pe care le-am văzut în capitolul trecut: „Ochii Tăi sunt aşa de curaţi că nu pot să vadă răul şi nu poţi să priveşti răutatea" (Habacuc 1: 13). A veni deci în faţa lui Dumnezeu cu vieţi infestate de păcat înseamnă a-l simţi condamnarea. Ne ofilim în prezenţa Lui. Din cauza păcatului, moartea spirituală s-a stabilit asupra noastră. Sau cum a spus Pavel: „Plata păcatului este moartea" (Romani 6: 23).

Rămaşi cu propriile noastre resurse, nu putem întoarce situaţia. Păcatul ne face nelegiuiţi, iar noi nu avem puterea de a îndepărta vina. Totuşi, prin mila lui Dumnezeu vina poate fi învinsă. Soluţia lui Dumnezeu este persoana lui Iisus Hristos. Spre deosebire de restul omenirii, Iisus a trăit o viaţă perfectă, conformându-Se perfect legii lui Dumnezeu (Evrei 4: 14 – 16). De aceea Dumnezeu a ales să facă două lucruri cu El.

— În primul rând, Dumnezeu a permis moartea lui Iisus pentru a înlocui pedeapsa cu moartea pe care o înfruntă fiecare din pricina păcatului. Romani rezumă printr-o frază simplă, dar profundă: „Pe când era încă păcătoşi, Hristos a murit pentru noi" (Romani 5: 8).

— În al doilea rând, Dumnezeu a permis ca viaţa perfectă a lui Iisus să le fie acordată şi celor care îl urmează.

Pavel împrumută limbajul din domeniul contabilităţii pentru a descrie acest proces. Imaginea lui aduce în minte un mare registru care conţine un cont personal pentru fiecare persoană. Când are de-a face cu cei care îl urmează pe Iisus, Dumnezeu şterge greşelile din fişa lor cu viaţa perfectă a lui Iisus. De fapt, viaţa perfectă a lui Iisus este transferată în contul lor (Romani 4: 22 – 25). Dreptatea Lui devine dreptatea lor.

Aceasta explică ceea ce anticipa Ieremia când a spus că poporul lui Mesia va purta numele „Domnul, dreptatea noastră" (Ieremia 33: 16).

Pavel face aluzie la acest transfer de dreptate când le spune

filipenilor că doreşte să fie „găsit în Hristos, nu având ca dreptate a mea, pe aceea a legii, ci pe aceea care este prin credinţa în Hristos, dreptatea care vine de la Dumnezeu prin credinţă" (Filipeni 3: 9). Romani numeşte acesta „darul dreptăţii" (Romani 5: 17).

Îndreptăţirea

Pentru a descrie transferul de dreptate de la Iisus la noi, Noul Testament foloseşte conceptul de îndreptăţire. Îndreptăţirea este un proces de a alinia ceva la un anumit standard. Când un editor îndreaptă o pagină, el obligă fiecare rând să se conformeze unei anumite lungimi, unui anumit standard. În mod asemănător, când Dumnezeu ne îndreptăţeşte, El ne aliniază vieţile la standardele legii Lui. Şi face acest lucru aplicând dreptatea lui Hristos în contul nostru.

În plus, El nu ne îndreptăţeşte pe noi ca răsplată pentru ceva ce am făcut bine. Îndreptăţirea Lui este un dar care curge din bunătatea şi harul Său (Romani 3: 24; Efeseni 2: 4 – 8). O dată ce suntem îndreptăţiţi, stăm în faţa lui Dumnezeu necondamnaţi, căci păcatul nu ne mai apare în cont. Pentru a împrumuta iarăşi cuvintele lui Pavel: „Acum deci nu mai este nicio condamnare pentru cei care sunt în Hristos Iisus" (Romani 8: 1). Astfel, fiind eliberaţi de condamnare, cei care sunt în Hristos se pot apropia cu încredere de Dumnezeu (Romani 8: 14 – 16).

Viaţa în Hristos – o viaţă de credinţă

Cum aceste binecuvântări cad asupra celor care sunt în Hristos, ce înseamnă să fii „în Hristos"? Fundamental înseamnă că ne predăm întreaga fiinţă voii Sale. Scriindu-le galatenilor, Pavel îşi descrie propria viaţă în Iisus spunând: „Am fost răstignit împreună cu Hristos şi trăiesc… Dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine" (Galateni 2: 20).

A ne preda cu totul lui Iisus înseamnă a ne pune toată încrederea în El şi în cuvintele Lui. Numele biblic pentru o astfel de încredere este

„Credinţă". Deoarece credinţa este esenţială pentru a fi în Hristos, Scrisorile dau mereu prioritate clarificării sensului credinţei. Evrei 11, numit câteodată „capitolul credinţei din Biblie", ne oferă evaluarea cea mai detaliată a credinţei găsită peste tot în Scripturi.

Capitolul începe prin definirea credinţei drept convingerea care susţine toate lucrurile în care sperăm. Mai mult, această convingere se bazează pe dovezi despre ale nevăzutului. Ca un exemplu al credinţei în nevăzut, autorul arată creaţia: „Prin credinţă înţelegem că lumile au fost întocmite prin Cuvântul lui Dumnezeu, încât tot ce se vede n-a fost făcut din lucruri care nu se văd" (Evrei 11: 1 – 3).

Apoi autorul face o cronică a marilor bărbaţi şi femei din Vechiul Testament, oameni a căror credinţă a susţinut împlinirile lor: Abel, Avraam, Sara, Isaac, Iacov, Iosif şi Moise, pentru a numi doar pe câţiva. Aceste persoane sunt ca un cerc de martori, spune scriitorul, mărturisind binecuvântările care au venit asupra lor după o viaţă de credinţă constantă. Încurajaţi de exemplul lor, credincioşii ar trebui să se pregătească să îndure orice fel de împotrivire care ar putea veni din pricina credinţei lor (Evrei 12: 1 – 3).

Credinţa exemplară a lui Avraam

Credinţa este adesea explicată în scrisori bazându-se pe viaţa lui Avraam. Trei scrisori – Romani, Iacov şi Galateni – atrag atenţia la momentele principale din viaţa lui Avraam ca exemple minunate de credinţă.

În Romani Pavel ne duce înapoi în timpul când Avraam, bătrân şi fără copii, află că va avea urmaşi nenumăraţi (Romani 4: 1 – 3). Un astfel de lucru părea improbabil, dacă nu chiar imposibil. Totuşi, Avraam a crezut cuvintele lui Dumnezeu (Romani 4: 18 – 22). Geneza ne spune: „Avram L-a crezut pe Domnul, şi El i-a socotit lucrul acesta ca dreptate". (Geneza 15: 6). Aceasta este esenţa credinţei. A avea încredere în Dumnezeu, a crede în El, chiar şi când ceea ce spune El întrece imaginaţia.

Fiindcă Avraam avea acea credinţă, Dumnezeu l-a tratat ca pe un om drept. Acesta este un alt mod de a spune că Dumnezeu l-a îndrep

Tăţit. În greacă, limba originală a scrierilor lui Pavel, „drept" şi „îndreptăţit" sunt două forme ale aceluiaşi cuvânt. Este uşor să vedem legătura dintre cele două dacă ne gândim că

— Un om drept este cel care trăieşte. În conformitate cu legea lui Dumnezeu şi

— Îndreptăţirea este procesul de a aduce o viaţă înapoi în conformitate cu legea lui Dumnezeu.

Astfel, un om îndreptăţit este tratat ca şi cum ar fi drept.

Cât despre dreptatea lui Avraam, ea nu se bazează pe cât de bine cunoştea legea lui Dumnezeu, fiindcă el a trăit cu secole înainte de Legea lui Moise. Nu era drept nici pentru că făcea vreo ceremonie religioasă, cum ar fi circumcizia. Mai aveau să treacă ani până când Avraam avea să fie circumcis (Romani 4: 9 – 13). Nu, Dumnezeu l-a tratat pe Avraam ca fiind drept doar pentru că dăduse dovadă de o astfel de credinţă.

În acelaşi fel ne îndreptăţeşte Dumnezeu şi pe noi, după cum spune Pavel clar în Romani 4. Nu se întâmplă niciodată din cauza unui lucru pe care îl putem face. Nu putem face niciodată destule fapte bune pentru a câştiga titlul de „drept". Ca şi pe Avraam, Dumnezeu ne tratează ca drepţi pe baza încrederii noastre în El, pe baza credinţei.

Cartea lui Iacov ne dă un alt punct de vedere asupra credinţei lui Avraam. Lacov spune că credinţa sinceră a avut mereu un impact vizibil asupra comportamentului. În fond, singura cale de a demonstra credinţa este prin fapte (Iacov 2: 17 – 18). Credinţa care nu produce fapte, spune Iacov, este ca un trup mort fără duh (Iacov 2: 26). El menţionează aici credinţa lui Avraam care l-a determinat să îşi sacrifice fiul, pe Isaac. În acea faptă credinţa lui Avraam ajunge la plinătatea ei, declară Iacov. Apoi adaugă: „Vedeţi că omul este îndreptăţit prin fapte, şi nu numai prin credinţă" (Iacov 2: 21 – 24).

Contrar aparenţelor, această afirmaţie nu îl contrazice pe Pavel, care a spus că suntem îndreptăţiţi prin credinţă. Lacov pur şi simplu amplifică definiţia credinţei a lui Pavel, pentru ca noi să avem o imagine mai clară a ceea ce implică ea.

Lacov vrea să accentueze faptul că simpla recunoaştere a existenţei lui Dumnezeu nu este acelaşi lucru cu credinţa. Până şi demonii cred că Dumnezeu există, remarcă Iacov (Iacov 1: 19). Nu numai atât, ci demonii îl şi recunosc pe Iisus ca Fiul lui Dumnezeu, deoarece atunci când îl întâlnesc în evanghelii, ei îl numesc Sfântul lui Dumnezeu (Marcu 1: 24). Dacă simpla recunoaştere constituie credinţă, atunci demonii au credinţă. Totuşi continua lor rebeliune

împotriva lui Dumnezeu arată lipsa credinţei lor. Credinţa, spre deosebire de admiterea unui anumit lucru, a avut mereu un impact asupra comportamentului.

În Galateni 3 întâlnim din nou credinţa exemplară a lui Avraam. Aici Pavel face o afirmaţie clară că Iisus este împlinirea promisiunilor făcute lui Avraam când Dumnezeu i-a spus lui Avraam: „Toate naţiunile vor fi binecuvântate prin tine", El privea înainte în ziua când neamurile şi iudeii deopotrivă aveau să fie îndreptăţite prin credinţă (Galateni 3: 7 – 9).

Mai târziu Pavel a adăugat că oricine îi aparţine lui Hristos se află printre descendenţii fără număr promişi lui Avraam. Ei primesc binecuvântările promise urmaşilor lui Avraam (Galateni 3: 7). Ei sunt copiii lui Avraam, nu de origine fizică (cum era cazul iudeilor), ci spirituală, ca oameni care au acelaşi fel de credinţă în Dumnezeu ca şi Avraam (Galateni 3: 7). Ca şi copii ai lui Avraam ei beneficiază în mod egal de promisiunea făcută lui, fără deosebire de rasă, sex sau statut social. „Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască", coincide Pavel, „fiindcă toţi sunteţi una în Hristos Iisus" (Galateni 3: 28).

Botezul

Explicând cum au ajuns să se numere printre urmaşii lui Avraam, Pavel arată către botez. Ei au fost „botezaţi în Hristos", aşa că „s-au îmbrăcaţi cu Hristos" ca şi cum s-ar fi îmbrăcat cu o haină (Galateni 3: 26, 27). Ei se îmbrăcaseră cu Hristos. Identitatea lor era pierdută înin a Lui. Erau una cu El.

Folosind alte metafore, Romani spune că botezul uneşte simbolic pe credincios cu moartea lui Hristos. Botezul este o răstignire simbo

Lică a vieţii noastre de dinainte cu ataşamentul ei faţă de păcat (Romani 6: 3 – 6). De aceea Pavel le spune colosenilor: „voi aţi murit şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu" (Coloseni 3: 3).

În plus, botezul este o savurare a învierii noastre viitoare. Pavel le spune romanilor: „Dacă am fost identificaţi cu El printr-o asemănare cu moartea Lui, vom fi una cu El şi în înviere" (Romani 6: 5). Spus mai simplu, a fi în Hristos înseamnă veşnicia cu Dumnezeu.

Fiindcă botezul denotă o hotărâre de a ne separa de păcat, Petru compară botezul cu experienţa lui Noe de la potop. Apele potopului au separat familia lui Noe de vecinii lor păcătoşi care au pierit. În mod asemănător botezul ne mântuieşte acum, observă Petru (1 Petru 3: 21). Botezul demonstrează hotărârea noastră de a ne distanţa de păcat. Drept răspuns, Dumnezeu ne dă siguranţa că nu vom fi pedesiţi pentru păcat, exact cum Noe a fost ţinut în siguranţă de pedeapsa lui Dumnezeu pentru vecinii lui.

Şi totuşi nu numai botezul oferă astfel de protecţie. Ceea ce cinsteşte Dumnezeu în botez este credinţa care duce la El. Pentru a fi cita pe Pavel în Galateni: „Toţi sunteţi fii ai lui Dumnezeu prin credinţa în Hristos Iisus. Voi toţi care aţi fost botezaţi pentru Hristos, v-aţi îmbrăcat cu Hristos" (Galateni 3: 26 – 27). Colosenilor le-a scris: „Fiind îngropaţi împreună cu El, aţi fost şi înviaţi împreună cu El, prin credinţa în lucrarea lui Dumnezeu, care L-a înviat dintre cei morţi" (Coloseni 2: 12).

Petru demonstrează acelaşi lucru atunci când compară botezul cu potopul lui Noe. Puterea care mântuie în botez nu este spălarea fizică a trupurilor noastre, spune el, dar apelul care facem la Dumnezeu dintr-o conştiinţă care crede în învierea lui Iisus (1 Petru 3: 21).

Învierea

După cum puteţi vedea, botezul şi învierea apar adesea unul lângă altul în scrisori. Botezul priveşte înapoi către învierea lui Iisus şi înainte către învierea ucenicilor Lui. În mod repetat Noul Testament aminteşte cititorilor săi să nu piardă din vedere învierea. Pavel le spune filipenilor:

Dar cetăţenia noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm ca Mântuitor pe Domnul Iisus Hristos. El va schimba trupul stării noastre smerite şi-l va face asemenea trupului Său de slavă, prin lucrarea puterii pe care o are de a-şi supune toate.

— Filipeni 3: 20 – 21

În acelaşi duh le scrie colosenilor, spunând: „Când se va arăta Hristos, viaţa noastră, atunci vă veţi arăta şi voi împreună cu El în slavă" (Coloseni 3: 4).

De aceea l-a surprins foarte tare pe Pavel când a auzit că unii creştini din Corint predicau că nu există înviere. Le-a răspuns printr-o dezmințire imediată, care se deschidea cu aceste cuvinte:

Când v-am vestit evanghelia, am accentuat problemele cele mai importante. Înainte de toate că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi; că a fost îngropat şi că a înviat a treia zi, după Scripturi.

— L Corinteni 15: 1 – 3

După părerea lui Pavel, a nega învierea înseamnă a nega miezul evangheliei. Învierea, spune el, declară că Iisus este fiul lui Dumnezeu (Romani 1: 1 – 4). Dacă Hristos nu a înviat, atunci declarația nu a avut loc niciodată şi credința noastră nu are nicio valoare (1 Corinteni 15: 16 – 17). Ne-am pus încrederea într-un impostor. Mai mult, ar fi prosteşte să suporți prigonirea ca şi creştin. De ce să accepți durerea şi suferința care vine din credința în Iisus dacă nu există speranța învierii (1 Corinteni 15: 19)?

În 1 Corinteni 15, cel mai lung capitol despre înviere din Biblie, găsim cea mai detaliată descriere a propriei noastre învieri. Pavel şi-o imaginează ca un moment în care duhurile noastre personale se îmbracă într-un trup nou, nemuritor, spre deosebire de trupul pieritor în care locuim acum (1 Corinteni 15: 41 – 54). Această schimbare se va produce „într-o clipeală din ochi", instant, Acest lucru se va întâmpla

Când se va întoarce Iisus pe pământ. La apariția Lui „cei care au adormit" (expresia lui Pavel pentru cei morți) vor fi readuşi la viață imediat (1 Corinteni 15: 20 – 23). Odată cu trezirea lor, victoria finală asupra morții va fi îndeplinită (1 Corinteni 15: 54 – 57). În acelaşi timp, cei care sunt vii la întoarcerea lui Hristos vor fi adunați direct la El trecând peste moarte (1 Tesaloniceni 4: 14 – 17).

Cea de a doua scrisoare a lui Pavel către corinteni tratează de asemenea tema învierii. El compară trupul nostru fizic de acum cu un cort care poate fi uşor de doborât. Sau cu un vas de lut, care se sfărâmă uşor. În contrast, la înviere vom primi un trup mai minunat, o clădire permanentă, nu un cort şubred. Pavel spune că ceea ce ne dorim este să punem cortul deoparte şi să ne mutăm în reşedința noastră permanentă, însuşi scopul pentru care ne-a pregătit Dumnezeu (2

Corinteni 4: 6 – 7; 5: 1 – 5).

Noul Testament nu specifică niciodată prin ce schimbări vom trece la înviere, în afară de a spune că existenţa noastră va deveni mai glorioasă şi natura noastră nepieritoare. Ioan sugerează că nu putem să vedem cum vom fi după înviere. Dar el ne asigură că vom avea multe în comun cu Iisus cel înviat (1 Ioan 3: 2). Şi aceasta este speranţa care i-a susţinut pe creştini timp de secole.

Capitolul XXV

MORALA ŞI ETICA

ÎN SCRISORI

În Biblie, etica şi moralitatea se trag din natura caracterului lui Dumnezeu. El este bun, absolut bun, atât de pur încât răul nu-L poate ispiti (Iacov 1: 13). Mai mult, bunătatea Lui îi permite să vrea tot ce este mai bun pentru poporul Său. De aceea El vrea să devenim ca El în ceea ce priveşte virtutea şi integritatea.

Multe cuvinte ar putea descrie caracterul lui Dumnezeu: drept, sincer, iubitor, plin de compasiune, demn de încredere, milos, pentru a numi doar câteva. Dar Biblia le rezumă într-un singur cuvânt – El este „sfânt". Şi fiindcă este sfânt El este de asemenea idealul bunătăţii şi dragostei. Orice mai puţin decât bunătate şi dragoste perfectă ar compromite sfinţenia Lui.

În consecinţă, când Dumnezeu îi cere poporului său să devină ca El însuşi, îi cere să fie sfânt. Vorbind Israelului prin Moise, El porunceşte: „Fiţi sfinţi, căci Eu sunt sfânt" (Leviticul 11: 44). Noul Testament extinde această poruncă şi creştinilor: „După cum Cel care v-a chemat este sfânt, fiţi şi voi sfinţi în toată purtarea voastră" (1 Petru 1: 15 – 16).

Pentru poporul lui Dumnezeu sfinţenia personală înseamnă a se separa de orice este corupt sau imoral în lumea din jurul lor. „Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăţie, ci la sfinţire", le spune Pavel tesalonicenilor (1 Tesaloniceni 4: 7).

Altundeva Pavel spune că romanii au fost chemaţi să fie „sfinţi", ceea ce înseamnă literal „popor sfânt" (Romani 1: 7). Noul Testament tratează pe fiecare ucenic al lui Iisus drept sfânt (vezi Fapte 9: 13 şi Fapte 26: 10, de exemplu). De fapt, „sfinţi" este numele cel mai

obişnuit pentru creştini în Noul Testament. Prin preferinţa îi pentru acest termen, Biblia reaminteşte creştinilor în mod constant să fie sfinţi în tot ce fac.

Ghid al Bibliei – 17

În acest scop, scrisorile folosesc orice ocazie pentru a promova vieţi integre şi moralitatea personală. Scrisorile îl dau pe Iisus ca un exemplu pe care să îl imite creştinii (1 Corinteni 11: 1). Deoarece El a întrupat esenţa dumnezeirii în forma umană, Iisus exemplifică cum arată personalitatea umană când este marcată de sfinţenia lui Dumnezeu.

Lupta cu „carnea" şi „întunericul".

Totuşi, scrisorile recunosc că a deveni ca Hristos este o încercare de o viaţă. Dacă suntem îndreptăţiţi nu înseamnă că păcatul nu ne mai tulbură. Încă ne mai luptăm împotriva influenţei sale. Pavel descrie lupta continuă cu păcatul ca un război între două forţe puternice. Pe de o parte este Duhul lui Dumnezeu comunicând cu propriul nostru duh şi îndemnându-ne să trăim ca un popor duhovnicesc. Pe de altă parte sunt obiceiurile şi impulsurile pe care le stârneşte păcatul în noi. Noul Testament dă un nume colectiv acestor forţe. Le numeşte „carnea".

Carnea urmăreşte viaţa de plăceri şi egoistă. Duce poftele trupeşti la exces. În Galateni, Pavel catalogează tipurile de comportament pe care le produce carnea. Lista lui include: adulter, desfrânare, necurăţie, destrăbălare, idolatrie, vrăjitorie, vrăjmăşii, certuri, gelozii, mânii, neînţelegeri, dezbinări, secte, invidii, ucideri, beţii, petreceri dezmăţate (Galateni 5: 19 – 21).

O minte aţintită pe astfel de valori, spune Pavel, este ostilă faţă de Dumnezeu, nedorind să se supună legii lui Dumnezeu. Oricine trăieşte astfel nu-L poate mulţumi pe Dumnezeu şi nici să facă parte din împărăţia Lui (Romani 8: 5 – 11; Galateni 5: 21).

Carnea face parte dintr-o lume mai mare cunoscută în Noul Testament drept „întuneric". Acest termen îşi are originea la Isaia, care a prevestit lucrarea lui Mesia spunând: „Poporul care umbla în întuneric a văzut o mare lumină" (Isaia 9: 2). În Noul Testament a trăi în întuneric înseamnă a iubi păcatul mai mult decât pe Dumnezeu

(Ioan 3: 19 – 20). A trăi în întuneric de asemenea se poate referi (aşa cum se întâmplă în Luca 1: 79) la cei care pur şi simplu nu au aflat de Hristos.

Tărâmul întunericului cuprinde tot ce se opune lui Dumnezeu. Este controlat de foite spirituale din slujba lui Satan (Efeseni 6: 12). În contrast, cei care sunt creştini sunt „copii ai luminii" (Efeseni 5: 8 – 11). Ei au fost eliberaţi din „puterea întunericului şi ne-a strămutat în împărăţia Fiului dragostei Lui" (Coloseni 1: 13).

Învingând lumea

Petru le reaminteşte cititorilor săi că au fost „chemaţi din întuneric la lumina Sa minunată" (1 Petra 2: 9). De aceea este esenţial ca ei să se abţină de la dorinţele „cărnii", care luptă împotriva duhului interior (1 Petru 2: 11). Ioan adaugă că: „Dumnezeu este lumina şi în El nu este întuneric deloc". De aceea este imposibil să umblăm în întuneric şi să avem un parteneriat cu Dumnezeu în acelaşi timp (1 Ioan 1: 5 – 6).

Pentru apostolul Ioan, „a umbla în întuneric" poate fi de asemenea exprimat ca „a iubi lumea". „Lumea" este numele dat de Ioan poftelor care trec când se sfârşeşte pământul (1 Ioan 2: 17). Acestea includ forţele şi poftele trupului, dorinţa de a poseda lucruri care ne atrag ochii, şi mândria arogantă (1 Ioan 2: 16). Când aceste impulsuri nu sunt controlate, ele conduc în mod inevitabil la păcat.

Desigur nimeni nu poate ignora complet poftele şi dorinţele. Iar Ioan nici nu sugerează că ar trebui. El ştie că Dumnezeu a pus poftele în corpul uman pentru bine. Dar Dumnezeu nu a intenţionat niciodată ca poftele să ne controleze. Când găsitul plăcerilor devine mai important decât o viaţă cu principii, când satisfacerea forţelor şi dorinţelor fizice trece înaintea dorinţei de a fi o persoană de caracter, atunci devenim oameni (pentru a folosi cuvintele lui Ioan) care „iubesc lumea".

Scopul creştinilor este de a învinge lumea, nu de a o iubi (1 Ioan 5: 4). Obiceiurile păcatului şi al atracţiei plăcerii au o mare influenţă asupra noastră. Când devenim creştini, obiceiurile şi atitudinile păcătoase nu îşi slăbesc imediat strânsoarea, după cum am văzut mai înainte. Trebuie să le învingem.

Într-adevăr, Ioan spune că doar ne amăgim dacă spunem că suntem fără păcat. Umblatul în lumină necesită *un angajament hotărât* pentru a învinge problema păcatului. Dumnezeu cinsteşte apoi acea hotărâre iertându-ne păcatele când acestea au loc. După cum spune Ioan, dacă umblăm în lumina lui Dumnezeu, sângele lui Iisus ne curăţeşte de păcat în mod continuu (1 Ioan 1: 8).

Dumnezeu dă această curăţire pentru a ne încuraja. El nu vrea ca noi să ne temem că totul este pierdut pur şi simplu pentru că vechile obiceiuri ne atrag să facem lucruri greşite. Dumnezeu vrea ca cea care câştigă să fie cauza dreptăţii. El vrea să ne vadă trăind vieţi fără păcat (1 Ioan 2: 1). Şi atâta timp cât lucrăm cu sinceritate pentru a ajunge la acel ţel, El ne dă cu bucurie încurajarea Lui. El ne cere doar să fim cinstiţi în legătură cu problema noastră cu păcatul. Ioan scrie încurajator: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nedreptate" (1 Ioan 1: 9).

Duhul lui Dumnezeu care locuieşte în noi

Pentru a-i ajuta pe creştini să trăiască fără păcat, Dumnezeu îşi pune Duhul între credincioşi. (Acesta este Duhul care „locuieşte" în noi pe care l-am recapitulat în capitolul XXIII.) Duhul devine aliatul şi sursa noastră de putere în războiul cu carnea. La fiecare pas, Duhul ne îndeamnă să trăim cum trebuie. Când urmăm acele îndemnuri, Noul Testament ne descrie ca „umblând în Duhul" sau fiind „conduşi de Duhul". Iar dacă suntem conduşi de Duhul, scrie Pavel, nu vom lăsa carnea să domine comportamentul nostru (Galateni 5: 16 – 18).

Galateni descrie calităţile unei vieţi conduse de Duh ca fiind dragostea, bucuria, pacea, răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credincioşia, blândeţea şi stăpânirea de sine. Pavel numeşte acestea „roadele Duhului" (Galateni 5: 22 – 23). Apoi adaugă: „Împotriva acestor lucruri nu este nicio lege". Cu alte cuvinte, fiecare societate de pe pământ admiră aceste virtuţi. Niciuna nu s-a gândit să le scoată în afara legii.

Totuşi, Duhul nu ne controlează ca pe nişte sclavi. Noi putem suprima îndemnurile sale. Pavel descrie aceasta drept „stingerea Duhului" (1 Tesaloniceni 5: 19). Dumnezeu nu face niciodată nimic

pentru a ne lipsi de libertatea noastră de alegere. Duhul Lui formează un parteneriat cu noi. Dar noi putem respinge acest parteneriat, chiar creştini fiind, şi să optăm pentru ce este rău.

Duhul nici nu ne transformă vieţile peste noapte. A învăţa să fii ca Iisus este un proces de creştere. Noul Testament se referă la noii creştini drept „prunci în Hristos" (1 Corinteni 3: 1; Evrei 5: 13). Ei trebuie să se dezvolte şi să se maturizeze spiritual.

Maturizarea implică o transformare a eului nostru şi a simţului sinelui, împrumutând imaginea de schimbare a hainelor, Pavel le spune efesenilor că ei trebuie să se dezbrace de „omul cel vechi" şi să se îmbrace cu „omul cel nou" (Efeseni 4: 22 – 24). Omul cel vechi întunecase înţelegerea lui Dumnezeu şi a fost separat de viaţa în El. Pentru efeseni, dintre care mulţi îşi aveau originile între neamuri, omul cel vechi includea căutarea plăcerilor care a devenit atât de creatoare de dependenţă încât căutau cu lăcomie orice fel de impuritate (Efeseni 4: 17 – 19).

Omul cel nou, în contrast, aspiră să aibă un punct de vedere duhovnicesc asupra vieţii. Are de-a face cu căutarea dreptăţii, sfinţeniei şi adevărului. Drept consecinţă, omul cel nou este cunoscut pentru integritatea lui, rezistând ispitei de a minţi sau de a înşela. El este demn de încredere, evitând orice ar constitui furt. Iar de asemenea omul cel nou învaţă să stăpânească mânia, nepermiţând niciodată amărăciunii şi dudei să scape din control şi să stârnească toate impulsurile (Efeseni 4: 20 – 32).

Umblând în lumină

Pavel rezumă stilul de viaţă pe care îl vrea pentru efeseni în aceste cuvinte: „Urmaţi deci exemplul lui Dumnezeu, ca nişte copii iubiţi. Umblaţi în dragoste, după cum şi Hristos ne-a iubit şi S-a dat pe Sine însuşi pentru noi" (Efeseni 5: 1 – 2). Apoi el aplică acest principiu de a umbla în lumină la anumite situaţii din viaţa de zi cu zi. Soţii trebuie să fie la fel de iubitori şi cu sacrificiu de sine faţă de soţiile lor ca şi Iisus faţă de biserică (Efeseni 5: 25 – 29). Soţiile trebuie să răspundă prin

A se preda conducerii iubitoare a soţilor lor (Efeseni 5: 22 – 24). Copiii trebuie să fie supuşi şi să îşi trateze părinţii cu cinste (Efeseni 6:

1 – 4).

Umblarea în lumină cere astfel ca noi să ne subordonăm interesul de sine nevoilor celorlalţi. În acest domeniu, ca şi în alte domenii ale serviciului creştin, Iisus este exemplul nostru. Pavel îi încurajează pe filipeni să aibă aceeaşi atitudine personală pe care a demonstrat-o Iisus atunci când a renunţat la Dumnezeirea Lui, cu toate privilegiile Sale, pentru a lua formă umană (Filipeni 2: 5 – 8). „Nu faceţi nimic din duh de ceartă sau din slavă deşartă", le spune Pavel, „ci în smerenie fiecare să privească pe altul mai presus de el însuşi. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci şi la foloasele altora" (Filipeni 2: 3 – 4).

Şi Petru a accentuat nevoia de a controla impulsurile egoiste, în special în faţa ironiilor şi insultelor. El a adresat prima lui scrisoare creştinilor din Asia Mică, mulţi dintre ei fiind dintre neamuri care înainte avuseseră toate viciile păgânismului (1 Petru 4: 3). Dar acum şi-au întors spatele la astfel de lucruri.

După ce au respins obiceiurile vieţilor lor de dinainte, Petru îi invită să se vadă pe ei înşişi ca vizitatori într-o ţară străină (1 Petru 1: 1; 2: 11). Şi anume, ei ar trebui să trateze multe dintre lucrurile pe care le făceau odinioară ca fiind acum străine de firea lor. Petru recunoaşte că acest lucru nu va fi bine primit de semenii lor. El admite că aceşti noi creştini sunt ridiculizaţi şi depreciaţi de prieteni cu care se asociau odată (1 Petru 4: 4). Totuşi, acesta este preţul plătit pentru a fi loiali lui Hristos.

Petru apoi susţine exemplul lui Iisus pentru a arăta cum ar trebui să reacţioneze în faţa bătăii şi ridiculizării. Când Iisus era insultat, El nu a răspuns. Când suferea, El nu răspundea cu ameninţări (1 Petru 2: 21 – 23). Iar creştinii ar trebui să urmeze modelul Lui ca idealul lor. Petru chiar aplică acest principiu la relaţii în care ar fi greu de menţinut o atitudine ca a lui Hristos.

Mai întâi el vorbeşte despre sclavi care sunt posedaţi de un stăpân dificil, rău. (Mai mult de jumătate din populaţia romană era în sclavie.) Sclavii ar trebui să trateze astfel de stăpâni cu respect, spune Petru.

Ştiind că Dumnezeu va răsplăti pe cel care rezistă sub suferinţă

şi tratament nedrept (1 Petru 2: 18 – 20).

Apoi, Petru vorbeşte despre femeile ale căror soţi îl resping pe Iisus. Aceste femei nu ar trebui să folosească necredinţa soţilor lor ca o scuză pentru ca ele să nu le arate respect. Dimpotrivă, o soţie creştină în astfel de situaţii ar trebui să se comporte în aşa fel încât să îl câştige pe soţul ei la Iisus prin puterea exemplului ei (1 Petru 3: 1 – 4).

A fi născut din nou

Bineînţeles că unii oameni pot avea atitudini remarcabile, mai ales în situaţiile pe care le menţionează Petru. Totuşi, astfel de atitudini sunt posibile din cauza schimbărilor care au loc atunci când o persoană devine creştină. Petru descrie această schimbare ca fiind „născut din nou", un termen împrumutat de la Iisus. El l-a folosit original într-o conversaţie cu Nicodim, un conducător al sinedriului evreiesc. „Ca să vezi împărăţia lui Dumnezeu, trebuie să te naşti din nou" (Ioan 3: 3 – 7).

Poate că Petru a auzit conversaţia lor şi a fost izbit de această expresie. Oricum, a devenit parte din vocabularul lui. În prima scrisoare el scrie: „Dumnezeu ne-a născut din nou, prin învierea lui Iisus Hristos dintre cei morţi, la o nădejde vie" (1 Petra 1: 3). Mai târziu el adaugă: „Aţi fost născuţi din nou prin Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu şi care rămâne". Trecând la imagini verbale preluate de la Iisus din pilda semănătorului, Petru descrie cuvântul care rămâne al lui Dumnezeu ca o sămânţă nepieritoare (1 Petru 1: 23 – 25).

Ca şi figură stilistică, a fi născut din nou accentuează faptul că a deveni creştin duce la schimbări majore. Într-un sens apare o persoană cu totul nouă. Această persoană nouă are ţeluri diferite, atitudini diferite şi puncte de vedere diferite asupra vieţii. Totuşi, cu toate aceste diferenţe, tot mai sunt multe de învăţat. Petru se referă deci la oamenii din această fază a credinţei ca la nişte prunci. Fiind născuţi din nou prin puterea cuvântului lui Dumnezeu, ei vor ajunge la maturitate în Hristos (1 Petru 2: 1 – 3).

În cea de-a doua scrisoare a sa, Petru identifică şapte caracteristici ale oamenilor maturi spiritual, şi anume:

— Excelenţă morală

— O adâncă cunoştinţă a lui Dumnezeu

— Control de sine
— Perseverenţă
— O perspestivă duhovnicească
— Bunătate
— Dragoste

Prin întărirea constantă a acestor calităţi, asigurăm faptul că vom fi mereu folositori lui Dumnezeu şi roditori în slujba Lui (1 Petru 1: 4 – 10).

Unul dintre obiectivele pentru care trebuie să ne maturizăm este ca să proclamăm excelenţa lui Dumnezeu şi altora. Petru le spune cititorilor săi că numindu-i poporul Său, Dumnezeu i-a făcut şi noua Lui preoţie (1 Petru 2: 9 – 12). Spre deosebire de Israel, unde doar bărbaţii dintr-un singur trib erau preoţi, fiecare persoană din Hristos este un preot înaintea lui Dumnezeu, atât bărbaţii, cât şi femeile.

Iar cu această chemare preoţească vine şi o altă cerere pentru a ne menţine vieţi pure. Preoţii din Israel nu puteau să se arate pângăriţi în faţa lui Dumnezeu. La fel, Petru îşi imploră cititorii să se abţină de la dorinţele păcătoase (1 Petru 2: 11). El îi încurajează să stăpânească un duh ca al lui Hristos, ca să nu întoarcă răul pentru rău sau insulta pentru insultă. În schimb, ca preoţi, ei trebuie să îşi folosească vieţile pentru a îi binecuvânta pe oameni, chiar şi pe oamenii care îi maltratează (1 Petru 3: 9).

Pregătiţi pentru a suferi

Petru aduce problema maltratării cu un anumit scop. El ştie că zile grele stau în faţa acelor creştini. Se referă la apropierea „prigonirii de foc" care îi va face să împărtăşească suferinţele lui Hristos (1 Petru 4: 12 – 13). Aceasta a venit la puţin timp după ce aspre persecuţii au izbucnit împotriva creştinilor din Asia Mică.

Pentru a îi pregăti pentru acea zi, Petru le cere cititorilor săi să îşi dezvolte o viziune corespunzătoare asupra suferinţei făcând două lucruri. Mai întâi, ar trebui să nu uite că şi Iisus a suferit. Astfel, faptul că timpuri grele vin asupra lor nu este un semn că au pierdut aprobarea sau binecuvântare lui Dumnezeu. Petru aduce vorba de suferinţele lui Iisus de şase ori în 1 Petru, spunând în una dintre aceste daţi: „Fiindcă Hristos a suferit în trup, înarmaţi-vă şi voi cu acelaşi fel

de gândire" (1 Petru 4: 1).

În al doilea rând, ei trebuie să rămână concentraţi asupra răsplăţii care îi aşteaptă personal la întoarcerea lui Iisus. Ei vor avea slavă, glorie şi cinste când. Se va descoperi Iisus (1 Petru 1: 7). Între timp, ei trebuie să îşi ancoreze speranţa în întregime în răsplata pe care o vor primi la apariţia lui Hristos (1 Petru 1: 13). „La aceasta aţi fost chemaţi", îi asigură Petru, „să moşteniţi binecuvântarea" (1 Petru 3: 9).

Acest pasaj din Petru urmează un model caracteristic Scrisorilor Noului Testament. Şi anume, ele de obicei leagă îndrumările de a trăi o viaţă de principii cu amintiri ale răsplăţii viitoare. De aceea Scrisorile cu tonul moral cel mai puternic tind de asemenea să includă asigurarea necondiţionată a întoarcerii lui Hristos, învierea ucenicilor Lui şi viaţa veşnică.

Totuşi creştinii află în curând că nu trebuie să aştepte ca Iisus să vină pentru a primi răsplata. Dintr-o viaţă de principii şi integritate reiese pace şi bucurie de nedescris. Ştiind că am făcut ce e bine, chiar şi în timpuri grele, ne dă un simţ al împlinirii pe care cei din întuneric nu îl vor putea înţelege niciodată.

Capitolul XXVI

BISERICA ŞI ÎNCHINAREA

ÎN SCRISORI

La fel cum creştinii dau socoteală individual în faţa lui Dumnezeu, ei de asemenea au anumite obligaţii faţă de ceilalţi creştini. Biblia exprimă aceste responsabilităţi în mod normal în funcţie de relaţiile din cadrul bisericii. Din punctul de vedere al Noului Testament, a fi creştin şi a fi membru al bisericii sunt două lucruri inseparabile.

Biserica – trupul lui Hristos

Lui Pavel îi place foarte mult să compare biserica unui trup, cu Iisus însuşi fiind capul, astfel că biserica răspunde în toate în faţa lui Hristos (Efeseni 1: 22 – 23; 5: 23 – 24; Coloseni 1: 18, 24). Ca trup spiritual, biserica are misiunea pe care a început-o Iisus în trupul Lui fizic. Creştinii individuali sunt încheieturile şi ligamentele care ţin trupul împreună, fiecare contribuind la creşterea şi bunăstarea

întregului (Efeseni 4: 14 – 16). Sau altfel spus, creştinii sunt mâinile şi picioarele care îndeplinesc lucrarea lui Hristos în lumea din jurul lor.

La fel cum trupul omenesc trebuie să aibă un duh, de asemenea Duhul Sfânt trebuie să fie prezent pentru ca biserica, trupul lui Hristos, să crească. Duhul începe această lucrare chiar în momentul în care un membru este adăugat trupului lui Hristos. „Printr-un singur Duh, noi toţi am fost botezaţi într-un singur trup", scrie Pavel (1 Corinteni 12: 13). Astfel, când Pavel se gândeşte la unitatea interioară pe care a intenţionat-o Dumnezeu pentru biserică, o numeşte „unitatea Duhului" (Efeseni 4: 3).

Atât în Romani, cât şi în 1 Corinteni, Pavel arată cum Duhul de asemenea dă putere bisericii dând abilităţi speciale fiecărui membru. În Corint unii primiseră puterea de a face minuni. Alţii aveau darul de a

Învăţa cu înţelepciune excepţională sau de a excela în a îi ajuta pe oameni sau în a fi buni administratori. Un alt grup putea vorbi în limbi pe care nu le învăţaseră niciodată, un ajutor evident pentru a predica într-un oraş internaţional cum era Corintul (1 Corinteni 12: 8 – 10).

Duhul a pus astfel de daruri în biserică pentru binele tuturor (1 Corinteni 12: 7), dat fiind că fiecare dar contribuia în mod unic la bunăstarea bisericii. Creştinii au datoria de a îşi folosi binecuvântările şi abilităţile pentru a face bine unii altora în biserică. La fel ca şi într-un trup fizic, fiecare parte joacă un rol esenţial dacă vrem ca trupul să fie sănătos şi plin de energie (Romani 12: 3 – 8; 1 Corinteni 12: 14 – 28).

Din acest motiv, Pavel a avertizat neobosit în legătură cu rivalităţile şi diviziunile care ar reduce eficienţa bisericii. Unul dintre scopurile lui 1 Corinteni era să se ocupe de raporturile care spuneau că creştinii de acolo se împărţiseră în tabere care se luptau (1 Corinteni 1: 10 – 12; 11: 18 – 19). Se pare că mare parte din dezbinarea lor era din cauză că se certaseră în legătură cu cine avea cel mai mare dar de la Duhul. Pavel mustră astfel de lăudăroşenie. Darurile Duhului erau date pentru a II preamări pe Iisus şi pentru binele tuturor, nu pentru ca să ridice pe cine va şi pentru a promova competiţii hrănite de egourile lor.

Dezbinarea în biserică este exact opusul modelului lui

Dumnezeu, după cum aflăm din Efeseni. Acolo Pavel oferă o schiţă măreaţă a scopului veşnic al lui Dumnezeu şi rolul bisericii în cadrul lui. Scopul lui Dumnezeu, alcătuit dinainte de creaţia lumii, s-a centrat pe împăcare şi pace. Prin cruce, Dumnezeu a plănuit să împace toţi oamenii cu Sine, aducându-i împreună într-un singur trup, biserica (Efeseni 2: 11 – 17).

În acest trup fiecare persoană are acces nestânjenit la Dumnezeu prin Duhul Sfânt, indiferent de contextul etnic sau social (Efeseni 2: 18). Trupul este de asemenea locul în care Dumnezeu învinge înstrăinarea şi animozităţile dintre oameni. Împăcând părţi care se războiesc cu El însuşi, Dumnezeu caută să le împace şi una cu alta. Scopul lui Dumnezeu pentru trup este să pună capăt certurilor rasiale, conflictelor de clasă şi tensiunii etnice (Efeseni 2: 11 – 19). Acesta este motivul pentru care profeţii descriau vârsta împărăţiei ca o vreme de pace.

Biserica, trupul lui Dumnezeu de oameni împăcaţi, era deci vitală în planul lui Dumnezeu încă de la început. În Efeseni Pavel nu poate vorbi despre scopul veşnic al lui Dumnezeu decât vorbind despre biserică. De fapt, Efeseni aduce conceptul de biserică în cea mai înaltă fază de dezvoltare a ei din Noul Testament.

Trecând la un alt set de imagini, Pavel descrie biserica drept mireasa lui Hristos. Iisus, mirele, o iubeşte atât de mult încât a fost gata să-şi dea viaţa pentru ea. Iar scopul dragostei Lui este de a prezenta biserica „slăvită, fără pată, fără încreţitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă şi fără defect" (Efeseni 5: 25 – 27). În afară de aceasta, Pavel îl vede pe Dumnezeu punându-şi biserica, mireasa Fiului său, într-o expoziţie cosmică. Prin biserică, spune el, Dumnezeu demonstrează prinţilor şi puterilor din locurile cereşti (şi anume Îngerii Lui) marea înţelepciune a scopului Său veşnic (Efeseni 3: 10 – 11).

Semne ale unei biserici sănătoase

Dat fiind că biserica joacă un rol atât de important în planul lui Dumnezeu, este esenţial ca biserica să fie sănătoasă. În Efeseni 4 Pavel citează câţiva factori care sprijină sănătatea spirituală în trupul lui Hristos. Mai întâi, *o biserică sănătoasă este o biserică unită*. Întreaga viaţă a bisericii se construieşte în jurul unităţii, spune Pavel. „Este un

singur trup, un singur Duh, după cum şi voi aţi fost chemaţi la o singură nădejde a chemării voastre; este un singur Domn, o singură credinţă, un singur botez; este un singur Dumnezeu şi Tată al tuturor, care este mai presus de toţi, lucrează în toate şi este în noi toţi" (Efeseni 4: 4 – 6). Din acest motiv, Pavel face apel la efeseni să menţină unitatea pe care o avea Dumnezeu în minte când i-a împăcat şi le-a dat Duhul Său.

În al doilea rând, *o biserică sănătoasă este una în care se găseşte un respect reciproc, de durată*. În interesul unităţii, efesenii trebuie să se comporte unii cu alţii cu smerenie, blândeţe, răbdare şi dragoste (Efeseni 4: 2). Datoria lor este de a face ca biserica să fie cât mai puternică şi mai iubitoare. Ei trebuie să arate bunătate şi milă unul faţă de celălalt, fiind mereu gata să se ierte unul pe celălalt, la fel cum Dumnezeu i-a iertat pe ei (Efeseni 4: 32).

În al treilea rând, *o biserică sănătoasă este una în care fiecare membru caută maturitatea spirituală personală*. Pavel remarcă faptul că Dumnezeu a pus diferite feluri de învăţători în biserică pentru a ajuta ca membrii să se maturizeze. Obiectivul învăţării în biserică este de a vedea că credincioşii devin adulţi din punct de vedere spiritual, atingând statura care marchează maturitatea în Hristos (Efeseni 4: 11 – 15).

Şi în al patrulea rând, *o biserică sănătoasă este una în care fiecare persoană contribuie cu puterile şi abilităţile lui sau ei pentru bunăstarea întregului*. Creştinii au o datorie inevitabilă în biserică unul faţă de celălalt. Doar când îşi îndeplinesc rolurile individuale poate trupul să crească şi să se întărească (Efeseni 4: 15 – 16).

Învăţarea sănătoasă

Pentru a fi sănătoasă, biserica are nevoie şi de învăţare corespunzătoare şi de o bună conducere. Acestea sunt subiectele care formează centrul scrisorilor lui Pavel către Timotei şi Tit. În ambele, Pavel insistă ca ei să se opună oricărui învăţător care lucrează împotriva interesului creşterii şi sănătăţii spirituale. Aceasta include învăţători care sunt certăreţi, care par să fie înclinaţi să stârnească controverse şi să susţină speculaţii fără sens (1 Timotei 1: 3 – 7; 6: 3 – 4; 2 Timotei 2: 14 – 18). De asemenea trebuie opriţi şi anumiţi

învăţători pe care Pavel îi numeşte „amăgitori nesupuşi”, care învaţă lucruri nepotrivite, toate de dragul unui câştig necinstit (Tit 1: 10 – 11). Aceasta implică faptul că ei găsiseră o cale de a face bani din învăţătura lor şi ar spune orice, doar pentru a îşi menţine un venit.

În contrast, Timotei şi Tit trebuie să înveţe într-un fel care duce sănătatea la maxim. Pavel îl însărcinează pe Timotei să se dovedească împlinit în legătură cu mânuirea corectă a cuvântului lui Dumnezeu. Oricare ar fi ocazia, el trebuie să fie gata să corecteze, să mustre şi să încurajeze bazându-se pe Scriptură (2 Timotei 2: 16). În mod similar, Pavel îl instruieşte pe Tit să trateze adevărul lui Dumnezeu cu seriozitate, păstrând mereu integritatea în ceea ce învaţă (Tit 2: 7).

Pavel chiar îi arată lui Tit ce ar trebui să accentueze învăţătura lui. Lista se construieşte pe probleme practice în legătură cu caracterul personal şi cu comportamentul (Tit 2: 1 – 10). Tit ar trebui să îi înveţe pe bătrâni să trăiască vieţi echilibrate şi respectabile, pline de stăpânire de sine şi de credinţă. Pe femeile mai în vârstă ar trebui să le înveţe să fie supuse, vorbind doar ceea ce este bun, evitând bârfa şi dependenţa de alcool. Femeile tinere trebuie să înveţe să îşi iubească partenerii şi copiii şi cum să fie pure şi bune. Iar tinerii adulţi, bărbaţi şi femei deopotrivă, trebuie învăţaţi arta stăpânirii de sine.

Conducerea

Din aceste remarci este evident că pregătirea caracterului era o primă grijă a bisericii timpurii. Din acest motiv, conducătorii bisericii trebuia să se conformeze la anumite standarde personale stricte. Ei trebuia să întruchipeze ce reprezenta biserica din punct de vedere etic, dat fiind că ei slujeau drept modele pentru creştinii mai noi (Tit 2: 7 – 8; 1 Petru 5: 1 – 3).

În 1 Timotei şi Tit, Pavel acordă o atenţie specială acestei numiri a conducătorilor bisericii, în special a bătrânilor şi diaconilor. În fiecare oraş Pavel a stabilit un consiliu de bărbaţi numiţi bătrâni pentru a îndruma problemele comunităţii creştine (Fapte 14: 23; Tit 1: 5). Din cauză că ei supravegheau biserica, ei mai erau numiţi şi episcopi, de la un cuvânt grecesc ce însemna „supraveghetor” (Tit 1: 7). Diaconii par să fi fost ajutoarele lor.

Noul Testament nu spune prea multe despre îndatoririle

specifice ale bătrânilor, dar se pare că ei erau însărcinaţi cu binele global al bisericii. La câţiva ani după lucrarea lui Timotei în Efes, Pavel le-a indicat bătrânilor din acel oraş să fie atenţi la pericolele împotriva oamenilor lor, în special cele care vin din partea unor învăţători ce ar duce biserica spre rătăcire. Pavel a comparat congregaţia lor cu o turmă de oi şi bătrânii cu nişte păstori (Fapte 20: 28 – 30). Din această imagine provine practica de a se referi la bătrâni drept pastori (1 Petru 5: 1 – 2).

Noul Testament cere ca bătrânii să se dovedească a fi bărbaţi cu familie, cu o viaţă exemplară acasă şi cu un devotament hotărât pentru

Soţiile lor. Comunitatea trebuie să îi cunoască pentru integritatea lor, pentru blândeţea, caracterul lor onorabil şi pentru stăpânirea de sine. Beţia descalifică un om, la fel ca şi înclinaţia spre lăcomie şi certuri (1 Timotei 3: 2 – 7; Titu 1: 6 – 7). Ei trebuie să fi demonstrat că susţin cu fermitate mesajul lui Hristos. Şi trebuie să fie pricepuţi în a mânui Scriptura într-un mod sănătos, în special în a-i încuraja pe ceilalţi şi în a respinge învăţăturile false (Tit 1: 9).

Pe lângă bătrâni, Pavel l-a încurajat pe Timotei să numească diaconi. Din nou nu avem amănunte specifice despre modul în care lucrau diaconii. Dar numele de „diacon" provine dintr-un cuvânt grecesc ce înseamnă „servitor", ceea ce sugerează că ei erau slujitori speciali ai bisericii.

Dacă standardele pentru diaconi nu sunt atât de stricte ca cele pentru bătrâni, şi diaconii trebuie totuşi să fie oameni de excepţie. Ei trebuie să aibă un caracter respectabil şi să fie sinceri, ţinându-se de adevărurile creştine cu o conştiinţă curată. La fel ca şi bătrânii, diaconii nu trebuie să fie cunoscuţi ca oameni care au probleme cu alcoolul sau care arată cea mai mică urmă de necinste în afaceri. Şi din nou ca bătrânii, ei trebuie să fie respectaţi pentru familiile lor puternice şi sănătoase (1 Timotei 3: 8 – 12).

Inchi marea

Un alt lucru esenţial pentru sănătatea bisericii este o închinare energică, închinarea creştinilor din primul secol era alcătuită din rugăciune, cântări care îl slăveau pe Dumnezeu, ascultarea Scripturii, ascultarea explicaţiilor despre cuvântul lui Dumnezeu şi părtăşia în

Cina Domnului.

Cele mai multe informaţii despre idealul de închinare creştină le avem din prima scrisoare a lui Pavel către corinteni. Ei lăsaseră ca închinarea lor să degenereze într-atât încât Pavel s-a simţit obligat să corecteze comportamentul lor. Ei schimbaseră închinarea în aşa fel încât au transformat-o într-o perioadă de timp în care să atragă atenţia asupra lor înşişi. Diferiţi închinători se lăudau cu darurile lor de la

Li!

Duhul, încercând să dovedească faptul că darul lor era mai bun decât al celorlalţi. Închinarea lor devenise centrată asupra lor înşişi în loc să fie centrată pe Dumnezeu, încercau să se slujească pe ei în loc să aibă grijă de nevoile trupului.

Pentru a corecta această problemă, Pavel dedică un întreg capitol subiectului închinării. El expune anumite principii călăuzitoare care ar trebui să domnească în închinarea creştină. Îndrumările lui se reduc în fond la două principii. Mai întâi, totul trebuie făcut în ordine şi cu respectul cuvenit (1 Corinteni 14: 40). Şi în al doilea rând, închinarea ar trebui să includă doar acele lucruri care slujesc la încurajarea şi întărirea fiecărei persoane prezente (1 Corinteni 14: 26).

Cina Domnului

Pentru a accentua scopul închinării, Pavel le atrage atenţia către Cina Domnului, cu simbolurile ei de pâine nedospită şi vin. „Noi suntem toţi un singur trup, căci toţi luăm parte la acea singură pâine", le spune el (1 Corinteni 10: 16 – 17). Cu alte cuvinte, mâncând această masă ceremonială, li se aduce aminte nu numai de relaţia lor prin legământ cu Dumnezeu, dar şi de datoriile lor prin legământ unul faţă de altul (1 Corinteni 11: 23 – 34). Cum pot ei să sărbătorească Cina într-un moment şi apoi să fie atât de îngrijoraţi de sine în următorul?

Ducându-şi argumentaţia mai departe, Pavel arată „părtăşia" din jurul Cinei Domnului. Paharul de vin, împărtăşit de toţi, este „o părtăşie a sângelui lui Hristos" (1 Corinteni 10: 16). Dar aceasta este o părtăşie specială. Un cuvânt foarte mult folosit în Noul Testament, „părtăşie" înseamnă de fapt „posesiune în comun". Două părţi sunt în părtăşie atunci când împart ceva în comun sau când susţin o cauză comună.

În comunitatea creştină, părtăşia implică mereu o relaţie apropiată, intimă. În scrierile lui Pavel, părtăşia este legătura care îi uneşte pe creştini în mod inseparabil (Galateni 2: 9; Filipeni 1: 5). În altă ordine de idei, părtăşia este relaţia care îi leagă pe creştini de Dumnezeu (1 Ioan 1: 3, 6).

Descriind Cina Domnului ca o „părtăşie", Pavel aminteşte de „posesiunea în comun" care îi uneşte pe toţi cei care împart acea masă. Cina este un simbol al unităţii, amintind că toţi creştinii au o cauză comună. Ei împărtăşesc un Domn comun, un Mântuitor comun şi o speranţă comună. Ei sunt un singur trup, un singur sânge. De aceea, de-a lungul istoriei, creştinii au considerat Cina Domnului drept cel mai sacru moment din închinarea şi slujba creştină.

Dat fiind că împărtăşesc un legământ comun, simbolizat de Cină, Pavel îi îndeamnă pe corinteni să petreacă timpul lor împreună întărindu-se unul pe altul emoţional şi spiritual, nu creând competiţie şi rivalitate. El le dă sfaturi asemănătoare romanilor, când îi îndeamnă să lucreze pentru binele celorlalţi credincioşi, vorbind lucruri care slujesc să întărească pe oameni, şi nu să îi descurajeze (Romani 15: 1 – 2).

Biserica – familia lui Dumnezeu în închinarea lor, ca şi în tot timpul petrecut împreună, biserica timpurie se considera o familie unită. Ei se adresau unii altora drept „frate" şi „soră" şi se considerau „copiii lui Dumnezeu" (1 Ioan 3: 1). După cum vă puteţi imagina, această viziune a crescut în mod natural de la practica de a se referi la Dumnezeu ca Tatăl lor.

Din cauză că erau o familie, atitudinea iubitoare era deosebit de importantă. Apostolul Ioan ajunge chiar să nege că oricine poate fi în familia lui şi să îi urască pe ceilalţi din acea familie. El insistă că cei care nu îşi iubesc fraţii sau surorile în Hristos

— Trăiesc încă în întuneric (1 Ioan 1: 11)

— Nu sunt da la Dumnezeu (1 Ioan 3: 10)

— Nu sunt diferiţi de Cain, care şi-a ucis fratele, pe Abel (1 Ioan 3: 10 – 12)

— Nu au viaţa veşnică (1 Ioan 3: 15)

Şi încă un lucru despre acest subiect, adaugă Ioan. „Dacă cineva

zice: „Eu iubesc pe Dumnezeu „şi urăşte pe fratele său, este un min

Ghid al Bibliei – 18

Cinos; căci cine nu iubeşte pe fratele său, pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe care nu-L vede?" (1 Ioan 4: 20).

Ioan oferă exemplul lui Iisus explicând de ce este atât de important să iubim familia lui Dumnezeu. Ioan scrie: „Noi am cunoscut dragostea, prin aceea că El Şi-a dat viaţa pentru noi; şi noi trebuie să ne dăm viaţa pentru fraţi" (1 Ioan 3: 16). Sau după cum spune mai târziu: „Noi îl iubim pe El pentru că El ne-a iubit întâi" (1 Ioan 4: 19). Ioan nu a uitat niciodată ceea ce le-a spus Iisus ucenicilor Lui chiar înainte să moară: „Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste între voi" (Ioan 13: 35).

Rugăciunea în mediul familial care domnea în biserica timpurie, nimic nu era mai obişnuit decât creştinii rugându-se unul pentru altul. Prioritatea pe care o dădeau ei rugăciunii nu poate fi exagerată. Chiar şi o lectură obişnuită a cărţii Faptelor clarifică faptul că creştinii se adunau în mod regulat şi pentru mult timp, pentru a se ruga. În această privinţă ei urmau exemplul lui Iisus. După cum evanghelia după Luca o arată în mod repetat, Iisus adesea se retrăgea într-un loc în care. Se putea ruga pentru o perioadă mai lungă de timp.

Îndemnurile pentru rugăciune apar în mod regulat în Scrisorile Noului Testament, niciunde mai mult decât în scrisoarea lui Iacov. Iacov acordă atenţie specială motivelor din spatele rugăciunii. Dacă rugăciunea nu are motivaţiile potrivite, avertizează el, nu rezolvă nimic.

De exemplu, el spune că între cititorii lui sunt certuri. „De unde vine acest conflict?", întreabă el. Răspunde că au lăsat ca plăcerile, dorinţele şi geloziile lor să iasă de sub control. „Voi nu aveţi ce doriţi fiindcă nu-I cereţi lui Dumnezeu", îi mustră Iacov. „Sau dacă îi cereţi Lui, El nu vă dă, fiindcă ştie că aveţi de gând să folosiţi acel lucru cu egoism" (Iacov 4: 1 – 3). Egoismul invalidează eficienţa rugăciunii.

Mai devreme, pe la începutul scrisorii, Iacov menţionează o altă atitudine care reduce eficienţa rugăciunii. În acest caz este eşecul de a

Avea totală încredere în Dumnezeu. „Dacă vă rugaţi, îndoindu-vă că veţi primi ceea ce cereţi, semănaţi cu valul mării,

tulburat şi aruncat de vânt încoace şi încolo", avertizează Iacov (Iacov 1: 4 – 6).

Pentru a întări acest punct, el se întoarce la subiectul rugăciunii în credinţă la sfârşitul scrisorii. El numeşte două situaţii specifice în care cititorii lui trebuie să se dedice mai mult rugăciunii. Prima este cazul în care cineva din biserică este bolnav. Trebuie chemaţi bătrânii şi lăsaţi să se roage pentru persoana bolnavă, sfătuieşte Iacov. O rugăciune oferită în credinţă poate da sănătatea fizică celor bolnavi. Mai mult, orice păcat comis de acea persoană va fi iertat (Iacov 5: 14 – 15).

În al doilea rând, ei trebuie să aibă grijă de sănătatea spirituală din părtăşia lor rugându-se unul pentru altul. Ar trebui să existe o astfel de încredere şi deschidere între ei încât să îşi mărturisească păcatele unii altora, apoi să se roage personal pentru cel care a păcătuit. Scopul evident al acestei rugăciuni este să caute iertarea şi o putere mai mare pentru a rezista ispitei.

Iacov îndepărtează orice întrebări despre importanţa a astfel de rugăciuni, amintindu-le: „Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui drept". Pentru a da un exemplu, el aduce aminte de povestea lui Ilie din Vechiul Testament. În lupta lui împotriva regelui Ahab şi idolatriei, Ilie s-a rugat o dată ca o secetă să cadă asupra regelui cel rău. Dumnezeu a răspuns reţinând ploaia din acea ţară mai mult de trei ani. Mai târziu Ilie s-a rugat pentru ploaie, şi au şi venit torenţi de apă.

Iacov comentează credinţa lui Ilie spunând: „era un om cu aceleaşi slăbiciuni ca şi noi". Cu alte cuvinte, rugăciunile noastre au aceeaşi putere sibilă ca şi rugăciunile lui Ilie, dat fiind că şi el era la fel de uman ca şi noi. Dar, după cum a accentuat Iacov de la început, rugăciunile atât de eficiente sunt posibile doar dacă ne rugăm în credinţă şi din motivele potrivite.

Rugăciunea este calea pe care ducem toate îngrijorările noastre la Dumnezeu. Pavel le spune filipenilor să folosească rugăciunea pentru a combate neliniştea. Oricare ar fi îngrijorarea lor, ei trebuie să ş, i-o exprime deschis în rugăciune, căutând ajutorul lui Dumnezeu, în timp ce de asemenea dau mulţumiri pentru binecuvântările pe care le dă

(Filipeni 4: 6). Făcând aluzie la acelaşi lucru, Petru spune: „Aruncaţi asupra Lui toate îngrijorările voastre, căci El însuşi îngrijeşte de voi” (1 Petru 5: 7).

Pavel încurajează rugăciunea în mod special ca o apărare împotriva lui Satan. În Efeseni el avertizează că luptele din vieţile noastre nu se dau doar cu alte fiinţe umane. Ne luptăm şi cu fiinţe spirituale, rele din fire şi în intenţie, care susţin complotul lui Satan (Efeseni 6: 10 – 12). Pentru a învinge în acest conflict, creştinii trebuie să se înarmeze cu toate resursele spirituale pe care le dă Dumnezeu. Aceasta implică a însemna rugăciunea ca o prioritate zilnică. „Faceţi în tot timpul, prin Duhul, tot felul de rugăciuni şi cereri.”, scrie Pavel. Nu ar trebui să îi uităm nici pe ceilalţi în rugăciunile noastre. Pavel adaugă: „Vegheaţi la aceasta cu toată stăruinţa şi cu rugăciune pentru toţi sfinţii” (Efeseni 6: 18).

Împărţirea din punct de vedere financiar

Precum se rugau unii pentru alţii, creştinii timpurii erau de asemenea gata să se sacrifice financiar pentru a se ajuta unul pe celălalt. Şi ei şi-au extins generozitatea şi faţă de fraţi şi surori de departe de comunitatea lor. Vedem un astfel de exemplu în 2 Corinteni, care oferă amănunte despre un fond special de întrajutorare pentru creştinii din Ierusalim (1 Corinteni 16: 1 – 4). Nu cunoaştem anume ce probleme avea de înfruntat biserica din Ierusalim, dar creştinii din Grecia s-au oferit să le dea ajutor. Ei strânseseră cu bucurie aceste fonduri, chiar dacă nu cunoşteau practic pe nimeni din Ierusalim.

Acest lucru este în concordanţă cu generozitatea care a marcat comunităţile creştine încă de la început. La doar câteva săptămâni după ce a început biserica din Ierusalim, membrii au început să îşi vândă casele şi pământurile pentru a îi ajuta pe credincioşii săraci (Fapte 4: 34 – 37). Ajutându-i pe creştinii din Ierusalim, bisericile greceşti continuau doar tradiţia de a împărţi cu cei la nevoie. Pavel le spune: „În timpul de acum, belşugul vostru să acopere nevoile lor, pentru ca şi belşugul lor să acopere, la rândul lui, nevoile voastre, încât să fie o

Egalitate” (2 Corinteni 8: 14). Pavel de asemenea îi asigură că

Dumnezeu le va răsplăti generozitatea îmbogăţindu-i în toate modurile, fizic şi spiritual, din cauza dorinţei lor de a împărţi (2 Corinteni 9: 10 – 11).

Creştinii timpurii aveau deci viziunea că vieţile lor erau îmbinate vital una cu cealaltă. Ei depindeau unii de alţii şi împărţeau resursele lor materiale ori de câte ori era nevoie. Erau o familie. Şi un trup. Şi atâta timp cât aveau grijă de copiii lui Dumnezeu, ei cinsteau pe Tatăl al cărui nume îl purtau.

Capitolul XXVII CARTEA APOCALIPSEI

Fără îndoială, Apocalipsa este cea mai neobişnuită carte din Biblie. Aproape fiecare verset conţine simboluri ciudate şi implică o anumită imagine. De 2000 de ani creştinii au încercat să lămurească acest simbolism, adesea dând rezultate foarte diferite. Nu este scopul introducerii noastre să cercetăm toate modurile în care au interpretat oamenii Apocalipsa. Dar putem examina unele teme care sunt evidente cititorilor şi cu care sunt de acord cei mai mulţi critici.

Apocalipsa a fost scrisă de un om pe nume Ioan, se presupune că ar fi apostolul care ne-a dat evanghelia şi trei scrisori ce-i poartă numele. Spre sfârşitul vieţii lui, guvernul l-a exilat pe insula Patmos, din cauza conducerii sale în biserică. Acolo a avut el o serie de viziuni care formează conţinutul Apocalipsei.

În lucrarea lui, cea mai mare grijă a lui Ioan este o mare persecuţie care în curând avea să cadă asupra cititorilor săi. Acesta este probabil atacul guvernului asupra bisericii, atac ce a avut loc în Asia Mică spre sfârşitul primului secol. Asia Mică era căminul cultelor devotate care se închinau împăratului roman ca unui zeu. Legislaţia cerea fiecărui cetăţean să meargă înaintea unui altar dedicat împăratului, să pună un pic de tămâie pe foc şi să spună cuvintele: „Cezar este Domn".

În mod normal creştinii nu ar fi ezitat să numească pe cineva domn, dacă era doar un titlu de respect. Dar ei ştiau că cetăţenii Asiei Mici foloseau „domn" cu sensul de „divin". Pentru creştinii de acolo exista un singur Domn în sens divin, ceea ce a creat o criză de conştiinţă când au fost instruiţi să participe la această adoraţie publică a împăratului. Pe de altă parte, refuzul lor de a da un omagiu

împăratului a fost văzut de guvern ca un semn de nesupunere, sau chiar trădare. Acuzarea de trădare, precum şi religia lor a dus la prigonirea lor.

În primele trei capitole ale Apocalipsei, Iisus îi apare lui Ioan şi dictează şapte scrisori. Aceste scrisori cuprind cel de-al doilea şi al

Treilea capitol al cărţii. Iisus îi laudă pe cei care îi rămân credincioşi, îi avertizează pe cei care alunecă în indiferenţă şi imoralitate şi îi îndeamnă pe toţi către reînnoirea legământului. Limbajul folosit aici, dacă este adesea simbolic este destul de direct şi uşor de înţeles.

Imaginile apocaliptice

Totuşi, acest lucru se schimbă imediat ce se deschide capitolul al patrulea. În tot restul Apocalipsei, fiecare pagină este plină de imagini de animale, personaje gigantice, dezastre şi calamităţi naturale de nedescris. În toate aceste scene se poartă o luptă între forţele binelui şi forţele răului. Tema constantă este cea a răului care face un efort constant de a distruge ceea ce este sfânt şi drept. Totuşi, indiferent ce ar născoci, la sfârşit răul nu poate triumfa. Dumnezeu încă deţine controlul universului. Şi în momentul în care vrea El, îi distruge complet pe cei răi.

Pentru creştinii cărora le scrie Ioan, este important să stea drepţi în faţa forţelor răului. Încă de la începutul Apocalipsei, Ioan îşi încurajează cititorii să învingă ceea ce aruncă lumea împotriva lor, chiar dacă trebuie să stea neclintiţi în faţa morţii. Unii deja muriseră decât să facă un compromis cu legământul lor faţă de Iisus. Iar Ioan foloseşte această carte pentru a recruta un curaj la fel de mare din partea tuturor credincioşilor.

Apocalipsa se aseamănă în multe feluri cu o caricatură politică modernă, cu fiinţe exagerate şi imense, imagini ce violează toate legile proporţiei şi animale ce simbolizează puteri politice sau mişcări sociale. Numerele au de asemenea o importanţă simbolică în Apocalipsa. Evenimentele au loc în cicluri de câte şapte, ce reprezintă completarea unui lucru. Zece este asociat cu puterile umane, în timp ce în întreaga carte, doisprezece şi multiplii de doisprezece au de-a face cu realităţile spirituale.

Toate aceste caracteristici sunt elemente ale stilului literar numit „scriere apocaliptică”, pe care l-am întâlnit pentru prima oară în Ezechiel. Ioan dă acestei forme literare şi didactice o nouă dimensiune.

Lucrarea lui ni se pare ciudată, la fel cum caricaturile politice moderne i s-ar părea lui ciudate. Simbolismul unei caricaturi politice nu i-ar fi mai cunoscut lui decât ne sunt nouă simbolurile din Apocalipsa. Totuşi, în primul secol circulau multe lucrări apocaliptice în cercurile iudaice. Drept rezultat, oamenii care au citit Apocalipsa pentru prima oară, au avut mult mai puţine greutăţi decât avem noi.

Cele şapte peceţi

Secţiunea apocaliptică începe în capitolul patru, unde Ioan este dus în camera tronului din ceruri şi vede expusă slava lui Dumnezeu. O carte, sigilată cu şapte peceţi, se află în mâna lui Dumnezeu, şi apoi se aude chemarea cuiva care să rupă peceţile. Cartea pare să fi fost din cele care se foloseau în Asia Mică pentru a înregistra un testament. De aceea oricine este demn să rupă peceţile este cineva care se află în poziţia de a dezvălui ce spune Dumnezeu despre viitor.

În acest moment apare Iisus simbolizat de un miel care poartă rana unei lovituri mortale. El este proclamat demn de a deschide cartea, şi rupe peceţile una câte una. Imediat după ruperea fiecărei peceţi, se desfăşoară scene îngrozitoare. Război, rebeliune, foamete şi moarte trec peste pământ. Între timp, creştinii suferă pe pământ sub mâna oamenilor care îi asupresc. Într-adevăr, unii au fost deja omorâţi deoarece au rămas fideli legământului faţă de Hristos. Aceasta o aflăm când Iisus rupe cea de-a cincea pecete.

La cea de-a şasea pecete, cerurile înseşi încep să se dezintegreze. Soarele se înnegreşte, luna se înroşeşte, stelele încep să cadă şi un mare cutremur zguduie omenirea. Oamenii văd aceasta ca o judecată a lui Dumnezeu ce vine asupra lor şi începe să cheme stânci şi munţi ca să cadă peste ei pentru a îi ascunde de prezenţa lui Dumnezeu. Totuşi, poporul lui Dumnezeu este în siguranţă de această judecată. Înainte de ruperea celei de-a şaptea peceţi, Ioan arată două episoade ce au de-a face cu cei din Hristos. În primul, Dumnezeu îşi trimite îngerii ca să îi însemneze pe cei care îi aparţin lui Hristos. În cel de-al doilea, Ioan vede o scenă în care cei care l-au acceptat pe Iisus au

fost curăţaţi de

Sângele Lui stau în jurul tronului, victorioşi asupra a tot ce s-a întâmplat pe pământ.

Cele şapte trâmbiţe

Scopul acestor două povestiri se pare că este de a-i asigura pe cititorii lui Ioan că indiferent ce pedeapsă aduce Dumnezeu peste cei răi, ucenicii Lui sunt în cele din urmă în siguranţă. Dumnezeu ştie cine sunt ei. El nu va pierde din vedere nici măcar unul singur, iar la momentul potrivit îi va aduce înaintea tronului Său pentru a le da răsplata Lui. Cu această asigurare, Ioan trece apoi la cea de-a şaptea pecete. Când aceasta este ruptă, liniştea cade asupra întregului univers. Apoi şapte trâmbiţe sunt date la şapte îngeri, acel fel de trâmbiţe care se auzeau pe vechile câmpuri de bătaie. Îngerii îşi sună trâmbiţele pe rând, iar o altă rundă de calamităţi cade asupra pământului şi locuitorilor săi.

Cu cea de-a cincea trâmbiţă toate forţele demonice sunt eliberate pentru a tortura omenirea în continuare. Şi în mijlocul acestor lucruri, o armată de mărimi inimaginabile trece la jaf şi nimicire. Aici Ioan comentează că ceilalţi oameni care nu au fost ucişi de aceste nenorociri, nu s-au pocăit de faptele mâinilor lor, ca să nu se închine demonilor şi idolilor de aur, de argint, de bronz, de piatră şi de lemn, care nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble. Şi nu s-au pocăit de uciderile lor, nici de vrăjitoriile lor, nici de desfrânarea lor, nici de hoţiile lor.

Apocalipsa 9: 20 – 21

Vă aduceţi aminte că Ioan scrie pentru a îi îndemna pe creştini să fie martori credincioşi ai lui Iisus în mijlocul prigonirilor care aveau să se întâmple în curând. Aceasta trimite la chemarea lui Dumnezeu din Isaia către poporul Său de a fi martori pentru lumea păgână. Totuşi, Ioan vrea ca prietenii lui să ştie cât de întărită va fi lumea la mesajul lor. Chiar şi când va veni judecata lui Dumnezeu asupra pământului

Sub forma unor dezastre de neînchipuit, ca cele descrise mai înainte, oamenii care se răscoală împotriva lui Dumnezeu tot vor refuza să se pocăiască. Creştinii care rămân credincioşi mărturiei lor ar

trebui să se aştepte la un răspuns ostil.

Pentru a accentua acest lucru, Ioan întrerupe episodul trâmbiţelor pentru încă două episoade importante. Primul se concentrează asupra unui înger, atât de mare încă stă cu un picior pe pământ, celălalt pe mare, iar cu capul în soare. În mâna lui se află o cărticică, pe care i-o dă lui Ioan şi-i spune să o mănânce. Ioan acceptă, iar cartea are gust dulce în gură, dai îi acreşte stomacul.

Mâncarea cărţii pare a reprezenta ceea ce se întâmplă când creştinii duc cuvântul lui Dumnezeu la lume. Cu toate că mesajul însuşi este dulce când este spus, efectele ulterioare sunt destul de amare. Totuşi, ucenicii lui Dumnezeu nu pot face din aceasta o scuză pentru a nu depune mărturie pentru El. Cu stomacul încă acru, lui Ioan i se spune: „Trebuie să proroceşti din nou cu privire la multe popoare, neamuri, limbi şi mulţi împăraţi" (Apocalipsa 10: 11).

Şi apoi pentru a accentua opoziţia la mesajul lui Dumnezeu, Ioan spune o a doua poveste despre doi martori care apar, unul cu puterile miraculoase ale lui Moise, celălalt cu puterea lui Ilie. Ei vorbesc pentru Dumnezeu unul lângă altul pe străzile lumii. Dar conducătorii lumii, departe de a fi primit mesajul lor ca venind de la Dumnezeu, plănuiesc să îi distrugă pe aceşti martori. De fapt, până la urmă cei doi sunt ucişi şi întreaga lume se bucură, ca apoi să fie şocată după trei zile şi jumătate, când cei doi revin la viaţă. Reapariţia lor are un impact zguduitor asupra celor care îl respinseseră pe Dumnezeu înainte. Punându-şi deoparte necredinţa. ei încep acum să îi dea slava pe care o merită.

Din nou se pare că Ioan vrea să spună că cititorii lui vor da de o mare opoziţie când îşi vor apăra credinţa. Dar ei nu ar trebui să se învinovăţească dacă oamenii le resping mesajul. Oamenii aveau să fie tari ca diamantul împotriva mesajului şi dacă ar fi fost adus chiar şi de Moise şi Ilie. Totuşi, creştinii trebuie să îşi susţină mărturia, căci sunt unele inimi care pot fi întoarse la Dumnezeu, chiar şi printre cei care respinseseră mesajul cu cea mai mare forţă.

Femeia şi balaurul (Apocalipsa 12 – 14)

Cu aceasta, sună şi cea de-a şaptea trâmbiţă şi Ioan vede împărăţia lui Dumnezeu ieşind victorioasă asupra lumii, astfel încât nu

mai rămâne nicio putere care să se împotrivească voii lui Dumnezeu. Morţii sunt judecaţi şi din nou ucenicii lui Dumnezeu îşi primesc răsplata. Iar cei care s-au luptat împotriva Lui sunt trimişi la nimicire.

Apoi deodată, începând cu cel de-al doisprezecelea capitol, scenele se schimbă brusc. După ce ne-a dus la sfârşitul timpului cu sunarea celei de-a < iptea trâmbiţe, Ioan se *hv*e trer la un ’nnp în care oamenii lui Dumn (… /. eu nuueau speranţa apanţiei lui Mesia. Cei ce susţineau speranţa lui Mesia sunt descrişi ca o femeie însărcinată în durerile naşterii. Pe când lumea se pregăteşte pentru apariţia lui Iisus, Satan se plasează pentru a nimici copilul ce este pe cale să se nască. Satan apare în poveste ca un balaur uriaş, atât de mare încât cu coada lui dărâmă o treime din stelele cerului.

Dar Dumnezeu a pregătit un loc în care să protejeze femeia şi pe copilul ei, astfel că Satan nu poate să îi distrugă. În acelaşi timp izbucneşte un război în ceruri, cu îngerii lui Dumnezeu luptându-se împotriva lui Satan şi îngerilor lui. În cele din urmă Satan şi oştirile lui sunt copleşiţi şi alungaţi. Înfuriat, Satan îşi întoarce mânia asupra femeii. El acum se schimbă din balaur în şarpe, reamintind de povestea şarpelui şi femeii din Grădina Edenului. El face tot ce-i stă în puteri pentru a o distruge pe femeie, dar Dumnezeu continuă să o protejeze. Totuşi Satan nu renunţă. El pleacă la război împotriva tuturor urmaşilor ei – cei care îl urmează acum pe Iisus şi îşi menţin mărturia pentru El.

Strategia lui Satan este de a se alia cu o mare fiară care se ridică din mare. Acesta este un monstru cu şapte capete, cu zece coroane pe capetele sale şi cu nume care îl defăimează pe Dumnezeu. Această fiară este puterea dată de a se lupta cu oamenii lui Dumnezeu. Această fiară se asociază cu o alta de pe pământ, care vorbeşte în numele primei fiare, dar cu vocea lui Satan. El porunceşte tuturor de pe pământ să facă o imagine a primei fiare, apoi să se aplece şi să se închine în faţa ei. Cei care se închină astfel au un semn pe frunte. Fără acel semn, o

Persoană nu poate nici să vândă bunuri, nici să cumpere cele necesare vieţii.

Simbolismul lui Ioan de aici i-a făcut în mod sigur pe cititorii lui să se gândească la ce se întâmpla în jurul lor. Cum guvernul impunea

închinarea la împărat ca o condiţie a bunei cetăţenii, creştinii erau obligaţi să aleagă între viaţă şi loialitatea faţă de Dumnezeu. Şi nu se poate să nu fi văzut ironia că cei care se închinau fiarei au primit un semn pe frunte, în contrast cu pecetea pe care o pusese Dumnezeu pe cei care erau poporul Lui.

Pentru a fi sigur că ei fac această asociere, Ioan schimbă din nou scenele pentru a fi arăta pe Iisus, simbolizat de un miel, stând pe muntele Sion (dealul din Ierusalim pe care se afla templul), înconjurat de ucenicii Lui. Pe frunţile lor nu se află semnul fiarei, ci numele lui Hristos şi al Tatălui. Ni se spune că aceştia sunt cei care s-au păstrat puri, L-au urmat pe Iisus şi au rămas credincioşi adevărului. Între timp deasupra lor zboară un înger. De sus din cer el cere ca evanghelia să fie predicată pe întreg pământul. Şi urmează un alt înger, strigând o plângere. „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare" (Apocalipsa 14: 8).

Roma ca Babilon (Apocalipsa 14 – 18)

La început creştinii au început să folosească numele Babilon ca un sinonim pentru Roma. Petru şi-a încheiat prima scrisoare, spunând: „Cea aleasă împreună cu voi, care este în Babilon, vă salută" (1 Petru 5: 13). Îngerul care a proclamat căderea Babilonului prezice astfel distrugerea Romei. Un al treilea înger sună de asemenea un avertisment. Oricine se închină fiarei şi imaginii sale sau primeşte semnul lui pe frunte este condamnat să simtă mânia lui Dumnezeu. Atenţia lui Ioan se îndreaptă apoi către Iisus, cu o coroană pe cap, poruncind îngerilor să meargă ca secerători pe pământ.

În mijlocul acestei scene apare un alt înger ce duce cu el şapte potire, fiecare cu o calamitate. Aceste calamităţi reprezintă mânia lui Dumnezeu, care se varsă acum în mai multe faze peste lumea necredincioasă. Dezastrele care ies din aceste potire sunt descrise într-un

Limbaj care se aseamănă cu cel în care au fost descrise plăgile aduse de Moise asupra Egiptului. Interesant, când suferinţa devine atât de intensă încât oamenii îşi scrâşnesc dinţii de durere, Ioan oferă următoarea observaţie: „Şi au hulit pe Dumnezeul cel mare din cauza durerilor lor, şi nu s-au pocăit de faptele lor" (Apocalipsa 16: 10 – 11).

Satan încearcă acum o ultimă atitudine. Din nou în formă de balaur, el îşi uneşte forţele cu fiara din mare şi cu cea de a doua fiară care a slujit drept purtător de cuvânt. Ei adună pe toţi împăraţii pământului pentru a se lupta cu forţele lui Dumnezeu. Dar când ultimul potir, cel de al şaptelea, este vărsat, Babilon începe să se dezbine. Şi apoi, ca Satan care îşi schimbă forma de la o scenă la alta, Babilon devine o târfă care invită naţiunile să practice desfrânarea cu ea. De asemenea ea s-a îmbătat cu sângele poporului lui Dumnezeu şi în special cu sângele celor pe care i-a omorât fiindcă au rămas credincioşi mărturiei lor pentru Iisus. Şi pentru a se asigura că ştim că vorbeşte despre Roma, Ioan o identifică pe femeie ca stând peste şapte munţi (Roma era cunoscută ca oraşul celor şapte coline şi ca oraşul care domneşte peste pământ) (Apocalipsa 17: 9, 18).

După ce şi-a adunat forţele, Satan le aduce pe toate împotriva lui Iisus, încă simbolizat de un miel ce pare neputincios. Dar fără niciun rost. Îngerul mai apare încă o dată pentru a anunţa căderea Babilonului. Şi în acelaşi timp o voce din ceruri îi cheamă pe oamenii lui Dumnezeu să se îndepărteze de viciile şi păcatele acelui oraş. Pe măsură ce Ioan continuă să privească, Dumnezeu îşi dezlănţuie mânia asupra Romei. Ea este distrusă de ciumă, doliu, foamete şi foc. Distrugerea ei este atât de mare încât comerţul de pe întregul pământ ajunge în impas.

Un întreg capitol îl dedică Ioan pentru a descrie cât de tare va fi zdrobită Roma. Şi apoi brusc îşi duce cititorii în ceruri, unde se desfăşoară o mare celebrare. Toată lumea se bucură şi îl slăveşte pe Dumnezeu pentru că în sfârşit a răsplătit oraşul pentru prigoana pe care a adus-o asupra poporului Său. Şi această scenă de sărbătoare dobândeşte un aer şi mai festiv când Mielul anunţă că aceas.a este nunta Lui. Mireasa Lui, biserica, s-a pregătit pentru El prin credincioşia ei.

Poziţia ultimă a lui Satan (Apocalipsa 19 – 20)

Între timp, pe pământ continuă lupta cu forţele lui Satan. Şi totuşi Hristos învinge. Fiara din mare şi cealaltă fiară care i-a servit ca purtător de cuvânt sunt aruncate de vii în lacul de foc şi pucioasă. Apoi un înger puternic îl prinde pe Satan încă o dată sub formă de şarpe, şi îl

leagă cu un lanţ mare. Este aruncat într-o prăpastie, care este închisă şi pecetluită. În acelaşi timp, Ioan îi vede pe cei care au fost decapitaţi din cauză că au rămas credincioşi mărturiei lor pentru Iisus, împreună cu cei care au refuzat să se închine fiarei şi imaginii ei. Aceştia revin la viaţă şi domnesc cu Hristos o mie de ani.

Dar la sfârşitul celor o mie de ani, Satan este eliberat. O mie de ani în închisoare nu i-au temperat deloc răutatea. Adună forţele lumii din nou în jurul lui, şi mai face o încercare eşuată de a-L detrona pe Iisus. Acum şi Satan este aruncat în lacul de foc şi pucioasă. După ce Satan este în cele din urmă îndepărtat, toţi oamenii, mari şi mici, stau înaintea lui Dumnezeu pentru judecata finală. Toţi cei care au murit sunt acolo, iar fiecare persoană este judecată după natura faptelor lui sau ei. Cei care nu apar în cartea vieţii a lui Dumnezeu, cartea care înregistrează numele celor care au câştigat viaţa veşnică, sunt condamnaţi la o a doua moarte veşnică.

Ierusalimul ceresc (Apocalipsa 21 – 22)

După această scenă de judecată, Ioan vede un nou cer şi un nou pământ. În această lume totul este diferit. Nu mai există moarte, doliu sau durere. Slava încoronată a acestei noi creaţii este un nou oraş pe care Ioan îl numeşte un nou Ierusalim. Slava lui Dumnezeu umple străzile oraşului. Toată lumea este atât de sigură în el încât porţile din zidurile sale nu se închid niciodată. În mijlocul oraşului este un râu care conţine apa vieţii, având de fiecare parte copaci care dau fructul vieţii. Aici poporul lui Dumnezeu, după ce s-a dovedit credincios pe pământ, se bucură de pace şi delinişstea vieţii veşnice în prezenţa nesfârşită a lui Dumnezeu.

Cu această viziune a Ierusalimului ceresc încă înaintea ochilor lui, Ioan primeşte o ultimă îndrumare de la un înger care l-a condus şi de la Iisus însuşi. Iisus îi spune lui Ioan că El vine repede, cu răsplăţi, pentru a recompensa pe fiecare persoană pentru ce a făcut. Ioan adaugă cuvintelor lui Iisus propria lui afirmaţie mărturisind corectitudinea a ceea ce a scris. Şi apoi încheie cu cuvintele: „Vino, Doamne Iisuse!”

După cum am trecut prin peisajul mereu schimbător al Apocalips ei, nu am făcut decât câteva comentarii despre ce înseamnă

limbajul ei. Dar fără îndoială puteţi vedea mesajul pe care Ioan a vrut să-l transmită cititorilor săi. Indiferent cât ar costa, ei trebuie să rămână credincioşi lui Iisus. S-ar putea să trebuiască să plătească cu vieţile lor, dar ce contează când vieţile lor veşnice sunt asigurate în noul Ierusalim? Iar şi iar în Apocalipsa Ioan vorbeşte despre cei ce învinge. După ce a scris în 1 Ioan despre cei ce învinge lumea, acum ne arată ce înseamnă acest lucru mai pe deplin.

Odată cu încheierea Apocalipsei, Biblia însăşi ajunge la sfârşit. Concluzia ei ne aduce la sfârşit. Geneza s-a deschis cu Dumnezeu şi omenirea într-o relaţie apropiată, personală într-un paradis numit Grădina Edenului. În mijlocul acelei grădini se afla Pomul Vieţii. La sfârşitul Apocalipsei, Dumnezeu şi omenirea sunt din nou într-o relaţie intimă, de această dată într-un oraş magnific cu pomul vieţii în inima lui. Moartea, adusă în familia umană din Grădina Edenului, este acum alungată. Satan a fost distrus, nemaiavând puterea de a înşela şi induce în eroare. Şi toate durerile şi suferinţele din lumea prezentă vor fi atunci în trecut.

Capitolul XXVIII CE FACEŢI MAI DEPARTE?

Acum aveţi o înţelegere fundamentală a Bibliei. V-aţi familiarizat cu conceptele şi povestirile ei principale. După cum aţi văzut, Biblia nu este un eseu monoton şi sec despre Dumnezeu şi despre ceea ce vrea să fim noi. În schimb, Biblia foloseşte episoade istorice şi vieţile de zi cu zi ale oamenilor pentru a ne învăţa lecţii vitale despre noi înşine şi despre relaţia noastră cu Dumnezeu.

Povestirile şi limbajul Bibliei conţin mai multe straturi de înţeles. Puteţi citi Biblia tot restul vieţii dumneavoastră şi tot nu veţi epuiza niciodată înţelepciunea ei. Pe măsură ce stăpâniţi un strat de înţeles din paginile ei, un nivel cu totul nou vi se va deschide. Astfel, cu această introducere în Biblie v-aţi îmbarcat în ceea ce promite să fie o călătorie interesantă, pe viaţă.

De dragul conciziei, capitolele anterioare au omis multe detalii vitale. Există zeci de povestiri vitale din vieţile unor oameni ca Moise, David, Iisus şi Pavel pe care nici măcar nu le-am menţionat. Pe măsură ce începeţi să citiţi mai pe larg în Biblie, veţi avea bucuria de a descoperi aceste momente biblice chiar dumneavoastră.

Dar de unde ar trebui să începeţi? Poate că primul dumneavoastră scop ar trebui să fie a învăţa mai mult despre viaţa şi învăţăturile lui Iisus, precum şi despre istoria ucenicilor Lui. Aţi putea începe prin a citi evanghelia după Luca şi cartea Faptelor. Ambele au fost scrise de Luca unui prieten pe nume Teofil pentru a fi introduce în creştinism. Ele pot avea acelaşi scop şi pentru dumneavoastră.

De fapt puteţi privi evanghelia după Luca şi cartea Faptelor ca primul şi al doilea volum al unei singure povestiri. Evanghelia după Luca acoperă viaţa lui Iisus, în timp ce Faptele trasează lucrarea apostolilor Lui după învierea Lui. Ambele cărţi sunt sub formă de poveşti, iar împreună constituie în jur de 40% din Noul Testament. De asemenea sunt printre cele mai uşoare de înţeles cărţi din Biblie. Astfel că veţi avea o imagine destul de bună asupra Noului Testament odată ce aţi terminat Luca şi Faptele.

În plus, poate veţi vrea să începeţi să citiţi din Vechiul Testament. Deja vă este evident faptul că Noul Testament se construieşte pe Vechiul Testament. Pe măsură ce citiţi Noul Testament, veţi găsi referiri frecvente la evenimente şi la personaje cheie din Vechiul Testament. Astfel, pentru a înţelege mai bine Noul Testament, va trebui să vă familiarizaţi cu Vechiul Testament.

Din nou, poate va fi mai bine dacă începeţi Vechiul Testament concentrându-vă asupra cărţilor care sunt în primul rând naraţiuni. În mod sigur veţi vrea să citiţi Geneza şi Exodul dat fiind că expun atât de multe idei fundamentale restului Bibliei. Cât despre celelalte cărţi ale lui Moise, poate vreţi să săriţi peste Levitic şi Deuteronom deocamdată. Combinaţia greoaie de legi este uneori plicticoasă pentru cititorii care trec prin ele pentru prima dată. Dar probabil veţi dori să citiţi Numeri. Aceasta trasează istoria israeliţilor de când au plecat de la Sinai şi până când erau gata să intre în Canaan.

Continuaţi lectura dumneavoastră a Vechiului Testament cu Iosua, Judecătorii, Rut, 1 şi 2 Samuel şi 1 şi 2 împăraţi. Acestea vă vor da cea mai mare parte din istoria Vechiului Testament. Apoi gândiţi-vă să citiţi în Psalmi şi Proverbe. Spre deosebire de cărţile narative, capitolele individuale din Psalmi şi Proverbe pot fi citite în orice ordine. Aşa că puteţi trece prin aceste cărţi luând capitolele la

întâmplare, într-adevăr, unii oameni şi-au făcut obiceiul de a citi unul dintre Psalmi şi un capitol din Proverbe în fiecare zi, indiferent de ce porţiune a Bibliei studiază în mod curent.

Când sunteţi gata să stăpâniţi mai bine învăţăturile Noului Testament, daţi prioritate Romanilor, Efesenilor şi lui Iacov. Aceste trei cărţi se remarcă pentru accentul puternic pe modul în care ar trebui să trăiască un creştin. Romani şi Efeseni oferă de asemenea o descriere detaliată a ceea ce învăţa biserica timpurie despre Dumnezeu, Iisus şi Duhul

Sfânt.

Şi încă un cuvânt final. În lectura dumneavoastră veţi da peste anumite afirmaţii sau idei pe care nu le înţelegeţi, Acest lucru este firesc

01.03, 100.

Pentru oricine. Multe pasaje din Biblie sunt într-adevăr dificile, fapt recunoscut în mod deschis chiar de Noul Testament (2 Petru 3: 15 – 16). Oamenii care au studiat Biblia ani întregi încă se mai luptă cu sensul anumitor versete. Dar pe măsură ce continuaţi să vă rotunjiţi cunoştinţele despre scriptură, lucrurile care erau odată confuze vor deveni clare. Şi cu fiecare clarificare în plus, cuvântul lui Dumnezeu va avea un sens tot mai adânc şi mai bogat pentru dumneavoastră.